

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษา
แบบทางเลือก : กรณีศึกษาเด็กบกพร่อง
ทางการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา

ความเป็น
คน

ความเป็น
ครู

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โครงการจัดทำและเผยแพร่สื่อการศึกษา
แบบทางเลือก : กรณีศึกษาเด็กบกพร่อง
ทางการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา

ความเป็น
คน

ความเป็น
คน

ความเป็นคน

ความเป็นครู 6

คณะกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

อาจารย์สุชาติ ทองสีมา

นายสิทธิเดช โรหิตะสุข

คณะผู้จัดทำ

นิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาศิลปกรรมศาสตรศึกษา (หลักสูตร 5ปี)

คณะศิลปกรรมศาสตร์

น.ส.กนกวรรณ อู่สุวรรณ

น.ส.รุ่งทิพย์ แสงเกตุ

นายวิศรุต สมณะ

น.ส.อรนุช มีเงิน

น.ส.วรภาพร ภาคธรรม

นายปรัชญา วงศ์พจน์

นายพิพัฒน์ เสี่ยงขาริ

น.ส.ผจารัตร์ บุญขวัญ

น.ส.วรภัทรา เจียมเจริญ

น.ส.วันวิษา โรจน์ทอง

น.ส. ศรินทิพย์ ศิลป์ประพันธ์ นายสันติ พยัฆกุล

น.ส. สุธิดา อธิกุล

น.ส.ญาณวรรณ ไชโย

นายศราวุธ บัวผัน

นายณัฐพงศ์ ศรีงูงา

น.ส.ศุภาวดี ภูคำ

นายอิสระ พัฒนพิมพ์พงศ์

นายศุภโชค บุญสร้าง

น.ส.วันดี พุดคุณรักษา

นายธิปดี เพชรสม

น.ส.ธริษตรี ทังมั่งมี

น.ส.ปาริษาณ์ ต่อพันธ์

น.ส. วรัญญา ยะปะดั่ง

น.ส. วัศราภรณ์ ผอมแก้ว

น.ส. วัศราภรณ์ ผอมแก้ว

นายชัยรัตน์ กรุ่มรัมย์

นายพิษณุ มะโนชัย

น.ส.สุรัชธานี รัตนวรรณ

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

พุทธศักราช 2550

พิมพ์ที่

บริษัท กริธส์ ดีไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด

142 ซอยพัฒนาการ 46 ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250 โทร. 0-2722-7694

สารบัญ

สารจากอธิการบดี	4
ศาสตราจารย์วิรุณ ตั้งเจริญ	
คำนำ	6
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย	
เขาคือ...อนาคตของชาติ	11
ศาสตราจารย์ ดร. ผดุง อารยะวิญญู	
ต้องรู้จักทั้งเรา...และเขา	23
ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม	
โรงเรียนเกษมพิทยาคือ ความอบอุ่น	31
ดร. วรนาท รักสกุลไทย	
โครงการ ยุทธศาสตร์เด็กบกพร่อง เรียนร่วมกับเด็กมหาวิทยาลัย	39
ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ	
มหาวิทยาลัยกับนโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเยาวชน	47
ผู้มีความต้องการพิเศษ และเยาวชนผู้ด้อยโอกาสจากถิ่นทุรกันดาร	
นายประหยัด ภูหนองโอง	
เราต่างเป็น “คนพิเศษ” ในสายตาของโลก	65
อาจารย์สนทนี สุขประเสริฐ	
ความรู้สึกที่มีต่อเด็กออทิสติก	77
อาจารย์สุรโชค สาดากัย	
กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการเรียนการสอนเด็กบกพร่อง	87
ในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษา	
อาจารย์สุชาติ ทองสิมา	
ชุมชนล่องหน (Invisible Community) ของ “เรนแมน”	91
(Rain man) แห่งศตวรรษที่ 21 ในสังคมไทย เป็นเพียงชุมชน	
ทางจินตนาการ อุดมคติ หรือเป็นเพียงการยีนสบนิ่งชั่วคราว ?	
สิทธิเดช ไรหิตะสุข	
ภาคผนวก ก	103
ภาคผนวก ข	115
ภาพกิจกรรม	201

สารอภินิหารบติ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนมาโดยตลอด ความเกี่ยวข้องดังกล่าวเริ่มต้นตั้งแต่การก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง พัฒนามาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งมีอยู่ 8 วิทยาเขตที่มีสถานที่ตั้งครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ โดยได้ทำการผลิตครูสู่โรงเรียนและสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ทั้งในเมือง ต่างจังหวัด และพื้นที่ห่างไกล เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน และเพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาสังคมประเทศชาติมาอย่างยาวนาน

แม้เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ยกฐานะมาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็ยังคงทำหน้าที่ผลิตครูทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งผลิตบัณฑิตโครงการเพชรในตม โครงการบัณฑิตคืนถิ่น โครงการครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี และโครงการต้นแบบโพธิวิษาลย์ที่กำลังจะเกิดขึ้น ก็ล้วนเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ต่าง ๆ โดยไม่มีข้อขัดกันทั้งความแตกต่างทางฐานะ วัฒนธรรม หรือกำแพงใด ๆ ที่ทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

เหตุนี้ จึงทำให้มหาวิทยาลัยกำหนดให้มียุทธศาสตร์เปิดพื้นที่ให้กับเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้วยการสนับสนุนให้มีโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความต้องการพิเศษแห่งชาติขึ้น ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสอีกมากมายซึ่งหนังสือความเป็นคนความ

เป็นครูเล่มนี้ ถือเป็นภาพสะท้อนส่วนหนึ่งในการผลักดันขับเคลื่อนในเรื่องของเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส

ขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมมือกันทำงาน ขอขอบคุณที่ทำให้งานที่ทำส่งผลต่อเด็กและเยาวชน และขอขอบคุณที่ร่วมกันพัฒนาขยายผลโครงการเช่นนี้ไปสู่ความมั่นคงที่ยั่งยืน

(ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ :

ครูศิลปศึกษามีติใหม่ กับ

ศิลปะเพื่อเด็กบกพร่องการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา

คำนำ

ครูศิลปศึกษามีติใหม่ กับ ศิลปะเพื่อเด็กบกพร่องการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นคณะวิชาหนึ่งของโครงการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ภายใต้หลักสูตรศิลปศึกษา ซึ่งประกอบด้วยทัศนศิลปศึกษา ดนตรีศึกษา นาฏศิลป์และศิลปะการแสดงศึกษา ในขณะที่คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และ คณะวิทยาศาสตร์ ก็ร่วมมือกันผลิตบัณฑิตภายใต้โครงการดังกล่าวด้วยเช่นกัน ซึ่งต่อไปนี้จะขอเรียกนิสิตในโครงการฯ สั้นๆว่า “ครูศิลปศึกษามีติใหม่”

เมื่อคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีบทบาทร่วมกับคณะต่างๆดังที่กล่าวมาข้างต้น สิ่งที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ยึดมั่นก็คือ ปรัชญาและปณิธานของคณะ ของมหาวิทยาลัย ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ของพระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษา และอุดมคติที่จะต้องสร้างกระบวนการผลิตครูมีติใหม่ ที่เป็นทั้งครูเก่ง ครูดี ครูที่มีจิตสำนึก ครูที่เท่าทันโลก และครูที่เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเพื่อชีวิตชุมชน สังคม ตลอดจนคุณภาพของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กล่าวเฉพาะครูศิลปศึกษามีติใหม่ ที่แม้จะมีรากเหง้ามาจากแผนกศิลปศึกษา (ผู้นำในการก่อตั้งคือ ศาสตราจารย์พิเศษอารี สุทธิพันธุ์)

เมื่อครั้งที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา และเปิดรับนิสิตรุ่นแรกในปี พ.ศ. 2511 (ศาสตราจารย์วิรุณ ตั้งเจริญ เป็น นิสิตคนหนึ่ง ในจำนวนนิสิต 13 คนของนิสิตรุ่นแรก) โดยแผนก ศิลปศึกษาได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี พ.ศ. 2551 นี้ ก็จะ เป็นวาระครบรอบ 40 ปี ของศิลปศึกษาที่มีการผลิตบัณฑิตศิลปศึกษา สู่สังคมอย่างต่อเนื่องทั้งหลักสูตรระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา

อย่างไรก็ตาม การผลิตครูศิลปศึกษามิติใหม่ ท่ามกลางความ เปลี่ยนแปลงและวิกฤติของสังคม ไม่ว่าจะเป็นวิกฤติอันเกิดจากระบบ โลกที่ไม่สมดุล ที่เอารัดเอาเปรียบ ที่แย่งชิงผลประโยชน์ภายใต้ระบบทุนนิยมโลกาภิวัตน์ ได้นำไปสู่สงครามการแย่งชิงทรัพยากรโดยเฉพาะ ทรัพยากรพลังงาน ได้นำไปสู่สุนทรียะสงครามหรือสงครามทางวัฒนธรรม ตามรูปแบบต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมบันเทิงข้ามชาติ ได้นำไปสู่การ เบียดเบียนโลกอย่างไม่มีขีดจำกัดจนเกิดภาวะวิกฤติโลกร้อน ซึ่งสภาพ ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตคนไทย ชุมชน และสังคมไทยอย่างมิอาจแยกออกจากกันได้ จนนำมาซึ่งวิกฤติต่างๆทั้งวิกฤติเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรมอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

โครงการผลิตครูศิลปศึกษามิติใหม่ ภายใต้คณะศิลปกรรมศาสตร์ ที่ร่วมมือกับคณะวิชาต่างๆ จึงไม่อาจมองข้ามวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นได้ และ นำมาซึ่งคำถามที่ว่า เราจะผลิตครูศิลปศึกษาในมิติใหม่อย่างไร หรือ ในพลวัตใหม่อย่างไร

คำนำ :

ครูศิลปศึกษามิติใหม่ กับ

ศิลปะเพื่อเด็กบทพร่องการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา

แน่นอน เรื่องนี้ในระดับมหาวิทยาลัย ในระดับของความร่วม
มือของทุกคน ได้ศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องเหล่านี้ จนนำไปสู่การสร้าง
หลักสูตรการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมอย่างมีนัยยะสำคัญ

ส่วนในระดับคณะศิลปกรรมศาสตร์ ที่ผลิตครูศิลปศึกษามิติใหม่
ก็ได้สร้างหลักสูตร สร้างกระบวนการเรียนการสอน และการเรียนรู้ชีวิต
สังคมที่เป็นจริงโดยผ่านกิจกรรมศิลปะที่หลากหลายทั้งในเมืองและต่าง
จังหวัดอย่างหลากหลาย

ทั้งนี้ในความหลากหลายหนึ่งก็คือ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้
ยึดปรัชญาและปณิธานของคณะ ของมหาวิทยาลัยและ หลัก 6 ประการ
ที่เป็นสาระสำคัญของโครงการเป็นแก่นแกน โดยเฉพาะข้อ 1.4 ที่หลัก
การกำหนดว่า จัดทำระบบพัฒนาจิตสำนึกความเป็นครูอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาจิตสำนึกที่ก้าวข้ามการคิด การพูด การเขียน
สู่การปฏิบัติการตามพื้นที่ต่างๆ เพื่อเสริมเติมเรื่องของศักดิ์ศรีของ
ความเป็นมนุษย์ ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รัฐธรรมนูญและหลักศาสนา
ของทุกศาสนาที่ให้ความรักและความเมตตาโดยไม่แบ่งแยก

ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลทำให้ครูศิลปศึกษามิติใหม่ มีกิจกรรม
การเรียนรู้เรื่องราวของเด็ก ทั้งเด็กในชุมชนแออัด เด็กและเยาวชนใน
สถานพินิจและสงเคราะห์เด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น
ทุรกันดารที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทั้งที่จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัด
เลย จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสระแก้ว

นอกจากนั้น ครูศิลปศึกษามิติใหม่ ยังได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตรรายวิชาศิลปะเด็กบกพร่องการเรียนรู้และกระบวนการศึกษาผ่านพื้นที่โครงการสัมมนาวิชาการ ผ่านการสัมภาษณ์นักวิชาการผู้มีประสบการณ์ ผ่านการเรียนรู้ในพื้นที่จริงกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเด็กบกพร่องการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการลงพื้นที่ทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสำนึกและการแก้ปัญหาการสร้างกิจกรรมศิลปะบนฐานของเด็กและเยาวชนที่มีความแตกต่างกัน แต่มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่ไม่ต่างกัน

นัยยะและความหมายของหลักสูตรและกิจกรรมของครูศิลปศึกษามิติใหม่ จึงก้าวข้ามเรื่องของตัวเลขและจำนวน หรือยึดถือตัวเลขและจำนวนเป็นตัวตัดสินคุณค่าและความสำคัญภายใต้แนวความคิดแบบหนึ่งที่เคยยึดถือเด็กและเยาวชนที่ไม่บกพร่องการเรียนรู้มีจำนวนมากกว่าเด็กและเยาวชนที่บกพร่อง ดังนั้นเด็กและเยาวชนที่ไม่บกพร่องการเรียนรู้จึงควรมีความสำคัญมากกว่า

นั่นก็หมายความว่า ครูศิลปศึกษามิติใหม่ ได้เรียนรู้เรื่องคุณค่าของความเป็นครู ได้เรียนรู้เรื่องเยาวชนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ รวมทั้งได้เรียนรู้กระบวนการพัฒนาถ่ายทอดศิลปศึกษาที่สอดคล้องกับเด็กและเยาวชนในบริบทชีวิตที่ไม่เหมือนกัน

และนี่คือกระบวนการหนึ่งของการผลิตครูศิลปศึกษามิติใหม่ของโครงการผลิตบัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร

คำนำ :

ครูศิลปศึกษามิติใหม่ กับ

ศิลปะเพื่อเด็กบทพร่องการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา

5 ปี) เพื่อให้บรรลุจุดหมายของการปฏิรูปการศึกษาในระดับปรัชญา และ กระบวนทัศน์และหรือฐานคิด

สุดท้าย ณ เวลานี้ ไม่มีใครปฏิเสธว่า สังคมไทยและสังคมโลกกำลังเผชิญหน้ากับวิกฤติ ที่นับวันจะรุนแรงยิ่งๆ ขึ้น ทั้งโลกและสังคมไทยต่างเห็นความสำคัญของการพัฒนาคนเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติ โดยเฉพาะสังคมไทยต่างเห็นความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการผลิตครู ปฏิรูปการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ฯลฯ

แต่ในความเป็นจริงของสังคมไทย น่าจะยังห่างไกลจากสิ่งที่กล่าวถึง สังคมไทยยังอยู่หัวงเวลาของอดีต ติดกับดักของความแค้นเป็น การส่วนตัว (ทั้งๆที่ตัวความคิดไม่ต่างกัน) มองไม่เห็นศัตรูภายนอกที่เป็นภัยร่วม และมองไม่เห็นทางออกเพื่อการก้าวข้าม

ทว่าเราก็ไม่ควรสิ้นหวัง เพราะการทุ่มเทเพื่อสร้างครุมิติใหม่ แม้จะเป็นจำนวนน้อยนิด แท้จริงแล้ว มันก็คือ สัญลักษณ์ของการไม่ยอมจำนน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานาจ เย็นสบาย)

รองอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้

รักษาราชการแทนคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เฝ้าคือ...อนาคตของชาติ

ศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ อารยะวิญญู

“ในทุกสังคม ทุกเชื้อชาติ ทุกภาษา จะมีเด็กที่พวกคุณเรียกว่า เด็กพิการเกิดขึ้น เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นและไม่สามารถ เลี่ยงได้ ทั้งไว้ก็กลายเป็นภาระในความหมายหนึ่ง แต่ในวันหนึ่งถ้าเรา มองเห็นว่าเราพัฒนาเขาได้ อยากให้พวกคุณมองว่า เขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะฉะนั้น คุณต้องให้โอกาสเขา”

ชายคนหนึ่งถูกจุดประกายด้วยหนังสือต่างประเทศ 4 เล่มที่เขียน เรื่องราวของความสามารถแห่งผู้พิการ จนเมื่อรัฐบาลไทยให้ทุนไปศึกษา ในด้านการศึกษาพิเศษ เขาคนนั้นลัดฟ้าไปคว้าใบปริญญาและหอบความรู้กลับมารับใช้สังคม... 30 กว่าปีแล้วที่ผู้ชายคนนี้ได้สอนและดูแลเด็กผู้มีความบกพร่องในด้านต่างๆ เด็กที่หลายคนมองว่าพวกเขาไร้ค่า ชายผู้นี้แหละที่ทำให้พวกเขาเหล่านี้สามารถดูแลตัวเองได้และไม่เป็นภาระของสังคม ทั้งหมดทั้งสิ้นแห่งความเหนื่อยยากบนเส้นทางนี้อยู่บนความเชื่อมั่นแน่วแน่... “ผมเชื่อว่าเด็กทุกคนมีค่า”

หลายคนอาจจะไม่รู้จักหรือไม่เคยได้ยินแม้กระทั่งชื่อเสียงเรียงนามและไม่คิดจะใส่ใจว่าเขาคือใคร เป็นใคร และมีความสำคัญอย่างไร หากแต่ในทางกลับกัน สิ่งที่เขาได้กระทำลงไปกว่าค่อนชีวิตดูจะกลับกลายเป็นเรื่องที่น่าทึ่งอย่างยิ่ง เขาคนนี้ก็คือนางไฟปลายหางดวงหนึ่งของ “เด็กพิเศษ”

ผู้ชายที่กล่าวถึงคนนี้ คือ ศ.ดร.ผดุง อารยะวิญญู ซึ่งพวกเรา นิสิตครู 5 ปี ได้รับโอกาสที่ดี ที่ได้สอบถามข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงโอกาสทางการศึกษาของเด็กเหล่านี้

ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี เกษียณเมื่อปีที่แล้วจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จบการศึกษาปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เอกภาษาอังกฤษ หลังจากนั้นได้ทุนการศึกษาไปเรียน ทุนกพ.ปริญญาโท เอก MA. : Special Education จาก Michigan State University จากนั้นก็มาบรรจุเป็นข้าราชการเมื่อ 30 ปีที่ผ่านมา มีโอกาสได้ทำงาน สักพักก็ได้ทุนปริญญาเอกบริหารการศึกษาเน้นการศึกษาพิเศษ Ph.D. : Administration in Special Education, Florida Atlantic University, U.S.A จากนั้นจึงกลับมาทำงานเป็นอาจารย์ต่อ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความหมายของเด็กพิเศษ

คำว่าเด็กพิเศษ คำนี้ได้เปลี่ยนมาเรื่อย ๆ เมื่อก่อนนิยมเรียกกันว่าเด็กพิการ ต่อมาก็เรียก เด็กพิเศษ ถัดมาก็อีกก็เรียกว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ล่าสุดที่ใช้อยู่ ที่ชอบมากที่สุดคือ เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ ก่อวิวัฒนาการเรื่อยมา เมื่อก่อนมีคำอีกคำหนึ่ง คือ “เด็กนอกกระดับ” มาจากภาษาอังกฤษว่า Exceptional Children คือ ถ้าแบ่งเด็กตาม IQ ก็จะมีพวก IQ สูงเป็นเด็กปัญญาเลิศ เด็กฉลาด เด็กที่มีความสามารถพิเศษพวก IQ ปานกลาง ก็อยู่ในโรงเรียนปกติ พวก IQ ต่ำ ก็อยู่ในโรงเรียนเฉพาะ (กลุ่มเฉพาะ) เพราะฉะนั้น เด็กพิเศษ ก็คือ พวกที่มีความสามารถสูงเกินกว่าเด็กปกติ คือมี IQ 120 ขึ้นไป แล้วกลุ่มต่ำคือ IQ 70 ลงมา นี่คือนิยามเด็กพิเศษในนิยามเดิม และนิยามล่าสุดที่ใช้นี้คือ

เด็กพิการ เด็กพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ (นี่คือคำล่าสุด) ก็คือเด็กที่ไม่ต้องช่วยเหลือ เพราะปัจจุบันเขาจะไม่มองความพิการ หรือไม่พิการแล้ว เพราะว่าความพิการ ถ้าพิการตรงไหน ในปัจจุบัน การแพทย์ก็ก้าวหน้าเราสามารถพิชิตได้ เช่น เมื่อก่อนเด็กหูหนวกบ่าไ้ยายบว อ่านหนังสือไม่ออกเรียนหนังสือไม่ได้เลย แต่เดี๋ยวนีเขาฟังประสาทหูเทียม ก็เหมือนคนใส่แว่นตา ก็ไม่มีปัญหาเดี๋ยวนีก็จะไม่เน้นที่ความบกพร่อง เขาจะเน้นที่ความเหมือนมากกว่าความต่าง เช่น คนหูหนวกกินข้าวเป็นไหม คนหูหนวกนอนเป็นไหม คนหูหนวกต้องการเพื่อนไหม เพราะฉะนั้นเราจึงมองที่ความเหมือน คราวนี้ความต่างทำไมเขาถึงเรียนได้ก็ช่วยได้ อย่างเช่น เด็กหูหนวกเรียนถึงมหาวิทยาลัย เด็กออทิสติกเรียนถึงมหาวิทยาลัย เด็กตาบอดไม่มีปัญหาในการเรียนถึงปริญญาเอกแน่นอน เหล่านี้เป็นต้น **เพราะฉะนั้นเราก็ดูที่ความสามารถของเขาเป็นหลัก**

มาถึงกรณีที่เด็กต้องการ การช่วยเหลือด้านไหนบ้าง กรณี เด็กหูพิการ ก็มีเครื่องช่วยฟัง เด็กตา ก็ต้องการอุปกรณ์บางอย่างเพิ่มเติม เด็กออทิสติก ก็ต้องการฝึกเรื่องพฤติกรรม สมาธิ ทักษะทางสังคม เป็นต้น เพราะฉะนั้น เราจะช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ได้อย่างไร เราจะมองไปว่าถ้าเขาต้องการความช่วยเหลือต่างไปจากคนทั่วไป เราจะเรียกกลุ่มนั้นว่า "กลุ่มเด็กพิเศษ" นี่คือนิยามใหม่ล่าสุด

แอลดีก็เยอะมากกว่าเมื่อก่อน โรคเกาต์หายไป หมอจัดการได้ โรคใหม่ก็เข้ามา ตัวเลขรวม ๆ มันก็จะอยู่คงที่ ถ้ามัวเยอะไหม มันก็ประมาณนี้แหละ ทุกอย่าง 10 % ดีหายบ ๆ ถ้าแยกย่อยก็ขึ้นอยู่กับนิยาม ถ้านิยามการแพทย์ นิ้วด้วน 1 นิ้วก็ถือว่าพิการ นิยามทางการศึกษา ถ้า นิ้วด้วน 1 นิ้ว ก็ไม่ถือว่ามีความต้องการการศึกษาพิเศษ ไม่ใช่เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือทางการศึกษา เพราะฉะนั้นถ้านิยามเจาะลึกก็จะต่างกัน เพราะฉะนั้นเด็กนิ้วด้วน 1 นิ้วก็ไม่ใช่เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือทางการศึกษา เป็นเด็กปกติทางการศึกษาพิเศษแต่ถ้าเด็กชน อวัยวะครบ 32 ประการ แต่สมาธิสั้น ก็ถือว่าต้องการการช่วยเหลือทางการศึกษาก็เป็นเด็กที่อยู่ในการศึกษาพิเศษ เพราะฉะนั้นนิยามของแพทย์ กับนิยามทางการศึกษาก็จะต่างกัน

โอกาสทางการศึกษา

ณ ตอนนีถือว่าดีกว่าเมื่อก่อน แต่ก็ยังไม่ดีเท่าที่ควร น่าจะดีกว่านี้ ความทั่วถึง ตอนนีความทั่วถึงเยอะ ดีกว่าเมื่อก่อน เกือบจะทั้งหมด ตอนนี้ออกมาจากร้านได้แล้ว แปลว่า เมื่อก่อนเขาขังเด็กเหล่านีไว้ในบ้าน ตัวอย่างเช่น เมื่อก่อนตรงปากซอย มศว.ประสานมิตรเรา เกิดไฟไหม้ ถึงรู้ว่าเขาขังลูกไว้ในบ้านเสียชีวิตทั้ง 2 คน แต่ปัจจุบันนี้ผู้ปกครองก็พาเด็กออกมาเข้าศูนย์การศึกษาพิเศษ ทั่วประเทศก็จะมีอยู่ 13 ศูนย์ เขต และ 63 ศูนย์จังหวัด เด็กๆ ก็จะมาอยู่ตามศูนย์เหล่านั้น บริการก็ยังไม่ค่อยดีนัก แต่ก็ดีกว่าเมื่อก่อนเยอะ ก็ตามยุค ตามสมัย เราก้าวหน้าขึ้น เจริญขึ้น ก็ไม่มีเด็กหลงเหลือในบ้าน ยกเว้น ผู้ปกครองบาง

รายที่ไม่รู้จะไปไหน ยังดูแลอยู่

แนวโน้มในอนาคต เกี่ยวกับเด็กพิเศษ

ก็ต้องช่วยผลักดัน ตอนนี้เราต้องการตัวบทกฎหมาย ต้องการระเบียบปฏิบัติบางอย่าง เพื่อให้งานนี้ก้าวหน้าพอสมควรก็คงจะดีขึ้นเรื่อย ๆ รัฐบาลก็ได้ทุ่มเงินค่อนข้างเยอะ เช่น ปีนี้ก็ทุ่มเงินให้จัดเด็ก แอลดี (ขจัดนี้แปลว่าทำให้หายจากอาการที่เป็นอยู่) ช่วยให้อ่านหนังสือออก ในปีนี้ จะเห็นว่ารัฐบาลมองเห็นความสำคัญว่าจำเป็นต้องช่วยเหลืออย่างไร

เด็กออทิสติก (Autism)

เด็กออทิสติก คือเด็กที่ไม่เหมือนเพื่อน ลักษณะของเด็กออทิสติก คือเขาจะเดินมั่วไปหมด ไม่มองหน้าคนอื่น ไม่เข้าใจภาษา พูดไม่รู้เรื่อง การสื่อสารไม่มี เช่นการสื่อสารโดยการก๊วกมือ เด็กจะไม่เข้าใจ อายุ 2-3 ขวบแล้วยังไม่พูด พ่อแม่เด็กอาจจะคิดว่าลูกชน คือเป็นเด็กฉลาด แต่อาการนี้คือเด็กออทิสติก เด็กที่เป็นออทิสติก จะมีลักษณะอาการดังนี้ คือ

1. เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา
2. อายุ 2-3 ขวบแล้วยังไม่ยอมพูด
3. ไม่เข้าใจภาษา เช่น ก๊วกมือให้มาแต่ไม่มา
4. วีนตลอดเวลา

ภาพของเด็กที่มีปัญหาออทิสติก จะมีอยู่ 3 ด้าน คือ

1. **ด้านพฤติกรรม** จะมีพฤติกรรมแปลก เช่น บางคนหมุนพัดลม ถ้าอาการรุนแรงจะชอบอะไรหมุนๆ มีพฤติกรรมซ้ำไปซ้ำมาอยู่ตลอดเวลา

2. **ด้านการสื่อสาร** จะไม่เข้าใจภาษา ทั้งภาษาท่าทางและภาษาพูด บางคนอายุ 3 ขวบ 5 ขวบ ยังไม่พูด บางคนพูดได้ แต่พอเราใช้ภาษาท่าทางก็ไม่เข้าใจ

3. **ด้านทักษะทางสังคม** ไม่รู้จักกาลเทศะ ดูภายนอกไม่เข้าใจกฎเกณฑ์ กติกาต่างๆ เช่น เข้ามานั่งในห้อง ทุกคนนั่งกันหมด แต่ตัวคนที่เป็นจะไม่นั่ง จะวิ่ง “การนั่งคืออะไร ไม่เข้าใจ” รายละเอียดจะมีเครื่องมือทดสอบ ซึ่งจะต้องดูค่อนข้างเยอะ

ด้านเครื่องมือ

ตอนนี้มีครบแล้ว มีทุกประเภท มีเพียงพอ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็เป็นี่หนึ่งที่เป็นผู้รู้ด้านนี้ มหาวิทยาลัยอื่นยังเปิดได้ไม่กี่ปี

ตัวอย่างเครื่องมือ หู : จะส่งไปวัดที่เครื่องออเดียมิสเตอร์ (เครื่องช่วยฟัง)

ตา : การวัดสายตา

เด็กออทิสติกที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็จะมีเครื่องมือช่วยวัด

เด็กปัญญาอ่อนก็มีวัด IQ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ที่ตึก 12 คณะศึกษาศาสตร์ ตึก 2 คณะมนุษยศาสตร์ ตึก 8 การศึกษาพิเศษ และที่นี้ไม่ได้มีการวัดเพียงอย่างเดียว ยังมีการอบรมครูทั่วประเทศ เพื่อมาเรียนรู้วิธีการวัด การจัดหลักสูตร วิธีการวัดผลประเมิน

ผล ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนับว่าเป็นอันดับ 1 ที่เดียว

หลักสูตรการเรียนการสอน

เมื่อก่อนก็เรียนตามหลักสูตรปกติ (เลยตกกันตลอดชีวิต) ตอนนี่ยังเป็นอยู่ไหม

โรงเรียนทั้งหลายยังไม่เข้าใจ หลักสูตรของเด็กกลุ่มนี้จะใช้หลักสูตรเฉพาะตัว ภาษาเฉพาะ เรียกว่า IEP (Individual Education Program) แปลว่า จะมีการวัด การจัดหลักสูตรเป็นรายบุคคล ซึ่งมีหลายขั้นตอน

ขั้นที่ 1 จะต้องตัดสินใจก่อนว่าเขาเป็นเด็กประเภทไหน จะต้องมีการคัดแยก เช่น เด็กคนนี้เป็นออทิสติก คนนี้สมาธิสั้นอย่างเดียวไม่มีอาการร่วมของออทิสติกด้วย คนนี้มีปัญหาทางพฤติกรรมอารมณ์ คนนี้เป็น LD

ขั้นที่ 2 ตัดสินว่าเป็นเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยมีคณะกรรมการตัดสิน

ขั้นที่ 3 จัดทำ IEP เฉพาะบุคคล

ในด้านกระทรวงศึกษาธิการทำอยู่ จะเป็นหลักสูตรประเภทความพิการ มีปัญญ่อ่อน กลุ่มสูง กลุ่มกลาง กลุ่มต่ำ สำหรับเด็กออทิสติกก็มีหลักสูตรเฉพาะ แต่ถึงแม้จะมีหลักสูตรเฉพาะอยู่แล้วก็ตาม แต่เวลาสอนก็ต้องดึงสิ่งที่เรารู้มาแต่ละบุคคล “โดยครูทั่วไปก็จะบ่นว่าทำไมต้องมีหลักสูตรเพิ่ม มีแค่หลักสูตรเด็กปกติก็สอนไม่ไหว ยังมาสอนเด็กพิการอีก” ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ยังไม่ทันสมัย

โอกาสทางการศึกษา

ดีขึ้นกว่าเดิม ก่อน ในมหาวิทยาลัยตอนนี้ก็เปิดรับเด็กแล้ว เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีเด็กประมาณ 70 กว่าคน เด็กที่มีความบกพร่องทุกประเภทเข้าไปเรียน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็มีหลายคนแต่รู้ว่ามิเด็กแอสเพอร์เกอร์ซึ่งเป็นเด็ก ออทิสติกประเภทหนึ่ง แต่เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เราก็ยังตามเขาไม่ทัน เช่น มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งมีนักศึกษาประมาณ 40,000 คน จะมีเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือประมาณ 500 คนแต่ในมิชิแกนเมื่อ 30 ปีที่แล้วจะมีเด็กนั่งรถเข็น บางคนก็วิ่งไปกับรถ ไปตามทางตลอดเพราะฉะนั้นเด็กกลุ่มนี้สามารถเรียนต่อได้ถึงมหาวิทยาลัยแล้วทุกประเภท ยกเว้น เด็กปัญญาอ่อนเพราะเขาไปไม่ได้ แต่ในประเทศเรายังตามหลังเขาอยู่ประมาณ 20 - 30 ปี แต่มีมหาวิทยาลัยหลายแห่งก็ให้โอกาส อย่างเช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่การให้โอกาสอย่างเดียวไม่พอ ควรมีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยในประเทศเยอรมัน มีห้องสำนักงานใหญ่ 1 ห้อง มีเจ้าหน้าที่ประมาณ 10 คน ก็จะมีช่างเทคนิคในการให้ยืมเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายทุกชนิดคอยช่วยเหลือ จะมีเจ้าหน้าที่ 1 คน อย่างเด็กแอลดี ที่ไปเรียนจะมีปัญหาในเรื่องของการอ่าน อ่านหนังสือไม่ออกก็จะมีคนไปแปลจากภาษาเยอรมันเป็นภาษาเยอรมันให้ฟัง ก็สามารถเรียนร่วมกับผู้อื่นได้และจะมีการสอนให้ เพราะเด็กฟังทันบ้างไม่ทันบ้าง มันคือหน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือกับนักศึกษากลุ่มนี้ ของเรายังไม่มีเลย เพราะยังไม่ทันสมัย

แต่ตอนนี้ทางทบวงมหาลัย กำลังทำวิจัยให้พวกเราทั้งหลาย ทำวิจัยว่า จะมีการตั้งหน่วยงานในประเทศไทยดีหรือไม่

ด้านโรงเรียน

เด็กออทิสติกส่วนใหญ่จะไปเรียนอยู่ในโรงเรียนที่ลงท้ายด้วย “ปัญญาบุญกุล” เช่น ชุมพรปัญญาบุญกุล ,แพร่ปัญญาบุญกุล ในประเทศไทย ยังไม่มีโรงเรียนสำหรับเด็กออทิสติก เด็กออทิสติกจะอยู่ใน

1. เรียนร่วมกับเด็กปกติ
2. โรงเรียนเฉพาะ
3. Home School พ่อแม่สอนเอง

สิ่งที่ ศ.ดร.ผดุง ผากไว้ในตอนท้าย คือ “ในทุกสังคม ทุกเชื้อชาติ ทุกภาษา จะมีเด็กที่พวกคุณเรียกว่า เด็กพิการเกิดขึ้น เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นและไม่สามารถเลี่ยงได้ ทั้งไว้ก็กลายเป็นภาระในความหมายหนึ่ง แต่ในวันหนึ่งถ้าเรามองเห็นว่าเราพัฒนาเขาได้ อยากให้พวกคุณมองว่า เขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะฉะนั้นคุณต้องให้โอกาสเขา แม้กระทั่งสายตาที่มองเขา ให้มองว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของเรา แปลว่า อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ชุมชนเดียวกัน คนปกติไปไหน ไปโรงเรียน เขาก็ไปโรงเรียนได้เช่นกัน...

...จากประถม สู่มัธยม สู่มหาวิทยาลัย สู่การทำงาน มีครอบครัว ตายก็ไม่ต้องไปแย่งป่าช้าเขา เพราะฉะนั้นแนวคิดยุคใหม่คือ จะอยู่กลมกลืนไปกับสังคมท่าน ขอให้ท่านมองอย่างเข้าใจ ไม่รังเกียจ ขอให้

มองเขาอย่างชาวพุทธ ที่มี เมตตา กรุณา ช่วยเหลือ และเขาจะอยู่กับเราตลอดไป สุดท้ายเด็กพวกนี้มีดีกว่าคนปกติเยอะ เช่นเด็กปัญญาอ่อน ไม่มีทางมาโกงกินบ้านกินเมืองอย่างนักการเมืองหรอก”

ขอขอบคุณทุกๆ ความรู้ ทุกๆ ความคิดเห็นที่ดีดี ที่พวกเราครู 5 ปี ได้รับจากครู “ศ.ดร.ผดุง อารยะวิญญู” ผู้ซึ่งอุทิศกาย อุทิศเวลา เพื่อเด็กๆ เหล่านี้มาเป็นเวลากว่า 30 ปี

ทุกสังคมมีความต่าง แต่เขาไม่ต่างไปจากทุกคน แล้วคุณ!!
มองพวกเขาเหมือนเด็กคนอื่นหรือยัง???

ต้องรู้จักทั้งเรา...และเขา

ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม

นับได้ว่าเป็นโอกาสอันดียิ่งที่นิสิตสาขาศิลปกรรมศาสตรศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) คณะศิลปกรรมศาสตร์ ที่ศึกษาในรายวิชาเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้และกระบวนการศึกษา ได้มีโอกาส พูดคุยกับศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม ซึ่งอาจารย์ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้อย่างน่าสนใจเป็นอย่างมาก โดยมีประเด็นดังนี้

กับคำถามที่ว่า เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้นั้นมีลักษณะอย่างไร ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ได้ขยายความในประเด็นนี้ไว้อย่างน่าสนใจว่า

“เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ พูดง่ายๆคือ เด็กที่ไม่ได้หุหนวกตามอดทั้งนั้น สภาพร่างกายเขาปกติ แต่ก็จะมีปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งในกระบวนการทางจิตวิทยา เช่นตาก็เห็น แต่ก็แปลความผิด เช่นการดูอาจจะดูอักษรกลับข้างกัน สมมติว่าเราอ่านหนังสืออย่างนี้ เราอ่านออกไหม ? แต่ถ้าเราอ่านย้อนหลังจากกระจกเราอ่านไม่ออก แต่เขาอ่านย้อนหลังจากกระจกเขาอ่านได้ แต่เขาไม่ได้มีอย่างเดียวนั่น เขา ก็อยู่ในโรงเรียน เขาก็เป็นเด็กปกติ เขาไม่ได้หุหนวก ตามอด ปัญญาอ่อนอะไร ถ้าเป็นหุหนวกตามอดเขาก็เรียนอย่างนั้น แต่ก็จะมีเด็กบางประเภทที่ครูไม่ได้สอนเท่าไร ก็อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เหมือนกันและ ก็โดนเข้าใจผิดว่าเป็นเด็ก LD (Learning Disabilities) แต่จริงๆไม่ใช่. เป็นคนปกติ ซึ่งสภาพร่างกายไม่ได้พิการและก้ปัญหาจะไม่ได้เกิดจากการขาดโอกาสทางการเรียนหรือไม่ได้เกิดจากการที่ครูสอนไม่ดี แล้วแต่

ว่าเขาจะเป็น LD ประเภทไหน เช่น ถ้าเป็นประเภท LD การอ่านเขาก็จะอ่านหนังสือไม่ออกหรือมีลักษณะต่างๆ นานาๆ หรือการเขียนก็เหมือนกัน เขาก็อาจจะมีปัญหาเรื่องลายมือไม่ดีหรือสะกดคำไม่ได้ หรือเขียนไม่ได้ใจความก็แล้วแต่ หรือถ้ามีปัญหาทางด้านคิดคำนวณเขาก็เรียก LD คณิตศาสตร์และก็มี LD อีกมากมาย แต่ว่าในโรงเรียนจะสนใจเรื่องการเรียนเป็นสำคัญคือ ด้านภาษา คณิตศาสตร์จริงๆ แล้วการเคลื่อนไหว การหลงทิศหลงทางก็เป็น LD “

เมื่อถามต่อไปว่า “กระบวนการจัดการเรียนการรู้กับเด็กกลุ่มนี้จะจัดอย่างไร” ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ได้กรุณาให้ความรู้ไว้แก่นิสิตว่า

“ การจัดกระบวนการเรียนรู้อีกต้องให้มันสอดคล้องว่าปัญหานั้นคืออะไร วินิจฉัยให้ได้ ว่าเด็กคนนี้มีปัญหาอะไร แต่ละคนไม่เหมือนกัน และก็ทำหลักสูตรเฉพาะตัว และเขาก็จะมีวิธีสอนมากมาย สามารถเรียนไปพร้อมกับเพื่อน แต่ต้องทำ IEP (Individual Education Program) คือโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล ตอนนี้...ปัญหาแต่ละคนมีมากน้อยไม่เหมือนกันอีก มันก็ต้องแล้วแต่และก็วิธีการสอน วิธีการเรียน ก็ต้องปรับตามสภาพ”

ปัญหาลำดับถัดมา คือ “สิ่งที่เด็กเหล่านี้ต้องเผชิญอยู่คืออะไร?” ซึ่ง ศาสตราจารย์ศรียา ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

“ ปัญหาของเด็กคือสอบตก และก็อาจจะเสียความมั่นใจ และถูกบอกทุกวันว่าเรียนไม่ได้ ใจ เพราะฉะนั้นมันก็จะลุกลามไปถึงเรื่องของการปรับตัว เรื่องของปัญหาทางพฤติกรรม แต่ถ้าเราช่วยเขาได้ เขาก็ผ่านปัญหาลงไปได้ เด็กบางคนอาจจะเด็กฉลาดด้วยซ้ำไป

เมื่อถามถึงการให้ความสำคัญกับเด็กเหล่านี้จากปากฝั่งของผู้ปกครอง ว่าเพียงพอหรือยัง ศาสตราจารย์ศรียา ได้ตอบคำถามประเด็นนี้ว่า

“ คือผู้ปกครองบางส่วนก็ไม่รู้ ถามว่าพอไหม ? แค่นั้นเรียกว่าพอ บางทีมันก็เกิน บางทีมันก็ขาด เรื่องของเรื่องก็คือว่า “ครูรู้หรือยังว่าเด็กคนนี้เป็น LD” ซึ่งขณะนี้ รัฐบาลทุ่มงบประมาณปีหนึ่งตั้ง 150 ล้านบาทเพื่อจะสกรีนว่าเด็กคนไหนเป็นLD ในโรงเรียนทั่วประเทศแล้วหลังจากนั้นจะมีการจัดอบรมครูให้รู้จักวิธีสอน ให้รู้จักช่วยเหลือ เขาก็ทำอยู่ แต่ถามว่าพอไหม? อะไรเรียกว่าพอ พอสำหรับใคร แต่ถามว่าเขาทำไหม ? เขาก็ทำ หัวไหมมันก็ไม่ทั่วหรอก

สุดท้ายในโอกาสนี้ นิสิตยังได้สอบถามศาสตราจารย์ศรียานิยมธรรม ถึงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้หรือข้อแนะนำทางผู้ที่จะเป็นครูว่าจะต้องมีแนวทางในการปฏิบัติอย่างไร ? ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งนิสิตได้รับทัศนะของอาจารย์ ที่กล่าวว่า

“ผู้สอนต้องทำความเข้าใจ ค้นหาให้เจอโดยเร็วว่าเรามีปัญหาอะไรและก็ศึกษาวิธีการช่วยเหลือ ดูว่าเด็กคนนี้มีลักษณะการเรียนรู้อย่างไร ? รู้จักตัวเองด้วย เรามีลีลาการสอนอย่างไร ? มันเข้ากับ ตัวเองไหม ? สมมติว่าเราเป็นคนถนัดใช้สมองซีกซ้ายแต่เด็กพวกนี้ส่วนใหญ่จะถนัดใช้สมองซีกขวาเพราะฉะนั้นยกตัวอย่างง่ายๆ เขาอาจจะไม่ต้องการจด เขาอาจจะชอบปฏิบัติและเขาจะเข้าใจ แต่ถ้าคุณถนัดจด คุณก็ล้มเหลว เด็กก็ล้มเหลว เราต้องดูว่าตัวเราเป็นอย่างไรด้วย เพราะบางทีเราถนัดทางนี้ ให้เราไปจัดกิจกรรม เราคิดไม่ได้ เราทำไม่ตกลงใช้ไหม ? เหมือนกับบางคน เล่าเรื่องตลก เขาเล่าบ้างอ คอแตกอะไรก็ทำ แต่เรานี่จุดสำคัญเล่าเรื่องตลกที่ได้มาเลยนะ ต่อไปนี่เราจะเล่าเรื่องตลก พอเราเล่าจบแล้วเขาบอกเนี่ยตลกแล้วหรือ ใช่ไหม ? สำคัญคือ **ต้องรู้จักทั้งเราและเขา**”

*** ถ้อยความข้างต้นนี้ เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์
ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม**

**ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้หรือข้อแนะนำผู้ที่จะไป
เป็นครูอย่างไรในกลุ่มนิสิตลงความเห็น่า**

ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและต้องค้นพบตัวเด็กว่าเด็กมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านใด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาเป็นกรณีหรือเป็นรายบุคคลเพื่อประโยชน์ต่อการจัดรูปแบบ

การเรียนการสอนรวมถึงการสอดแทรกกิจกรรมการฝึกทักษะการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านที่เด็กบกพร่องแต่ทั้งนี้ครูก็ต้องเข้าใจและรู้จักตนเองด้วยว่าตนเองมีความถนัดความสามารถทางด้านใดซึ่งตรงข้ามหรือสอดคล้องกับเด็กมากน้อยแค่ไหนเพื่อจะได้นำไปประยุกต์ปรับเปลี่ยนใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

ครูควรเป็นผู้ที่มีความรู้หลากหลายและแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้นั้นครูควรจะมีเทคนิครูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและแปลกใหม่อยู่เสมอเพื่อใช้ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ควรเน้นกระประเมินผลตามสภาพจริงการประเมินผลจากการปฏิบัติเน้นการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันมากกว่า เพื่อช่วยให้เด็กได้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้และไม่ต้องกังวลกับการสอบตกและคิดว่าตนเองนั้นโง่เพราะบางทีครูบางคนอาจไม่รู้ด้วยซ้ำว่าเด็กมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ครูได้แต่สอนเนื้อหาและกวดความรู้โดยการทดสอบเพียงอย่างเดียวพอเด็กสอบไม่ผ่าน ตกแล้ว ตกอีก ก็ว่าเด็กโง่ ซึ่งไม่ถูกต้อง นอกจากเด็กจะไม่ได้รับการพัฒนาแล้วเด็กยังขาดกำลังใจที่ดีที่จะพัฒนาระบวนการเรียนรู้ ครูควรสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และครูควรให้การดูแลเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับเด็กนี้เป็นกรณีพิเศษ เพื่อเด็กจะได้เกิดความประทับใจในตัวครูผู้สอนเด็กจะได้มีความตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างที่เป็นประโยชน์และสอดคล้อง

คล่องต่อการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลดีทั้งครูและตัวเด็กเอง สิ่งที่สำคัญมากอีกประการคือ **ต้องรู้จักเขา** อย่างที่อาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวนานี้ถือว่ามีความสำคัญและเป็นนัยที่จะบอกครูถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติ และเมื่อได้ยินคำนี้จะทำให้คนที่เป็นครูรู้ว่าสิ่งที่ครูต้องทำคืออะไรควรมีแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างไรจึงจะเหมาะสมและได้ผลตามที่คาดหวังไว้

อย่างไรก็ตามเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ไม่ใช่เด็กพิการไม่ใช่เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาแล้วก็ไม่ใช่วรรณอ่อนแอไม่ดีสถาบันไม่ดีแล้วเด็กก็ไม่ได้โง่ แต่เด็กอาจเพียงแค่บกพร่องด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้นเองซึ่งไม่ใช่ทุกด้านเด็กควรได้รับการพัฒนาด้านที่บกพร่องมากกว่าคนอื่นต้องการการเรียนรู้ที่ใช้เวลาหรือการดูแลจากครูมากกว่าเด็กคนอื่นเท่านั้นเอง ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ของครูที่จะจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้นั้นมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติแก้ไขปัญหาการศึกษาในปัจจุบันเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

หนึ่งเสียงในกลุ่มแสดงความคิดเห็นไว้อย่างน่าสนใจว่า

“ในอนาคตถ้าฉันได้เป็นครูสิ่งที่ฉันจะนำไปปฏิบัติคือการรู้จักเด็กและการรู้จักตัวฉันเองด้วยเพื่อนำความรู้ความสามารถที่ฉันมีไปผสมผสานให้กลมกลืนกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียนเพื่อใช้ใน

กระบวนการจัดการเรียนรู้ การให้สิ่งที่ถูกต้องถือเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับการเป็นครูแต่ไม่ใช่ให้เพียงแต่ความรู้ที่เป็นหลักการไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันแต่จะเป็นการให้ที่มีความละมุนละมัยที่หล่อหลอมจิตใจปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับผู้เรียนได้นำไปใช้ในการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดต่อการดำรงชีวิตที่ถูกต้องในสังคม”

โรงเรียนเกษมพิทยาคือ ความอบอุ่น

ดร. วรนาท รักสกุลไทย

ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในสังคมปกติเหมือนกับเด็กทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดสิ่งแวดล้อม จัดหลักสูตร จัดกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการติดตามในการประเมินผลพัฒนาการเด็ก ซึ่งใช้หลักการเดียวกับเด็กทั่วไปแต่ยืดหยุ่นในเรื่องของเกณฑ์และวิธีการ ซึ่งตรงนี้ต้องหันไปถามตัวเองก่อนว่าเรียนอยู่ในห้องเรียนปกตินั้นคืออะไร? เด็กเล็กนั้นเขาเรียนรู้จากการกระทำผ่านกิจกรรม ที่สร้างประสบการณ์ตรงและผ่านการเรียนแบบ

จากที่เราเคยรู้กันมาว่าสมองแบ่งออกเป็นซีกซ้าย ซีกขวา ตอนนี้อาจได้รู้เพิ่มขึ้นมาอีกว่า “มนุษย์เรามี mirror cell “ “เซลล์กระจกเงา” อธิบายง่ายๆ ว่า ถ้าเด็กเห็นอะไรเด็กจะเลียนแบบเสมือนเงาในกระจก ยกตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่ง เขามีคุณยายซึ่งแก่มาก เวลาที่ยายก้มลงเก็บของก็จะมีเสียง อึบบบบ!! เช่นเดียวกันเมื่อเด็กก้มเก็บของก็จะทำเสียงเช่นเดียวกับที่คุณยายทำ หรือเด็กเห็นพ่อโกนหนวดก็จะทำท่าเลียนแบบเห็นแม่ทาลิปสติกก็จะทำท่าเลียนแบบ แม้ว่าตัวเขาจะเป็นเด็กผู้ชายก็ตาม นี่คือการรับรู้ใหม่เกี่ยวกับเซลล์สมอง ในเรื่อง mirror cell

ดังนั้นการเรียนร่วมก็คือ การให้โอกาสกับเด็กทุกคน ถ้ามองในแง่ของการเรียนรู้คือมันคือแง่ของ “การให้โอกาสกับชีวิตมนุษย์” เพราะเด็กที่มีความต้องการพิเศษพวกนี้ เขาต้องการภาษา เขาต้องการต้นแบบจริงๆ

หลักของการเรียนร่วม

ดร.วรรณาทได้เสนอว่า “เด็กที่จะสามารถอยู่ในการเรียนร่วมได้คือ เด็กต้องมีพื้นฐานอยู่บ้าง ไม่ใช่ว่างอยู่ๆ คุณก็จับเขาเข้าไปในห้องเรียน ในขณะที่เขายังไม่รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น เด็กควรที่จะรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองได้ เด็กเล็กก็ควรรู้จักวิธีการปฏิบัติต่อผู้อื่น รู้จักรอคอย ช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถบอกความต้องการของตนเองได้ แต่ก็ไม่ต้องถึงขนาดเพอเฟกต์ ที่มูลนิธิแสงสว่างจะเป็นสถานที่ซึ่งเตรียมความให้กับเด็กเพื่อเข้าต่อที่เกษมพิทยา

เมื่อเข้าวันนี้ก็มีกรณีหนึ่งมา 3 ขวบแล้วแต่ยังพูดเป็นคำๆ อยู่ ซึ่ง 3 ขวบนี้ควรจะสามารพูดเป็นประโยคได้แล้ว อันนี้ก็ควรไปพบผู้เชี่ยวชาญก่อน เพื่อท้าวทะบาบักก่อน

ดังนั้นลักษณะของการเรียนร่วมก็คือ หากจะเข้ามาตรงนี้ควรมีการเตรียมความพร้อมก่อน

ลักษณะการจัดการเรียนการสอน

เด็กจะมีความสุขในการเรียนได้ ครูเป็นเงื่อนไขสำคัญ ครูต้องเข้าใจหลักของเด็ก และที่สำคัญคือสื่อ ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทำกิจกรรมเหมือนคนทั่วไป แต่ต้องสร้างบรรยากาศให้เขาเข้าใจให้ได้ว่า การอยู่ร่วมกันกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องทำอะไร เช่น ตุ๊กตาต่างๆ ของฝรั่ง มีผิวสีขาว ดำ ตุ๊กตาสำหรับเด็กใส่แว่น เพื่อให้เห็นว่าการใส่แว่นเป็นเรื่องธรรมดาปกติ

เด็กที่เกษมพิทยาเอง ก็เข้าใจเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ว่าเพื่อนจะร้องกรี๊ดๆอย่างไร ทั้งห้องก็นิ่งเฉย สักพักเขาก็กลับมานั่งเรียนเองตามปกติ

ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองก็เป็นสิ่งสำคัญ

จุดเริ่มต้นของโครงการเรียนร่วมที่เกษม

พ่อแม่ผู้ปกครองอุ้มน้องเข้ามาหาเรา แล้วบอกให้เราช่วยรับได้ไหม เราก็ถามถึงความพร้อมของเด็ก และไม่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่นต้องไม่ทำร้ายเพื่อน

ส่วนของ ดร.วรนาท คือความต้องการให้เด็กอยู่อย่างปลอดภัย มีความสุข ซึ่งในช่วงแรกที่เราเริ่มก็ทำให้น้องดีเลย์ภาษาไป 1 ปี เพราะเราแค่เพียงดูแลให้เขามีความสุขเพียงอย่างเดียว

จุดแข็งของโรงเรียน

ความพร้อมของบุคลากร มีนักวิชาการดูแล อาจารย์ที่เข้ามาสอน ที่นี้จะได้รับการนิเทศจากอาจารย์ที่อยู่มาก่อนแล้ว และมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแบบครอบครัวเดือนละ 1 ครั้งโดยให้พ่อแม่เข้าประชุมด้วย หลักการทำงานพ่อแม่ต้องเป็นคู่หูของลูก

สิ่งสำคัญคือความสุขในการมาโรงเรียน ผลงานของเด็กทุกคนเราจะมีการนำเสนอ โดยไม่ได้เลือกเฉพาะผลงานที่สวยงามเท่านั้น ซึ่งจะทำให้เด็กได้ชื่นชมผลงานของตัวเอง พ่อแม่ก็ชื่นชมในตัวบุตรเช่นกัน

หลักในการสอน

วางเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว ทำแผนการเรียนรู้โดยใช้เป้าหมายของแต่ละชั้น สุดท้ายก็ลองเปรียบเทียบกับเพื่อนๆ ในห้อง เน้นพัฒนาทักษะผ่านประสาทสัมผัสทุกด้านที่มีอยู่

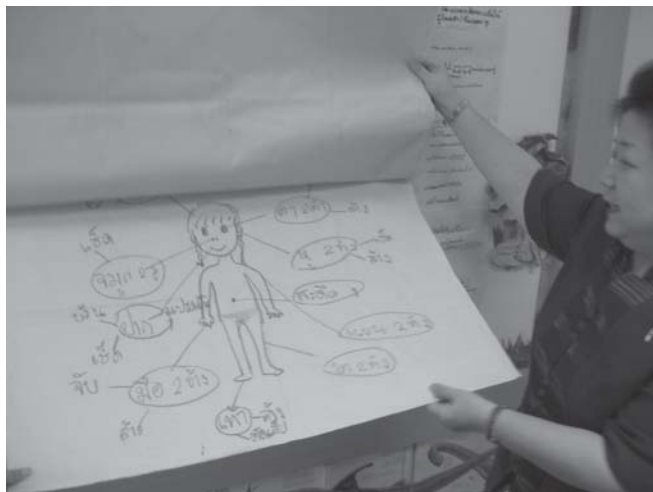
การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม และจัดลักษณะการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจของเด็ก เน้นการบูรณาการและกิจกรรมในลักษณะดังนี้ เป็นรูปธรรมผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าด้าน หู ตา จมูก ปาก และการสัมผัส จัดประสบการณ์พัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสม ไม่ยัดเยียดเนื้อหาจนเด็กเกิดความล่าและความเครียด มีหลักการประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน

การปรับพฤติกรรม

หากเบี่ยงเบนได้ก็ทำ โดยใช้คำพูด หรือสิ่งของ หรือใช้ทามเอาทให้เด็กได้มีประสบการณ์เพิ่ม ปัญหาพฤติกรรมเด็กนั้นเราแก้ได้หมดเพียงแค่เรารู้จัก

ตัวอย่างการจัดห้องเรียนชั้นอนุบาล

ห้องเรียนควรมีสี่แฉกล้อมในห้องที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ เป็นครูอนุบาลต้องวาดรูปเป็น ตอนนี้อยู่สถานที่ที่มีอยู่มักเป็นของต่างประเทศ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กคิดแบบต่างประเทศ

การให้เด็กรู้จักการเก็บของจะต้องใช้รูปภาพ รูปร่างของสิ่งนั้น
เด็กเขาก็จะรู้ว่าอะไรควรอยู่ที่ไหน

บทส่งท้าย

ท้ายสุด ดร. วรรณาท ได้ฝากข้อคิดให้กับคนที่กำลังจะเป็นครูไว้ดังนี้
“เราทุกคนไม่มีใครที่จะสามารถปฏิเสธอาชีพครูได้ เพราะเมื่อคุณ
กลายเป็นพ่อแม่คุณก็เป็นครูคนแรกของลูก”

ประวัติผู้ให้สัมภาษณ์

ดร. วรรณาท รักสกุลไทย

ค.บ. (เกียรตินิยม) สาขานูบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
M.Ed. (Early Childhood Education) Mississippi State University
Ed.D. (Elementary and Early Childhood Education)
University of Northern Colorado

โครงการ ยุทธศาสตร์เด็กบกพร่อง เรียนร่วมกับเด็กมหาวิทยาลัย

ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ

ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ จบการศึกษาปริญญาตรีจากวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ คณะพยาบาลศาสตร์ โดยได้รับทุนเรียนจากโรงพยาบาลปัญญาอ่อน(โรงพยาบาลราชานุกูลในปัจจุบัน) หลังจากเรียนจบก็มาทำงานใช้ทุน 4 ปี คิดว่าเมื่อใช้ทุนครบ 4 ปีก็จะย้ายออกเพราะคิดว่าไม่มีความรู้มากพอเกี่ยวกับเรื่องของเด็กบกพร่อง แต่ในขณะที่ทำงานก็ได้มีโอกาสรับการฝึกอบรม มีวิทยากรให้การอบรมค่อนข้างบ่อย และยังได้รับทุนไปศึกษาดูงานที่ต่างประเทศอยู่บ่อยๆ เช่น อังกฤษ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เป็นต้น ทำให้มีความรู้ที่กว้างขึ้น ซึ่งในยุคนั้นสังคมส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาเพียงอย่างเดียวไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเด็กบกพร่องด้านอื่นๆ ซึ่งโรงพยาบาลราชานุกูลเป็นแห่งเดียวที่รับเด็กบกพร่องทางด้านสติปัญญา ทำให้โรงพยาบาลราชานุกูลมีเด็กบกพร่องทางสติปัญญาเป็นจำนวนมาก จากนั้นศึกษาต่อปริญญาโทด้านการศึกษาพิเศษที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับโอกาสจากอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทำงานที่ภาควิชาการศึกษาพิเศษ และเรียนต่อปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยอิลลินอย ด้านการศึกษาพิเศษ

ส่วนของโครงการที่ให้บริการอยู่ในปัจจุบันก็มีหลายโครงการ

1.โครงการให้บริการสำหรับเด็กพิเศษต่างๆ มีการให้คำปรึกษา แนะนำ ทำการประเมินคัดแยกเด็กมีการพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อที่จะช่วยให้ผู้ปกครองบางท่านที่ไม่มีประสบการณ์รับรู้าลูกของเขาเป็นเด็กแบบนี้ เพื่อที่จะให้เขาได้เข้าใจ และเตรียมตัวที่จะรับมือต่อไป

2. ให้บริการจัดการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้ปกครอง การบูรณาการ ประสานสัมพันธ์ ปรับพฤติกรรมซึ่งปัจจุบันก็มีถึง 13-14 โครงการและในวันที่3-4 กันยายน 2550 ก็จะมีการจัดเรียนร่วมระดับชาติมีวิทยากรจากต่างประเทศมาบรรยายว่าจะทำอย่างไรให้เด็กบกพร่องเรียนรวมกับเด็กปกติได้ ที่โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง จังหวัดสุพรรณบุรี

3. โครงการพัฒนานาบุคคล ซึ่งเป็นโครงการที่มีแนวคิดที่จะช่วยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในการรับเด็กพิเศษซึ่งปัจจุบันก็มีเด็กพิเศษเข้ามาร่วมเรียนเยอะ พอเริ่มมีเด็กส่วนนี้เข้ามาครูบางท่านก็เริ่มกังวล แต่บางท่านก็เข้าใจ ดังนั้นเรื่องแรกที่จะต้องแก้ไขก็คือ ทศนคติของครู อย่าคิดว่าเด็กมีศักยภาพต่างกันและควรยอมรับในข้อแตกต่างนี้ ควรให้กันสนับสนุนเด็กๆที่เข้ามาเรียน ตัวครูเองก็ต้องมีการจัดระบบที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ได้ ดังนั้นครูควรมีความรู้ในเรื่องของการใช้สื่อการสอน หรือที่เรียกว่า Universal Design มีการปรับวิธีการสอน เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ก็ช่วยด้วยการขยายตัวหนังสือให้ใหญ่ขึ้น เด็กบกพร่องทางสายตาที่ใช้เทปช่วย หรือเราอาจจะให้เพื่อนร่วมห้องของเขาช่วยกัน ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์กับตัวเขาแล้ว เพื่อนๆก็ไม่ได้ได้รับความเสียหายแต่บางครั้งก็ได้ประโยชน์จากสื่อของเขาเพิ่มขึ้นอีกด้วย

โครงการที่รับเด็กบกพร่องเรียนรวมกับเด็กมหาวิทยาลัย เกิดขึ้นจากการที่ได้รับโอกาสและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ซึ่งในขณะนั้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย ก็มีนโยบายที่จะรับเด็กเหล่านี้เข้า

มาเรียนรวมในมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว ศูนย์เปิดให้บริการกับประชาชนทุกวัน และมีการรับเด็กศึกษา ซึ่งก็คิดว่าการศึกษาที่เด็กได้มาเรียนก็ไม่อยากให้เด็กกลับไปโดยไม่ได้อะไร ทางศูนย์เปิดให้บริการทุกวัน เพื่อรอรับเด็กและผู้ปกครองที่จะมาขอคำปรึกษา ปัจจุบันก็มีผู้เข้ามาต่อคิวรับคำปรึกษาค่อนข้างมาก มีทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ก็มีการให้คำปรึกษาทำงานร่วมกับโรงเรียน โดยทั่วไปครูก็จะไม่ค่อยเข้าใจ ทางศูนย์ก็จะให้ความรู้ให้คำแนะนำ ซึ่งตอนนั้นก็จะเป็นครูวิทยากรให้ครูจากโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้เตรียมตัวรับสถานการณ์ของเด็ก

เด็กที่เข้ามาเรียนรวมโดยทั่วไปจะเป็นเด็กที่ไม่ได้บกพร่องทางด้านสมอง แต่โดยมากก็เป็นเด็กที่บกพร่องทางด้านร่างกาย การที่ให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรวมกับเด็กปกติ เพราะประมาณ 80% เป็นเด็กที่มีความบกพร่องน้อย สามารถเรียนรวมได้ ซึ่งจะเกิดข้อดี คือ

1. เด็กได้เรียนรู้มากขึ้น
2. มีทักษะทางสังคมซึ่งหาไม่ได้ในโรงเรียนศึกษาพิเศษ
3. มีโอกาสมากขึ้น สามารถช่วยเหลือคนอื่นได้ มีงานทำ มีมารยาทในสังคม
4. เด็กปกติก็ได้เรียนรู้จากเด็กพิเศษมาก ซึ่งก็ทำให้สังคมได้เรียนรู้ที่จะแลกเปลี่ยนการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เด็กที่อาการหนักจริงๆก็ต้องอยู่ที่โรงเรียนพิเศษ เพราะมีครูเฉพาะทาง ดูแลได้ทั่วถึง ปัจจุบันครูที่จบการศึกษาพิเศษก็มีน้อย บางโรงเรียนก็ไม่มีครูที่จบด้านนี้เฉพาะจึงไม่สามารถที่จะรับเด็กบกพร่องเข้าเรียนได้

ปัญญาหาจากการเรียนร่วมนั้น อย่างเด็กสมาธิสั้น จะสังเกตได้จาก พฤติกรรม ถ้าถึงขั้นที่มีปัญหามากก็ต้องพบแพทย์ ซึ่งแพทย์ก็จะช่วยได้ โดยการให้ยาระงับอาการแต่ไม่ได้ทำให้หายขาด ยาจะช่วยระงับได้ ประมาณ 3 ชั่วโมง ในรายที่มีอาการมากก็ต้องให้ยาอยู่เรื่อยๆ เพื่อช่วยให้เขาหยุดนิ่ง ผู้ปกครอง ครู และโรงเรียนจึงต้องทำงานร่วมกัน ต้อง ค่อยๆ สอนเขา เด็กสมาธิสั้นจะมี 2 ประเภท

1. ไฮเปอร์ มีอาการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา พุดมาก อยู่ไม่นิ่ง
2. สมาธิสั้นอย่างเดียว

แนวทางการแก้ไข

1. ลดสิ่งเร้า ไม่ควร让孩子อยู่ใกล้ประตู หน้าต่าง การ让孩子ได้ นั่งอยู่ใกล้ครูก็จะเป็นการง่ายในการที่จะช่วยเรียกสมาธิเขากลับคืนมา
 2. มอบหมายงานอย่างเหมาะสม คือ มีการสั่งงานที่ชัดเจนไม่ควรสั่งงานมากเกินไป พยายามมีกิจกรรมให้เคลื่อนไหวอยู่เสมอ
 3. ควรให้กำลังใจเด็ก เพราะกำลังใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด
- หากมีกลุ่มเด็กอาการที่ชอบทำร้ายตัวเอง อาจจัดอยู่ในกลุ่มเด็ก ออทิสติก ต้องดูว่าสาเหตุเกิดจากอะไร อาจเกิดจากการที่เด็กมีการ สื่อสารที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง จึงมีการแสดงออกเป็นอย่างอื่น เพื่อให้คนเข้าใจ สนใจ แต่อาการนั้นอาจมีพฤติกรรมที่แปลกๆ และรุนแรง ดังนั้นจึง ต้องทำความเข้าใจกับเด็กกลุ่มนี้ให้มากที่สุด

การจัดตั้งสถาบันโครงการในช่วงแรก เกิดปัญหาในเรื่องความพร้อม สถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญจึงต้องมีการอบรม

บุคลากรอยู่เสมอซึ่งผู้บริหารก็ให้ความสำคัญในด้านนี้เป็นอย่างดี ปัจจุบันระดับประเทศก็ตระหนักในส่วนนี้มากขึ้น เพราะการที่คนเริ่มพบเจอและคุ้นเคย มีการยอมรับเด็กบกพร่องมากขึ้น ศูนย์ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเด็กบกพร่องปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 40-50 แห่ง ทางโครงการมีการประสานงานกับสถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเปิดอีกหลายแห่ง มีการจัดโครงการประสานงานกันทั้งสถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัย และหน่วยงานโรงพยาบาลต่างๆ อย่างโครงการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็ประสานงานร่วมกับโรงพยาบาลศิริราช เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ คำแนะนำและคำปรึกษาซึ่งกันและกัน ทางผู้ปกครองที่มารับคำปรึกษาที่นี่ก็จะสามารถเข้ารับการรักษาที่ทางโรงพยาบาลผ่านทางนี้ได้เลย ส่วนทางโรงพยาบาลหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับกระบวนการศึกษา ก็จะส่งมาทางนี้ ในเรื่องของหน่วยงานที่รับผิดชอบก็ยังไม่เห็นหน่วยงานใดรับผิดชอบอย่างจริงจังและงบประมาณก็ค่อนข้างจำกัดซึ่งส่วนใหญ่ทางโครงการก็เป็นฝ่ายจัดหาเอง

แนวโน้มโครงการ ยุทธศาสตร์เด็กบกพร่องเรียนร่วมกับเด็กมหาวิทยาลัย ก็มองว่าเป็นไปได้ดีเพราะเด็กบกพร่องบางคนก็เข้ามาศึกษาอยู่ในปัจจุบัน หรือที่จบไปแล้วก็มีความสามารถไม่ด้อยไปกว่าเด็กปกติทั่วไปซึ่งก็อาจจะดีกว่าบางคนด้วย การอยู่ร่วมกันกับคนในสังคมก็ไม่ได้เกิดปัญหาอย่างไร แนวโน้มก็เป็นไปในทิศทางที่ดี นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็มีการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ต่อไปก็อาจจะมีการผู้เชี่ยวชาญด้านนี้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ทางศูนย์ก็จะพยายามช่วย

เหลือและให้บริการให้ดีที่สุด ถึงแม้คนที่อยู่ต่างจังหวัดจะมีโอกาสที่จะเข้ามา
มารับค่ารักษาได้น้อย ทางศูนย์ก็จะมีการลงพื้นที่ต่างจังหวัดบ้างแต่ก็ไม่ได้ต่อเนื่อง ส่วนในเรื่องค่าบริการทางศูนย์มีการช่วยเหลือสำหรับผู้ที่มีฐานะ
ไม่ได้ ถ้ามีการเขียนคำร้องก็จะไม่คิดเงินหรือคิดเงินในราคาถูก นอกจาก
นี้ทางศูนย์ก็จะช่วยแนะนำพื้นที่ที่ให้การช่วยเหลือตามต่างจังหวัดอีกด้วย
สุดท้ายนี้ก็ฝากให้กำลังใจผู้ปกครองให้สู้ต่อไป ให้คิดว่าเด็ก
บกพร่องก็เหมือนเด็กปกติทั่วไป แต่มีการพัฒนาที่ล่าช้าแค่นั้น ควรใส่ใจ
ให้เด็กบกพร่องได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษ ผู้ปกครองเป็นส่วนที่ช่วยเหลือ
ที่สำคัญที่สุด สำหรับครูก็ควรให้โอกาสเด็กเหล่านี้เพิ่มมากขึ้นและให้เชื่อ
ว่า เราสามารถเรียนรู้ได้

มหาวิทยาลัยบัณฑิตบริหารการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของเยาวชน ผู้มีความต้องการพิเศษ และเยาวชนผู้ด้อยโอกาส จากถิ่นทุรกันดาร

นายประยัต ภูหนองโอง
ประธานฝ่ายการศึกษา สภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย
ประธานศูนย์ส่งเสริมนิสิต นักศึกษาตาบอดระดับอุดมศึกษา
ผู้ก่อตั้งมูลนิธิมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

กราบเรียน ท่านคณาจารย์ และผู้มีเกียรติทั้งหลาย กระผมมีความยินดีอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญให้ร่วมฉลองวาระครบรอบ 58 ปี ของสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาคนเข้าสู่ระบบการศึกษา ตั้งแต่ยุคมีดทางการเมือง ซึ่งตรงกับยุคสงครามครูเสดการศึกษาสำหรับคนพิการ กระผมขอแบ่งการบรรยายเป็น 4 ส่วน บนพื้นฐานความคิดของสังคมในแต่ละยุค

ยุคที่ 1 ยุคสงครามครูเสด เริ่มจากการก่อตั้งสถานศึกษาสำหรับคนพิการแห่งแรกในประเทศไทย ได้เรียนรู้รู้ความสำเร็จจากบ้านเช่าจนกระทั่งมีตึกมีอาคาร โต๊ะ เก้าอี้ มีครู มีนักเรียน เข้ามาเรียนแต่ไม่ได้รับหลักประกันคุณภาพหรือใบประกาศเพื่อบ่งบอกถึงความสำเร็จของผู้เรียน ยุคที่ 1 เริ่มต้นจากปี 2482 ถึงปี 2503 ซึ่งเรียกได้ว่า ยุคสงครามครูเสดโรงเรียนมีไว้เพื่อพัฒนาคนพิการให้ได้เรียนซึ่งพวกเราคนพิการเรียกยุคนี้นว่า ยุคเวทมนิยาม คือการจัดการศึกษาด้วยความสงสารคนพิการเป็นการทำบุญให้ทานผู้ยากไร้ ในยุคสมัยที่สังคมมองว่า ความพิการนั้นเนื่องมาจากผลของเวรกรรม ตั้งแต่ชาติปางก่อน มนุษย์จึงเกิดมาพิการ วลีคุ้นหูในสมัยนั้น ที่ให้นิยามคนตาบอดไว้ว่า “คนตาบอดเหมือนคนตาที่เดินได้หรือคนตาบอดเหมือนคนที่ตายแล้วแต่ยังเคลื่อนที่ได้” นั้นเป็นความเห็นของชาวยุโรปในศตวรรษที่ 17 เมื่อสุภาพสตรีตาบอดชาวอเมริกันผู้ให้กำหนดการศึกษาคคนตาบอดในประเทศไทยในปี 2482 นักการศึกษาไทยบอกท่านว่า “คนตาบอดเหมือนโต๊ะเหมือนเก้าอี้คงเรียนหนังสือไม่ได้ การที่แห้วจัดตั้งโรงเรียนขึ้นมาสอนคนเหล่านี้นักคงไม่เกิดประโยชน์ใดๆ ใน

ฐานะผู้บุกเบิกท่านจึงมุ่งสร้างความก้าวหน้าให้แก่คนตาบอดไทยในยุคสมัยที่สังคมยังไม่เห็นตัวตนหรือชีวิตของคนตาบอดมองเห็นเพียงความตาบอด บรรยากาศในการเรียนรู้สมัยที่ท่านเริ่มต้นบุกเบิกที่จะสร้างความสว่างให้ชุมชนเรียนรู้และเห็นคุณค่าของคนตาบอดนั้นท่านเริ่มอย่างไรเริ่มต้นที่บ้านเช่าหลังเล็ก ถนนคอกเข้ ศาลาแดง ในปีแรกมีนักเรียนตาบอดเพียง 1 คน การทำดีมีคนเห็นและได้ช่วยสนับสนุนการสงเคราะห์คนตาบอด และจัดตั้ง “มูลนิธิช่วยการศึกษาแก่คนตาบอดในประเทศไทย” เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2482 เป็นมูลนิธิช่วยคนพิการแห่งแรกในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาแก่คนตาบอดตามสมควรแก่สภาพ เพื่อให้สามารถช่วยตนเองได้ ในแต่ละปีมีนักเรียนตาบอดเพิ่มจำนวนขึ้น จึงย้ายเข้าสู่บ้านเช่าหลังใหญ่ในตรอกพระยาพิพัฒน์ ซึ่งมีจำนวนนักเรียนตาบอดถึง 14 คน ความช่วยเหลือของผู้มีจิตศรัทธาทั้งชาวไทยและต่างประเทศ กิจการของมูลนิธิได้เจริญก้าวหน้าสามารถขยายการรับนักเรียนได้ ต่อจากนั้นก็ต้องย้ายบ้านเช่าอีกถึง 6 ครั้ง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2492 รัฐบาลจึงอนุมัติให้เช่าที่ดินของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เนื้อที่ 8 ไร่เศษ ณ ที่ตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ในปัจจุบัน ด้วยความกรุณาของจอมพลแปลก พิบูลสงคราม และท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม รัฐบาลยุคปี พ.ศ. 2493 จึงได้สร้างอาคารเรียนให้ 1 หลัง และมีนักเรียนตาบอดเพิ่มขึ้นเป็น 58 คน นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของโรงเรียนตาบอดคนแรก คือ นายธงชัย ติมานพ ได้รับทุนจากมูลนิธิกันให้ไปศึกษา ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา จนสำเร็จปริญญา

โท ด้านสังคมสงเคราะห์ และต่อมาได้ดำรงตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์
ของรัฐบาลในประเทศสหรัฐอเมริกา

ปี พ.ศ. 2494 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้
ทรงรับมูลนิธิฯ ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ด้วยพระบารมีแห่งสมเด็จพระนาง
เจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้มีจิตศรัทธาทัวไปโดยเสด็จพระราชกุศล
บริจาคเงินสมทบทุนมูลนิธิฯ เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้รัฐบาลยังได้จัด
สรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายประจำปีและค่าก่อสร้างอาคารเรียน
ส่งผลให้โรงเรียนสอนคนตาบอดได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วสามารถก่อสร้าง
อาคารต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นและรับนักเรียนได้จำนวนมาก การศึกษา
สำหรับคนตาบอดเป็นบริการให้เปล่า ส่วนการจัดการเรียนการสอนในสมัย
แรกตั้งแต่ปี พ.ศ.2482 จนถึงปี พ.ศ.2503 เป็นการเรียนการสอนตาม
อธยาศัย ยังมีได้สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการจนกระทั่งปี
พ.ศ. 2503 จึงได้จดทะเบียนเป็นโรงเรียนราษฎร์ประเภทพิเศษ (สงเคราะห์
คนพิการ) ใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีข้าราชการครูจากกระทรวง
ศึกษาธิการส่งมาช่วยเป็นประจำ มีอาจารย์ใหญ่คนแรกชื่อ อาจารย์สถาพร
สุวันณสุส

ยุคสมัยสังคมแห่งการสงเคราะห์เครื่องมือสำคัญในการทำเงิน คือ
ความเมตตาสงสาร การตั้งกล่อ่งบริจาคละการเรียไร ในปี พ.ศ.2503 โอกาส
ทางการศึกษาสำหรับคนตาบอดในต่างจังหวัดได้เริ่มต้นที่จังหวัดเชียงใหม่
โดยมิสคลอลฟีลด์ และลูกศิษย์ของท่าน โดยความช่วยเหลือของผู้มีจิต
เมตตาชาวเชียงใหม่ ได้จัดตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่ขึ้น จนเป็น

ปีกแผ่นมันคงและได้อโนให้แกกรรมสามัญศึกษาในปี พ.ศ.2523

ยุคที่ 2 ยุคแห่งความดิ้นรนพยายาม ที่คนพิการจะเข้าสู่ระบบการศึกษาทั่วไป ทุกระดับโดยที่คนพิการเชื่อว่าสถานศึกษาทุกแห่งมีไว้เพื่อพัฒนามนุษย์ทุกคน ซึ่งคาบเกี่ยวกันระหว่างยุคสงครามและยุคแห่งความดิ้นรนพยายาม ที่จะสร้างโรงเรียนเฉพาะสำหรับคนพิการประเภทอื่นๆ เช่น มีการขยายโอกาสทางการศึกษาสู่ผู้พิการประเภทอื่นๆ โดยการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว คนพิการทางการได้ยิน และบุคคลผู้มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กกลุ่มนี้มีโรงเรียนเปิดสอนโดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2496 ส่วนใหญ่เป็นการริเริ่มของภาคเอกชน แต่คนตาบอดได้ดอดเข้าเรียนร่วมในสถานศึกษาทั่วไป เป็นครั้งแรก ในปี 2499 จำนวน 3 คน ที่โรงเรียนเซนส์คาเบียล ประสบความสำเร็จด้วยดี ในขณะที่สถานศึกษาของรัฐปฏิเสธการรับนักเรียนตาบอดเข้าเรียนร่วม แต่โรงเรียนเอกชนของฝรั่งเศสได้ให้โอกาส จนกระทั่งปี 2504 จึงมีนิสิตตาบอดคนแรกของประเทศไทยสอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัยผ่านเข้าเรียนที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บนเส้นทางการศึกษาที่เต็มไปด้วยอุปสรรคปัญหาแต่ผลพวงแห่งความพยายามของหลายฝ่ายทั้งคนพิการและสถานศึกษาหลายแห่ง จึงเห็นเค้าร่างแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ระหว่างปี 2503 ถึง 2524

แผนการศึกษาแห่งชาติหลายฉบับได้กล่าวถึงคนพิการไว้บ้างแต่ไม่ระบุว่า จะให้การศึกษาอย่างไร ในขณะเดียวกัน การศึกษาสำหรับคนพิการของประเทศต่างๆ ได้พัฒนาก้าวหน้าขึ้นเป็นอันมากในด้าน

วิชาการและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการค้นคว้าวิจัย ประดิษฐ์สื่อการเรียนการสอนในวิชาแขนงต่างๆ อย่างกว้างขวาง การผลิตบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนพิการ ให้ทัดเทียมกับเด็กทั่วไป จนกระทั่งคนพิการในอารยประเทศประสบความสำเร็จในการเรียนรู้วิชาการทุกสาขาได้อย่างกว้างขวาง ตามความปรารถนาของผู้เรียน ขณะที่ประเทศไทย ผู้ได้รับทุนศึกษาต่อในต่างประเทศเมื่อสำเร็จกลับมาก็คได้เปิดหลักสูตรครูการศึกษาพิเศษ ให้แก่ระบบการศึกษาไทยเป็นอย่างดี แต่การผลิตครูตามสภาพความพิการยังอยู่ในข้อจำกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นสถาบันหลักในการผลิตบุคลากรเพื่อการศึกษาของคนพิการ ในระดับสูงแต่เนื้อหาหลักสูตรไม่ครอบคลุมถึงกระบวนการบริหารและการเรียนการสอนคนพิการทุกกลุ่ม ในทุกระดับการศึกษา หลักสูตรการผลิตบุคลากรสำหรับโรงเรียนสอนเด็กพิการแต่ละประเภทมิได้เน้นทักษะการบริหาร การจัดการ จัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมถึงความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท แต่ผูกติดอยู่กับทฤษฎีส่วนใหญ่เป็นของต่างประเทศ ในขณะที่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างประเทศจะต้องเรียนหนักภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี มีการฝึกประสบการณ์อย่างเข้มข้น มีทักษะเฉพาะและความเชี่ยวชาญสำหรับการศึกษา สำหรับคนพิการแต่ละประเภท รวมทั้งเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการสอนเด็กพิการแต่ละประเภท

ยุคที่ 3 ยุคแห่งการเรียกร้องขององค์กรคนพิการ และการมี

ส่วนร่วมของคนพิการระดับชาติและนานาชาติ เพื่อให้องค์กรสหประชาชาติ ประกาศทศวรรษแห่งคนพิการ ให้รัฐบาลของประเทศสมาชิกกำหนดนโยบายเป้าหมายที่จะพัฒนาคนพิการอย่างเต็มที่ ปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เป็นอุปสรรคและกำหนดกฎหมายขึ้นใหม่ ที่จะใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาคนพิการ ครอบครัวคนพิการปรับสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่จะช่วยให้คนพิการได้รับสิทธิในทุกด้าน การประกอบอาชีพและการจ้างงานคนพิการ ขยายการศึกษาให้คนพิการได้รับโอกาสอย่างกว้างขวาง เสมอภาคและเป็นธรรม ข้อเรียกร้องของคนพิการทำให้สหประชาชาติได้ประกาศให้ปี 2254 เป็นปีคนพิการสากล มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นการช่วยเหลือคนไม่สมประกอบทั้งในด้านร่างกาย และการปรับจิตใจให้เข้ากับสังคมเพื่อเป็นการส่งเสริมความพยายามระหว่างประเทศพละของชาติต่างๆ ในอันที่จะช่วยให้บุคคลไม่สมประกอบได้รับความช่วยเหลือ ฝึกอบรมการดูแลและการขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อให้มีโอกาสได้ทำงานอันสมควรได้รับสิทธิและความ

เท่าเทียมอย่างเต็มที่ในสังคมของตน ที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการศึกษาและโครงการวิจัยที่ไว้วางแผนไว้ เพื่อเอื้ออำนวยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่ไม่สมประกอบ ในทางปฏิบัติในชีวิตประจำวัน การปรับปรุงให้มีการใช้อาคารสาธารณะ และระบบการขนส่ง เพื่อให้ผู้ที่ไม่สมประกอบมีการศึกษาและรับทราบถึงสิทธิทั่วไปของตน

รัฐบาลไทย โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติวันที่ 17 พฤศจิกายน 2520 แต่งตั้งคณะทำงานเป็นคนพิการสากลเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในปีคน

พิการสากล ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2524 ตาม
เจตนารมณ์ขององค์การสหประชาชาติ มีการประกาศสำนักงานนาย
รัฐมนตรีมอบหมายให้กรมประชาสงเคราะห์ขณะนั้นดำเนินการ จัดให้มี
การแสดงนิทรรศการ แสดงเกี่ยวกับการป้องกันความพิการการสงเคราะห์
และการฟื้นฟูคนพิการทั้งชาวเมืองและชาวชนบทเมืองหลักที่ภาครัฐใหม่
กระหน่ำให้มีกิจกรรมฉลองปีคนพิการสากล เลี้ยงดูคนพิการให้อิ่มอุ่น
ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร สงขลา ขอนแก่น เชียงใหม่ กิจกรรม
ต่างๆ ที่เป็นหลักคือการแข่งขันกีฬาสำหรับคนพิการ การประกวดต่างๆ
เกี่ยวกับคนพิการ เช่น การเรียงความ ประกวดคำขวัญ การให้รางวัล
คนพิการ และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับคนพิการ เป็นต้น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
ทางสื่อต่างๆ ดำเนินไปได้อย่างกว้างขวาง ในขณะนั้นองค์
กรคนพิการในประเทศไทย ได้เกิดขึ้นเพียงแห่งเดียวคือ สมาคมคนตาบอด
แห่งประเทศไทย ที่ได้จัดตั้งเป็นสมาคมคนตาบอดกรุงเทพ ตั้งแต่ปี 2510
หลังจากยื่นจดทะเบียนใช้เวลาถึง 3 ปี ความร่วมมือในการดำเนินงาน
เพื่อคนพิการในปีคนพิการสากล ถือเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญ รัฐบาลออก
ดวงตราไปรษณียากรเพื่อเป็นที่ระลึกในการเฉลิมฉลองปีคนพิการสากล 2
ชนิด คือ ชนิดราคาดวงละ 75 สตางค์และ 5 บาท การจัดเฉลิมฉลอง
ในลักษณะต่างๆ ตลอดปี 2524 ถือเป็นมาตรการแห่งชาติ สำหรับคนพิการ
ที่ภาครัฐทุ่มงบประมาณ มากกว่าการจัดการศึกษาในปีนั้น

โครงการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ โครงการพัฒนาศึกษา
อาเซียน ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยการศึกษาของอาเซียน ด้วยความ

ช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลออสเตรเลีย ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการทรัพยากรด้านการศึกษามีอยู่ในประเทศสมาชิก กลุ่มอาเซียน เพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิก การเล็งเห็นความจำเป็นและสนับสนุนให้มีโครงการพิเศษ จำนวน 5 โครงการ ระหว่างประเทศอาเซียนด้วยกัน ดำเนินความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาล ออสเตรเลีย การช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิก เพื่อพัฒนาการศึกษาพิเศษ ในการจัดสัมมนาระดับชาติเพื่อนำผลของการสัมมนาไปประมวลหาทาง พัฒนาและร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ของอาเซียน การฝึกอบรมบุคลากร ที่เกี่ยวข้องและการให้บริการที่ปรึกษา การพัฒนาปรับปรุงในด้านหลักสูตร วิธีการสอนคนพิการ ในส่วนของประเทศไทย ได้ดำเนินโครงการศึกษา โดยคณะอนุกรรมการโครงการศึกษาพิเศษของศูนย์ดังกล่าว ได้จัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาการศึกษาพิเศษ เริ่มด้วยการจัดสัมมนาระดับชาติ เกี่ยวกับการ ศึกษาพิเศษ ในโรงแรมหรูชายฝั่งทะเล และโครงการศึกษาพิเศษ ด้วยการ จัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนวิชาชีพการเกษตร นอกจากนั้น มีการอบรมผู้ทำงานใกล้ชิดกับเด็กพิการในทุกกลุ่มเพื่อสร้างความเสมอภาค ทางการศึกษาของเด็กพิการให้เท่าเทียมกับเด็กทั่วไป บรรลุวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษาพิเศษ เป็นการสร้างความรู้ความสามารถในการสอน ของครู นักศึกษาวิชาชีพและวิชาสามัญ นับได้ว่าความช่วยเหลือของรัฐบาล ออสเตรเลียในระยะ 5 ปี มีนักการศึกษาทั้งระดับนโยบาย ในกระทรวง ศึกษาธิการและสถาบันอุดมศึกษาได้รับรู้สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กพิการ และ

ปัญหาของเด็กพิการแต่ละประเภทอย่างกว้างขวางรวมทั้งการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนคนพิการไทย ครูการศึกษาพิเศษ ได้มีโอกาสรับรู้เทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่ผ่านการค้นคว้าทดลองจากต่างประเทศ มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาของคนพิการในประเทศไทย แม้ว่าระยะนั้น ประเทศไทยยังไม่มีแผนพัฒนาการศึกษาด้านคนพิการเกิดขึ้น แต่วิธีการดำเนินงานมีความชัดเจน เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทุกระดับ จากการสัมมนา ด้วยเงินช่วยเหลือของต่างชาติ สิ่งเหล่านี้แสดงถึงความรับผิดชอบของรัฐบาลไทยในพันธกรณี ต่อเรื่องของคนพิการ ส่วนเรื่ององค์กรของคนพิการทุกประเภทที่เกิดขึ้นในปี 2526 เมื่อผู้นำคนพิการทุกประเภทมารวมกลุ่มกันสถาปนาสมาคมคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ณ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเดือนตุลาคม 2526 เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เสมอภาคของคนพิการในประเทศไทย เพื่อปรับปรุงชีวิตคนพิการให้ดีขึ้น ขณะเดียวกันรัฐบาลไทยและคนพิการไทย ได้ดำเนินการความพยายามภายใต้วัตถุประสงค์ของทศวรรษคนพิการ ปี 2526-2535 เพื่อปรับปรุงระเบียบกฎหมาย สำหรับคนพิการให้เกิดขึ้น ซึ่งรัฐบาลไทยได้ประกาศว่า พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จะมอบเป็นของขวัญให้กับคนพิการปี 2524 แต่ถูกม้าทับตายระหว่างเดินทางจากกระทรวงมหาดไทย ไปคณะรัฐมนตรี องค์กรคนพิการได้ปลุกร่างกฎหมายดังกล่าวให้คณะรัฐบาล รสช.ปี 2534 เสร็จร่างกฎหมายดังกล่าว ให้สามารถประกาศใช้ได้ในปี 2534 เป็นกฎหมายมาตรฐาน ไม่มีมาตราใช้บังคับใคร แต่เป็นพื้นฐานสำคัญสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเฉพาะในด้าน

การศึกษา

ยุคที่ 4 การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ขององค์กรคนพิการ การปฏิบัติงานในช่วงปี 2526 ถึง 2536 หน่วยงานภาครัฐได้จัดให้มีเวที แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทางด้านการศึกษาขับเคลื่อนให้ออก พ.ร.บ. ปี 2534 และมีแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ ด้านคนพิการเกิดขึ้นในปี 2536 สอดคล้องกับทศวรรษคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิกประกาศขยาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดนโยบายและวาระเพื่อการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย การมีส่วนร่วมของคนพิการ ให้อำนาจประเทศไทยมีกรรมการระดับกระทรวง ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของคนพิการทุกประเภท กระทรวงศึกษาธิการมีคณะอำนวยการศึกษาพิเศษ เกิดขึ้นปี 2528 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมมีคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นประธาน หลังการปฏิรูประบบราชการ คณะกรรมการฟื้นฟูที่เกิดขึ้นตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการได้ขึ้นอยู่กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ถือได้ว่าการตระหนักของสาธารณชนได้เปลี่ยนแปลงชะตากรรมของคนพิการไทย ให้เข้าถึงสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น การติดต่อสื่อสารระหว่างนักการศึกษาหรือผู้ให้บริการสามารถกระทำได้โดยตรงในที่ประชุม องค์การของคนพิการได้ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในทุกระดับตามจุดมุ่งหมายขององค์การสหประชาชาติ เมื่อร่วมกันคิดร่วมกันทำความก้าวหน้าในระดับประเทศก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แผนพัฒนาการศึกษาพิเศษด้านคนพิการฉบับแรกของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

พ.ศ.2534 การศึกษาเป็นแขนงหนึ่งของการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ซึ่งคนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาเมื่อขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนกลาง ณ สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ในกรมประชาสงเคราะห์เดิม การศึกษามาคับบังคับหรือการศึกษาสายอาชีพ หรืออุดมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามความเหมาะสม ซึ่งได้รับโดยการจัดเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดรวมในสถานศึกษาธรรมดาได้ ในแผนการศึกษาพิเศษ ด้านคนพิการระบุว่า มีจำนวนเด็กและเยาวชนพิการที่เข้ารับการศึกษานในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานต่างๆ ในปีการศึกษา 2534 จำนวนเพียง 5,783 คน คิดเป็นร้อยละ 5.37 ของเด็กและเยาวชนพิการกลุ่ม 3-14 ปี จำนวน 107,600 คน และในปี 2536 เด็กและเยาวชนพิการ เข้ารับการศึกษเพียง 7,242 คนเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาพิเศษยังไม่ครอบคลุมได้ทุกกลุ่มทุกประเภทความพิการ คณะรัฐมนตรีรัฐบาลชุด นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหการศึกษาของเด็กและเยาวชนพิการ จึงได้อนุมัติแผนพัฒนาการศึกษาด้านคนพิการฉบับแรก ในวันที่ 21 มีนาคม 2536 โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

1. ระยะเร่งด่วน มุ่งแก้ปัญหาการขาดแคลนข้อมูลสถิติ จำนวนคนพิการแต่ละประเภท
2. แผนพัฒนาการศึกษา ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 มุ่งแก้ปัญหาการขาดข้อมูล สถิติ จำนวนคนพิการอย่างต่อเนื่อง เพื่อขยายบริการการศึกษาพิเศษในระบบและนอกระบบ

โรงเรียนให้ทั่วถึงคนพิการทุกประเภท ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพให้ครบทุกเขตและทุกจังหวัด บรรจุและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยของงบประมาณเงินเดือน ดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี 2540-2544

3. มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้เด็กและเยาวชนพิการอย่างทั่วถึง ในปี 2542 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศวาทะสำคัญว่า “ปีการศึกษาคนพิการ คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” คนทั่วไปเรียกว่าปี ทอง มีป้ายเช่นนี้ติดทั่วประเทศทุกสถานศึกษา ต่อมาในปี 2542 ได้ออก พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติเสริมจุดแข็ง ให้ความเสมอภาคทางการศึกษาให้เกิดขึ้น พ.ร.บ.ฉบับนี้กำหนดให้คนพิการอยู่ในการศึกษาภาคบังคับมิได้ยกเว้นอีกต่อไป การรองรับจุดมุ่งหมายดังกล่าวเป็นการทุบกำแพงแห่งอุปสรรคทางการศึกษาของชาติที่ขังคนพิการไว้นอกสถานศึกษามาแล้ว นับร้อยปี นโยบายและมาตรการระดับชาติในเรื่องการศึกษาสำหรับคนพิการและการมุ่งแก้ไขสิ่งแวดล้อมอันเป็นอุปสรรคสกัดการเข้าถึงสิทธิมนุษยชนของคนพิการถือเป็นก้าวสำคัญที่จะพัฒนาสังคมไทยสู่ความก้าวหน้าโดยไม่ละทิ้งคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดให้เดียวดายอยู่นอกห้องเรียน ประเด็นความพิการในฐานะที่พวกเขาเป็นพลเมืองของประเทศไม่ควรจะนำไปผูกติดกับความสามารถในการเรียน เนื้อหาของการศึกษาปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับมนุษยชนได้ระบุไว้ว่า คนพิการเป็นชนกลุ่มน้อยของโลกกลุ่มใหญ่ที่สุดซึ่งมักจะถูกผลักไสให้ตกอยู่ในความยากจน การว่างงานและการถูกโดดเดี่ยวทางสังคม กฎหมายของประเทศไทยมักจะรื้อถอนสิทธิและเลือกปฏิบัติจำกัดโอกาสทางการศึกษา ของคนพิการอยู่

จนบัดนี้ เมื่อมองถึงแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการระยะ 5 ปี พ.ศ.2550-2554 จะเห็นความแตกต่างด้านข้อมูล สถิติ และการให้บริการการศึกษาหลายรูปแบบ หลายระดับ มีจำนวนผู้พิการรับบริการนับแสนคน แสดงให้เห็นว่าชะตากรรมของคนพิการไทยได้เปลี่ยนแปลงไป แบบก้าวกระโดด และรูปแบบการศึกษามีได้โดดเด่นเดียว คนพิการให้เรียนอยู่ในสถานศึกษาเฉพาะตามลำพัง แต่มีโอกาสอยู่ในสังคมบูรณาการที่เต็มไปด้วยอุปสรรค

การเรียนอุดมศึกษาของคนพิการไทยเริ่มต้นที่โหนอย่างไร เนื่องจากระยะก่อนปี 2542 นั้น คุณสมบัติต้องห้ามของผู้ที่จะเข้าศึกษาระบุไว้ว่าจะต้องไม่หูหนวก ไม่ตาบอด ไม่พิการทุพพลภาพฯ และที่ย่ำแย่ยิ่งกว่านั้นคือ พระราชบัญญัติการศึกษาก่อนปี 2542 กำหนดให้เด็ก 3 ประเภทไม่ต้องเข้ารับการศึกษามากบังคับ ได้แก่ เด็กพิการ เด็กที่เป็นบุตรของคนพิการทุพพลภาพ และเด็กที่อยู่ห่างจากสถานศึกษาเกิน 3 กิโลเมตร การเรียนอุดมศึกษาของคนพิการไทย เกิดขึ้นครั้งแรกที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2504 และสามารถสำเร็จการศึกษาได้เกียรตินิยมอันดับ 1 คือ นายวิรัตน์ ศรีตุลานนท์ และคนที่ 2 คือ ศ.วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ เข้าศึกษาที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ.2515 ขณะนี้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เป็นประธานสมาคมพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย และได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2516 สุกภาพสตรีตาบอดผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาที่คณะอักษร

ศาสตราจารย์ศิลป์อาภาแต่มาวิทยาลัยปฏิเสธด้วยเกรงว่านักศึกษาตามอกจะเดินชนกระเจกแตก เพราะปีก่อนหน้านั้นมีนักศึกษาตาตีวงชนกระเจกห้องประชุมแตกเสียหาย ความเข้าใจผิดดังกล่าว สตรีตาบอดผู้นั้นต้องเสียโอกาสเข้าศึกษา กระทั่งปี พ.ศ.2524 มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงได้รับนักศึกษาตาบอดคนแรกเข้าเรียนจนสำเร็จปริญญาโท ประกอบอาชีพรับราชการ ขณะนี้ศึกษาระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยยอร์กในประเทศอังกฤษ จากช่วงปี พ.ศ.2536-2542 ในแต่ละปีมีนิสิต นักศึกษาตาบอดสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ประมาณปีละ 3-4 คน และสถาบันอุดมศึกษาของไทยก็ได้กำหนดบทบาทที่จะส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาแก่คนพิการในขณะนั้นสถาบันอุดมศึกษาในประเทศตะวันตก จะระบุมาตรฐานสำคัญไว้ว่า ผู้พิการในฐานะชนกลุ่มน้อยจะต้องให้โอกาสเข้าเรียนเป็นกรณีพิเศษ เพื่อสร้างศักยภาพและลดความทุกข์ยากลำบากในชีวิตของคนพิการซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งจะให้โอกาสได้ศึกษา นอกจากนั้นข้อกำหนด กฎ ระเบียบของทบวงสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ยังกำหนดคุณสมบัติผู้สอบคัดเลือกไว้ว่า จะต้องไม่ตาบอด ไม่หูหนวก ไม่พิการและทุพพลภาพ นับเป็นปัญหาหลักที่เกิดจากความเข้าใจผิดของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อคนพิการ นิสิต นักศึกษาพิการต้องเผชิญปัญหาลักษณะนี้มาแล้วปีแล้ว

เพื่อบรรเทาปัญหาและให้ความช่วยเหลือแก่นิสิต นักศึกษาตาบอด ในปี พ.ศ.2541 มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้จัดตั้งโครงการตำราเรียนอักษรเบรลล์อุดม

ศึกษา เพื่อสนับสนุนนิสิต นักศึกษาตาบอด ในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้บริการจัดพิมพ์เอกสารเป็นอักษรเบรลล์ ให้การสนับสนุนด้านทุนการศึกษา บริการให้คำปรึกษาแนะแนว และบริการอื่นๆ ที่เอื้อต่อการศึกษานิสิต นักศึกษาตาบอด เป็นเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคการเรียนของนิสิต นักศึกษาตาบอดได้ในระดับหนึ่ง ในปี พ.ศ.2545 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่ได้จัดตั้งโครงการนักศึกษาพิการขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาพิการ 3 ประเภท ได้แก่ ตาบอด หูหนวก พิการทางร่างกายสอบแข่งขันกันเองเข้าศึกษาใน 12 คณะ 25 สาขาวิชา รับปีละ 51 คน มูลนิธิ ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตั้งศูนย์บริการนักศึกษาพิการและสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ปี พ.ศ.2548 เกิดความเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดเมื่อนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เล็งเห็นความสำคัญของนิสิต นักศึกษาพิการทั่วประเทศ โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการหรือผู้ที่มีความจำเป็นพิเศษในระดับอุดมศึกษาโดยมีรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นประธานคณะกรรมการชุดดังกล่าวและท่านผู้นี้ได้มุ่งมั่นและทุ่มเทเวลาที่จะให้เกิดโอกาสทางการศึกษาแก่นิสิตนักศึกษาพิการทุกกลุ่มในทุกมหาวิทยาลัย มียุทธศาสตร์สำคัญ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ 1 ขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาให้แก่คนพิการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พพ

ยุทธศาสตร์ 2 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการให้บริการ
เด็กพิการแต่ละประเภท

ยุทธศาสตร์ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจ เจตคติ
เชิงสร้างสรรค์ของครอบครัว ชุมชน สังคม และองค์กรเครือข่ายทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ 4 ส่งเสริมการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษา
สำหรับคนพิการ

ยุทธศาสตร์ 5 ส่งเสริมการมีงานทำของผู้พิการ

ขออนุญาตนำเสนอเอกสารประกอบการบรรยายของ ดร.สุเมธ
แย้มนุ่น รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประธาน
คณะกรรมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการหรือผู้ที่มีความจำเป็นพิเศษ
ในระดับอุดมศึกษา ในคราวที่ท่านบรรยายแก่นิสิตนักศึกษาตามอดในพิธี
เปิดโครงการเยาวชนตาบอดไทยใส่ใจคุณธรรม : ค่ายสายสัมพันธ์แห่งรัก
เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2550 ณ ฟาว์นเทนทริสอร์ท อำเภอปากช่อง จังหวัด
นครราชสีมา

กระผมขอเรียนย้ำ ณ ที่นี้ว่าประชาคมอุดมศึกษาได้แสดงพันธกรณี
ต่อการพัฒนาคนพิการให้มีศักยภาพในการทำงาน โดยให้โอกาสเข้าศึกษา
มาแล้วบ้างภายใต้โฉมหน้าของระบบการศึกษาปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในกระแส
แห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีจำนวนคนพิการเข้าสู่ระบบอุดม
ศึกษามากยิ่งขึ้น หากแต่ละมหาวิทยาลัยมีจุดประสงค์ที่จะปรับปรุงชะตา
กรรมของมนุษยชาติให้การให้ดีขึ้นจากเดิม การศึกษาน่าจะเป็นรางวัลอันยิ่ง
ใหญ่ทำให้เกิดความชื่นชมยินดีอย่างยิ่ง แก่คนพิการดังนั้นนโยบายที่จะเกื้อ

มหาวิทยาลัยกบฏนโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเยาวชน

ผู้มีความต้องการพิเศษ และเยาวชนผู้ด้อยโอกาส

จากถิ่นทุรกันดาร

หนูนคนพิการโดยมุ่งสร้างสรรค์สังคมการศึกษาให้ปราศจากอุปสรรคและข้อจำกัดบนพื้นฐานของสิทธิสำหรับคนพิการในโลกใบนี้มีคุณค่ากว่าการให้เพชร นิลจินดา กระผมหวังว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะพิจารณาเป็นพลังหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานทางการศึกษาของคนพิการในทศวรรษนี้

เอกสารประกอบการบรรยาย

ในวาระครบรอบ 58 ปี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่ 27
เมษายน 2550

เราต่างเป็น “คนพิเศษ” ในสายตาของโลก

อาจารย์สนทนีย์ สุขประเสริฐ
แห่ง มูลนิธิ ณ กิตติคุณ

เราต่างเป็น “คนพิเศษ” ในสายตาของโลก และในความเป็นจริง

เราเป็น “คนพิเศษมาก” ในใจของคุณพ่อ คุณแม่ที่รักเรา

เส้นสี ที่ออกมาจากใจ ผ่านสมอง และมี

คือสิ่งที่ เป็นเราแท้ๆ

ลีลา ของลายเส้น

ไม่มีใครเลียนแบบเราได้

เพียงให้โอกาสเราได้ค้นพบ

ความมหัศจรรย์ของเส้น และสี

ภาพของเราจะบ่งบอกว่า

มีอะไรในหัวใจของเรา

(ประพันธ์โดย ครูสนทนี ศุภประเสริฐ)

ก่อนหน้านี้ ครูปู้เองเป็นคนที่หนีการเป็นครู เพราะว่าคุณยาย เป็นคนที่สร้างโรงเรียนเองแล้ว เนื่องจากว่าเรารู้แล้วว่ายังไงเราก็ต้องเป็น ครูแน่ๆ ก็เลยหนีไปสอบเข้าคณะรัฐศาสตร์ จุฬา ฯ แล้วก็จบการศึกษา ที่นั่น ส่วนน้องอีกสองคน เรียนดนตรี อีกคนก็เรียนทางด้านศิลปกรรม ศาสตร์ เพราะฉะนั้นครอบครัวนี้เป็นครอบครัวดนตรี แต่ว่าเราก็ตกหนี ความเป็นครู ตอนแรกเราก็เริ่มเรียนเปียโนกับน้อง โตขึ้นมาเราก็เรียนไป ก่อน ช่วงที่เรียนปริญญาโทช่วงนั้นเองที่คุณแม่ไม่สบาย สุดท้ายก็เลยได้ มาสอน มันทั้งชอบและไม่ชอบ ตอนสอนนั้นก็ชอบ แต่ตอนที่ต้องมา บริหารโรงเรียนนั้นรู้สึกไม่ชอบ บางคนเขารู้สึกว่าเป็นผู้บริหาร เขาอาจ

จะรู้สึกดีตรงนั้น แต่เราชอบสอนมากกว่า ชีวิตมันก็หันเหไปมา เพราะฉะนั้นก็ทำให้ทราบว่าครูปีสอนมานานแล้ว ทุกครั้งที่ไปสอนก็มักจะมีอะไรที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันช่วงที่ครูปีทำโรงเรียนอยู่ก็สอนดนตรีสอนเปียโนด้วยสอนเปียโนก็รู้สึกไม่ค่อยชอบเท่าไรเพราะเด็กที่มาเรียนไม่ค่อยได้ซ้อมมา แล้วครูปีก็จะโกรธมาก ครูจึงเปลี่ยนวิธีการสอนแบบนี้มาก

ขณะนั้นก็มีเพื่อนคนหนึ่งเขามีลูกเป็นสมองพิการ เขาจะเกร็งมาก ๆ หรือไม่ก็ง่วงมาก ๆ จนทำอะไรไม่ได้ ตอนนั้นเป็นเปียโน ก็เลยเริ่มจากเปียโน ยอมรับว่าตอนนั้นสอนผิด เราก็ไม่ทราบตอนนั้น แต่รู้ว่าอยากสอน พอมีคนรู้ว่าครูคนนี้อะยากสอน เขาก็เลยเอาลูกมา เราก็บอกว่าไม่เป็นไร เพราะลูกทุกคนก็เป็นครูของครูปี สรุปแล้วเราก็ไม่ได้รับสมัครนักเรียนแต่เรารับสมัครครู เพราะเด็กแต่ละคนจะมีสิ่งที่ไม่เหมือนกันเลย

บางคนก็อารมณ์ดีมากตอนนั้นครูปีก็ไม่ว่าตอนนั้นเขาเป็นอะไร แต่ตอนนั้นรู้แล้วว่าเป็นเด็กที่คิดช้า เขาไม่สามารถอ่านหนังสือได้ ไม่สามารถทำอะไรได้ แต่เขาสามารถขายของได้ และต่อมาก็เป็นเด็กดาวสัซันโดรม เด็กพิการช้าซอณบ้างก็มาเรื่อยๆ จนกระทั่งเยอะขึ้นเราก็แปลกใจว่า “เอ๊ะ! ทำไมเด็กเยอะแบบนี้” แต่ตอนนั้นครูสอนเพียงคนเดียว เวลาสอนบางครั้งก็ไม่เหมือนกับที่เราเตรียม เตรียมมาแล้วแต่เด็กทำไม่ได้ ก็เลยต้องเปลี่ยนรูปแบบวิธีการสอนของเรา ทุกอย่างถูกแตกออกไปหมด

สมมุติว่า ในห้องทั้งหมด 4 ห้องนี้มันเยอะมาก นักเรียนก็จำโน้ตไม่ได้เลย ก็เลยต้องหาวิธี เริ่มจากแตกไปเป็นเรื่องจังหวะก่อน คือถ้าเรา

เป็นครูนี้เราต้องอธิบายทุกอย่างให้เด็กเข้าใจได้

มูลนิธิ ฦ กิตติคุณ จึงเกิดขึ้น เพราะว่าผู้ปกครองเขาเห็นเรา
ทำมานาน เขาก็เลยถามว่า “ครูป๊แล้วลูกเขาจะไปอยู่ที่ไหน โตป่านนี้
แล้ว” บางคนนี่ก็เกือบ 20 กว่าจะไปอยู่ที่ไหน จะทำอะไรดี ไปๆมาๆ
ก็เลยได้ทำมูลนิธิขึ้นเพื่อให้เด็กพวกนี้มีชุมชน **ซึ่งชุมชนในที่นี้คือการให้
น้องๆ เขาได้มีเพื่อน** บางคนเขาไม่พูดอะไรเลย แต่เขาก็ยิ้มแยมแจ่มใส
เพราะว่าเขามีเพื่อนอยู่คนหนึ่งที่จะอยู่ข้างๆเขา เขาอาจจะเรียกเพียงชื่อ
เล่น บางคนเขาก็จะพูดคำไม่กี่คำ เช่น “หล่อมาตรฐาน” เด็กบางคนเวลา
สอนก็ต้องใช้เวลามากเป็นพิเศษ เช่นการโยนลูกบอล ครูป๊ก็ต้องสอนว่า
วิธีการโยนนั้นเป็นอย่างไร ต้องทำอย่างไร **มูลนิธิจึงเกิดขึ้นมาเพื่อให้น้อง
ทุกคนมีชุมชน** บางคนแค่มาเฉยๆก็อารมณ์ดีได้ แต่ถ้าวันไหนไม่มาเขา
ก็จะอารมณ์ร้าย ซึ่งการมาเรียนคงไม่ใช่เพียงแค่การบำบัด แต่เป็นการที่
เขาได้มีเพื่อนมากกว่า

ความหมายของเด็กพิเศษในทัศนะของครูป๊ คือเด็กที่มีแผลใน
สมอง หรือมีความผิดปกติในสมอง รวมทั้งที่ชนผิดปกติ พ่อแม่สเปย คือ
เป็นโรคที่หมอไม่สามารถอธิบายได้ว่าเป็นอะไรแต่อยู่ในกลุ่มอาการ
ออทิสติก

เด็กที่ครูป๊สอนส่วนใหญ่สังเกตได้ง่ายๆว่าสมองพิการ เป็นพวก
ที่สมองไม่ควบคุมส่วนแขนหรือส่วนขาอาจจะขาข้างบนหรือข้างล่าง หรือ
ทั้งหมดเลย ดาวน์ซินโดรมเป็นพวกที่สังเกตได้ง่าย และกลุ่มอาการออทิสติก
กลุ่มนี้จะมีพวกไฮเปอร์แอกทีฟ เข้ามาร่วมด้วย หรือเป็นพวกดีเลย์มา

ร่วมด้วยก็ได้

ในกลุ่มอาการที่ว่านี้มักมีคนถามเสมอว่า “แล้วเขาจะเก่งดนตรีไหม” มาเสมอไป เหมือนกับคนเราปกติที่บางคนเก่งมากบางคนเก่งน้อย ในดาวส์ซินโดรมก็เหมือนกันบางคนอ่านหนังสือออก ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ แล้วร้องเพลงร้องเป็นภาษาอังกฤษ เช่น unbroken my heart หรือ something greet you read me up เป็นต้น

ส่วนเด็กดาวส์ซินโดรมบางคนอาจจะร้องแค่เพลงพีเบิร์ต หรือว่าเพลง F4 แต่ว่าดาวส์ซินโดรมทุกคนเวลาร้องเพลงแล้ว ถ้าใครมีโอกาสไปเจอให้รีบสอนให้เขาร้องเพลง ให้มีโทน เพราะเด็กพวกนี้จะโมโนโทน (Monotone) ง่าย การขึ้นเสียงสูงเสียงต่ำเขาก็จะยากมาก แต่ถ้าฝึกตั้งแต่เด็กจะมีโอกาสเยอะ แต่พวกที่มาทีหลังจะฝึกยากมาก บางทีคำจะไม่เป็นคำ แต่แอคติ้ง (Acting) เยอะ บางคนเวลาพูด พูดได้ดีมาก แต่เวลาร้องเพลงจับคำจะไม่ใช่คำ

ในโลกนี้ก็มี การบำบัด เยอะมากเช่น Occupational therapy พวกนี้ก็จะทำเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาพวกข้อต่อ การเดิน อันนี้ประเทศไทยก็มีเยอะแล้ว อย่างที่โรงเรียนรุ่งอรุณเขาจะมีห้องที่เรียกว่า ห้อง “โอที” ช่วยเด็กที่มีปัญหาเรื่องการจับถ้าย หรือว่าเด็กบางคนที่เราไปแตะบีบกระโจน ออกเลยกลัวมาก หรือว่าเสื้อข้างหลังที่มีแถบก็จะโกรธมากต้องตัดออก ถ้าถูกตำระคายเคืองไม่ได้ เขาก็จะมีถั่วให้เด็กไปเล่นไปนอนในนั้น แทนที่จะเป็นลูกบอลอย่างในโลดส์ มันก็จะแข็งและก็จะช่วยย่นวดให้

Cramosacral therapy อันนี้เป็นการนวดเด็กด้วยวิธีต่างๆ

อันที่ 3 เป็น RDI Relation Development intervention เป็นวิธีที่ดีมาก เพิ่งเกิดขึ้นมา ใช้กับพวกเด็กที่ไม่มองตา พวกเด็กออทิสติกใช้พัฒนาพวก relationship ของเด็ก

Light and sound therapy หลายคนอาจจะทำในอนาคต คือการเอาเด็กเข้าไปในห้องที่มีเสียงและแสงที่กำหนดไว้ แล้วก็ต้องดูว่าเด็กคนไหนต้องการแค่ไหน แล้วต้องจัดให้ระดับนั้นเลย ซึ่งค่อนข้างจะเป็นวิทยาศาสตร์มาก

Oral motor therapy ช่วยในเรื่องการพูด เหมือนกับ Speech language therapy ใกล้เคียงกัน

Antioxidant therapy อันนี้เป็นที่ต้องการสำหรับเด็กดาวส์ซินโดรมมาก เป็นการให้ยาที่จะช่วย Antioxidant ของเขา

และก็มีการสอนอย่างวิธี Teach Lovass เป็นการเอาเด็กมาอยู่กับเรานานๆ เด็กก็ต้องใช้เวลาอาทิตย์หนึ่ง 25 ชั่วโมงจนกว่าเด็กจะดีขึ้น มีการสอนให้เด็กทำนู่นทำนี่ หรือไปเล่นกับเด็ก เป็นการพัฒนาเด็กด้วยวิธีที่เราอยู่กับเขาตลอดเวลา และก็มีมาให้รางวัล ของโลวาสจึงใช้เงินเยอะมาก ผู้ปกครองที่รวยเท่านั้นแหละที่จะใช้วิธีนี้

Dance therapy ครูปู้เองก็ใช้ด้วยส่วนหนึ่ง โดยการเอาเด็กพวกนี้มาปฏิบัติ

Physical therapy สำหรับเด็กพิการที่ต้องมีการช่วยเหลือ

Play therapy

Art therapy

Music therapy

ในส่วนของ Art therapy และ Music therapy เวลาสอน ครูปีไม่ได้ใช้ therapy แบบเดียว ลักษณะคือเด็กเขาไม่ได้อยู่แล้วพยายามเอาเขาเข้ามาในโลกของดนตรี แล้วก็แก้ไขเขาด้วยการใช้ Music หรือว่าใช้ Art ตรงนี้ครูปีมองเป็นการเรียนการสอนมากกว่า ซึ่งถ้าทำอย่างนี้เราสามารถเอาครูคนอื่นมาช่วยเราได้

สิ่งที่เราเลือกในมูลนิธิ ณ กิตติคุณ คือเลือกสิ่งที่ใกล้ตัว ใกล้ตา ใกล้หูเด็กมากที่สุด เราจึงเลือกดนตรีและศิลปะ ที่จะนำมาใช้กับเด็กเป้าหมายที่จะช่วยคือ เพื่อให้เขามี musical perception มี survivor skill คือเด็กบางคนนั่งทานข้าว นั่งเลย ไปห้องน้ำเขาก็ไม่ถอดไปถึงก้นเลย การที่เขาจะดูแลตัวเองในเรื่องอาบน้ำเขาก็ไม่มีเลย ซึ่งพวกนี้มูลนิธิแสงสว่างทำเยอะมาก โรงเรียนราชานุกูลเองก็ทำได้ดีมาก ส่วนครูปีทำได้แย่มาก ส่วนใหญ่เด็กที่มาเขาผ่าน survivor skill ไปแล้ว และมี special intelligent คือการมอง

นอกจากนี้เราจะมีการแก้ไขพฤติกรรมอารมณ์ของเด็ก เราสร้างสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งตรงนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก แต่มันก็ยากอยู่สำหรับเด็กออทิสติก

ที่เราเลือกศิลปะ เพราะว่าศิลปะเป็นสิ่งที่เราอารมณ์ สัมผัสง่าย ผู้ปกครองบ้านเราที่มีลูกเป็นเด็กพิเศษ ที่ผ่านอนุบาล ป.1 มาแล้วรู้ว่ามันไม่ได้แต่เขายังฝัน เขายังให้ลูกไปเรียนในโรงเรียนอยู่แล้วลูกก็จะคับข้อง

ใจมาก ไปเห็น ก ถึง ฮ ทุกวัน เป็นความคับข้องใจมาก ต้องผสมสระ
ทุกวัน และตัวเองก็ไม่ว่าต้องเอาไปทำอะไร เหล่านี้ทำให้เกิดความคับ
ข้องใจตลอดเวลา แล้วเด็กก็ไม่ไหว ความคาดหวังของพ่อแม่ก็ถูกลดลง
ไปด้วย ถ้าเขาจะมองว่าให้ลูกไปทำอย่างอื่นที่มีอยู่มากมายในโลกอย่าง
นั้นจะดีกว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ครูพูดยุติแล้วพูดอีกกับพ่อแม่หลายคน
จนกระทั่งตอนนี้ถอดใจ เพราะว่าพูดแล้วเขาไม่ฟัง อย่างเช่นตอนนี้มีเด็ก
คนหนึ่ง ทำงานศิลปะน่ารักมาก แต่พ่อแม่บอกว่าต้องเรียน เพราะพ่อแม่
เป็นอาจารย์ คือพ่อแม่เก่ง แล้วพ่อแม่ก็พยายามมาก น้องก็จะน่าสงสาร
มาก เขาก็ยังเรียนได้ แต่เขามีอย่างหนึ่งที่เรารู้สึกใจมากคือ เขาจะโกรธ
ง่าย ถ้าครูไปบอกว่า "หนูจำพุทกันนะ บัดไปตรงนั้นหน่อย" อะไรแบบนี้
จะไม่เลย จะโกรธ และก็จะขว้างเลย เพราะฉะนั้นเด็กที่คับข้องใจอาจ
จะเป็นคนอื่นด้วยไม่ใช่เขาคนเดียว ครูที่สอนจึงไม่ควรมီးอะไรที่เป็น
negative ที่ทำให้เกิดความคับข้องใจ เนื่องจากว่าเมื่ออยู่โรงเรียน ผิด
ตลอดไม่เคยมีอะไรที่ถูกเลย ดังนั้นการทำศิลปะตรงนี้จึงไม่มีผิดมีถูกขนาด
นั้น ไม่เหมือนกับอ่านหนังสือ ที่โก่งโก่งต้องเป็นโก่งโก่ง หรือว่าสิบบวกสิบ
ต้องเป็นยี่สิบ ทางออกของศิลปะและดนตรีจึงมีเยอะ เด็กจึงไม่รู้สึกแย่

ครูใช้ศิลปะบริสุทธิ์และประยุกต์ ใช้จิตรกรรม ประติมากรรม
วรรณกรรม ดนตรี ฟังดูหรูมาก แต่เด็กไม่ได้ทำเยอะขนาดนั้น อย่างที่
เห็นอยู่ที่นี่ เขาเอาชี้อะไรมาบ้างๆ และก็จะบายสีกัน กิจกรรมศิลปะที่นำมา
ใช้เราก็ใช้ Painting , Drawing แกะสลักก็เราพยายามทำ แต่ว่ามัน
ค่อนข้างทำยากเพราะว่าของมันคม บางคนเท่านั้นที่ทำได้ ส่วนบั้นนี้จะได้

ทุกคน देंคำ หรือดนตรีต่างๆ ทำได้ รวมถึงศิลปะประยุกต์ ซึ่งสำคัญ
มากสำหรับพวกเราเพราะว่ามันเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กมีชีวิตต่อไปได้หรือเปล่า

ถ้าจะบอกว่า แอ๊ด คาราบาว ทำดนตรีเพื่อชีวิต ครูป๊อเองก็ทำ
ดนตรีเพื่อชีวิตเหมือนกันแต่คนละแบบ ต้องค่อยๆใส่เขาไป บางคนแค
่นับจังหวะก็ทำไม่ได้ มองมือตัวเองก่อนตบลงบนโต๊ะทุกครั้ง แล้วเมื่อไร
มันจะได้ เรายังพยายามให้เขาตบแค่จังหวะเดียวก่อนเป็นการช่วยเขา และ
ต่อมาเขาก็จะลืงคักกับเราได้ เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็น การเข้าไปทีละเล็กทีละ
น้อย

มีเด็กคนหนึ่งที่เป็นปัญหามาก เขาไม่ยอมเข้าห้องดนตรีเลย แล้ว
ถ้าเกิดเราไปร้องเพลงใกล้เขา ๆ ก็จะทำร้ายตัวเอง ทุกครั้งที่เราไปเล่น
ดนตรี เราก็มองเขาไปอยู่คนเดียวแล้ววันหนึ่งเราก็อพาเพื่อนเข้าไปในห้อง
เขา แล้วก็ไปร้องๆๆ พอเขาโกรธ พวกเขาก็ออก อีกวันหนึ่งเขาก็ทำแบบ
เดิมอีก ทำแบบนี้อยู่หลายวันจนมีอยู่วันหนึ่งเขาไม่โกรธ เราก็มองไป
เรื่อย ๆ จบพวกเราก็เดินกลับไปห้องดนตรี ปรากฏว่าเขาเดินตามมา แล้ว
หลังจากนั้นก็ไม่มีปัญหากับคนนี้อีกเลย และก็กลายเป็นคนที่ตั้งใจฟังครู
สอน เขาจะเป็นคนบอกด้วยว่าจะเอาเพลงอะไร กลายเป็นอีกคนหนึ่งไป
เลยที่ชอบดนตรี แต่วิธีที่เราใช้นี้ฮาร์ดไม่ได้สอน คนที่เป็นคนทุกคนต้อง
หาวิธีการว่าจะทำยังไงกับเด็กคนนั้น ไม่ใช่การแก้ปัญหาด้วยวิธีไม่ลงมือ
แล้วป๊อเองก็ลำบากใจมากเลย เพราะโมโหเด็กไม่ได้ เพราะถ้าเราโมโห เรา
ก็ร้องเพลงไม่ออก

ส่วนเรื่องการวาด เด็กเขาก็จะเห็นเส้นที่ครูลากไป เห็นวิธีการที่ครูลงสี เขาก็จะเริ่มเข้าใจ ซึ่งจะต่างจากที่เด็กปกติเรียนถ้าเอาของจริงมาให้เขาวาด เช่น เอาส้มกับแตงโมมาวางให้วาด มันก็ออกมาตลกมาก ทุกอย่างมันสลับที่สลับทางกันไปหมด นั่นแสดงว่าการมองของเขายังไม่ดี ควรเริ่มจากของที่ละชิ้น บางครั้งถ้าวาดหลายชิ้นก็ต้องให้เขาวาดบนกระดาษที่ละชิ้นแล้วก็ตัดออกมา แล้วก็จัดวางอย่างที่เราเห็น แล้ววาดใหม่

การเป็นครูศิลปะ ดนตรีจึงต้องรู้จักคิดประยุกต์การเรียนการสอนให้เข้ากับเด็ก ให้เด็กสามารถรับได้ เวลาดูเด็กพิเศษทุกคนต้องดูว่าเขามีความพยายามไหม ซึ่งเด็กพวกนี้ส่วนใหญ่ค่อนข้างมีความพยายาม เช่น ตรงนี้ไม่ได้ก็ขอทำอีกหลาย ๆ ครั้งจนกว่าจะได้ แต่ออกีสติกไม่ใช่ เขาเล่นเปียโนหนึ่งเขาก็วิ่งเลย เขาก็ดูว่าครูจะเอาไ้กับเขา เด็กทุกคนไม่ว่าปกติหรือไม่ปกติลองครูทั้งนั้น อย่างเด็กคนหนึ่งนี้มีพ่อเป็นหมอนานังด้วย แล้วเขาก็มาเรียน ในอาทิตย์แรกนี้ เขาแก้งตีกลองไม่ถูกทำอะไรไม่ถูก แต่ครูก็คิดว่าเขาทำได้แต่เขาไม่ยอม ครูก็เลยร้องเพลงโดยเอาชื่อเขาใส่ไปด้วย ปรากฏว่าเขาหัวเราะเยะมาก จึงจับได้ว่าเด็กคนนี้ self มาก แต่เราก็ไม่ทำให้เขาเหลิง เราก็จะทำชื่อทุกคนในห้อง เขาเองก็จะรอชื่อของเขา เขาเป็นเด็กที่สมาธิสั้น เขาเปลี่ยนไปเป็นคนละคนเลย หลังจากตรงนั้น เขาก็ร่วมมือกับเรามาก เพราะฉะนั้นเวลาสอนอย่าเพิ่งคิดว่าเด็กมีปัญหาอะไร ให้มองว่าเด็กพวกนี้มีประตูให้เข้าถึงหลายประตู เราจะไม่สามารถเข้าถึงเด็กจริงๆ ถ้าเราไม่วิเคราะห์ก่อนว่าคนๆนี้จะเข้าทางไหน บางคนอาจจะเข้าด้วยนิทาน บางคนอาจจะเข้าด้วยการวาดรูปก่อน เรา

จึงควรเข้าให้ถูกทาง เวลาสอนก็เช่นกัน เราต้องค่อยๆ แก่เป็นประาะๆ ไป

อีกอย่างหนึ่งเวลาสอนเด็กพิเศษ คิดว่าไม่เหมือนเด็กปกติ เด็กปกติเขามีทางเลือกเยอะ อย่างการที่เขามาเรียนดนตรี ศิลปะกับเรา อาจเป็นแค่พ่อแม่อยากให้ลูกมีสมาธิมากขึ้น อยากให้ลูกมีอะไรที่ผ่อนคลาย แต่เด็กพิเศษไม่ใช่ ต้องทำให้เป็น life style มันจึงจะคุ้มค่า ตอนนี้ครูป๊วยังเสียตายตัวเอง ว่าทำไมตอนนั้นไม่เรียนอะไรอย่างนี้น้องเรียนกัน ตอนนั้นเราต้องเรียนรู้เองตลอดเวลา ดีที่ตอนนั้นมีอินเทอร์เน็ต เรางูเงี้ยวอะไร เรื่องแสง เรื่องสี ไม่ว่าเรื่องอะไรเราเปิดหาได้หมดเลย

ดนตรีเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กพิเศษ บรรเทาที่จะสื่อสาร ช่วยให้ทำลายการแยกตัว ออทิสติกบางคนนี่ ถ้าเราไม่กระตุ้นเขา เขาก็กลายเป็นเด็กที่ไม่มีอะไรเลย จึงเป็นสิ่งที่ต้องมอย้อนมาถามตัวเองว่า ถ้าเราจะช่วยเด็กคนหนึ่งเราแน่ใจหรือไม่ว่าเราจะทุ่มเทกับเขาสมาเสมอ

ช่วยให้เด็กใช้ภาษาได้ถูกต้องอย่างมีน้องคนหนึ่งชื่อเป็นเด็กออทิสติก แต่ไม่ได้รับการดูแลในด้านการเป็นออทิสติกของเขา เวลาเรียนก็จะดันพรากๆ แต่ครูป๊วยรู้ว่าประตูของเขาอยู่ที่ทรายกับทะเล เพราะเขาเป็นเด็กหัวหิน ครูป๊วยก็เลยร้องเพลงว่า “บนผืนทราย บนผืนทราย บนผืนทรายเราเล่นทั้งวัน” นิดเดียวแค่ 4 ตัว โดมิเร โดมิเร โดมิเร ฟามีเรโด เพียงเท่านั้นเขาก็นั่งตั้งใจฟัง เวลาเราเดินไปไหนก็จะเดินมอง เวลาวาดรูปนี้เขาก็ต้องจับเขานั่งตัก วาดรูป ถ้าเผลอเขาก็จะวิ่งหายไป เราก็ต้องคอยไล่ตามจับกลับมา แต่หลังจากนั้นเขาก็ไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว เขาสามารถวาดรูปอย่างที่เราต้องการได้แล้ว คือเขาเรียนรู้แล้วว่า ถ้าเขา

ทำเสร็จเขาจะได้อะไรไป

ดนตรียังช่วยให้เด็กลดอาการพูดซ้ำ พูดซ้ำ พัฒนาทักษะทางสังคม และช่วยให้เด็กเกิดการเข้าใจภาษา

ที่เห็นได้ชัดคือการพัฒนาการความจำ เขาสามารถจำโน้ต และ ร้องโน้ตแบบซอล-ฟาได้ทั้งเพลง เด็กพิเศษก็สามารถเข้าถึงอารมณ์เพลง ได้ ถ้าเราร้องเพลงเศร้านี้ หน้าเขาก็จะเศร้าไปตามอารมณ์เพลง

การสอนดนตรีควรสอนกลุ่มมากกว่าสอนเดี่ยวมันสนุกมากกว่า แล้วมันจะมีการพัฒนาที่เร็วขึ้น เพราะเด็กเขาจะมีผู้นำผู้ตาม เครื่องมือ ที่ใช้สอนก็ไม่จำเป็นต้องเป็นเปียโนอย่างเดียว ในการสอนโน้ตนั้นสื่อที่ ควรเพิ่มคือการใช้สปีร่าตัวโน้ตเพื่อที่จะช่วยพวกเด็กดาวส์ซินโดรมให้ จำโน้ตได้

ศิลปะนี่ก็ช่วยให้เด็กทำงานสำเร็จได้ รู้ว่าตัวเองทำได้แล้วเกิดเป็น ความภูมิใจขึ้นมา

ช่วยลดการคับข้องใจ อย่างมีน้องคนหนึ่งไปเที่ยวมา เขาไม่สามารถพูดได้ เพราะเขาพูดไม่เป็น เขากลับมาแล้วเขาก็มานั่งวาดรูปควาย กับทุ่งนา นั่นทำให้เรารู้ว่าเด็กพวกนี้ก็รับรู้ถึงความประทับใจจากการไป เที่ยวได้

ความรู้สึกที่มีต่อเด็กออทิสติก

อาจารย์สุรโชค สาดากัย
แห่งโรงเรียนดนตรีจินตกาล

มีคนรู้จักคำว่า “ออทิสติก” น้อยคน เดิวนั้นคนรู้จักคำนี้เพิ่มขึ้น
อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าในความรู้สึกของคนทั่วไป เรื่อง “ออทิสซึม”
หรือโดยเฉพาะ “คนที่เป็นออทิสติก” หรือ “เด็กออทิสติก” ยังเป็นเรื่อง
ที่ชวนพิศวงสงสัย เข้าใจยาก ไม่กล้าเข้าไปสัมผัสทักทาย...คนที่ทำงาน
เกี่ยวข้องกับคนพิการเฝ้าดู “เด็กออทิสติก” อยู่ห่างๆด้วยความห่วงใย...พ่อ
แม่ผู้ปกครองของ “เด็กออทิสติก” ยังตื่นตระหนก งุนงงและไม่แน่ใจว่า
“เด็กออทิสติก” เป็นคนพิการหรือไม่...มีนักวิชาการเพียงไม่กี่คนที่ยอมทุ่มเท
เอาใจใส่เรื่อง “ออทิสติก” แม้แต่คนที่มีหน้าที่ทำงานเกี่ยวกับ “เด็ก
ออทิสติก” ก็ขาด ไม่มั่นใจ อยากเลี่ยงไปทำงานอื่นที่รื่นรมย์กว่า และ
ถ้า...ต้องสอนเด็กพิการหรือเด็กที่ต่างจากเด็กปกติ ครู...มักขอเลือกสอน
“เด็กออทิสติก” เป็นคนสุดท้าย

ก่อนที่จะรู้เรื่องราวของเด็กออทิสติก เมื่อได้อ่านข้อความนี้ก็รู้สึก
คล้อยตาม แต่เมื่อเราได้ศึกษาหรือได้เห็น ได้สัมผัสแล้วก็ได้รู้ข้อเท็จจริง
ว่า **เด็กออทิสติก (Autistic Child)** โดยโรคออทิสซึม เป็นโรคที่เกิดจาก
ความผิดปกติในสมองที่มีการพัฒนาการล่าช้าของเด็กส่งผลให้มีความ
ย่อยหย่อนของประสาทการรับรู้ ทำให้พูดช้าและแยกตัวออกจากสังคม
ความย่อยหย่อนนี้จะขัดขวางหรือแปลผลข้อมูลที่รับรู้จากสายตา การได้
ยินและประสาทสัมผัสอื่น ๆ ผิดพลาดจากปกติ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการ
ทางการพูดและการสื่อสารของเด็ก

เมื่อได้รับความจริงก็รู้สึกว่าการเห็นใจและการเข้าใจ คงเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับคนปกติอย่างเราๆ ทั้งหลาย เพราะว่าเขาก็เป็นคนคนหนึ่งที่จะต้องอยู่ในสังคมเหมือนกัน โดยที่เราไม่ควรรังเกียจหรือปิดโอกาสเพียงเพราะเห็นว่าเป็นเด็กพิการก็เลยทำอะไรไม่ได้แต่เราต้องให้ความสำคัญและมองเข้าไปลึกๆ ซึ่งจะพบว่าเด็กออทิสติกก็มีเสน่ห์เหมือนกัน ดังข้อความที่ว่า คนที่ทำงานกับเด็กออทิสติก เหมือนผู้ชายที่ตามจับผู้หญิง แต่เด็กออทิสติกเป็นผู้หญิงที่ทั้ง หยิ่ง เล่นตัว ชอบทำเมินเจยมินตึง และทำฤทธิ์ทำเดชสารพัด แต่ก็น่ารัก ใจดี ซื่อ ตรงไปตรงมา และไม่ปิด คนที่ทำงานกับเด็กออทิสติกจึงต้องถือคติ **“ถือเท่านั้นที่ครองใจเด็กออทิสติก”** แล้วจะพบว่า...เพียงเมื่อเขาแฉับประดุจหัวใจมา “สบตา” หรือ “ส่งยิ้ม” โลกทั้งโลกมันแสนจะสดใส

ไม่มีใครคาดเดาได้ว่าเด็กออทิสติกจะทำอะไร เผลอๆ...บางทีเขาเข้ามาทอด เอาขมมมายัดใส่ปาก หรือพูดอะไรๆ ที่แสนจะเฉิ่ม แต่สำหรับคนที่ทำงานกับเด็กออทิสติก มันเป็นความชื่นใจที่นึกถึงเมื่อใดก็อดยิ้มอย่างปลาบปลื้มไม่ได้

จากที่ได้อ่านแล้วก็ทำให้เกิดความรู้สึกดีๆ ขึ้นมาอีกมากมายเลยทีเดียวเพราะทำให้เราได้เห็นในอีกแง่มุมหนึ่งของเด็กออทิสติก

ส่วนเรื่องการช่วยเหลือก็เป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง การให้การช่วยเหลืออาจทำได้โดยการช่วยกระตุ้นให้สมองทำงานได้ดีขึ้น ในที่นี้จะกล่าวถึงการใช้ดนตรีบำบัดซึ่ง **นอร์ดอฟฟ์และรอบบินส์ (Nordoff**

and Robbins) อ้างใน ณรุทธ์ สุทธจิตต์) ได้เคยใช้ดนตรีในการบำบัดเด็กออทิสติกมาแล้วและพบว่า กลุ่มเด็กออทิสติกมีการตอบสนองต่อดนตรีค่อนข้างดี ดีกว่าผู้รับการบำบัดกลุ่มอื่นที่เป็นเช่นนี้ สาเหตุอาจจะเนื่องมาจาก การฟังดนตรีอย่างต่อเนื่องนั้น ประสาทบางส่วนในสมองจะถูกกระตุ้นและปลุกเร้าด้วยคลื่นเสียง ทำให้สมองทำงานดีขึ้น (ตามทฤษฎีของ Taylor นักวิจัยด้านดนตรีบำบัดปี ค.ศ.1971) หรืออาจจะเป็นไปได้ว่า เด็กพิเศษกลุ่มนี้มักจะมีพรสวรรค์และความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี

การใช้ดนตรีบำบัดมีวิธีการคือ ในการใช้ดนตรีบำบัดเด็กออทิสติกนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความอดทนสูงมากในระยะเริ่มต้นเพราะเด็กยังไม่คุ้นชิน นักดนตรีบำบัดและผู้ปกครองต้องเข้าใจและให้เวลาเด็กในการเรียนรู้และปรับตัวสักระยะหนึ่ง ที่ต่างประเทศนักดนตรีบำบัดจะเริ่มการบำบัดด้วยเครื่องดนตรีที่มีวิธีการเล่นไม่สลับซับซ้อน นั่นคือกลอง โดยพยายามบรรเลงดนตรีให้เข้ากับจังหวะกลองที่เด็กตีทุกรูปแบบ พลังมหัศจรรย์ของดนตรี คลื่นเสียง ที่เด็กได้เรียนรู้จะค่อยๆ ซึมซับให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาเป็นด้านบวกมากขึ้น เมื่อสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลไปในทิศทางที่ดีขึ้นแล้ว นักดนตรีบำบัดจะค่อยๆ โนม้นำและนำเสนอจังหวะกลองให้กับเด็กอีกทั้งยังกระตุ้นให้เด็กตอบสนองโดยการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงเอกลักษณ์เฉพาะตนออกมา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการรักษาบำบัดตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องต่อไป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ก็คงจะทำให้ได้รับรู้เรื่องของเด็กออทิสติกกันพอสมควร และก็ทำให้เกิดความรู้สึกลึกๆ กับพวกเราหลายๆ คน สุดท้ายนี้อยากให้ทุกคนลองหันมามองในอีกมุมหนึ่ง ซึ่งใครหลายคนอาจจะยังไม่เคยได้สัมผัส และถ้าเราลองมองให้ลึกลงไป เราก็จะเห็นคุณค่าของเด็กออทิสติกมากขึ้นเลยทีเดียว

ออทิสติกกับเปียโน

เด็กสามารถพัฒนาทางด้านอารมณ์ ความคิด การกล้าแสดงออก สิ่งเหล่านี้ส่วนหนึ่งก็อาจจะมาจากดนตรี กลุ่มเราได้มีโอกาสเข้าไปสัมภาษณ์ อาจารย์ สุรโชค สาดาวัย เป็นผู้ที่มิประสพการณ์ทางด้านการสอนเปียโนให้กับเด็กออทิสติก โดยอาจารย์เริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่อายุ 17-18 ปี และจบการศึกษาทางด้าน เอกภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันสอนอยู่ที่โรงเรียนดนตรีจินตราการ สาขาเซ็นทรัลชิดลม ชั้น 10

จุดเริ่มต้นในการสอนเปียโนให้กับเด็กออทิสติกเริ่มเข้ามาอย่างไม่รู้ตัวโดยมีผู้ปกครองนำเด็กเข้ามาให้สอน แล้วก็เริ่มมีเข้ามาเรื่อยๆ เด็กแต่ละคนมีลักษณะที่แตกต่างกัน และใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกันตามลักษณะของเด็ก อย่างเช่น เด็กคนหนึ่ง เป็นเด็กที่พรสวรรค์ทางด้านดนตรีมาก และเล่นเก่งมาก เป็นแชมป์ของโรงเรียน สามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้ แต่มีปัญหาไม่ค่อยนับจังหวะซึ่งเป็นปัญหาสำคัญทาง

ด้านดนตรี และมีปัญหาทางด้านคณิตศาสตร์ แต่ก็สามารถเล่นเปียโนได้อย่างไพเราะ มีอารมณ์ร่วมกับเพลง และเล่นตามที่อยากจะเล่น ส่วนอีกคน ก็มีพรสวรรค์ทางด้านดนตรีเหมือนกัน มีปัญหาด้านการพูด แต่สามารถเล่นตามต้นฉบับได้ดีกว่าการอ่านโน้ต ทำให้เด็กไม่เข้าใจในเรื่องทฤษฎี และไม่สามารถอ่านโน้ตได้ เด็กคนที่ 3 ไม่แน่ใจว่าเป็นเด็กออทิสติกหรือไม่ แต่เด็กเรียนรู้ช้ามีปัญหาด้านกล้ามเนื้อไม่สามารถบังคับได้ และสามารถแสดงอารมณ์หัวเราะได้อย่างเดียว ถ้าเบื่อมากๆ หรือไม่เข้าใจในสิ่งที่สอน ก็จะร้องไห้แต่ก็ยังหัวเราะอยู่ เด็กคนที่ 4 จะเคร่งครัดเรื่องของเวลามาก สมมุติว่าเรียน 5 โมง ก็ต้อง 5 โมงถ้าเป็น 4 โมง 55 นาที เด็กก็จะไม่ยอม และจะมีปัญหาทางด้านอารมณ์ ดังนั้นอาจารย์จึงมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันตามแต่ลักษณะของเด็กเองโดยไม่มีหลักสูตรเป็นมาตรฐาน โดยอาจารย์สุรัชจะมองเด็กออทิสติกว่าเป็นบุคคลปกติ แล้วก็คิดว่าสิ่งที่เด็กเป็นก็อาจจะจะเป็นสิ่งที่อาจารย์เป็นในช่วงหนึ่งของชีวิตจึงทำให้เข้าใจได้เป็นอย่างดี และเชื่อในความสามารถของเด็ก และเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถพัฒนาได้ วิธีการสอนก็จะแตกต่างปรับเปลี่ยนไปเรื่อยๆ เช่น เด็กที่ไม่สามารถอ่านโน้ตอาจารย์ก็จะทำ SAMP เสียง คือ เมื่อกดเสียง “โด” ก็จะมีเสียงพูดว่า “โด” และก็มีการแต่งเพลงขึ้นมาใหม่เพื่อช่วยในการจำ ส่วนใหญ่ก็จะใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน บางคนไม่สามารถไล่เสียงได้ อาจารย์ปรับให้ไล่เป็น เส้นที่ 1 เส้นที่ 1 ขึ้นไป เส้นที่ 2 เส้นที่ 2 ขึ้นไป ไปเรื่อยๆ และก็มีการใช้คอมพิวเตอร์และเกมส์ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีและทำให้เด็กเข้า

ใจมากที่สุด ส่วนปัญหาพบในการสอนก็จะพบเรื่อยๆ และก็พยายามปรับแก้ไปทีละขั้นตอน จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก เด็กที่เรียนก็จะมีโอกาสแสดงงานต่างๆของโรงเรียน จึงทำเด็กกล้าแสดงออก การเรียนเปียโนอาจเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก และการเข้าสังคมได้ในระดับหนึ่ง

เด็กออทิสติกกับดนตรี

ในปี ค.ศ.1992 NAMT (The National Association for Music Therapy) หรือ สมาคมดนตรีบำบัดแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ให้คำนิยามของ “ดนตรีบำบัด” ว่า.. “...คือการใช้ดนตรีเพื่อจุดประสงค์ในการบำบัด เพื่อช่วยในการซ่อมแซม บำรุงรักษา และพัฒนาสุขภาพจิตและสุขภาพกายให้ดีขึ้น” นอร์ดอฟฟ์และโรบบินส์ (Nordoff and Robbins) (อ้างใน ณรุทธ์ สุทธิจิตต์) ได้เคยใช้ดนตรีในการบำบัดเด็กออทิสติกมาแล้วและพบว่า กลุ่มเด็กออทิสติกมีการตอบสนองต่อดนตรีค่อนข้างดี ดีกว่าผู้รับการบำบัดกลุ่มอื่นที่เป็นเช่นนี้ สาเหตุอาจจะเนื่องมาจากการฟังดนตรีอย่างต่อเนื่องนั้น ประสาทบางส่วนในสมองจะถูกกระตุ้นและปลุกเร้าด้วยคลื่นเสียง ทำให้สมองทำงานดีขึ้น (ตามทฤษฎีของ Taylor นักวิจัยด้านดนตรีบำบัดปี ค.ศ.1971) หรืออาจจะเป็นไปได้ว่า เด็กพิเศษกลุ่มนี้มักจะมีพรสวรรค์และความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี

วิธีการบำบัด

ในการใช้ดนตรีบำบัดเด็กออทิสติกนั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความอดทนสูงมาก ในระยะเริ่มต้นเพราะเด็กยังไม่คุ้นชิน นักดนตรีบำบัดและผู้ปกครองต้องเข้าใจและใช้เวลาเด็กในการเรียนรู้และปรับตัวสักระยะหนึ่ง ที่ต่างประเทศ นักดนตรีบำบัดจะเริ่มการบำบัดด้วยเครื่องดนตรีที่มีวิธีการเล่นไม่สลับซับซ้อน นั่นคือกลอง โดยพยายามบรรเลงดนตรีให้เข้ากับจังหวะกลองที่เด็กตีทุกรูปแบบ พลังมหัศจรรย์ของดนตรี คลื่นเสียง ที่เด็กได้เรียนรู้จะค่อยๆ ซึมซับให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาเป็นด้านบวกมากขึ้น เมื่อสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลไปในทิศทางที่ดีขึ้นแล้ว นักดนตรีบำบัดจะค่อยๆ โนมิน่า และนำเสนอจังหวะกลองให้กับเด็กอีกทั้งยังกระตุ้นให้เด็กตอบสนองโดยการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงเอกลักษณ์เฉพาะตนออกมา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการรักษาบำบัดตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องต่อไป

เพลงที่ใช้ในการบำบัด

ในการเลือกเพลงให้กับเด็กออทิสติกนั้น สิ่งที่ควรคำนึงถึงประการแรก คือ พฤติกรรมของเด็กว่ามีความก้าวร้าวรุนแรงเพียงใด ประการที่สองคือ จุดประสงค์ของการบำบัดเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง การบำบัดโดยใช้ฟังดนตรีนั้น ควรเริ่มจากดนตรีที่มีจังหวะเร่ร่อนเร็วแล้วค่อยๆ ลดจังหวะให้ช้าลงๆ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กให้เยือกเย็นลง ส่วน

การบำบัดด้วยการให้เด็กได้บรรเลงเองนั้นควรเน้นให้ เป็นเพลงซ้ำๆ อบอุ่น ไม่กระแทกกระทั้น

ผลของการบำบัดด้วยดนตรี

1. โลกของเด็กจะเปิดกว้างขึ้น โดยมีดนตรีเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอก
2. เสียงดนตรีจะทำให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย ลดความหวาดระแวง และวางใจในสัมพันธภาพกับผู้อื่น
3. เด็กจะรู้จักตัวเองมากขึ้นโดยผ่านการใช้เสียงดนตรีที่กระตุ้นให้เขาแสดงความรู้สึกต่างๆ ออกมา

เสียงดนตรี... ท่วงทำนองธรรมชาติที่มนุษย์รู้จักมาตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดานั้น นับวันจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์มากกว่าการเป็นเพียงเสียงสูงต่ำธรรมดา เพราะยิ่งค้นคว้า นักวิจัยก็ยิ่งค้นพบว่า ประโยชน์ของเสียงดนตรีมีมากมายมหาศาลเพียงใด

กระบวนการเรียนรู้และ กระบวนการเรียนการสอนเด็กบกพร่อง ในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษา

อาจารย์สุชาติ ทองสีมา

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษา ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อผลิตครูทางด้านศิลปกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยครูทัศนศิลป์ ครูดนตรี และครูนาฏศิลป์ (ศิลปะการแสดง) เริ่มเปิดทำการสอนขึ้นในปีการศึกษา 2547 โดยตอบรับกับโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรีของรัฐบาล ณ เวลานั้น ที่ให้ความสำคัญกับกระแสของการปฏิรูปการศึกษาตามแบบอย่างของกระแสโลก ตลอดจนวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมที่ประเทศชาติต้องเผชิญในช่วงปี 2540 เมื่อเกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว จึงทำให้เกิดกระแสแรงให้มีการปฏิรูปสังคมไทยอย่างรอบด้านทุกระบบ การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึง การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ การพัฒนาอย่างยั่งยืน การค้นหาอัตลักษณ์ การบูรณาการองค์ความรู้ เชื่อมโยงองค์ความรู้ สันติสุขและสิ่งแวดล้อม สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นกระบวนการที่ถูกบรรจุไว้ในกาปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิตและบุคลากรทางการศึกษาที่มีศักยภาพและกระบวนทัศน์ใหม่ ซึ่งแตกต่างไปจากเดิม หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษาก่อปรขึ้นด้วยองค์ประกอบดังกล่าวเช่นกัน

ในหลักสูตรประกอบไปด้วยองค์ความรู้ที่เป็นกระบวนทัศน์ใหม่ ๆ มากมาย เช่น เรื่องการค้นคว้าวิจัย บริหารจัดการความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา จรรยาบรรณวิชาชีพ จิตสำนึกสาธารณะ วัฒนธรรมการบริโภค ฯลฯ นอกจากนี้ปรัชญาการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งได้รับการกล่าวถึงบ่อย ณ ช่วงเวลาของการเกิดหลักสูตรนั้น ระบุ

ว่า “การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อทุกคนและทุกคนต้องมีส่วนร่วมกับการศึกษา” ซึ่งมีเป้าหมายให้การศึกษากระจายไปยังทุกภาคส่วน ทุกกลุ่มชน คนทุกคนมีศักดิ์ศรี มีศักยภาพที่สามารถพัฒนาตนเองได้

หลักการดังกล่าวได้สะท้อนออกมาชัดเจนเป็นรูปธรรมในหลักสูตรนี้ ดังจะเห็นตัวอย่างได้จาก วิชาที่เป็นวิชากระแสทางเลือกรายวิชาที่เป็นวิชาทางการศึกษาและวิชาเอกเองก็ตาม เช่น รายวิชาที่ว่าด้วยพื้นที่การศึกษาสำหรับกลุ่มคนซึ่งไม่เคยได้รับการกล่าวถึงมาก่อนของระบบการศึกษาไทยในอดีต เช่น การศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ของเด็กความสามารถพิเศษ ลักษณะเด็กบกพร่องการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้พวกเขา เป็นต้น ซึ่งถือเป็นโชคดีที่ในสถาบันการศึกษาแห่งนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสามารถและชื่อเสียงทางด้านนี้อยู่มากมายหลายท่าน ซึ่งทุก ๆ ท่านเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาว่าที่บัณฑิตวิชาชีพครูศิลปะเหล่านี้ นอกเหนือจากองค์ความรู้จากการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้ว ในส่วนของการเรียนรู้จากประสบการณ์ภายนอกนิสิตกลุ่มนี้ก็ได้รับเช่นกัน

ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรนี้ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสโดยเน้นให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์จริง เช่น การน่านิสิตไปจัดกิจกรรมให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และการน่านิสิตไปศึกษา ทดลอง สังเกตการณ์ และสกัดองค์ความรู้จากเด็กพิการและทุพพลภาพในสถานสงเคราะห์ต่างๆ นอกจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน การเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม

ร่วมกับเด็กพิการและทุพพลภาพแล้ว นิสิตยังได้ลงพื้นที่สัมผัสกับผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กและผู้บกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อนำ
ประสบการณ์นี้ถ่ายทอดออกมาเป็นองค์ความรู้และนำเสนอสู่สาธารณะชน
ในสื่อรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือหรือเว็บไซต์ด้วย

อย่างที่กล่าวไปแล้วตอนต้นว่าการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความพิการ
ผู้ที่ถูกหลงลืมในสังคมไทย เช่นเด็กพิการ ทุพพลภาพ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง
สังคมรังเกียจ ฯลฯ เพิ่งเริ่มต้นมาได้ไม่นานหากเปรียบกับพัฒนาการที่ยาว
นานของระบบการศึกษาไทย แต่ผู้พิการทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสใน
สังคมไทยมีมานานแล้ว รอคอยยื่นมือเข้าไปพัฒนา ช่วยเหลือ หรือเพียง
แค่ให้โอกาสพวกเขา หากจะรอให้ทุกองค์ประกอบพร้อมก็คงต้องรอ
ต่อไป โดยที่ทำอะไรไม่ได้เลย สำหรับนิสิตวิชาชีพครูศิลปะ ทัศนศิลป์ การ
ศึกษาในห้องเรียนเป็นรากฐานที่สำคัญ ที่ผู้เรียนจะต้องมุ่งศึกษาให้แข็ง
แกร่ง ประสบการณ์จริงเป็นสิ่งที่จำเป็นทำให้ผู้ได้ปฏิบัติผู้ลงมือทำมี
ความมั่นใจ การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ช่วยพัฒนาผู้เรียนรอบ
ด้าน บางครั้งความรู้จากที่เรียนในชั้นเรียนอาจไม่เพียงพอ นิสิตอาจไม่
มั่นใจเมื่อประสบกับสถานการณ์จริง ไม่แน่ใจความพอเพียงในสิ่งที่ได้
เรียนรู้มา แต่ท้ายที่สุดจากการลงมือทำกิจกรรมหลายต่อหลายครั้งนิสิต
พบว่าสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับใจของพวกเขานั้นเอง

ชุมชนล่องหน (Invisible Community)
ของ “เรนแมน” (Rain man) แห่งศตวรรษที่ 21
ในสังคมไทย เป็นเพียงชุมชนทางจินตนาการ
อุดมคติ หรือเป็นเพียงการยื่นส่งบั้งข้าวคราว ?

ครั้งหนึ่งหากย้อนไปเมื่อตอนที่โลกหมุนดำเนินมากระทั่งถึงช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 ขณะนั้นฮอลลีวูด (Hollywood) มิใช่เป็นเพียงพื้นที่หรืออาณาเขตที่มีบุคลากรอันทรงพลังอำนาจในการผลิตสื่อที่มีได้มีอำนาจแค่การสถาปนาตนให้เป็น “ผู้ทรงอิทธิพลในอุตสาหกรรมภาพยนตร์” ในโลกระบบทุนนิยมกระแสหลักเท่านั้น แต่หากพิจารณากันเอาเฉพาะแต่ประสบการณ์การรับรู้รับทราบในเบื้องต้นสำหรับใครที่เคยผ่านชีวิตทันกับยุคสมัยนั้นมา จะพบว่าขอบเขตการสถาปนาทางอำนาจของฮอลลีวูดนั้นได้ล่องเลยลุกลามไปถึงการสถาปนาตนเองให้เป็นประหนึ่ง “ผู้ทรงอิทธิพลและอำนาจในการขึ้นสังคมกระแสหลัก” จะเห็นได้จากการที่ฮอลลีวูด เป็นดินแดนสำคัญของประเทศมหาอำนาจในโลกกระแสหลักอย่างสหรัฐอเมริกา ที่พยายามผลิต /สร้าง อาวุธสำคัญเพื่อใช้ในการทำสงครามเชิงวัฒนธรรม โดยใช้สื่อศิลปะภาพยนตร์มาเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งอำนาจเพื่อขึ้นนำทิศทางหรือความเป็นไปต่างๆในสังคม เศรษฐกิจ ศิลปะและวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นทิศทางความเคลื่อนไหวของแฟชั่น ของการฟังเพลง ของการกิน การอยู่ ของวิถีในการดำเนินชีวิต ของการสร้างฮีโร่ ตลอดจนบางครั้งล่องเลยไปถึงการสร้างและผลิตสื่อเพื่อสร้างภาพลักษณ์แห่งความชอบธรรมให้เกิดขึ้นในนโยบายทางการเมือง การปกครอง การทำสงครามเพื่อครอบครองดินแดนอื่น หรือ วิถีชีวิตแบบสังคมอเมริกัน เหล่านี้มีผลให้ฮอลลีวูด มิได้มีเขตแดนเพียงแคในสังคมอเมริกันเท่านั้น หากแต่ฮอลลีวูด คือ ทุกๆที่ ทุกๆ พรมแดนที่สื่อเหล่านี้เดินทางไปถึงและเริ่มทำงานอย่างได้ผลนั่นเอง

ถึงเราจะปฏิเสธมิได้ว่า แท้จริงแล้วงานส่วนหนึ่งที่ถูกผลิตจากฮอลลีวูดก็มีจำนวนมากเหมือนกันที่พยายามสร้างความตรงกันข้ามกับสิ่งที่กล่าวมาดังจะเห็นได้จากหลายครั้งฮอลลีวูดพยายามสร้างสื่อที่ในนัยยะหนึ่งเป็นการกลับ

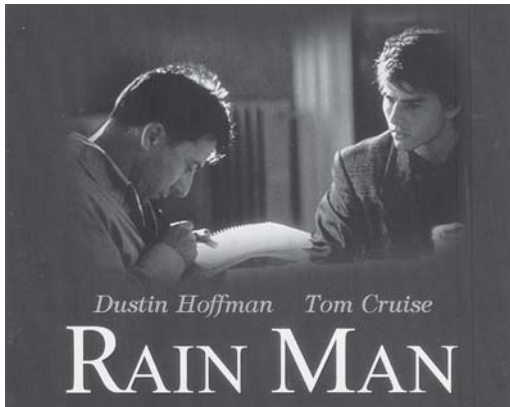
มาวិพากษ์ความเป็นไปในสังคมของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ อย่าง “Taxi Driver” ของ มาร์ติน สกอร์เซซี ในช่วงกลางทศวรรษที่ 80 งานในช่วงกลางทศวรรษที่ 90 ของ แซม เมนเดส (Sam Mendes) อย่าง “ American Beauty ” หรืองานที่มีชื่อว่า “ Happiness ” ของ ทอดด์ โซลอนด์ ที่ต่างลุกขึ้นมาใช้สื่อศิลปะภาพยนตร์ในการวิพากษ์และสำรวจร่องรอยความล่มสลายของคนในสังคมอเมริกัน (ซึ่งการสถาปนาขึ้นในทางกลับกันยังส่งผลให้นัยยะหนึ่งเป็นตัวแทนของคนในสังคมทุนนิยมกระแสหลักในพื้นที่อื่นๆด้วย) แต่ถึงกระนั้น งานในลักษณะนี้สุดท้ายในแง่ของผู้ชมส่วนใหญ่ที่เสพภาพยนตร์ฮอลลีวูด ก็มีผลไม่ต่างกันกับ “การยืมสิ่งบ่งเพียงชั่วคราว” เพื่อไว้อาลัยให้แก่การกระทำอันนุ้ยวาย ซ้ำซ้อน และสงครามที่คนทำกับคน หรือคนทำกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสังคมทุนนิยมกระแสหลักนั่นเอง

ในปี ค.ศ.1975 รางวัลออสการ์ (Oscar) ซึ่งเป็นตราประทับอัน
เต็มไปด้วยอำนาจในดินแดนของผู้ทรงอิทธิพลทางอุตสาหกรรมภาพยนตร์และ
สังคมกระแสหลัก ได้ทำการ “ยึนส่งบึงข้าวคราว” ให้แก่คนธรรมดาในสังคม
คนหนึ่งที่ถูกกระบวนการจัดระเบียบของอำนาจอัฐกระทำให้เป็น “คนชายขอบ”
(Marginal People) หรือเป็น “คนอื่น” ของสังคม ด้วยการมอบรางวัล
ยอดเยี่ยมถึง 5 รางวัล ใน 5 สาขา ให้แก่ภาพยนตร์ของ มิลอส ฟอว์แมน
(Milos Forman) ที่ชื่อว่า “ One flew over The Cuckoo’s nest” ที่
สร้างสรรค์มาจากนิยายปลายปากกาของ “เคน เคซีย์” (Ken Casey) นักเขียน
ชาวอเมริกันคนหนึ่งที่มีบทบาทในยุค Beat Generation ช่วงทศวรรษที่ 70
ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ออสการ์ได้มอบรางวัลนักแสดงนำชายยอดเยี่ยมให้แก่
การแสดงอันยอดเยี่ยมของ “แจ๊ค นิโคลสัน” ด้วยว่าในเรื่องนั้นเขาได้รับบทเป็น

ตัวเอกในนิยายของเคซีที่มีชื่อว่า “เรนดัล พี.แม็คเคอร์ฟีย์” เสรีชนผู้หนึ่งที่มีความรักในเสรี ความบ้าบิ่นในการแสดงออกทางความคิดและการปฏิบัติได้ถูกย้ายสถานะจากคนปกติมาสู่คนที่อยู่ในสภาวะคนวิกลจริตถูกกักขังอยู่ในโรงพยาบาลของรัฐที่เต็มไปด้วยระเบียบวินัยในนัยยะของการเข้าไปควบคุมทั้งสัดส่วนต่างๆของร่างกายและกระบวนการดำเนินชีวิต ซึ่งแม้ว่าโลกฮอลลีวู้ดจะทำการยืมสิ่งของมาชั่วคราวให้แก่ตัวละครอย่างแม็คเคอร์ฟีย์ ในนัยยะหนึ่งก็อาจจะเพื่อให้รู้ว่า ในกระแสทุนนิยมโลกอันเชี่ยวกรากนี้ คนเหล่านั้นยังคงจะมาถึงการให้คุณค่าของการพูดถึงเสรีภาพภายใต้ “ความเป็นโลกเสรี” ซึ่งจัดได้ว่าเป็นวาทกรรมสำคัญของอเมริกา และการให้คุณค่าแก่ คนเล็กๆหรือคนชายขอบอย่างแม็คเคอร์ฟีย์ที่อาจมีอยู่มากมายในสังคมของผู้ถือครอง หากแต่ในขณะเดียวกัน กรณีนี้อาจถือได้ว่าเป็นการตอกย้ำให้เห็นถึง สภาวะของการกีดกันผลักดัน (Exclusion) ให้คนที่ถูกอำนาจรัฐกระทำให้เป็น คนชายขอบอย่างแม็คเคอร์ฟีย์ มิต่างอะไรกับการต้องกลายสภาพและถูก ตอกย้ำให้เป็น “ความเป็นอื่น” (Otherness) ของสังคมไปในทางหนึ่งด้วยเช่นกัน

การยืมสิ่งของมาชั่วคราวนี้ ปรากฏเป็นร่องรอยสำคัญอีกครั้งเมื่อปี ค.ศ. 1988 เมื่อรางวัลออสการ์อีกเช่นกันได้มอบรางวัล 4 สาขาให้แก่ภาพยนตร์เรื่อง “Rain man” ของผู้กำกับที่สร้างงานโดดเด่นหลายเรื่องที่ย้ายทอดมุมมองและการดำเนินชีวิตของเหล่า “คนชายขอบ” ในพื้นที่ต่างๆ หนึ่งในนั้นคือการมอบรางวัลนักแสดงนำชายยอดเยี่ยมให้แก่การแสดงอันยอดเยี่ยมของ ดัสติน ฮอฟแมน ที่เขารับบทบาทเป็นตัวละครอย่าง “เรย์มอนด์ แบ็บบิส” ชายผู้ทีในขณะนั้นถือได้ว่าเป็นตัวละครสำคัญที่นำไปสู่การทำ ความรู้จัก “โลกของออทิสติก” (Autism) แก่ผู้ชมในสังคมโลกกระแสหลัก ภายใต้ การแนะนำผู้ที่เป็ออทิสติกผ่านโลกภาพยนตร์นี้ แม้ว่าในทางหนึ่ง

การที่หนังเรื่องนี้ได้รับรางวัลและแน่นอนว่ารางวัลนั้นส่วนหนึ่งมาจากการแสดงอันยอดเยี่ยมของฮอฟแมนที่สามารถสร้างความสะเทือนใจ จนแปรเปลี่ยนความสะเทือนใจนั้นเป็น “ความประทับใจคนในสังคม” จนได้ครองรางวัลไป ในที่สุดนั้นรวมไปถึงการผนวกเข้ากับองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือ จากการแสดงด้วย เช่นการเขียนบท ที่ยอดเยี่ยมเช่นเดียวกันของ Ronald Bass และ Barry Morrow แต่ภายใต้การสร้างความสะเทือนใจให้ไปสู่ความประทับใจเอง ที่ทำให้เราได้เห็นว่า หากลองตัดเรื่อง “ความเป็นภาพยนตร์” ออกไปก่อน ชั่วคราว จะเห็นได้ว่า “ชายชื่อเรนแมน” นี้ เป็นเครื่องแสดงหนึ่งที่ยิ่งตอกย้ำให้เห็นถึงการสร้างโลกของผู้ที่เป็นออทิสติกให้เด่นชัดว่าเป็น “ความเป็นอื่น” ของสังคมอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ หากชมในภาพยนตร์ เกือบทุกช่วงชีวิตของเรย์มอนด์ ภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่า เขาเป็นผู้มีความจดจำอันดีเยี่ยมในเรื่องที่คนอื่น ๆ ในโลกเขาจำหรือทำกันไม่ได้ เช่น จำชื่อและเบอร์โทรศัพท์ในสมุดโทรศัพท์เกือบทั้งเล่มได้เพียงชั่วข้ามคืน การทราบจำนวนของไม้จิ้มฟันที่ตกลงจากกล่องสุ่ม หรือการรู้ข้อมูลของสถิติอุบัติเหตุของเครื่องบินตกของสายการบินต่างๆ อย่างละเอียด การมุ่งเน้นนำเสนอภาพของเรย์มอนด์ในแง่

ไม่แตกต่างอันใดกับการพยายามสร้างและนำเสนอผู้ที่เป็นอหิสิตติคให้อยู่ในสภาพของการสร้าง “ความตื่นตาตื่นใจ” ให้แก่คนในสังคม นัยหนึ่งไม่ต่างจากการสร้างตัวละครแบบ แอนตี้ ฮีโร่ (Anti Hero) ที่มักนิยมทำกันในช่วงทศวรรษที่ 80 ของภาพยนตร์อเมริกัน ที่ในท้ายที่สุด การนำเสนอภาพของตัวละครที่เป็นคนชายขอบในลักษณะนี้เป็นตัวละครแบบ “สองแง่สองง่าม” คือทั้งสร้างความสะเทือนใจเพื่อหวังผลในการถูกคิดหรือกระตุ้นเร้าให้เกิดความเปลี่ยนแปลง แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างความตื่นตาตื่นใจให้เกิดขึ้น ซึ่งอย่างหลังนั้นนำไปสู่การตกย้ำให้เห็นถึงการกระทำในเชิงกีดกันผลักไล หรือการกระทำที่คนในสังคมเดียวกับเรานี้ได้ตกอยู่ภายใต้การถูกกระทำให้กลายเป็นความ “เป็นอื่น” มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ที่น่าสนใจคือ สิ่งที่เรย์มอนด์ท่องจำอยู่ตลอดเวลาในภาพยนตร์ คือ ช่วงเวลาต่างๆ ที่เขาจำเป็นต้องทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในช่วงเวลานั้นๆ ดังที่ได้เคยปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องเกือบตลอดชีวิตในโรงพยาบาลที่เขาถูกส่งตัวไป เราจะเห็นว่า แม้สิ่งที่เรย์มอนด์ท่องนั้นจะเป็นเพียงกิจกรรมที่เป็นสิ่งละอันพันละน้อยในชีวิต เช่นว่า จะต้องดูรายการทีวีนี้ตอนไหน วันแต่ละวันจะต้องดื่มหรือกินอะไร ซึ่งมีความเที่ยงตรงไม่เปลี่ยนแปลงภายใต้การท่องจำนี้ เฉพาะแต่ในภาพยนตร์เป็นเครื่องบ่งบอกได้อย่างดีถึงการที่ภาพยนตร์ที่ในทางหนึ่งก็เปรียบเสมือนกับเป็น “ภาพตัวแทนของความเข้าใจ” ของผู้คนในสังคมในช่วงเวลานั้น ที่อาจเชื่อกันว่า สิ่งที่จะทำให้โลกของอหิสิตติคสามารถบรรจุอยู่ได้ในโลกนั้นคือการให้ผู้ที่เป็นอหิสิตติคนั้นอยู่ภายใต้ “กฎระเบียบวินัยที่เคร่งครัดและเป็นสากล” มีการฝึกปฏิบัติทางวินัยต่างๆที่หมายมุ่งเพื่อที่จะควบคุมพฤติกรรมของร่างกายและรวมไปถึงวิถีชีวิตไม่ต่างอะไรจากการสร้างระเบียบวินัยให้แก่ “ทหารของกองทัพ” ในช่วงคริสต์

ศตวรรษที่ 18 ที่ระเบียบวินัยและการปฏิบัตินี้นำไปสู่การกระทำให้ร่างกายกลายเป็นสิ่งสากลที่เป็น “ร่างกายที่อ่านสอนง่าย” เพื่อหวังให้ร่างกายในสภาพเช่นนี้นำไปสู่การหวังผลในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเมือง ดังที่ “มิเชล ฟูโกต์” (Michel Foucoult) นักปรัชญาผู้มีบทบาทในแนวคิดแบบโครงสร้างนิยมได้เคยกล่าวไว้ว่า “ร่างกายที่อ่านสอนง่ายหมายถึงร่างกายที่อาจทำให้จำนน สามารถนำไปใช้สอย แปรรูป และทำให้สมบูรณ์แบบได้ มนุษย์นตร์ ซึ่งเป็นของเล่นที่นิยมกันมากในยุคนั้น โดยตัวมันเองแล้วมิได้เป็นเพียงเครื่องสาคิตกายมนุษย์เท่านั้น แต่มนุษย์นตร์ยังเป็นที่ถูกตาทาง การเมือง เป็นรูปจำลองย่อส่วนของอำนาจ” (ทองกร โภคธรรม . 2547 : 5) และขั้นตอนวิธีการหนึ่งของการทำให้ร่างกายตกอยู่ภายใต้สภาวะเช่นนี้ก็คือการสร้างชุดการควบคุมขึ้นมา อย่างหนึ่งที่สำคัญคือ “การฝึกฝน” ที่กลายเป็นเหมือนกับ “พิธีกรรม” ดังที่ฟูโกต์กล่าวไว้ว่า

“ พิธีกรรมที่ทรงความสำคัญแท้จริงเพียงประการเดียวจึงได้แก่ การฝึกฝนการควบคุมในลักษณะใหม่นี้เป็นการบังคับอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดหย่อน โดยใส่ใจกับกระบวนการของกิจกรรมมากกว่าผลลัพธ์ มีการสร้างกฎระเบียบที่จัดตารางให้กับเวลา พื้นที่ และการเคลื่อนไหวอย่างถี่ถ้วนที่สุด วิธีการเหล่านี้ช่วยให้ควบคุมปฏิบัติการต่างๆของร่างกายได้อย่างละเอียดลออ ทำให้มั่นใจได้ว่าพลากำลังตกอยู่ภายใต้การบังคับอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นการยึดเยียดความสัมพันธ์ระหว่างการเชื่อฟังกับการสร้างประโยชน์แก่พลกำลังดังกล่าว” (ทองกร โภคธรรม .2547 : 6-7)

แม้ว่าสิ่งที่ฟูโกต์กล่าวมาข้างต้น จะเป็นการกล่าวในเชิงที่เขาวีเคราะห์ การควบคุมร่างกายของทหารในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ผ่านชุดความคิดและการปฏิบัติที่เรียกว่า ระเบียบวินัย แต่เราก็ปฏิเสธมิได้ว่า สิ่งเหล่านี้เราสามารถ

เห็นได้ว่ามันเกิดขึ้นเช่นเดียวกันกับที่เกิดในชีวิตของเรย์มอนด์ แบ็บบิส ชายออทิสติก ที่ถูกจำกัดเขตในโรงพยาบาล ซึ่งในหนังของเลวินสันเรื่องนี้ ได้นำเสนอฉายภาพของโรงพยาบาลให้ผู้คนเห็นว่า มีต่างอะไรมากนักกับ “กองทัพบก” ของทหารทั้งในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ดังเช่นที่ฟูโกต์กล่าวในงานของเขา หรือในกองทัพบกปัจจุบัน ที่ใช้ชุดความคิดนี้อย่างเคร่งครัด รวมไปถึงพื้นที่อื่นๆ อย่างเช่น โรงเรียน และ โรงพยาบาลด้วย

สิ่งเหล่านี้เอง หลายท่านที่อ่านงานชิ้นนี้ อาจจะกล่าวว่าก็ขายชื่อเรนแมนนั่น มันเป็นเพียงแค่ “ออทิสติกในโลกของภาพยนตร์” แต่ก็อย่างที่กล่าวไปในตอนต้นนั้นแล้วว่า พลังอำนาจของฮอลลีวูดในช่วงเวลานั้น มิได้เป็นเพียงการสถาปนาอำนาจของผู้ทรงอิทธิพลในอุตสาหกรรมภาพยนตร์และความบันเทิงเท่านั้น หากแต่ในกรณีนี้ยังมองได้อีกแง่หนึ่งว่า มันยังเป็นตัวแทนของ “ภาพสะท้อนความเข้าใจ” และยังเป็นภาพสะท้อนที่อาจส่งผลไปถึงแนวปฏิบัติ ของคนในสังคมกระแสหลักต่อการรับรู้ และการที่สุดท้ายความประทับใจนั้น ก็เป็นเพียงความประทับใจใน “ความเป็นภาพยนตร์” เป็นเพียงความสะเทือนใจที่ถูกส่งผ่านมาและปรับเปลี่ยนให้กลายเป็น “ความประทับใจ” ที่ทำให้เรย์มอนด์ชนะใจคนดู และดัสตินฮอฟแมน ก็ชนะใจกรรมการในเวทีออสการ์ในที่สุด แต่นอกเหนือจากความเป็นภาพยนตร์นั้น แม้ว่าภาพยนตร์จะพยายามให้เรย์มอนด์ออกมาเผชิญชีวิตใน “โลกภายนอก” (ซึ่งแท้จริงแล้วก็คือภาพตัวแทนของโลกกระแสหลัก) กับน้องชายที่เบื้องต้นมองเขาว่าเป็นเพียง “คนปัญญาอ่อน” เท่านั้น แต่ในที่สุด หนึ่งก็ลงเอยด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีภายใต้ความแปลกแยกของพี่น้องให้เกิดขึ้น และลงท้ายด้วยการบอกว่าสิ่งที่ดีทีสุดกับเรย์มอนด์นั้น มิใช่การอยู่ร่วมกัน หากแต่ยังคงเป็นการ “แยกส่วนกันอยู่” อย่างเช่นเคย และ โรงพยาบาล รวมถึงระเบียบวินัยและการ

ห้องจำที่ถูกสร้างขึ้นมานั้น ยังเป็นเพียง “ชุมชนที่เป็นรูปธรรม” และเป็นเพียง “กระบวนการเดียว” ที่สามารถใช้ได้ดีกับเรย์มอนด์ หรือในอีกนัยยะหนึ่งก็คือ ผู้คนที่เป็นออทิสติกทั้งหลาย นั่นเอง นั่นคือสิ่งที่เกิดขึ้นกับร่องรอยของออทิสติกในฐานะของการสะท้อนภาพออทิสติกในฐานะของ “คนขายขอบ” ผ่านศิลปะภาพยนตร์

แม้ผู้เขียนจะเขียนงานชิ้นนี้ในฐานะของผู้หนึ่งที่ชมภาพยนตร์ Rain Man และมีความคิดเห็นกับภาพยนตร์ “เรื่องเยี่ยม” นี้ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น แต่จากสิ่งที่เกิดขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 21 นี้ เมื่ออัตราของผู้ที่เป็นออทิสติกมีจำนวนมากขึ้น เอาแต่เฉพาะในสังคมไทย ในที่นี้ผู้เขียนคงไม่อรรถาธิบายว่ามันมีอัตราส่วนของสถิติเปอร์เซ็นต์เป็นตัวเลขเท่าใด แต่เราคงพอทราบกันดีว่า การพบเจอเด็กเยาวชนหรือคนที่มีลักษณะอาการของออทิสติกในสังคมนั้น ณ ปัจจุบันมีไม่น้อยเลยทีเดียว จากการที่ได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้ปกครองของเด็กออทิสติกภายหลังการสัมมนาเด็กพิเศษ ฯ ที่จัดขึ้นโดย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในช่วงเดือนเมษายน 2550 ที่ผ่านมานี้ ก็พบว่า ข้อมูลหนึ่งที่สำคัญคือ เมื่อมีเด็กออทิสติกเพิ่มจำนวนมากขึ้น หลีกเลี่ยงมิได้เลยว่า สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ อัตราการเติบโตของ “สถาบัน” กลุ่ม หรือ องค์กร ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อบำบัด ดูแล หรือ สร้างกิจกรรมให้กับผู้ที่เป็นออทิสติกมากขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน ภายใต้ลักษณะเฉพาะหรือการเคลื่อนไหวและดำเนินการปฏิบัติตามองค์ความรู้ที่แตกต่างกันออกไปบ้างไม่มากนัก และที่สำคัญคือ แต่ละสถาบันก็มี “ค่าใช้จ่าย” ที่มากหรือน้อยแตกต่างกันออกไป ทั้งโรงพยาบาลรัฐ เอกชน หรือโรงเรียนบางแห่ง

ในกรณีที่สถาบันบางแห่งมีค่าใช้จ่ายสูง อีกสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้น ก็คือ

ชุมชนล่องหน (Invisible Community)

ของ “เรนแมน” (Rain man) แห่งศตวรรษที่ 21

ในสังคมไทย เป็นเพียงชุมชนทางจินตนาการ

อุดมคติ หรือเป็นเพียงการฮินสบนิ่งชั่วคราว ?

การรวมตัวกันของผู้ปกครองในหลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อที่จะร่วมกันผลักดันหรือก่อตั้งสถาบันร่วมกันเพื่อให้กลุ่มหรือองค์กรนั้นเป็น “ชุมชนที่เป็นรูปธรรม” ในการที่จะใช้เป็นพื้นที่การที่ผู้ที่เป็นออทิสติกนั้นจะได้รับการดูแลการบำบัด บางแห่งและบางกลุ่มสามารถสนองตอบและมีส่วนร่วมได้ทั้งเด็กผู้มีความต้องการพิเศษทั้งที่มีรายได้มากและน้อยให้สามารถทำกิจกรรมอยู่ร่วมกันได้

แม้จะมีการก่อตั้ง “ชุมชนที่เป็นรูปธรรม” ให้เกิดขึ้นในสังคมดังที่กล่าว แต่ภายใต้ชุมชนที่เป็นรูปธรรมที่ถือเป็นกระบวนการสร้างการแก้ปัญหา “ในเชิงสถานที่” และข้อจำกัดด้านต่าง ๆ นั้น ต้องยอมรับว่า ชุมชนที่เป็นรูปธรรมนี้ ยังมีผู้ที่ไม่มีความรู้ หรือขาดโอกาสในการเข้าถึงอีกมาก และแม้ว่าสิ่งที่ปรากฏอยู่ในสถาบันหรือกลุ่มองค์กร ต่าง ๆ จะไม่ได้มีการจัดชุดระเบียบวินัยและการปฏิบัติดังเช่นที่เกิดขึ้นกับความเข้าใจการปฏิบัติในสถาบันแบบเก่าอย่างที่เราเคยต้องเผชิญ แต่ก็ไม่สามารถแน่ใจได้ว่า สิ่งเหล่านั้นจะไม่เกิดขึ้นเลย เพราะมันอาจมาในรูปแบบลักษณะใหม่ ผ่านสื่อต่างๆที่ไม่ใช่ระเบียบวินัยภายใต้การท่องจำก็เป็นได้ น่าสนใจที่ว่า กระบวนการศึกษาและการบำบัดดูแลและพัฒนาเรื่องของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ในสังคมนั้น มีการผนวกเข้ากับการสร้าง “ชุมชนล่องหน” (Invisible Community) อยู่ด้วย ซึ่งชุมชนลักษณะที่ว่ามี ไม่ได้มีพรมแดนขอบเขตที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม หากแต่เป็นการพยายามของทั้งฝ่ายวิชาการ และ นักปฏิบัติการทั้งที่ในแบบตั้งใจหรือนักปฏิบัติการแบบจำเป็น ที่ต่างค้นคิด ค้นคว้าและทดลองกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนในแบบทางเลือกให้แก่เด็กพิเศษ ในแง่ที่เป็นไปในมิติของการเคารพซึ่งสิทธิของมนุษย์ในการที่จะอยู่ร่วมกันให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แม้จะมีความแตกต่างแต่ก็ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมร่วมกัน

มีลูกกิดกันผลึก หรือจัดให้เป็นคนชายขอบที่มีเส้นแบ่งของ “โลกภายใน” กับ “โลกภายนอก” ที่ชัดเจนเหมือนโลกของเรย์มอนด์ แบบบิส

ถึงวันนี้ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการ IEP (Individual Education Program) ที่พยายามจะศึกษาความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อทำการจัดกระบวนการศึกษา ที่ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในระดับการบังคับให้ว่านอนสอนง่ายในแบบสากลแล้ว กระบวนการบำบัดด้วยศิลปะ ดนตรี อย่างที่กระทำกันในกลุ่มการศึกษาทางเลือกที่น่าสนใจอย่าง มูลนิธิ ณ กิตติคุณ หรือ ชมรมศิลปะบำบัด (Art Therapy Group) หรือ การสร้างโครงการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมกันดังเช่นในกรณีแผนกอนุบาลของโรงเรียนเกษมพิทยา อีกทั้งโครงการยุทธศาสตร์เด็กบกพร่องเรียนร่วมกับเด็กมหาวิทยาลัย ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฯลฯ จะเกิดขึ้นอย่างมากมายอย่างที่ทราบกัน แต่ท้ายที่สุด หนทางนี้นักน่าจะใจที่เราผู้เป็นคนธรรมดาคนหนึ่งเช่นเดียวกับเขา / เธอ ที่เป็นออทิสติก ซึ่งก็เป็นคนธรรมดาในสังคมเช่นกัน จะเฝ้ามองและปฏิบัติต่อเรื่องดังกล่าวนี้อย่างไร

ชุมชนที่เป็นรูปธรรม นั้นจำเป็นต้องมีอยู่ เพราะแต่ละสถานที่นั้น ย่อมแสดงออกถึงการก่อรูปขึ้นเพื่อตอบสนองความแตกต่าง มิใช่แค่ความแตกต่างของประเภทผู้ที่בקพร่องทางการเรียนรู้เท่านั้น แต่หมายรวมถึง สมองตอบสนองความแตกต่างในเชิงบริบทสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ที่เด็กพิเศษเด็กบกพร่องทั้งหลายอาศัยอยู่

ในขณะเดียวกัน ขุมชนล่องหน ก็คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เคารพมิติในความเป็นมนุษย์ ในความแตกต่าง และกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรม ที่จะต้องมีความเปลี่ยนแปลง เคลื่อนไหวไปไม่มีวันสิ้นสุด ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนในลักษณะนี้ทำหน้าที่บทบาทในการคอย

ชุมชนล่องหน (Invisible Community)

ของ “เรนแมน” (Rain man) แห่งศตวรรษที่ 21

ในสังคมไทย เป็นเพียงชุมชนทางจินตนาการ

อุดมคติ หรือเป็นเพียงการยืมสงบนิ่งชั่วคราว ?

คัด้างและคอยสลาย ความเป็นสากลในแง่ของระเบียบปฏิบัติที่อาจจะเกิดขึ้นได้ง่ายมากในชุมชนที่เป็นรูปธรรมในแบบแรก

ขณะนี้ ชุมชนแบบทางเลือกทั้งสองชนิดนั้นได้เกิดขึ้นพร้อมๆ เคียงคู่กันแล้ว ในสังคมกระแสหลักนี้ เหนือไปกว่าสิ่งอื่นใด คือในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ที่ว่ากันว่าพรักพร้อมไปเสียทุกด้านทางเทคโนโลยีและศิลปวิทยาการ ชุมชนทั้งสองประเภทในที่สุดจะยังคงกลายเป็นความเป็นอื่นหรือสิ่งตื่นตาตื่นใจชั่วคราวของคนในสังคมหรือไม่แน่ คงขึ้นอยู่กับทิศทาง มุมมองของคนในสังคม ที่ในที่สุด ไม่ใช่การมองในแง่อุดมคติถึงขั้นว่าจะสลายชุมชนทั้งสองชนิดนั้นให้หายไปและสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยปกติสุขแบบโลกอุดมคติ แต่ถึงกระนั้นก็คงไม่ถึงกับให้การอยู่ร่วมกันโดยพื้นฐานของความเข้าใจในแง่ของความเคารพในความแตกต่าง หลากหลาย และปฏิบัติร่วมกันอย่างเคารพในสิทธิในความเป็นมนุษย์ของผู้คนที่ทั้งที่เป็นคนที่มีความต้องการพิเศษหรือใครๆ เป็นเพียงชุมชนในจินตนาการที่ไม่มีแม้แต่ร่องรอยของการก่อรูปขึ้น

หรือเป็นเพียงแค่ “การยืมสงบนิ่งชั่วคราว” ที่สร้างความสะเทือนใจ ความสงสารที่นำไปสู่การสร้าง ความประทับใจและเลือนหายกลายเป็นความเป็นอื่นในสังคมในที่สุด

ปล่อยให้เหล่าเด็กบกพร่อง ๆ หรือ เด็กผู้มีความต้องการพิเศษ เกิดมาและมีค่าเป็นเพียงแค่วัตถุในการศึกษาและตกอยู่ภายใต้การจัดระเบียบของคนที่สถาปนาตนจนได้ชื่อว่า เป็น “คนปกติ” เท่านั้น

เอกสารประกอบการเขียน

ทองกร โภคธรรม.(2547) “ร่างกายได้บงการ” มิเชลล์ ฟูโกต์ เขียน แปลจากภาษาฝรั่งเศสโดยทองกร โภคธรรม .กรุงเทพ : คบไฟ

ภาคผนวก ก

หลังจากนิสิตได้รับทราบความรู้และทักษะของนักวิชาการ และผู้มีประสบการณ์แต่ละท่านที่มาเสนอทักษะแถมความรู้ ซึ่งได้ให้ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้มีสาระที่น่าสนใจ หลายประเด็น ในที่นี้กลุ่มนิสิต จึงขอขยายความเพื่อความเข้าใจให้ มากขึ้นในส่วนของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

LD คืออะไร

ความบกพร่องด้านการเรียนรู้ (Learning disabilities, LD) เป็น ความบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาการอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ และเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ เกิด จากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า ที่ควรจะเป็นโดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับ เยาว์ปัญญา

ประเภทของ LD

LD แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความบกพร่องด้านการเขียนและการสะกดคำ
2. ความบกพร่องด้านการอ่าน (Dyslexia)
3. ความบกพร่องด้านการคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์
4. ความบกพร่องหลาย ๆ ด้านร่วมกัน

ลักษณะที่แสดงออกของเด็ก LD แต่ละประเภท

- การเขียนพยัญชนะ เด็กจะลากเส้น ๆ ไม่รู้ว่าจะมีวนหัวเข้าในหรือออกนอก จีดวน ๆ ซ้ำ ๆ
- เรียงลำดับอักษรผิด เช่น สถิติ เป็น สถิติ
- เขียนพยัญชนะหรือตัวเลขสลับกัน เช่น ม-น , ภ-ภ, ด-ค, b-d, p-q, 6-9
- เขียนพยัญชนะ ก-ฮ ไม่ได้ แต่บอกให้เขียนเป็นตัว ๆ ได้
- เขียนพยัญชนะกลับกัน คล้ายมองจากกระจกเงา
- เขียนคำตามตัวสะกด สะกดคำผิด โดยเฉพาะคำพ้องเสียง คำสะกดแม่เดียวกัน ตัววารันต์
- เขียนหนังสือ ลอกใจทย์ จากกระดานข่าว เพราะกลัวสะกดผิด
- เขียนไม่ตรงบรรทัด เขียนต่ำหรือเหนือเส้น ขนาดตัวอักษรไม่เท่ากัน ไม่เว้นขอบ ไม่เว้นช่องไฟ
- จับดินสอหรือจับปากกาแน่นมาก
- ลบบ่อย ๆ เขียนทับคำเดิมหลายครั้ง เขียนหนังสือตัวโต

ความบกพร่องด้านการอ่าน

- อ่านช้า มีความยากลำบากในการอ่าน เช่น อ่านคำต่อคำ , จะต้องสะกดคำจึงจะอ่านได้
- อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน
- ไม่ระมัดระวังในการอ่าน จะเดาคำจากอักษรตัวแรก
- อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ อ่านผิดประโยคหรือผิดตำแหน่ง

○ อ่านโดยไม่เน้นคำ หรือเน้นข้อความบางตอน
○ จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้

○ ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้
○ เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้
○ จับใจความสำคัญหรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้

○ ไม่รู้จักเดาคำจากคำหรือประโยคที่อยู่หน้าหรือหลังคำ หรือย่อหน้านั้น ๆ

โดยมีรายงานการวิจัยสนับสนุนดังนี้

1. พยาธิสภาพของสมอง การศึกษาเด็กที่มีบาดแผลทางสมอง เช่น คลอดก่อนกำหนด ตัวเหลืองหลังคลอด แต่มีสติปัญญาปกติ พบว่ามีปัญหาการอ่านร่วมด้วย

2. ความผิดปกติของสมองซีกซ้าย โดยปกติสมองซีกซ้ายจะควบคุมการแสดงออกทางด้านภาษา และสมองซีกซ้ายจะมีขนาดโตกว่าซีกขวา แต่เด็ก LD สมองซีกซ้ายและซีกขวาเท่ากัน และมีความผิดปกติอื่นๆ ที่สมองซีกซ้ายด้วย

3. ความผิดปกติของคลื่นสมอง เด็ก LD จะมีคลื่นอัลฟาที่สมองซีกซ้ายมากกว่าเด็กปกติ

4. กรรมพันธุ์ เด็กที่มีปัญหาการอ่าน บางรายมีความผิดปกติของโครโมโซมคู่ที่ 15 และสมาชิกของครอบครัวเคยเป็น LD โดยที่พ่อแม่มัก

เล่าว่า เมื่อตอนเด็กๆ ตนเคยมีลักษณะคล้ายๆกัน

5. พัฒนาการล่าช้า เดิมเชื่อว่าเด็ก LD มีผลจากพัฒนาการล่าช้า แต่ปัจจุบันไม่เชื่อเช่นนั้น เพราะเมื่อโตขึ้นเด็กไม่ได้หายจากโรคนี้

จะทราบได้อย่างไร ? ว่าเด็กคนไหนเป็น LD

แม้เด็ก LD จะไม่สามารถวินิจฉัยได้ชัดเจนในเด็กต่ำกว่า 6 ขวบ แต่ก็สามารถค้นหากลุ่มเสี่ยงได้ตั้งแต่นั้นอนุบาล โดยเฉพาะในกลุ่มที่ใช้มือไม่เก่ง งุ่มง่าม ซุกซน พูดซ้ำ การทรงตัวไม่ดี สับสนทิศทาง สับสนซ้ายขวา หรือเด็กที่อายุเกินขึ้นป. 1 แล้วยังพูดไม่ชัด มีปัญหาเรื่องของการใช้ภาษา พูด อธิบายหรือเล่าอะไรไม่ได้ ประโยคไม่ปะติดปะต่อ ก็อาจจะมี LD ร่วมด้วย และเมื่อถึงวัยประถมศึกษาที่ต้องแสดงความสามารถทางการเรียนแยกย่อยรายวิชา อาการของโรค ก็จะแสดงให้เห็นเด่นชัดขึ้น

นอกจากนี้ ครู ผู้ปกครองสามารถสังเกตได้ว่า เด็กมีอาการของโรค LD หรือไม่ ด้วยการดูจากพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของเด็กที่มักจะไม่มีระเบียบในชีวิต ขี้ลืม หาของไม่ค่อยเจอทั้งที่อยู่ใกล้ตัว เด็ก LD จะไม่ค่อยสนใจอ่าน เขียน และทำการบ้าน มีลายมือสูงๆ ต่ำๆ ผอมๆ อ้วนๆ ปะปนกันในหนึ่งบรรทัด เขียนไม่เป็นระบบ ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างไม่รอบคอบ ผิดๆ ถูกๆ

อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองที่สงสัยว่าลูกเป็น LD สามารถพาลูกไปรับการทดสอบและรับการช่วยเหลือได้ที่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) และโรงพยาบาลที่มีเครื่องทดสอบ เช่น โรงพยาบาลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น

จะช่วยเหลือเด็ก LD ได้อย่างไร ?

LD ถือเป็นโรคที่ไม่มีทางรักษาให้หายได้เด็ดขาด แต่สามารถรักษา ให้มีอาการดีขึ้นตามลำดับ การฝึกฝนอาจจะทำให้ทักษะการอ่าน เขียน หรือคำนวณพัฒนาขึ้นมาได้บ้างเป็นบางส่วน แต่โดยธรรมชาติ วิธีการ เรียนรู้ของเด็ก LD จะแตกต่างจากเด็กอื่นๆ เทคนิคที่ใช้จึงแตกต่างกัน ไป

ผู้ปกครองและครูจะต้องมีความเข้าใจถึงความแตกต่างและข้อ จำกัดของเด็ก ต้องสอนเด็กกลุ่มนี้เป็นพิเศษ อาจแยกวิชาที่เด็กอ่อน เช่น อ่อนการสะกดคำ ก็แยกมาสอนเฉพาะเพื่อพัฒนาส่วนนั้น รวมทั้งช่วย ฝึกฝนประสาทตาและมือให้เด็ก เพราะสองส่วนนี้เป็นสิ่งสำคัญในการ ใช้อ่านและเขียน

เมื่อสงสัยว่า เด็กเป็น LD ซึ่งถือว่าเป็นความพิการชนิดหนึ่งที่ เด็กจะต้องได้รับความช่วยเหลือทางการแพทย์และการศึกษาตามกฎหมาย คุรุสภาที่จะส่งเด็กไปพบแพทย์ เมื่อตรวจพบ แพทย์จะเป็นผู้ออกใบรับรอง เพื่อให้เด็กได้รับความช่วยเหลือ ซึ่งทั้งพ่อแม่ ครู และแพทย์ต้องทำงาน ร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือเด็ก

(ข้อมูลอ้างอิงจากเว็บไซต์<http://www.autisticthai.org/newaus/learning%20LD.htm> วันจันทร์ที่ 3 กันยายน พ.ศ.2550)

ข้อมูลเพิ่มเกี่ยวกับ โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล
(Individual Education Program = IEP)

“การจัดโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล ตามความต้องการพิเศษและความสามารถของเด็กแต่ละคนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เจตคติของครูมีผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ก่อนวัยเรียนอย่างยิ่ง

ครู นักวิชาชีพ เด็กและผู้ปกครองจะต้องทำงานร่วมกัน ซึ่งจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ “โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล” หรือ “IEP” โดยจะมีการประเมินพัฒนาการ และความสามารถของเด็กตามแบบฟอร์ม เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้แบบฟอร์มไม่จำเป็นต้องเป็นแบบฟอร์มที่ยาก สลับซับซ้อนหรือใช้เวลามาก เพียงแต่ขอให้เครื่องมือที่มีประโยชน์ต่อครูก็เพียงพอ

สิ่งที่จะต้องทำก่อนการจัดทำ IEP ได้แก่

1. ตรวจประเมินแรกรับ (Intake Checklist)
2. ประเมินจุดเด่น-จุดด้อย
3. จัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล

คณะทำงาน

คณะทำงาน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นอันดับแรก และนักวิชาชีพและแหล่งทรัพยากรต่างๆ ที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป้าหมายหลักของคณะทำงาน คือการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ร่วมวางแผนช่วยเหลือเด็ก ตลอดจนการจัดโครงการอย่างเพียงพอแก่เด็กและครอบครัวของเด็ก

การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาข้อตกลง เป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่ต้องทำ เพื่อให้เป้าหมายของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กของตน ผู้ปกครองที่มีความต้องการพิเศษก็เช่นเดียวกับผู้ปกครองเด็กทั่วไปที่มีความหวัง ความฝันเช่นกัน คณะทำงานจะต้องทำตามลำดับความต้องการของผู้ปกครองก่อน คณะทำงานจะทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุถึงความสำเร็จ มีการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับกิจวัตรประจำวันของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นผลที่ได้จากการทำงานอย่างเป็นกระบวนการร่วมกันของคณะทำงาน

โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล

อะไร ?——>โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความ

ต้องการพิเศษ คือ กระบวนการของการสังเกต การจัดทำเป้าหมาย มีการกำหนดจุดมุ่งหมายและขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อสู่ความสำเร็จที่ตั้งไว้

ทำไม ?---->เนื่องจากเด็กทุกคนไม่เฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เท่านั้นที่มีความต้องการและความสามารถที่แตกต่างกัน เด็กจะมีความแตกต่างกันทางด้านความสามารถ การเจริญเติบโตและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งจะต้องมีอยู่ในแผนงานทั่วไปด้วย ครูที่ดีจะต้องมีการวางแผนและจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน การจัดทำ IEP ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นหนึ่งในกระบวนการดำเนินงานทั่วไป

อย่างไร?---->การจัดทำแผน IEP ให้สอดคล้องกับกิจวัตรประจำวันของเด็ก (เช่น ช่วงอาหารว่าง การเข้าห้องน้ำ การล้างมือ การทำกิจกรรม นันทนาการ ฯลฯ) จะช่วยให้แผน IEP มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น (ดูตัวอย่าง IEP ในภาคผนวก)

การสังเกตการณ์?---->ระหว่างการดำเนินตามแผน IEP จะต้องมีการสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและความสามารถของเด็กอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้

การเก็บข้อมูลจากผู้ปกครอง และจากนักวิชาชีพ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันและเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญยิ่งในขั้นตอนแรก ขั้นตอนต่อไปจะต้องมีการสังเกตเด็ก เพื่อช่วยให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กได้ดียิ่งขึ้น เช่น

ความสามารถ ความสนใจ และกระตือรือร้นและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

การสังเกต ไม่ต้องมีอุปกรณ์ใด ๆ เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลเด็ก การสังเกตเด็กจากการดูแลเด็ก หรือขณะที่ทำกิจกรรมกับเด็ก จะช่วยให้เข้าถึงเด็กได้มาก เห็นความสามารถของเด็กแต่ละคนอย่างชัดเจน เพราะเด็กจะเกิดความคุ้นเคยไม่ต้องปรับตัวมากกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ จึงทำให้เด็กสามารถแสดงความสามารถออกมาได้อย่างเต็มที่ในขณะที่กำลังทำกิจกรรมต่าง ๆ

หลักการสังเกตเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

- ต้องคำนึงถึงพัฒนาการเด็กปกติ
- ต้องคำนึงถึงตัววัดพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาของพัฒนาการเด็ก
- ต้องคำนึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมของเด็กและผู้ใหญ่ที่จะมี

ผลต่อการแสดงออกของเด็ก

เด็ก ๆ ไม่ได้เรียนรู้อย่างโดดเดี่ยวแต่จะเรียนรู้โดยได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายอย่างในขณะที่ทำกิจกรรม การสำรวจสิ่งแวดล้อมก็จะทำให้ได้รับข้อมูลผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ในสิ่งนั้นโดยตรง ทั้งจากสถานที่และคนเหล่านั้นด้วย การที่จะได้ข้อมูลรอบด้านของเด็ก จะต้องสังเกตเด็กในหลาย ๆ โอกาสมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เช่น ขณะที่ทำกิจกรรมที่บ้าน ที่ชุมชน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เข้าใจเด็ก ไม่เพียงเฉพาะความสามารถของเด็ก แต่จะเข้าใจถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่จะมีส่วนทำให้เด็ก

มีพฤติกรรมและการแสดงออกด้วย

การรวบรวมข้อมูลและการสังเกตที่ไม่ลำเอียง หลีกเลี่ยงการตีตราเด็ก ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ถูกต้องแม่นยำ นำไปสู่การพัฒนาโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ มีหลักการใหญ่ ๆ ในการสังเกตเด็ก คือสังเกตโดยอยู่เล่นกับเด็กและสังเกตเด็กจากนอกห้องหรือภายนอก

ภายใน

เมื่อมีการสังเกตจากภายใน ครูของผู้ใหญ่จะต้องมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็กอย่างเต็มที่ ช่วยสนับสนุนหรือส่งเสริมการเล่นอุปกรณ์-ของเล่นต่าง ๆ หรือเล่นกับเด็กและผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ครูจะมีการจดบันทึกการตอบสนองของเด็กต่อวัตถุแต่ละอย่าง ต่อคน ต่อสถานที่ โดยเราต้องมีปฏิสัมพันธ์ และต้องพยายามเล่นให้มากที่สุด

ภายนอก

การสังเกตภายนอกในขณะที่เด็กเล่น ครู หรือผู้สังเกตต้องนั่งอยู่หลังห้อง สังเกตการเล่นและดูว่าเด็กมีปฏิสัมพันธ์ตามธรรมชาติอย่างไรบ้าง ขณะที่นั่งหรือทำกิจกรรมอาจจะบันทึกด้วยวิธีทัศน เทปวิดิโอไว้ หรือการสะสมผลงานของเด็ก ซึ่งครูหรือผู้ใหญ่ไม่ได้ช่วยในการทำกิจกรรม แต่จะกระตุ้นให้เราเองสังเกตว่าเด็กจะมีปฏิกิริยา การแก้ปัญหาตามธรรมชาติ และจะสามารถเล่นได้เองจนสมบูรณ์หรือไม่

**โปรแกรมการดูแลเด็กจะต้องคำนึงวิธีการที่หลากหลาย มีการผสมผสานหลาย ๆ วิธี ต้องดูว่าวิธีใดที่เหมาะสมกับโปรแกรม และสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่”

(ข้อมูลอ้างอิงจาก เว็บไซต์ www.childthai.org)

จากข้อมูลข้างต้นจะทำให้ทราบว่า การจัดการเรียนการสอนแก่เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ นั้น เป็นสิ่งที่ต้องร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง กับสถาบันการศึกษา เป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนมาก เพราะการที่จะจัดการศึกษาให้เด็กแต่ละคนได้นั้น ต้องมีความเข้าใจในตัวเด็ก เพราะเด็กที่มีความบกพร่องจะมีส่วนไม่เหมือนกัน และใน ส่วนการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไป ได้โดยที่เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้งใน ด้านร่างกายและจิตใจ

ภาพผนวก V

โครงการสัมมนาวิชาการเนื่องในวันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เรื่อง มหาวิทยาลัยกับนโยบายการให้โอกาสการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ของเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร
วันศุกร์ที่ 27 เมษายน 2550
ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่อง
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ดำเนินรายการ (อ.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

กราบเรียนท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ท่านประธาน
ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม ท่านผู้บริหาร ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ
อาจารย์ นิสิต และท่านผู้มีเกียรติ ขอต้อนรับทุกท่านเข้าสู่โครงการสัมมนา
วิชาการเนื่องในวันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการสัมมนาวิชาการใน
วันนี้จัดขึ้นในหัวข้อ “มหาวิทยาลัยกับนโยบายการให้โอกาสเข้าถึงการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาของเยาวชน ผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส
ในถิ่นทุรกันดาร” ซึ่งในโครงการสัมมนาวิชาการในครั้งนี้เราได้รับเกียรติจาก
ท่านวิทยากรพิเศษด้านภาษามือ 2 ท่าน คืออาจารย์คมคิด สันธนะเกียรติ
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และอาจารย์สมชาย วิจิตรไพศาล จาก
โรงเรียนเศรษฐเสถียร รับหน้าที่แปลภาษามือในวันนี้ ขอเสียงปรบมือให้
ท่านค่ะ และในโอกาสนี้ขอกราบเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานาจ เย็น
สบาย ประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม กล่าวรายงานค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

ท่านอธิการบดี ศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ ตามที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒและกรุงเทพมหานคร ได้จัดให้มีโครงการสัมมนาวิชาการ
เรื่องมหาวิทยาลัยกับนโยบายการให้โอกาสการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ของเยาวชน ผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร
โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ 4 ประการ

ประการแรกเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องของเด็กและเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษ เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสจากถิ่นทุรกันดาร บนฐานของวิชาการและงานของความรู้จากการปฏิบัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ประการต่อมาเพื่อนำผลจากประการแรกไปสู่การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และนโยบายการรับเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสจากถิ่นทุรกันดารเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประการที่สามเพื่อสะท้อนภาพและยืนยันหลักกตามปรัชญาและ
ปณิธานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งเพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขับเคลื่อน เพื่อใ้ทางการศึกษาและสังคมได้
ตระหนักถึงสิทธิของผู้มีความต้องการพิเศษและผู้ด้อยโอกาส ในฐานะมนุษย์
ที่มีศักดิ์ศรี

ประการสุดท้ายเพื่อสร้างกิจกรรมที่มีคุณค่าเนื่องในวันมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งครบรอบ 58 ปีของการก่อเกิดของสถาบันในวันนี้ ท่าน
ประธานเปิดงานสุดท้ายผมเพิ่งได้รับเอกสารรัฐธรรมนูญใหม่ ชีวิตใหม่ของ
คนพิการ ผมขออนุญาตนำข้อความสั้นๆ ต่อท้ายคำกล่าวรายงาน ซึ่งผมมี
ความเห็น่ามีความสำคัญต่อการสัมมนาในวันนี้

คำนำส่วนหนึ่งได้เขียนไว้ดังนี้ครับ “แม้จะรวมพลังต่อสู้กันมาอย่างยาวนาน จนเด็กพิการเติบโตเป็นหนุ่มสาวพิการ ผู้ใหญ่พิการ คนแก่พิการ และตายไป ชีวิตของคนพิการส่วนใหญ่และครอบครัวก็ยังคงมีดมนและทนอยู่กับความลำบากรอบด้าน คนพิการจำนวนมากไม่มีคนเลี้ยงดู ไม่มีที่เรียน ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ และไม่ได้รับการศึกษาฟื้นฟู หลายครอบครัวต้องรับภาระหนักเลี้ยงดูคนพิการรุนแรงอยู่ที่บ้าน ถ้าออกนอกบ้านก็ต้องเอาคนพิการที่ดูแลไปด้วยทั้งที่เหนื่อยและท้อท้อกับสายตาของคนในสังคม คนพิการนั่งเก้าอี้เข็นหมดโอกาสเดินทางออกนอกบ้านถ้าไม่มีรถและไม่มีเงินพอค่ารถแท็กซี่ คนตาบอดรอคอยสารอักษรเบลและหนังสือเสียงเพื่อจะเรียนรู้เหมือนคนอื่น พ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อน และเด็กออทิสติกถามซ้ำซากว่าพวกเขาตายไปใครจะดูแลลูก คนหูหนวกสื่อสารกับใครไม่ได้หมดโอกาสเรียน หมดโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสาร บอกความเจ็บป่วยไม่ได้ คนพิการทางจิตเหมือนถูกปิดประตูเข้าสู่สังคมตลอดชีวิต สิ่งที่คุณเห็นจนจินตนาจนผูกโยงเป็นเรื่องเดียว คนพิการคือคนขอทาน คนไร้การศึกษา ทั้งที่คนพิการซึ่งเผชิญ มีโอกาสสามารถทำงานก้าวหน้า และทำประโยชน์ให้สังคม แต่โอกาสดีๆ เกิดกับคนพิการ โชคดีบางคน และน้อยคนเท่านั้น อยากให้คนพิการทุกคนมีโอกาสดีๆ อย่างเท่าเทียมกันอย่างเสมอภาคกับคนทั่วไปมากที่สุด” อยากแก้ทุกปัญหาของคนพิการและครอบครัวต้องบอกไว้ในรัฐธรรมนูญ จะบอกอะไรและบอกอย่างไร เรียนรู้ได้จากหนังสือเล่มนี้ก็คือ รัฐธรรมนูญใหม่ ชีวิตใหม่ของคนพิการ การจัดสัมมนาในวันนี้แม้ว่าเราไม่ได้ก้าวล่วงไปถึงเรื่องของประเด็นรัฐธรรมนูญ แต่ถือว่าเราได้เป็นกระบวนการหนึ่งที่กำลังกระทำตรงนี้ เพื่อมีส่วนร่วมในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ สุดท้ายในฐานะของคณะกรรมการดำเนินงานต้องขอ

ขอบคุณท่านอธิการบดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่าน ให้เกียรติมาเป็นประธานเปิดโครงการและบรรยายพิเศษในวันนี้ ขอขอบคุณมากครับ

พิธีกร (อ.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

และสำหรับรายการต่อไป เป็นการกล่าวเปิดการสัมมนาและการบรรยายในหัวข้อ “บทบาทของมหาวิทยาลัยกับเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษ และเยาวชนผู้ด้อยโอกาส” โดยท่าน ศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒค่ะ

ศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ

ครับขอบคุณมากครับ ท่านรองอธิการบดี ท่านคณบดี คุณหมอปราโมทย์ ธีรานุวัฒน์ ผู้ก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต้องขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ร่วมมือกันในการจัดสัมมนาวิชาการในเรื่อง “บทบาทของมหาวิทยาลัยกับเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส” ขึ้นในวันนี้จากคำกล่าวรายงานของประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคมถือว่ามีความสอดคล้องในจุดหมายทั้งนี้ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขอเรียนว่ามหาวิทยาลัยมีความตระหนักในเรื่องนี้มาโดยตลอด โครงการเพชรในตมซึ่งดำเนินการมาครบ 20 ปี โครงการบัณฑิตคืนถิ่น หลักสูตรพัฒนาชุมชน โครงการวิทยาศาสตร์คืนถิ่น ถือเป็นโครงการที่สะท้อนความมุ่งมั่น ความตั้งใจในการเปิดพื้นที่ทางการศึกษาให้กับเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร ไม่เพียงแต่นั้นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์เพื่อเด็กด้อยโอกาสเอาไว้ในงานบริการวิชาการแก่ชุมชนอย่าง

ชัดเจน รวมทั้งโครงการเพื่อเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่อง ส่วนการรับนิสิตผู้มีความต้องการพิเศษนั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ให้ออกาสกับเด็กและเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษมาโดยตลอด จนสามารถกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของเราเป็นมหาวิทยาลัยที่มีพื้นที่ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากที่สุดเป็นอันดับแรกของประเทศ นี่อาจเป็นความภาคภูมิใจของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่มหาวิทยาลัยจะมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสอีกจำนวนมาก จะได้รับการรับรองสิทธิ ความเสมอภาค การเคารพในศักดิ์ศรี แห่งความเป็นมนุษย์ที่มีใช้อยู่แต่ในคำพูดและในแผ่นกระดาษเท่านั้น แต่ในชีวิตจริงแล้วได้มีโอกาสเข้าถึงศึกษาพัฒนาตนเองเช่นเดียวกันกับเด็กและเยาวชนอื่นๆ อย่างเท่าเทียม และอย่างเป็นรูปธรรมในโลกมืด ในโลกที่ไร้เสียง ในโลกอื่นๆ อีกมากมายของเด็กและเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษ แม้จะมีความแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนโดยทั่วไป แต่แท้จริงแล้วมันเป็นโลกของชีวิตที่มีความหลากหลายในโลกใบเดียวกัน วันนี้พวกเราทุกคนในที่นี้กำลังร่วมมือกันทำลายกำแพงแห่งการแบ่งแยกและกีดกัน ขอให้เจตนารมณ์ความตั้งใจและความมุ่งมั่นของพวกเราจงประสบความสำเร็จ ผมขอขอบคุณทุกท่าน ขอเปิดการสัมมนา ณ บัดนี้ ขอขอบคุณครับ

ศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ (ต่อ)

ครับขอขอบคุณอีกครั้งและผมคงจะไม่ใช้เวลามากและขอเปลี่ยนคำว่าบรรยายพิเศษเป็นการเล่าสู่กันฟังในช่วงเวลาสั้นๆ เท่าที่เป็นไปได้ ขณะนี้ผมเองทำหน้าที่เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาจะครบ

4 ปีเต็มในเดือนหน้า ขณะนี้ผมทำหน้าที่สมาชิกสภานิติบัญญัติ (สนช.) ซึ่งเป็นผู้ออกกฎหมาย อนุมัติกฎหมายในรัฐสภาของเราในขณะนี้

ที่กล่าวเช่นนี้ประเด็นมีเพียงอยากจะบอกว่าในหน้าที่ที่รับผิดชอบมหาวิทยาลัยที่ทรงเกียรติแห่งนี้ การกิจอย่างหนึ่งที่มีไม่น้อยกว่าการกิจอื่นเลย ก็คือการสนับสนุน การผลักดัน ความพยายามในเรื่องที่จะพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือเด็กพิการ หรือทั้งเด็กที่มีความสามารถพิเศษมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่องบนรากฐานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีความเข้มแข็งอย่างยิ่งในเรื่องเหล่านี้

ประการที่ 2 ที่กล่าวถึงการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่ออยากจะบอกว่าพวกเราในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ 200 กว่าคน เมื่อมีประเด็นที่เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กพิการเข้าไปสู่กระบวนการทางกฎหมาย ทุกครั้งที่ผ่านมาได้รับเสียง ได้รับแรง ได้รับการเสนอความคิดที่เข้มแข็งเป็นอย่างมาก การอภิปรายหลายต่อหลายครั้งได้เห็นน้ำตาของ สนช. บางคน ที่พูดในเรื่องเหล่านี้ ผู้ที่เข้มแข็งอย่างยิ่งที่ต้องเอ่ยนามไว้คือ ศาสตราจารย์พิริยะ วิริยะ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อย่างที่เรารู้จักท่านดี กระผมเองได้มีโอกาสอภิปรายในบางกฎหมายได้เล่าประสบการณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เล่าประสบการณ์ส่วนตัวให้กับสมาชิกได้ฟัง ฉะนั้นจึงอยากบอกที่ประชุมนี้ว่าในส่วนของประเทศชาติในขณะนี้ เป็นโอกาสที่ดีที่ให้เราวางใจได้ว่าในเรื่องของกระบวนการของกฎหมาย ในเรื่องของสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความเท่าเทียมของผู้ที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะต่างๆ นั้น กำลังได้รับการยกย่องเชิดชูในสังคมไทยอย่างถ้วนหน้าและรวมถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของเราด้วยเช่นกันมหาวิทยาลัยมีอายุมา 58 ปี ในวันพรุ่งนี้

จะครบ 58 ปีเต็ม วันนี้เป็นการจัดสัมมนาในเรื่องนี้ ต้องยกความดีในเรื่องนี้ให้กับประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม และคนบดียณะศิลปกรรมศาสตร์ ผศ.อำนาจ เย็นสบาย รวมทั้งทีมงานที่เป็นรองอธิการบดี เป็นผู้ช่วยอธิการบดี เป็นคนบดีย เป็นผู้อำนวยการและพวกเราทุกคนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ด้วยที่ทุกคนได้ให้ความสำคัญได้ตระหนักและพยายามสร้างแนวรุกใหม่ทางเรื่องนี้ ให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีความเข้มข้นมากขึ้น ผมเองได้รับเอกสารจากสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และได้เผยแพร่ทั้งในที่ประชุม และด้วยการคุยกันในวาระต่างๆ ประเด็นของข้อมูลที่เป็นหลักฐานในปีนี้ มหาวิทยาลัยต่างๆ เรามีอยู่ในประเทศไทย ขณะนี้ทั้งมหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยใหม่ มหาวิทยาลัยเอกชน 100 กว่าแห่งนั้น มีข้อมูลว่าแต่ละ มหาวิทยาลัยนั้นได้รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กพิการเข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัยตั้งแต่ 1 คน 2 คน 3 คน หลายมหาวิทยาลัยตัวเลขขึ้นไปถึง 30, 40, 50 มีมหาวิทยาลัยที่เกิน 100 คนอยู่ 3 มหาวิทยาลัย ประมาณ 110 คนหรือมหาวิทยาลัย รามคำแหงซึ่งมีผู้เรียนอยู่ทั่วประเทศ นับแสนๆ คน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีตัวเลขรับผู้เข้าเรียนพิการอยู่ประมาณ 160 คน ซึ่งมีผู้เข้าเรียนทั่วประเทศนับเป็นแสน และอีกมหาวิทยาลัยหนึ่งตัวเลข 191 คนมีนักศึกษาปัจจุบันรวมแล้วทั้งระบบประมาณ 20,000 คน อันดับสูงสุดนั้นคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของเรา อยากให้ขีดเส้นใต้คำของเราเอาไว้ด้วย มหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้ทำงานเรื่องนี้มาอย่างเข้มแข็งพร้อมๆ กับเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงเมื่อปี พ.ศ.2492 พร้อมการเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อเริ่มต้นปี พ.ศ.2497 และการเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 เป็นต้นมา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งเป็นสถาบันวิจัยเรื่อง

เด็กและเยาวชนแห่งแรกของประเทศไทย เป็นสถาบันวิจัยที่เริ่มขึ้นพร้อมกับการเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อ พ.ศ.2497 เป็นสถาบันนานาชาติที่ได้ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาทำงานร่วมกันกับผู้เชี่ยวชาญไทยอย่างเข้มแข็ง ที่ผมกล่าวถึงสถาบันนี้อย่างยืดยาว เพื่อบอกจะบอกกับพวกเราว่าสถาบันแห่งนี้มีคุณูปการที่ทำการค้นคว้าวิจัยและมุ่งเน้นไปในเรื่องของเด็กที่มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่น้อยกว่า 30-40 ปีที่ผ่านมา หลังจากนั้นภารกิจเหล่านี้ได้ส่งต่อไปสู่ภาควิชาการศึกษาพิเศษที่คณะศึกษาศาสตร์ เมื่อพวกเราได้เข้ามาปฏิบัติงานตรงนี้ เราเห็นความเข้มแข็ง เห็นความพยายาม อยากจะบอกว่าสถาบันแห่งนี้พูดถึง กล่าวถึง ให้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษมากกว่าสถาบันอื่นใด ความเข้มแข็งเหล่านี้ต้องได้รับการต่อยอด ต้องทำเป็นยุทธศาสตร์ในนามของ มหาวิทยาลัย เมื่อจ้างงานตรงนี้เมื่อประมาณ 4 ปีที่แล้วเราตั้งจุดมุ่งหมายไว้ว่าจะต้องตั้งสถาบันระดับชาติ หรือสถาบันแห่งชาติให้ได้

โครงการนี้ได้เริ่มต้นมา 2 ปีด้วยคำที่ว่า “โครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษและต้องการพิเศษ” เชื่อว่าในอีกไม่นานเกินรอคำว่าโครงการจัดตั้งจะถูกปรับเป็นสถาบันที่ช่วยเหลือมีช่วงแคบๆ ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเลยไปถึงโรงเรียนสาธิตเท่านั้นแต่อยากให้เห็นสถาบันแห่งนี้เป็นที่เลี้ยง เป็นหัวใจ เป็นศูนย์กลางของสรรพความรู้ทางด้านนี้ให้กับสังคมไทยอย่างแท้จริง ซึ่งครั้งใดก็ตามที่สถาบันแห่งนี้จัดสัมมนาในหอประชุมใหญ่จะมีคนมาเต็มหอประชุม การให้บริการขณะนี้ให้บริการมีความยาวเหยียดไปอีกหลายเดือนข้างหน้ามหาวิทยาลัยได้เตรียมพื้นที่ไว้สำหรับโครงการหรือสถาบันแห่งนี้ไม่น้อยกว่า 500 ตารางเมตร ในอาคารใหญ่ริม

ถนนโศกมนตรี ซึ่งสามารถจะเปิดพื้นที่ใหม่ให้กับสถาบันแห่งนี้ในปีหน้า เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ มีผู้ตั้งคำถามบ่อยเรื่องนี้ รวมทั้งครูบาอาจารย์ส่วนหนึ่งที่เข้ามาทำงานในสถาบันเด็กที่มีความสามารถพิเศษและความต้องการพิเศษ ว่าทำไมจึงจับสองสิ่งที่อยู่กันคนละขั้วรวมด้วยกัน ด้วยสำนึก ด้วยความเป็นจริงส่วนตัว ครั้งใดก็ตามที่เราพบพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษต่างๆ เราจะเห็นใบหน้าที่สุดโศก การยิ้ม การหัวเราะ ความสุขอย่างมากมายทีเดียว จนกระทั่งเรื่องของเด็กที่มีความสามารถพิเศษต่างๆ ส่วนหนึ่งได้เป็นของเล่นของคุณพ่อแม่วัยกลางคนไปบ้างครั้งสูงเกินไป เป็นของเล่นของคนบางคนไปเรียบร้อยแล้ว เมื่อเราเจออีกด้านหนึ่ง ที่อาจจะเป็นส่วนลบหรือด้านมืดก็ตามที พ่อแม่ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานที่มีความสามารถพิเศษสารพัดชนิด ทั้ง หู ตา จมูก ร่างกาย จิตใจต่างๆ เต็มไปด้วยความทุกข์ เต็มไปด้วยความเศร้า จะเต็มไปด้วยการมองไม่เห็นอนาคต ประโยคที่คนบิด้านาจารย์งานเมื่อสักครู่นี้ คำถามที่เจอเป็นประจำก็คือ เมื่อฉันไม่มีชีวิตอยู่ใครจะดูแลเขานี้คือประเด็นสำคัญที่ผมอยากเห็นมหาวิทยาลัยแห่งนี้จับคนสองส่วนที่หัวเราะอย่างร่าเริง และอีกด้านหนึ่งที่แสนเศร้านี้มาจับมือกัน มาทำงานร่วมกัน จริงอยู่ความพยายามเหล่านี้อาจจะยังไม่บรรลุอย่างที่เจตนารมณ์ทั้งหมด ด้วยปัญหาบุคคลก็ตามทีแต่มหาวิทยาลัยแห่งนี้จะพยายามต่อไป ขอใช้เวลาอีกนิดหนึ่งสามารถพูดเรื่องนี้ได้ยาวมาก เมื่อสัก 5 ปีที่แล้วผมทำหน้าที่คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์เด็กคนหนึ่งมาสอบเข้าดนตรีสากล ตามมองไม่เห็น การสอบแข่งขันของเขาทำคะแนนไม่ได้ นักอาจารย์ส่วนหนึ่งบอกว่าไม่ควรรับเข้ามาเพราะเราไม่พร้อม เราไม่มีอาจารย์สอนทางด้านนี้ เราไม่มีอักษรเบล เราไม่มีระบบคอมพิวเตอร์ที่จะช่วย

ก็ฝากท่านที่ปรึกษาอธิการบดี ท่านประธานยุทธศาสตร์และผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์ ภารกิจที่ต้องทำอีกอย่างหนึ่งในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ก็คือ ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเด็กผู้มีความต้องการพิเศษ ใน 5 ปีที่ผ่านมา นั้นผมต้องเอ่ยชื่ออาจารย์สมชาย อัสวโกวิท ซึ่งท่านได้ยืนยันกับคนบอดี้ว่า ต้องรับเข้ามา บัดนี้นายใจคือคนรักของนิสิตทั้งมหาวิทยาลัย เขาจบปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว ปีที่แล้วในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เรามีผู้พิการที่เราภาคภูมิใจมาก 6 คน เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร นายใจคนนี้ออกเทปเปียโนชิ้นเยี่ยมไปแล้ว 4-5 ชุด กำลังจะได้ทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศ นั่นคือโอกาสที่เราได้มอบให้แล้วเขาได้มีโอกาสในชีวิตของเขา ผมมาส่งภรรยาหลายครั้ง ขับรถไปส่งที่หน้าคณะศิลปกรรมศาสตร์ก่อน 6.00 น. และขับไปที่ตึก 9 หลายครั้ง ไปเจอคุณย่าและนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา ตามองไม่เห็น คุณย่ายิ้มแยมแจ่มใส แล้วจะมาส่งหลานทุกวัน พูดคุยด้วยความหวัง ด้วยความสุข ตอนนี้คุณย่ากับหนูนั่งอยู่กับเราที่นี่ ประมาณสัก 2 ปีที่แล้ว ศิลปินจากประเทศอิหร่านมาเปิดนิทรรศการภาพเขียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ห้องแปดเหลี่ยม อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเรื่องนี้ผมได้อภิปรายในที่ประชุม สนช. เมื่อเดือนที่แล้วด้วยเช่นกัน เมื่อผมไปเปิดนิทรรศการมีศิลปินหลายคนเข้ามา มีอธิการบดี ผู้บริหารคณาจารย์จากประเทศอิหร่านหลายคน ผมไม่ทราบรายละเอียดมากนัก แต่เมื่อผมจะกลับมีศิลปินคนหนึ่งเป็นผู้หญิง เธอใส่เสื้อคลุมยาวและเธอบอกว่าอยากขอมอบภาพเขียนที่แขวนอยู่ที่บอร์ดให้กับผม เป็นภาพสีน้ำตาล เป็นรูปดอกไม้สวยงาม เพราะเป็นศิลปินระดับชาติของเขา บัดนี้แขวนอยู่ที่บ้านผม ผมจะไม่ยอมยกให้มหาวิทยาลัยโดยเด็ดขาด เมื่อเธอประสงค์เช่นนั้นเธอ

ได้ขอปากกาที่มาจากพี่แล้วเธอก็ให้คนปลดภาพเขียนลงมา เธอนั่งลงกับพื้น ผมตกใจมากทำไมเธอนั่งลงกับพื้น แล้วพี่เลี้ยงก็ช่วยคว้าหน้าภาพเขียนลงเพราะสีน้ำมันจะเขียนลงผ้าใบ แล้วพรรคพวกก็จะส่งปากกาให้ไป ไม่ต้องขอโทษ เธอใช้นิ้วโป้งกับนิ้วชี้จับปากกาแล้วขออนามบัตรผม เพราะเธอแขนสั้นประมาณ 1 คืบทั้งสองข้าง เธอขออนามบัตรผมเพื่อเขียนชื่อ เขียนชื่อมหาวิทยาลัยด้วยลายเท้าที่สวยงาม เมื่อสักปีเศษต้องขออภัยหลายท่านในที่นี้ได้ฟังผมเล่าหลายครั้ง พลอากาศตรีพิเนช ที่เคยผูกพันกันทางใจ ท่านเคยเป็นที่ปรึกษารัฐบาล เมื่อคณะศิลปกรรมศาสตร์มีประเด็นปัญหา นิสิตการแสดงลุกขึ้นมาโจมตีครูบาอาจารย์ ผมออกรายการโทรทัศน์ ที่ปรึกษาท่านนี้โทรมาให้กำลังใจผมโดยไม่รู้จักกันเลย ครั้งนี้ท่านโทรมาอีก บอกว่าท่านอธิการบดีมีนิสิตคนหนึ่ง ลูกศิษย์ของอธิการบดีเรียนจบสาขาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ เป็นเด็กไฮเปอร์ ออทิสติก ไปสมัครงานที่ไหนเมื่อส่งปริญญาบัตรเขารับหมด สอบสัมภาษณ์ไม่ต่ำกว่า 10 บริษัทเขาไม่รับเลย อธิการบดีต้องรับเข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัย เพราะเป็นลูกศิษย์ของอธิการบดี ผมพบที่ปรึกษา ดร.ชนินฐา อ.ศิริสุข และ อ.สาโรจน์ว่าประเด็นเป็นเช่นนี้ ท่านยินดีรับเข้ามาทำงานในสำนักคอมพิวเตอร์ ทำงานไปได้ระยะหนึ่งจะอยู่ไม่ได้ เพื่อนร่วมงานไม่เข้าใจ เพราะเด็กเช่นนี้อาจแสดงพฤติกรรมที่คนไม่เข้าใจ จะทำงานเป็นจิ๊กซอร์ เมื่อดีใจจากลูกเดินไปหาคนโน้นคนนี้ ทำให้ระบบการทำงานปั่นป่วนไปหมด ผมยืนยันกลับไปว่าให้เด็กคนนี้อยู่นี่ ถ้าสำนักคอมพิวเตอร์ไม่รับให้ทำงานต่อ ผมจะนำไปไว้ในฝ่ายอาคารและสถานที่เพื่อทำงานตรงนั้น ทางท่านที่ปรึกษา ท่านผู้อำนวยการท่านประธานยุทธศาสตร์ฯ ได้เชิญ ดร.กุลยา ซึ่งเป็นอาจารย์ของเราเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้มาให้คำแนะนำกับบุคลากรสำนักคอมพิวเตอร์เข้าใจว่า

การจะมีชีวิตอยู่ร่วมกันกับผู้คนเหล่านี้ เขาควรปรับตัวเองด้วยเช่นกัน มาถึงวันนี้บุคลากรคนนี้ได้ได้รับความรักอย่างท่วมท้นจากทุกคน พวกเราสอบถามได้ข้อมูลอยู่ข้างหลัง หลายสิ่งหลายอย่างเป็นประเด็นที่เราทำ มหาวิทยาลัยแห่งนี้อยากขยายศักยภาพทางด้านนี้ต่อไปอีก ขณะนี้มีบุคลากรตำแหน่งอาจารย์ที่ขาดการเข้ามาทำงานในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของเราด้วย ปีที่แล้วอีกเช่นกัน ผู้อำนวยการที่โรงเรียนหนึ่ง จำชื่อไม่ได้เพราะอายุ 60 ปีแล้ว เขียนจดหมายบอกว่า มีเด็กที่เก่งมาก มีความตั้งใจมาก ยากจนมาก ขอโทษขาด่วน ผู้อำนวยการท่านนี้เขียนบอกว่าเด็กคนนี้ต้องอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผมส่งเรื่องนี้ไปให้คนบดึกคนะวิทยาศาสตร์

ย้อนไปปีที่แล้วมีเด็กคนหนึ่งสอบได้คณะแพทยนั้น wheel chair เพราะพิการมาตลอดชีวิตของเธอสอบได้คณะแพทยศาสตร์ที่อื่น และได้คณะเภสัชศาสตร์ที่นี้ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ และผู้ปกครองตัดสินใจว่าต้องมาเรียนเภสัชศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขณะนี้เมื่อผมไปองค์การฯ เจอเธอพูดคุย เธอมีความสุขมาก ครับผมใช้เวลาไปยี่สิบกว่าปีเป็นการเล่าประสบการณ์ให้ฟัง และอยากจะบอกว่าเป็นคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เราต้องภาคภูมิใจร่วมกัน ผันเห็นและอยากเห็นเด็กเหล่านี้ได้รับความช่วยเหลือจากเรา ขณะนี้ในระดับประถมสาธิต มัธยมสาธิต ได้ขยายบทบาทเหล่านี้ออกไปมากแล้ว ยังเหลือในระดับอุดมศึกษาอีกด้านหนึ่ง ผมเคยหารือกับคณบดีท่านว่าเราจะมียุทธศาสตร์เพื่อเปิดสอบเด็กออกโทสติกไฮเปอร์ ที่สามารถจะเรียนระดับปริญญาตรีได้ ได้หรือไม่ โจทย์นี้เป็นโจทย์ที่สำคัญ เป็นโจทย์ที่ไม่ถ่วงนัก ขณะนี้ได้มอบนโยบายให้ทางศูนย์พัฒนาสุขภาพกายภาพการขนส่ง และความปลอดภัยว่าได้สำรวจทุกตึกที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย

ศรินครินทริโรฒ ตรงไหนที่ทางลาดยังไม่มี ตรงไหนที่ห้องน้ำยังไม่มี ที่จอดรถ
อำนวยความสะดวกยังไกล ก็หวังว่าความพยายามเหล่านี้จะบรรลุเป้าหมาย
ผมเชื่อโดยความรู้สึกของชาว มศว สิ่งเหล่านี้อยู่ในใจของทุกคน ขอขอบคุณอีก
ครั้งหนึ่ง ความพยายามในวันนี้จะส่งผลกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยและสังคม
ไทยอย่างแน่นอน ขอขอบคุณครับ

โครงการสัมมนาวิชาการเนื่องในวันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เรื่อง มหาวิทยาลัยกับนโยบายให้โอกาสการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ของเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร
วันศุกร์ที่ 27 เมษายน 2550
ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่อง
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ดำเนินรายการ (อ.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

รายการต่อไปเป็นการปาฐกถาพิเศษ เรื่องสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับโครงการเพื่อเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร โดยว่าที่ร้อยตรีกิตติ ชันฉิมมิตร ท่านวิทยากรสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อและสำเร็จปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ทางด้านเกษตรศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับวุฒิปริญญาตรหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยกองทัพบก และปริญญาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ประสบการณ์ในเรื่องการอบรมและดูงาน เช่น จีน ญี่ปุ่น เยอรมนี อังกฤษ ฝรั่งเศส และอีกมากมายหลายประเทศ สำหรับประสบการณ์ในการทำงานท่านเป็นผู้รับผิดชอบในโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และคณะกรรมการในโครงการพระราชดำริต่างๆ มากมาย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 และปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขอเชิญรับฟังปาฐกถาเรื่องสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กับโครงการเพื่อเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร โดยว่าที่ร้อยตรีภิตติ
ขันธมิตร รองผู้อำนวยการโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ขอเรียนเชิญค่ะ

ว่าที่ร้อยตรีภิตติ ขันธมิตร

กราบเรียนท่านอธิการบดี คณาจารย์ และท่านผู้มีเกียรติ ก่อนอื่น
ต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้ให้เกียรติมาเล่าเหตุการณ์
ต่างๆ ซึ่งคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับท่านทั้งหลายในวันนี้ ในหัวข้อเรื่อง
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับโครงการเพื่อเยาวชน
ผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร ผมก็ได้มีโอกาสทำงานในโครงการพระราชดำริ
ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมองพระเดช
พระคุณ สิ่งที่ผมจะเล่าเป็นประสบการณ์ ไม่ใช่เรื่องวิชาการ สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงงานในโครงการพระราชดำริ
ช่วยเหลือประชาชนมาเป็นเวลานานกว่า 25 ปีตั้งแต่ยังทรงศึกษาอยู่ ผมคิด
ว่าจากเอกสารก็ดี จากพระราชดำรัสก็ดี เหตุที่ท่านทรงงานต่างๆ โดยเฉพาะ
ในถิ่นทุรกันดารก็ด้วยเหตุผล 3 ประการคือ

ประการแรกทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในการช่วยเหลือประชาชน

ประการที่สองทรงทำงานเพื่อประเทศชาติในฐานะที่พระองค์ทรงเป็น
ประชาชนคนหนึ่ง

ประการที่สามทรงงานช่วยเหลือประชาชนนั้นด้วยพระเมตตาและ
จะเป็นการทำบุญ

เรียนหนังสือดีก็ลำบาก จะทำงานก็ลำบาก ก็เป็นปัญหาต่อการทำงานมีผลต่อความยากจน คนขาดการศึกษา คนยากจนมักจะทำลายสิ่งแวดล้อมเพราะความไม่รู้ และเพราะความยากจนจึงต้องไปทำลายธรรมชาติ ธรรมชาติเมื่อถูกทำลายจะมีผลกลับมาผูกพันถึงสุขภาพอนามัยของประชาชน ดิน ฟ้า อากาศมีผลกับเรื่องความสัมพันธ์ของอาชีพเกษตรกร สิ่งเหล่านี้จะมีความผูกพันเกี่ยวเนื่องกันเป็นลูกโซ่ มีพระราชดำรัสที่ทรงรับสั่งว่า “เมื่อเจ็บไข้แล้วบางทีก็ต้องขายที่ขายทาง หรือไม่มีแรงงานที่จะไปทำงานก็จะเป็นลูกโซ่ คนที่อดๆอยากๆ สุขภาพไม่ดี ไม่แข็งแรง จะทำงานไหวได้อย่างไร หรือจะเล่าเรียนหนังสือได้อย่างไร” เหล่านี้เป็นพระราชดำรัสที่รับสั่งไว้หลายแห่ง ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ทรงงานตามโครงการพระราชดำริต่างๆ จะผูกพันเกี่ยวเนื่องกับการแก้ไขปัญหาลำคัญ 4 ประการคือ โครงการเกี่ยวกับด้านการศึกษา โครงการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย โครงการเกี่ยวกับการเพิ่มอาชีพ การเพิ่มรายได้ และโครงการในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในโครงการที่ท่านทรงงาน ท่านจะทรงงานแบบบูรณาการคือทำไปพร้อมๆ กัน จะไม่ได้ให้การศึกษาอย่างเดียว จะไม่ทำเรื่องสุขภาพอนามัยอย่างเดียว ไม่ไปส่งเสริมอาชีพอย่างเดียว ไม่ไปรักษาป่าอย่างเดียว จะทรงพัฒนาทุกด้านแบบบูรณาการ พัฒนาไปพร้อมๆ กัน เพราะความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องดังที่กล่าวมาแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีนอกจากไปพัฒนาเรื่องต่างๆ แล้วยังมีพระราชกระแสว่า “ถ้าไปทำการพัฒนาให้เขามีสุขภาพชีวิตที่ดีขึ้น ก็อย่าไปทำลายวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น เมื่อไปทำงานแล้วพัฒนาให้เขามีคุณภาพที่ดีขึ้นแล้ว จะต้องรักษาวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม

ประเพณี วัฒนธรรมไว้ด้วยสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของจิตใจ พัฒนาทางด้านวัตถุ แล้วก็อย่าให้จิตใจที่ตึงต้ามเสียไป” นี่คือพระราชดำรัสที่เห็นว่า ทุกโครงการต้องต่อเนื่องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ทุกอย่างต้องประสานกันเป็นกลุ่ม ปัจจุบันพื้นที่ของโครงการมีกว่า 600 หมู่บ้าน 124 อำเภอ 53 จังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นทุรกันดารตามชายแดน การที่ท่านไปทำงานตามโครงการพระราชดำริไม่ว่าจะไปทำที่ไหนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระราชกระแสให้ไปเริ่มที่โรงเรียน เข้าไปเรื่องการศึกษาก่อน ทำไม่ถึงต้องไปเริ่มที่โรงเรียน ที่ไหนที่มีโรงเรียนอยู่แล้วจะทรงเข้าไปช่วยที่โรงเรียน ที่ใดจะทรงช่วยถ้าไม่มีสถานศึกษา ไม่มีโรงเรียนก็จะต้องไปสร้างสถานศึกษา เมื่อทรงทราบข้อมูลว่าจะเข้าไปช่วยที่ใดก็ต้องเข้าไปที่สถานศึกษาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นทุรกันดาร ในถิ่นที่ห่างไกล เข้าไปในระดับหมู่บ้าน องค์การของรัฐเพียงองค์กรเดียวที่มีบุคลากร มีข้าราชการก็คือโรงเรียน พัฒนาการที่มีแค่พัฒนาการอำเภอ อนามัยก็มีถึงระดับตำบล และหน่วยงานบางหน่วยก็มีแค่ระดับตำบลเป็นส่วนใหญ่ แต่มีหน่วยงานทางการศึกษาที่มีบุคลากรถึงระดับหมู่บ้าน ฉะนั้นครูจึงเป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะไปทำงานช่วยเหลือประชาชน เพราะ

1. โรงเรียนหรือสถานศึกษามีถึงระดับหมู่บ้าน บุคลากรครูเป็นบุคลากรของรัฐหน่วยเดียวที่มีถึงระดับหมู่บ้าน ครูเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีการศึกษาดี เรียกว่าดีมากในระดับของหมู่บ้าน

2. อีกประการคือครูเป็นทุกอย่างของชาวบ้าน เป็นเหมือนพ่อเหมือนแม่ ในวัฒนธรรมไทยบอกว่า ครูเหมือนพ่อแม่คนที่ 2 ครูเหมือนตุลาการ เหมือนหมอ เหมือนพยาบาล เหมือนผู้ให้ความรู้ทางกฎหมาย ฉะนั้นครูจะมีความสำคัญ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงรับสั่งว่า เวลาท่านเสด็จไปเยี่ยมโครงการที่ห่างไกล ท่านรับสั่งกับครูว่า ขอให้ครูเป็นผู้นำในการพัฒนา ในการไปช่วยเหลือกับชาวบ้าน และขอให้ครูเป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนขึ้นมา ครูจะเป็นผู้ไปช่วยเหลือประชาชน และนำเอาโครงการต่างๆ ไปทำกับประชาชน และสะท้อนเอาปัญหาและความต้องการของชาวบ้านขึ้นมา ฉะนั้นที่ท่านไปทำจะเริ่มจากโรงเรียนหรือสถานศึกษา จากนั้นโครงการจากโรงเรียน ครู นักเรียน จะกระจายไปสู่ชุมชน ปัจจุบันมีโรงเรียนที่ท่านดูแลสังกัดตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 192 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน 152 โรง ศูนย์การเรียนชุมชนคนไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง 250 ศูนย์ มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ 12 โรง โรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลาม 34 โรง โรงเรียนของกรุงเทพมหานคร 25 โรง

จากการที่ท่านทรงงานพัฒนาในถิ่นทุรกันดารโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนมาเป็นเวลานาน ก็เป็นองค์ความรู้ที่ขณะนี้หน่วยงานองค์กรระหว่างประเทศได้ขอพระราชทานให้ไปทรงช่วยในประเทศต่างๆ ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมร พม่า เวียดนาม และมองโกเลีย นอกจากนั้นท่านยังมีนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ จะมีไปช่วยตามโรงเรียนและรับเด็กในพระราชานุเคราะห์ส่งให้เรียนตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 รับปีละประมาณ 250 คน ปัจจุบันรับมาทั้งหมด 3,000 กว่าคน มีนักเรียนที่รับทุนและกำลังเรียนอยู่กว่า 1,500 คน รวมถึงนักเรียนทุนที่พระราชทานส่งไปเรียนที่ประเทศอินเดีย 2 คน ประเทศจีน 1 คน รับสั่งว่าเหตุผลที่ท่านส่งไปประเทศอินเดียเพราะวิทยากรแข็งและค่าใช้จ่ายไม่แพง และยังรักษาวัดธรรม ซึ่งตัวผมก็ดูแลนักเรียนใน

พระราชทานุเคราะห์และดูแลโครงการ เด็กที่เข้ามาอยู่ในเมืองหลวงมีปัญหาเรื่อง
 ความประพฤติมาก ฉะนั้นผมคิดว่าเด็กที่เรียนในกรุงเทพมหานครกับเด็กที่เรียน
 ในอินเดีย เด็กที่เรียนในอินเดียอาจจะปลอดภัยมากกว่าก็ได้ในเรื่อง
 ความประพฤติ

และทำไมความจำเป็นที่จะต้องให้การศึกษและพัฒนาในถิ่น
ทุรกันดารมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาเพราะเป็นสิทธิมนุษยชนขั้น
พื้นฐาน และเป็นสิทธิในรัฐธรรมนูญว่าจะต้องได้รับการศึกษาแล้ว จะมีปัญหา
ต่างๆ มากมาย และปัญหาก็มีทั้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และเราถึงแม้จะอยู่ไกลจาก
ถิ่นทุรกันดารแต่ปัญหาจะมีผลกระทบทั้งตัวเรา และทั้งประเทศชาติด้วย ใน
เรื่องของความมั่นคงที่ต้องให้การศึกษา ที่จะต้องทำการพัฒนาช่วยเหลือในถิ่น
ทุรกันดาร ความมั่นคงตามชายแดนก็ต้องให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ท่าน
ทั้งหลายคงจะทราบดีว่าเป็นอย่างไรแต่เรื่องการศึกษาถ้าทำให้ดี จะแก้ปัญหา
ได้อย่างถาวร คือถ้าหากไม่ได้รับการศึกษา ความมั่นคงตามแนวชายแดนก็จะ
ลดน้อยลง ก็จะถูกเป็นเครื่องมือที่จะให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นได้

ถ้าหากไม่ให้การศึกษาค้นคว้าปัญหาต่างๆ จะเกิดขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติดปัญหาการใช้แรงงานเด็ก แรงงานผู้หญิง ปัญหาการทำธุรกิจทางเพศ เรื่องอื้อฉาว เรื่องความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ถ้าหากตามแนวชายแดน คนในถิ่นทุรกันดารได้รับการพัฒนา ก็จะไม่เกิดปัญหาทั้งที่โน้น และคนเหล่านั้นถ้าไม่มีการพัฒนา ก็ต้องเข้ามาในเมืองหลวง และปัญหาต่างๆ จะเกิดขึ้น ปัญหาความแออัด ปัญหาสิ่งแวดล้อม ขยะก็จะเกิดขึ้นในเมืองหลวง เกิดขึ้นในชุมชนใหญ่ นอกจากนั้นสิ่งที่เห็นได้ อันหนึ่งก็คือโครงการหลวงอย่างชัดเจนคือเรื่องของ การแก้ปัญหายาเสพติด เห็น

ผลชัดเจน จากเดิมถ้าพูดกันโดยนามธรรม แต่เห็นผลชัดเจน

ปัญหาเรื่องของการตัดไม้ ทำลายป่า ถ้าไม่ไปช่วยไปทำโครงการแล้ว ก็จะตัดไม้ทำลายป่าจะไปโทษบุคคลเหล่านั้นไม่ได้เพราะ

1. ความไม่รู้ว่าจะทำแล้วจะเกิดผลอะไร
2. ปัญหาเรื่องปากเรื่องท้องก็จำเป็นต้องทำ

ทำไมโครงการหลวงแถบจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก น่าน เป็นต้นน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเกิดจากการไหลมารวมตัวกันของ แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน เกิดในที่ต่างๆ เหล่านั้น เป็นต้นน้ำ และไหลลงมาให้เราได้อาบน้ำได้ ใช้น้ำจากที่บุคคลเหล่านั้นอยู่ ถ้าไม่มีป่าแล้วจะเป็นอย่างไรเพราะเราอยู่ปลายน้ำ หรือถ้าเขาไม่รู้ เขาไม่ได้รับการศึกษา เขาใช้สารเคมี หรือเขาไม่รู้เรื่อง โลหะหนัก หรือสารที่เป็นพิษ นี่เป็นอันตรายนะครับ

นี่คือความเป็นจริงในถิ่นทุรกันดารที่เราจะต้องไปช่วยดูแล เรื่องของ สาธารณสุขชายแดนซึ่งคนชายแดนถ้าเขาไม่รู้ จะทำให้เป็นที่เพราะเชื้อโรค หลายชนิดที่จะเกิดขึ้น โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง วัณโรค โรคไข้เลือดออก โรคหลายอย่างในกรุงเทพมหานครจะไม่มีปัญหาอะไร แต่รอบบ้านก็จะมีอยู่ และถ้าบริเวณชายแดนไม่มีการป้องกัน คนที่ชายแดนเป็น ก็จะทำให้มากระจายภายในประเทศและที่อื่นๆ ซึ่งเป็นกรณีหนึ่งซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ให้การศึกษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงงาน โครงการตั้งแต่ตอนทรงเรียนหนังสืออยู่ และงานที่ทรงทำและทำอย่างต่อเนื่อง มาตลอดก็คืองานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทรงเริ่มในปี พ.ศ.2523 ทรงคัดเลือกโรงเรียน 3 โรงทำโครงการชื่อ “โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน”

ท่านได้รับสั่งไว้ว่าได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปและทรงได้เห็น ว่าเด็กมีปัญหาเรื่องการไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน ท่านได้มีพระราชดำริ ว่า แทนที่จะไปช่วยเอาอาหารไปให้ ก็ควรไปส่งเสริมให้ชาวบ้าน ให้โรงเรียน มีครูมีนักเรียน และมีผู้ปกครอง ทุกคนร่วมกันผลิตอาหาร และเด็กก็จะได้อาหารและในขณะเดียวกันก็ได้ความรู้ด้วย

อันนี้เป็นจุดเริ่มต้นในโรงเรียน 3 โรง จากนั้นเมื่อทดลองทำอยู่ 1 ปีแล้วเห็นมีผลดี ท่านจึงได้ขยายจาก 3 โรง ขยายจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไปโรงเรียนสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปศูนย์การเรียนรู้ โรงเรียนชาวไทยภูเขา และไปสู่โรงเรียนอื่นๆ ท่านได้เสด็จไปเยี่ยมและทรงได้เห็นปัญหาก็มีพระราชดำริให้ทำโครงการอื่นๆ ตามมา และเสด็จไปทรงเยี่ยมหรือทราบว่ามีปัญหาที่ไหนมีปัญหาก็ไปทรงช่วย จนปัจจุบันก็มีพื้นที่โครงการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

โครงการทางการศึกษามีมากมาย ตั้งแต่โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สร้างโรงเรียนโครงการภายในศูนย์พัฒนาชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการนักเรียนภายในพระราชานุเคราะห์ โครงการส่งเสริมการศึกษานี้ก็ไปช่วยสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาครู มีการพัฒนาอาคารสถานที่ มีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ซึ่งมีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้สนองพระเดชพระคุณหลายโครงการ ซึ่งสนองในเรื่องการศึกษา เช่นมีโครงการที่รับเด็กในถิ่นทุรกันดาร มีการคัดเลือกเด็กในถิ่นทุรกันดารตามชายแดนที่กล่าวมาแล้วนั้นรับมาซึ่งเรียกว่าบัณฑิตคืนถิ่น ซึ่งรับมาและมีการทำหลักสูตร โดยมีหลักสูตรการพัฒนาชุมชน เพื่อจะให้เด็กสามารถกลับไปช่วยพัฒนาท้องถิ่น มีโครงการ

พิเศษผลิตครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น ก็จะมีเอาเด็กในถิ่นทุรกันดารมาพัฒนาและกลับไปพัฒนาพื้นที่และช่วยพัฒนาครูที่อยู่ในโครงการที่อยู่ห่างไกล อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีปัญหาเรื่องความยากลำบาก ครูขาดกำลังใจ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่มีไฟฟ้า น้ำ ที่พักอาศัย อาหารการกิน การเดินทาง การคมนาคม การรักษาพยาบาลเป็นไปด้วยความลำบาก ซึ่งทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้สนองพระเดชพระคุณ โดยการพัฒนาความรู้ของครู จัดการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งในขณะนี้ได้จัดในระดับปริญญาโทให้กับครูสอนทางไกลทางในวังสวนจิตรลดาไปยังจังหวัดน่าน ซึ่งครูที่จังหวัดน่านพอวันเสาร์อาทิตย์ ก็มารวมกันและก็เรียน ซึ่งจะเป็นกำลังใจให้กับครูซึ่งแม้จะอยู่ห่างไกลแต่ก็สามารถพัฒนาตัวเองได้ ไม่ต้องลงมาเรียนในเมือง ซึ่ง สสวท. ก็ถวายทุนเพื่อที่จะให้บุคลากรเหล่านั้นได้เรียนหนังสือด้วย ซึ่งเป็นกำลังใจและนำเรื่องราวประจำวันที่เขาใช้ในการสอนมาเป็นเรื่องที่เรียน

นอกจากทำเรื่องการเรียนการสอนท่านยังมีโครงการเรื่องของอาชีพไปพร้อมๆ กัน มีโครงการฝึกอาชีพ โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการส่งเสริมการเกษตร แปลรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมหัตถกรรมต่างๆ การส่งเสริมสหกรณ์เพราะสหกรณ์เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบอาชีพและจนกระทั่งมีร้านกาแฟ ที่รับสินค้าจากชาวบ้านในโครงการส่งเสริมอาชีพมาจำหน่าย มีโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อปลูกฝังเรื่องสิ่งแวดล้อม โครงการปลูกหญ้าแฝก โครงการปลูกต้นสะเดา โครงการป่าชุมชน โครงการอุทยานธรรมชาติ โครงการสุขภาพอนามัยก็มีโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดารคือดูแลจากโรงเรียนออกไป ซึ่งไปดูแลตั้งแต่เด็กที่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา โครงการศูนย์เตาะแตะ

ซึ่งดูแลเด็กก่อนเข้าโรงเรียน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการควบคุมพวกขาดสารไอโอดีน โครงการควบคุมโรคมาลาเรีย ควบคุมโรคหนองพยาธิ หน่วยแพทย์พระราชทาน ซึ่งโครงการหน่วยแพทย์พระราชทานที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้สนองพระเดชพระคุณ ได้จัดหน่วยแพทย์พระราชทานออกไป ซึ่งความเดิมก็คือคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทางมหาวิทยาลัยเห็นว่าท่านมีพระมหากรุณาศูนย์การแพทย์มีพระนามแล้ว และยังทรงดูแลสนับสนุนอยู่ ซึ่งเน้นว่าในทางสายการแพทย์ก็ออกไปปฏิบัติงานสนองพระเดชพระคุณ ซึ่งในปีหนึ่งก็ได้จัดหน่วยแพทย์ไปดูแลหน่วยแพทย์พระราชทาน ไปดูแลประชาชนในถิ่นทุรกันดารปีละ 2-4 ครั้งก็แล้วแต่ความสามารถ ขณะออกไปช่วยเหลือประชาชนก็เอาเงินสดแพทย์ไปออกชนบทไปฝึกงาน ไปได้เห็นและทราบชีวิตของคนยากจนและคนด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดารด้วย มีโครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน และมีโครงการอนามัยส่วนบุคคลอีกหลายโครงการ และที่สำคัญเมื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว และมีพระราชกระแสให้รักชาติวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้น และในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนก็พอที่จะสรุปได้ว่าทรงทำงานและพัฒนาในท้องถิ่นทุรกันดารจะมีศูนย์กลางการพัฒนาอยู่ที่การพัฒนาคน จะสร้างคนและกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำจะมุ่งไปที่การพัฒนาคน เปลี่ยนพฤติกรรมของคน หรือพัฒนาที่คนมาก ถึงแม้จะไว้วัตถุลงไปก็จะใส่ไปเพื่อที่จะให้คนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่ดี คือคนมีการพัฒนามีทั้งเรื่องต่างๆ ที่ทำแบบบูรณาการคือทำไปพร้อมๆ กัน ก็คือเรื่องของสุขภาพอนามัย การศึกษาอาชีพ การรักษาป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เพราะว่า

ในถิ่นทุรกันดารป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติขึ้นอยู่กับคน ซึ่งทำแบบบูรณาการ และรักษาคุณค่าของจิตใจที่มีค่าของชุมชน คุณค่าที่ติงามของบุคคล ท่านยังรับสั่งว่า “ทุกครั้งในการนำของอะไรเข้าไปจะต้องทำให้มาเปลี่ยนวิถีชีวิตหรือเปล่านั้นมันจะยั่งยืนไหมในการนำของไปให้” แต่ปัจจัยพื้นฐานท่านก็จะให้เช่นมีข้าวพระราชทาน มีธนาคารข้าวแต่ท่านก็จะรับสั่งว่า “ข้าวเราให้เขาไปอาจจะไม่ใช่การพัฒนาที่ยั่งยืนแต่เราจะต้องให้การศึกษาควบคู่กันไป ซึ่งกระบวนการทำงานจะดำเนินการผ่านกระบวนการศึกษา และการทำงานต้องอาศัยการทำงานของทุกภาคส่วนอย่างที่ผมได้เรียนไปแล้ว ต้องอาศัยครูที่อยู่ในพื้นที่อาศัยประชาชนในพื้นที่ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น อาศัยเกษตรตำบล เกษตร อำเภอ อเนกมัย พัฒนาการ บูรณาการทุกภาคส่วน คนในพื้นที่เริ่มจากสภาพที่เป็นอยู่ส่วนไหนที่ดีก็รักษาเอาไว้และค่อยๆ ปรับส่วนที่ไม่ดี ทรงรับสั่งเสมอว่าความยั่งยืนคือสิ่งที่สำคัญ และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลัก ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือตนเองด้วย และการพัฒนาต้องทำแบบบูรณาการและมีระบบติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงการทำงานและพัฒนาอย่างยั่งยืนให้พึ่งพาตัวเองได้ พระองค์ท่านจะทรงติดตามงานด้วยพระองค์เองโดยตลอดทุกเดือน 1-3 ครั้ง ท่านทรงเสด็จออกเยี่ยมประชาชน ไปเยี่ยมโครงการตามพระราชดำรินในถิ่นทุรกันดารเป็นประจำ และให้งานพัฒนาได้ถ่ายทอดออกไปยังที่อื่นๆ ทั้งในประเทศและทรงรับสั่งว่า “ที่เราไปที่ไหนก็ตามเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ถึงแม้เราจะไปต่างประเทศก็เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเป็นการเรียนรู้ร่วมกันแม้แต่ประชาชนก็ตาม แม้แต่คนในพื้นที่เองก็มีภูมิปัญญาที่ดี มีบางสิ่งที่อาจไม่เหมือนกับเรา ของเราน่าจะดีกว่าแต่อาจจะเหมาะสมมากกว่าของเรา เพราะฉะนั้นจึงต้องเรียนรู้ร่วมกัน”

ซึ่งผมขอสรุป การพัฒนาแบบบูรณาการ ทำไปตามสภาพปัญญา และความเหมาะสมของพื้นที่ โดยเริ่มจากการศึกษาไปตามศักยภาพในการพัฒนา เพื่อใช้แบ่งกลุ่มในการดำเนินการและขยายโครงการเพื่อชุมชน และขยายโครงการต่างๆ ให้ในเมื่อชุมชนนั้นมีความพร้อม ถ้าชุมชนมีความพร้อม ก็ขยายออกไปจากโรงเรียนสู่ชุมชน ผมขอเล่าประสบการณ์ที่พอจะมีอยู่บ้าง เพื่อที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามที่ท่านรับสั่ง ผมขอจบเพียงเท่านี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านครับ

โครงการสัมมนาวิชาการเนื่องในวันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เรื่อง มหาวิทยาลัยกับนโยบายการให้โอกาสการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ของเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสอันถึงคุณกิตติคุณ
วันศุกร์ที่ 27 เมษายน 2550
ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่อง
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ดำเนินรายการ (อ.ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

สำหรับในช่วงนี้จะเป็นการอภิปรายในเรื่องโอกาสเข้าถึงการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาของเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษ และเยาวชนผู้ด้อยโอกาส
โดยวิทยากรผู้เข้าร่วมอภิปรายในวันนี้ท่านแรก คุณประหยัด ภูหนองโอง
ท่านที่ 2 คุณอภิเชษฐ์ อ่อนกอ ท่านที่ 3 ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ และดำเนินการ
อภิปรายโดย ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก ขอเรียนเชิญค่ะ

ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก

กราบเรียนท่านอธิการบดี รองอธิการบดี และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน
ดิฉันในวันนี้ขออนุญาตทำหน้าที่ดำเนินการอภิปรายในหัวข้อ “โอกาสเข้าถึง
การศึกษาระดับอุดมศึกษาของเยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชน
ผู้ด้อยโอกาส” เป็นโอกาสอันดีที่วันนี้มีผู้เกี่ยวข้องได้มีผู้เกี่ยวข้องได้ขึ้นมา
กันอภิปราย ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในวันนี้จริงแล้วถ้าท่านดูตามกำหนดการ
จะมี 3 ท่าน และขณะนี้ก็มี 3 ท่านเช่นกัน แต่ขออนุญาตที่จะปรับเปลี่ยน
เนื่องจากคุณคุณณณะ ชัยรัตน์ ได้โทรศัพท์มาแจ้งขอภัยท่านติดธุระสำคัญ

มาก แต่ก็ใช่ว่าเป็นโอกาสอันดีที่ ในห้องประชุมแห่งนี้ได้มีผู้แทนของคุณกฤษณะ ซึ่งได้ให้ความอนุเคราะห์เรา จริงๆ แล้วท่านมาประชุมร่วมในฐานะผู้รับฟัง มาดูว่าในมหาวิทยาลัยของเราจะเปิดโอกาสอะไรให้บ้างกับผู้ด้อยโอกาสหรือ ผู้พิการ ก็เลยถือโอกาสให้ท่านได้มาแลกเปลี่ยนกับพวกเรา ซึ่งขออนุญาต แนะนำผู้ร่วมอภิปรายอีกสักครั้งหนึ่ง ท่านผู้อภิปรายที่อยู่ด้านข้างติดผนัง ด้านซ้ายที่ติดกับติดผนังเลย ท่านอาจารย์ประหยัด ภูหนองโอง ประสพการณ์ของท่านในเรื่องการจัดการในเรื่องการศึกษา เพื่อการให้โอกาสโดยเฉพาะ ผู้พิการทางสายตา มีมากมายทีเดียว ซึ่งวันนี้ท่านอาจมีหลายเรื่องหลายประเด็น นำประสบการณ์มาเล่าให้เราฟัง อีกท่านหนึ่งในลำดับถัดไป ปัจจุบันท่านทำงานในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแห่งนี้ ในด้านของการศึกษาพิเศษ ที่คณะศึกษาศาสตร์ ท่านอาจารย์ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ ในส่วนงานของท่าน อาจารย์มีหลายเรื่องหลายประเด็นทีเดียวที่ท่านได้มีบทบาทสำคัญอย่างที่ท่าน อธิการบดีได้กล่าวนำไปแล้ว ในเรื่องของกรมมีส่วนให้การแนะนำในเรื่องหลาย เรื่องทีเดียว ในเรื่องของความต้องการของผู้ที่ต้องการโอกาสทางการศึกษา และคุณอภิเชษฐ์ อ่อนกอซึ่งปัจจุบันสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทด้าน วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม จากประเทศสหรัฐอเมริกาและปริญญาตรี ท่านได้ สำเร็จทางด้านวิศวกรรมศาสตร์เช่นเดียวกันจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพราะ ฉะนั้นเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีหลายอย่างมาแลกเปลี่ยนกับเราในวันนี้ เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาดีฉันขออนุญาตเริ่มต้นการอภิปรายในช่วงที่ 1

การอภิปรายในช่วงที่ 1 นั้น เป็นการสะท้อนแนวคิดของท่านผู้มี ประสบการณ์ทั้ง 3 ท่านเกี่ยวกับมุมมองหรือภาพสะท้อนเกี่ยวกับการให้โอกาส การศึกษา ระดับแรกดีฉันขออนุญาตเรียนเชิญท่านอาจารย์ประหยัด ภูหนองโอง งาม เป็นท่านแรก ขออนุญาตเรียนเชิญค่ะ

อาจารย์ประหยัด ภูหนองโอง

กราบเรียนท่านอธิการบดี ท่านรองอธิการบดี ท่านคณบดี และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายครับ กระผมขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่เปิดโอกาสให้มาส่งเสียงในวันนี้ที่จริงแล้วเมื่อปีพ.ศ.2516 กระผมเป็นนักศึกษาที่ทุ่งบางเขน จำประโยคภาษาอังกฤษนั้น ดูเหมือนจะติดใจมาจนบัดนี้ ก็คือ อาจารย์กานดา ณ ถลาง ท่านสอนภาษาอังกฤษ ผมเป็นคนชอบปรัชญา ท่านหยิบประโยคเด็ดขึ้นมาประโยคหนึ่ง ผมจำได้ขึ้นใจ บอกว่า “The power cannot be given it must be taken” แปลง่ายๆ ว่า อำนาจนั้นจะไม่ได้มาจากการหยิบยื่นมาจากผู้หนึ่งผู้ใด ถ้าอยากได้จะต้องต่อสู้ และแย่งชิงเอา ในเชิงการเมืองนั้นก็เป็อำนาจที่ไม่สำคัญกว่าอำนาจความรู้ เพราะฉะนั้น อาจารย์สอนภาษาอังกฤษของกระผมเป็นคนกระตุน ปลุกเร้าให้กระผมคิดว่า สถานศึกษามันไม่ใช่เพียงตึก โต๊ะ เก้าอี้ หรือมีครูมาสอน แต่สถานศึกษาเป็นแหล่งที่บ่มเพาะแนวคิด ใ้ว่าปลุกปั่นให้ผู้เรียนฮึกเหิมที่จะผ่นต่อไป ในฐานะที่ผมเป็นนักศึกษาพิการในยุคที่เรียนมาด้วยความยากลำบากตั้งแต่เข้ามัธยมจนกระทั่งไปสอบแข่งขันเข้าเรียน ข้อจำกัดอันแรกก็คงจะไม่ใช่ที่ขึ้นอาคารเรียนไม่ได้ หากหนังสืออ่านไม่มี แต่อยู่ที่การมองของอาจารย์ผู้สอนดั่งนั้นมนุษย์จึงเป็นทั้งอุปสรรคและอุปสรรคที่จะชะงักความก้าวหน้าของคน ถึงอย่างไรก็ตาม การเรียนที่ทุ่งบางเขนนั่นก็เป็นบันไดที่ช่วยให้กระผมได้ผ่นต่อไปได้ โลกใบนี้ทำอย่างไรคนที่พิการและผู้ด้อยโอกาสจะเข้าถึงการศึกษา คิดจากมุมมองความทุกข์ยากในตัวเอง และกระผมก็ใช้เวลาทั้งหมดตั้งแต่สำเร็จปริญญาตรีไปตั้งโรงเรียนให้แก่คนตาบอดเข้าเรียน ในปี พ.ศ.2516 ทั้งประเทศมีคนพิการเรียนระดับอุดมศึกษาทั้งหมด 7 คน พิการทางการเคลื่อนไหว 2 คน ที่เหลือเป็นคนตาบอด แต่ปัจจุบันมีนักศึกษาพิการในระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ต่างๆจำนวน 70 แห่ง จาก 153 แห่ง เรามีถึง 1,000 กว่าคน มีคนตาบอด 200 กว่าคน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก็เป็นสถาบันหนึ่งซึ่งผลิตนักคิด พิจารณาออกไปรับใช้สังคม คนตาบอดเท่าที่กระผมรวบรวมได้ก็มีไม่น้อยไปกว่า 100 คน แต่ข้อสังเกตของพวกเราว่า เวลาเราผ่านข้อเขียน ความดีใจยังไม่ เกิดจนกว่าจะผ่านสัมภาระณ์ เพราะคนที่สอบผ่านข้อเขียนที่เป็นคนพิจารณา มัก จะสอบตกสัมภาระณ์อยู่เสมอ อันนี้คืออดีต ดังนั้นก่อนที่จะให้กระผมพูดถึงอนาคต ก็จะขออนุญาตพูดถึงอดีต ซึ่งกระผมแบ่งเป็น 4 ยุคด้วยกัน ก็จะ ขอเวลาสั้นๆในแต่ละยุควันนี้คอมพิวเตอร์ของผมไวรัสลงก็เลยไม่สามารถมา กดได้ด้วยตัวเอง ถึงอย่างไรก็ตามวันนี้ผมเป็นนักศึกษาปริญญาเอก นี่สอบเป็น ครั้งสุดท้ายก็จะจบแล้วครับ เขาจะเรียก "ดีออกเตอร์" แต่ตอนนี้เรียก "ดีอก" ไปก่อน พยางค์หลังก็ยังไม่ต้องเรียก ผมเรียนอยู่ที่ มศว เก้าที่บางเขน ก็เรียน อยู่ภาษาต่างประเทศ ผมมีความพึงพอใจอยู่เสมอว่าการเรียนหนังสือของคนพิการ ไทยนั้นถ้าตัวเองไม่ดิ้นรน ครอบครัวยังไม่ช่วยเหลือ อาจารย์ไม่ดูแล เราเข้าถึง บริการทางการศึกษาแต่เราใช้ไม่ได้ครับ เมื่อผมไปยืมหนังสือในห้องสมุดที่ ผมเรียนอยู่นั้น ขอยืม VDO หัวหน้าห้องสมุดบอกว่าคนตาบอดดูไม่ได้ ยืม VDO ยืมภาพยนตร์ ผมไม่ได้อธิบายว่าผมฟังได้ แต่ไปยืมอะไรที่เป็นภาพก็คิด ว่าต้องดูอย่างเดียว ถ้าท่านดูนะ ถ้าเราแบ่งช่วงเวลาของการจัดการศึกษาที่ ผมเรียกว่ายุคสงครามหรือยุคเทวนิยม ก็คือจากการก่อตั้งโรงเรียนสอน คนตาบอดกรุงเทพมหานครขึ้น เมื่อปีพ.ศ. 2482 - 2503 อันนี้เป็นช่วงเวลาที่ คนพิการเรียน ถ้าพูดไม่ให้เจ็บใจก็คือเรียนตามอัธยาศัย คนพิการสมัยนั้นเรียน หนังสือจบมาก็ไม่ได้ใบรับรอง บ่งบอกว่าเขาประสบความสำเร็จ กระทั่งศึกษา ก็ให้เรียน แต่คนตาบอดนั้นก็ในกลุ่มหนึ่งที่ได้เรียนร่วมที่โรงเรียนเซนคาร์เบียล ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2499 ส่วนเพื่อนพิการประเภทอื่น เขาก็ตั้งโรงเรียนในปีพ.ศ.

2496 ในช่วงนั้นนี่คนที่เป็พระเอกหรือมีบทบาทในการนำ ก็คือกลุ่มองค์กรการกุศลภาคเอกชน ผมเข้าใจอยู่ครับว่าเรื่องของความพิการมันเป็นวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของโลก

ตามคำว่า “คนตาบอด” เขานิยามว่าอย่างไร มีอยู่ 2 ประโยคที่ผมอ่านแล้วรู้สึกทำไมเข้าเท่าไรหรืออก เช่นบอกว่าคนตาบอดเหมือนศพที่เคลื่อนที่ได้ หรือคนตาบอดเหมือนคนตายที่เดินได้ แต่พอมาถึงเมืองไทย คนไทยถึงแม้จะไม่ค่อยตามฝรั่งแต่ก็มีคนนิยมให้ มิสเยเน็ฟ คอลฟีลล์ ผู้ก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดในสมัยนั้นว่า คนตาบอดเหมือนโตะ เหมือนเก้าอี้ ซึ่งคิดว่าเอาไปตั้งตรงไหนก็อยู่ตรงนั้นเพราะฉะนั้นยุคสมัยก็ได้เปลี่ยนแปลงมาเมื่อ พ.ศ. 2503 โรงเรียนแห่งแรกของคนพิการก็ได้รับการจัดตั้ง ได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลให้เป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ก็ประเภทที่ว่าเอามาสงเคราะห์ เพราะฉะนั้นการมีน้ำหล่อเลี้ยงให้ชีวิตของครูและเด็กอยู่ได้ มันไม่ได้มาจากการเมือง การเรียไรขอทานเพื่อการศึกษา

และพอมามองยุคที่สอง ก็เป็นยุคที่ควรระบุไว้ว่าเป็นยุคของการดิ้นรนพยายาม ใครดิ้นรนบ้างและกลุ่มที่ดิ้นรนหนักหนาสาหัสก็คือ กลุ่มผู้ปกครองส่วนหนึ่ง ผู้ปกครองดิ้นรนเพื่อจะไปขังเลี้ยงตามสถานสงเคราะห์ ส่วนหนึ่งผู้ปกครองมีสตางค์ก็จะขังไว้ในบ้าน สถานศึกษาที่พยายามจะไม่ให้เข้าเรียนแผนพัฒนาคนพิการ การศึกษาของคนพิการก็ยังไม่ได้เกิดขึ้น เมื่อแผนการศึกษาแห่งชาติจากพ.ศ. 2503 ถึงพ.ศ. 2524 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่แผนต่างๆ กล่าวถึงคนพิการและครูบาอาจารย์ของเมืองไทยก็ไปเรียนต่างประเทศ คนพิการบางส่วนก็เข้าสู่ระบบการศึกษา รุ่นแรกที่ได้เข้าเรียนก็คือพวกที่จบจากโรงเรียนเซนต์คาเบรียลจำนวน 3 คน และพ.ศ.2504 หนึ่งในจำนวนนั้นเขาได้เรียนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผมจำได้ว่าคนๆนี้ปัจจุบันเขายังมีชีวิตอยู่

คนตาบอดสอบแข่งขันทั่วประเทศได้ที่ 18 สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ที่ 24 สำเร็จได้เกียรตินิยมต่อนั้นก็กว้างไปหลายปี จนกระทั่งพ.ศ.2515 มีคนตาบอดคนหนึ่งจากโคราชสอบเข้าเรียนได้ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งตอนนั้นก็เป็นศาสตราจารย์ไปแล้ว ศาสตราจารย์วิริยนันท์ สิตพงษ์พันธุ์ เป็นบุคคลที่เดินตามหมา ส่วนตัวผมเองเดินตามเมีย ถ้าถามว่าระหว่างหมากับเมีย ทำไมผมไม่เลือกหมา เพราะว่าเผอิญผมเป็นคนอีสานเวลาจะทำอะไรก็ต้องดูกระเป๋าดูตัวเองก่อน เพราะหมาเป็นสิ่งที่ชาวต่างชาติคิดค้นขึ้นมาเพื่อช่วยให้คนตาบอดเป็นอิสระ แต่ค่าใช้จ่ายสูง ในวันหนึ่งค่าอาหารหมาวันละ 80 บาท แต่ภรรยาผมเป็นคนสุรินทร์ ทานส้มตำ 20 บาทข้าวเหนียวแบ่งผมได้ด้วย ความคุ้มค่าและประโยชน์ใช้สอยเมียมียากกว่าหมา เวลานำทางหมาก็นำอย่างเดียวนานร้านค้ายันไม่หยุดซื้อ แต่ภรรยาไม่ได้ครับ หยุดซื้อ เห็นอะไรสวยๆซื้อ จ่ายไปเรื่อยไปถึงบ้านหมานอน ภรรยาเป็นต่อครับนี่คือข้อแตกต่าง

ในช่วงนั้นเป็นช่วงน่าสนใจมีคนเข้ามาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผมก็ไปที่มหาวิทยาลัยวิชาการบางเขน และที่น่าตกใจก็คือเพื่อนผู้หูหนวกตาบอดเป็นผู้หูหนวกตาบอดคนแรกที่ได้เรียนระดับมหาวิทยาลัยในเมืองไทย ได้สอบที่มหาวิทยาลัยศิลปากร คะแนนดีด้วยนะครับแต่มาตกสัมภาษณ์ ผมก็ไปถามอาจารย์ว่าทำไมไม่ให้เพื่อนผมตก เขาบอกว่าปีก่อนหน้านี้มีคนวิ่งเร็วๆจนกระຈກห้องประชุมบานใหญ่แตกกระจายไปหมด ถ้าคนตาบอดมาเรียนก็จะมาชนทุกบานที่เป็นประตูกระຈກ ท่านเห็นใหม่ว่าอันนี้นั่นคือความคิด อุปสรรคไม่ได้อยู่ที่อาคารไม่ได้อยู่ที่วิชาการแต่อยู่ที่ความคิดเห็นของอาจารย์ ถึงอย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยศิลปากรก็เปิดรับคนตาบอดอีกครั้งหนึ่งเมื่อปีพ.ศ. 2524 บัณฑิตคนนั้นก็เรียนถึงระดับปริญญาโท รับราชการ ตอนนั้นก็จบปริญญาเอกคนแรกจากประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นคนตาบอดที่เกิดจากผลผลิตจากสถาบัน

อุดมศึกษาในเมืองไทย

เพราะฉะนั้นยุคแห่งการดิ้นรนพยายาม ซึ่งเป็นเรื่องลำบากยากเข็ญ พบ.ทุกคนนับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2464 - 2523 บุคคลที่ถูกยกเว้นไม่ต้องเรียนหนังสือ มีอยู่สามกลุ่มก็คือคนพิการ ลูกของคนพิการ และเด็กที่เกิดไกลจากสถานศึกษา 3 กิโลเมตร ชาวเขาเขาตั้งโรงเรียนไว้ให้เรียน แต่คนพิการไม่ต้องเรียน เด็ก ชาวเขาอยู่ห่างเป็นร้อยกิโลก็มีรถมารับไปเรียน เหตุผลก็คือเพื่อความมั่นคงของ ชาติ แสดงว่าคนพิการมันก็ก่อการร้ายไม่เป็น ก็เลยยกเว้นไม่ต้องเรียน สังคม นี้ยินยอมว่าถ้าใครดีก็จัดให้เรียนก่อน ใครขี้ขลาดเปิดเก่งตั้งโรงเรียนให้เรียน ซึ่ง เท่ากับว่าสังคม ครูบาอาจารย์ในระดับอุดมศึกษานี้สอนคนให้เป็นคนดี คือ เท่านั้นที่เข้าสู่ระบบการศึกษาได้ ถ้าเขาแปลความเขาจะแปลได้อย่างนั้น

และมาถึงยุคที่สามเป็นยุคแห่งการเรียกร้องขององค์การระหว่าง ประเทศ เพราะเนื่องจากปัญหาคนพิการเขาถือว่าเป็นเรื่องของสิทธิมนุษยชน กระผมเมื่อเรียนอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาษาอังกฤษมักจะดีแต่วิชา อื่นค่อนข้างแย่ ทำให้ถึงดีเพราะภาษาอังกฤษนั้นเขาเขียนหนังสือเบลไว้เยอะ ก็สามารถไปยืมจากห้องสมุดต่างประเทศมาอ่านถ้าเป็นประวัติศาสตร์ทางยุโรป ทางอเมริกาจะแน่นจะดีมาก ถ้าทางประเทศไทยไม่มีหนังสือเบลให้อ่าน มัก จะสอบได้คะแนนแย่ๆ ในวิชาที่เรียนเกี่ยวกับบ้านตัวเอง ไม่ใช่ว่าผมโง่ ผมไม่ มีหนังสืออ่าน ดังนั้นการกำหนดนโยบายเป้าหมายทางการศึกษาที่จะพัฒนา คนในช่วงนั้น ซึ่งผมก็พยายามไปเร่งเร้าให้ทางกระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่างๆ อย่างเช่นที่ระบุว่าผู้ที่สมควรสอบการเรียนในสถาบัน อุดมศึกษาจะต้องไม่หูหนวก จะต้องไม่ตาบอด ไม่พิการ ไม่ทุพพลภาพ และ ยังแถมทำว่าคณะกรรมการสัมภาษณ์เห็นว่าจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียน ซึ่ง มายกเลิกได้สำเร็จเมื่อปีพ.ศ. 2542 ใช้เวลานานยาวมาก

ดังนั้นผมก็ขอเข้ามาอยู่ในยุคสุดท้าย ยุคที่เรียกร้องสิทธิและมีแผนการศึกษาและพัฒนาคนพิการเริ่มต้นปีพ.ศ.2536 ก็มี พรบ.ฉบับแรกเกี่ยวกับคนพิการคือ พรบ.ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ที่จริงรัฐบาลจะออกให้เป็นของขวัญให้แก่คนพิการในปีคนพิการสากล แต่ไปตกม้าตายในระหว่างทางถึงคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีมหาดไทยเห็นด้วย แต่ที่ปรึกษาทางกฎหมายไม่เห็นด้วย เห็นว่าจะเป็นการละเมิดสิทธิของสถานศึกษา ซึ่งคือปัญหา ในช่วงนี้เป็นช่วงที่ผมสนใจมาก ๆ ผมขออนุญาตเรียนต่อท่านที่เคารพทั้งหลายว่า ถ้าผมไม่พูดประเด็นนี้ในวันนี้ ท่านก็คงไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นในสังคมแห่งเมตตาธรรมในยุคนี้ก็พูดได้เพราะรัฐบาลประกาศว่า “สังคมไม่ทอดทิ้งคนพิการ” ไม่ทอดทิ้งคือทอดคือเอาไปตากแดด แล้วก็ไหม้เองแล้วก็ไม่ทิ้งด้วย ซึ่งผมก็อยากเห็นว่าสังคมทางการศึกษาไม่ทิ้งเด็กในโรงเรียน ในฐานะที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันทางการศึกษาที่ผลิตบุคลากรทางด้านการศึกษาออกไปทำงานมากมายซึ่งน่าภาคภูมิใจ แต่ส่วนที่ผมอยากฝากไว้ก็คือ อันนี้ขอเล่าเรื่องฝากก็คือว่า ครั้งหนึ่งเพื่อนผมพิการโปลิโอ ขาข้างหนึ่งไม่มีแรงเดินยากมาก ไปสอบเข้าเรียนคณะแพทยศาสตร์ได้ระดับดีมาก แต่ตกสัมภาษณ์ ก็ไปสอบถามอาจารย์ที่เป็นประธานสัมภาษณ์ว่าทำไมไม่ให้เพื่อนผมเรียน ก็บอกว่าเพื่อนผมสุขภาพบุคลิกภาพต่างๆ ต้องดี ต้องแข็งแรง ซึ่งถ้าเขาไปเป็นหมอไม่ต้องแบกคนไข้ เป็นหมोजิต หมออะไรซึ่งเขาบอกไม่ได้ เมื่อไม่ได้ผมก็ถามเล่น ๆ ว่า ประธานโทษนะครับท่านศาสตราจารย์เวลาหมอผ่าตัดเขาเอาส่วนใดจับมีดผ่าตัดที่ซึ่งอยู่ข้างล่างซึ่งหมายถึงเท้าหรือไข่มือก แล้วก็นั่นไป ผมบอกเพื่อนซึ่งผมเรียกว่าไอ้จ้อย คนสุรินทร์ ว่าเพื่อนเฮียชาติถ้าเป็นหมอไม่ได้แต่อย่าเป็นหมานะ แต่ถ้าไม่เป็นหมาก็ต้องเรียนหนังสือ ซึ่งผมให้ไปสอบเรียนวิศวกรรมศาสตร์ ตอนนี้เป็นวิศวกรที่เงินเดือนสูงกว่าหมออีกนะครับ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ผมจะเล่า

ให้ท่านฟังก็คือ

ในกรณีคนตาบอด เข้าไปเรียนในระดับอุดมศึกษา อุปสรรคที่ยิ่งใหญ่ก็คือเรื่องของสื่อหาหนังสือเบลอ่านไม่ได้ จะทำการบ้านส่งพรุ่งนี้จะทำอย่างไรสมัยผมเรียนผมใช้เครื่องพิมพ์ดีดเก่าๆ พิมพ์ดีดทั้งคืนเพื่อส่งตอนเช้า พอไปส่ง อาจารย์บอกว่าไม่มีตัวหนังสือสักตัว เพราะไม่ได้กรับบิ่นลงไปมันจึงไม่พิมพ์ให้

สำหรับคนหูหนวกตอนนี้ก็มาเรียนระดับอุดมศึกษากันเยอะ แต่บริการต่าง ๆ ก็ไม่มี นี่ก็คือปัญหาหนึ่งว่าจบไปบางครั้ง อาจารย์สั่งสารให้จบ ให้คะแนน พอไปถึงที่ทำงานก็ทำงานไม่ได้ดังนั้นในส่วนของคนพิการทางการเคลื่อนไหว อุปสรรคสำคัญคือการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ยากลำบากสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษา ดังนั้นในวันนี้พวกเราจึงเรียกร้องคำที่เขียนไว้ในกฎหมายว่าคนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการสาธารณะ เราไม่ต้องการคือได้แต่ใช้ไม่ได้ตัวอย่างที่เห็นชัด ทุกก็คือที่สนามบินสุวรรณภูมิ ถ้าคนพิการนั่งรถเข็นก็เข้าไปในห้องน้ำไม่ได้ และก็มีโอกาสสอบเข้าเรียน สอบผ่านแล้วก็ไม่ได้เรียน คือมีสิทธิแต่สอบพวกเรา จึงรณรงค์ขอเพียงว่าขอให้อาจารย์นึกถึงคนพิการ เกิดมาไม่มีใครอยากพิการหรอก ตัวผมพิการตอนเพราะรถชนตอนอายุ 8 ปี หมอบิดตามผมอยู่ 3 เดือน วันหนึ่งเปิดตามาว่าไอ้หนูหมอ ขอบอกนะว่าตานี้มองไม่เห็นแน่นอน หมอยินดีช่วย ขอให้หมอช่วยอะไรหมอช่วยทุกอย่าง ผมคิดอยู่ระยะหนึ่งแล้วบอกคุณหมอครับ คุณหมอฉีดยาให้ผมตายไปได้ไหม หมอนิ่งไป เมื่อผมออกจากโรงพยาบาลมาผมทรมานมาก เพราะโรงเรียนไม่ให้ผมเรียนหนังสือ เพราะผมมองกระดานดำไม่เห็น และนี่ความทุกข์ในยุคที่ผ่านมา ในยุคหน้าจะเป็นอย่างไร ผมก็เชื่อว่าถ้าอาจารย์มหาวิทยาลัยทั้งหลายไม่บ้าตามนักการเมือง คือไม่สอนหนังสือตามนักการเมือง คือสอน

ตามหลักที่ว่าคืออะไร การศึกษาไม่เน้นตามการแข่งขัน แต่การศึกษาเน้นตามการแบ่งปัน แบ่งโอกาสตามกลุ่มความสามารถ

แดนไหนที่เด็กดี ขว้างระเบิด ยิ่งปืนบ่อยๆ ก็จะทำให้เรียนฟรี ในที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย เพราะฉะนั้นแดนคนดีก็มักจะได้รับโอกาส แดนคนที่อยู่เจียบๆ ไม่ก่อวุ่น หรือคนที่แข็งแรงอยู่ๆ ไปต่อยปากชาวบ้านขึ้นมา มหาวิทยาลัยก็เปิดโอกาสให้เข้าเรียน ทำไมกลุ่มที่ตกขอบ คนพิการ ลูกหลานของชาวไร่ชาวนาเรามีอยู่ ประมาณ 8 ล้านคนยากจน แต่เราจะมีโอกาสใหม่ ว่ามหาวิทยาลัยต่างๆ เปิดโอกาสให้สอบแข่งขันกันเอง ประเมินที่ความสามารถ ในการสอบต่อจากนั้นให้มาเรียน กระผมขอยกไว้เท่านี้ก่อน ขอขอบพระคุณ

ดร.สมปราชญา วงศ์บุญหนัก

ขอกราบขอบพระคุณในช่วงแรกซึ่งท่านอาจารย์ประหยัดได้สะท้อนแนวคิดที่น่าสนใจในหลายประเด็นและได้กรุณาเล่าให้เราฟังในลักษณะของความเชื่อมโยงในแต่ละยุคแต่ละสมัย และที่สำคัญเหนืออื่นใดทำให้เราได้เห็นว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตานั้น ณ วันนี้เขาเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทในสังคมของเราและความสำเร็จที่เขาประสบนั้นมาจากตัวของพวกเขา ซึ่งถ้ามีโอกาสพวกเราทุกคนคงต้องร่วมมือกัน ในการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกัน ในการอภิปรายในอันดับต่อไปเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ขออนุญาตที่จะให้พวกเราได้รับความคิดเห็นของบุคคลอีกท่านหนึ่ง แม้ว่าตัวท่านจะได้รับอุบัติเหตุและทำให้มีความพิการเกิดขึ้น แต่ท่านก็ประสบความสำเร็จจนกระทั่งจบการศึกษาระดับปริญญาโทด้านวิศวกรรมศาสตร์และที่เหนืออื่นใดก็คือเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ที่มีเพียรพยายามที่จะสู้กับชีวิต เพราะฉะนั้นขอให้ทุกท่าน ที่ได้รับฟังแนวคิดเห็นจากคุณอภิเชษฐ์ อ่อนกอ เชิญเลยคะ

คุณอภิเชษฐ์ อ่อนกอ

กราบเรียนท่านอธิการบดี คนบดี และแขกท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ซึ่งวันนี้ผมไม่ได้เตรียมอะไรมาเท่าไรนัก พอได้รับทราบข่าวจากคุณแม่ของน้องคนหนึ่งว่าวันนี้ทาง มศว จะมีจัดเสวนาเรื่อง การให้โอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ ก็เลยมาร่วมรับฟัง และพอดีที่ภรรยา ซึ่งทางผมก็สนิทกันดีก็ติดธุระส่วนตัวผมก็เลยมาในฐานะตัวแทนในส่วนของผมเอง ผมอาจจะโชคดีตรงที่ผมไม่ได้พิการมาตั้งแต่เด็ก ก็คือการศึกษาก็จบระดับปริญญาตรี ปริญญาโทแล้วกลับมาประเทศไทยแล้วทำงานได้สักพักหนึ่งก็ถึงประสบอุบัติเหตุ เพราะฉะนั้นสิ่งแปลกเปลี่ยนได้ก็คือในแง่ของสิ่งที่ได้พบเห็น ในขณะที่ศึกษาที่ต่างประเทศและนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้พบเห็นในเมืองไทย หลักๆ แล้ว ที่ผมเห็นได้ชัดเจน สำหรับโอกาสที่นักศึกษาไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่วไปหรือใครก็ตามที่เขาได้รับในต่างประเทศก็คือว่า เขาจะได้รับการดูแลในเรื่องของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ค่อนข้างดี ไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่ การให้บริการในหน่วยงานของรัฐ หรือแม้แต่ในหน่วยงานของเอกชนก็ตาม ทักษะคนที่มีความพิการ เขาจะมองว่าไม่ใช่ส่วนเกิน หรือจุดด้อยของสังคม เขาจะมองว่าคนพิการคือมนุษย์คนหนึ่งคือคนเท่าเทียมกัน ซึ่งจริงๆ แล้วในความคิดในความรู้สึกเขาอาจจะดีกว่าคนที่สมบูรณ์กว่าหลาย ๆ คนด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นเขาได้รับโอกาสต่างๆ ที่เอื้อให้เขามีชีวิตอยู่ได้ในสังคม แต่สำหรับประเทศไทยสิ่งที่แตกต่างก็คือ สำหรับฝรั่งตั้งแต่เด็กเขาจะสอนให้อยู่ได้ด้วยตัวเอง ต่างคนต่างอยู่ เพราะฉะนั้นจะไม่มี การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เท่าใดนัก มาอยู่เมืองไทย ถ้ามีคนพิการได้รับโอกาสไปสู่สังคมภายนอกถ้าเจอสังคมที่ตีปิดรับด้วยนิสัยของคนไทยที่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อยู่แล้ว ฉะนั้นผมเชื่อว่าทุกคนยินดีที่จะช่วยเหลือคนพิการกล้าที่จะออกไปรับตรงนั้น ที่ผมมองก็คือว่าถ้า

สถานศึกษาเองสมมุติเป็นเด็กพิการ ไม่ว่าจะเป็นพิการโดยกำเนิดมา หรือมาเกิดอุบัติเหตุภายหลังผมคิดว่าโอกาสตรงนั้นเขาคงจะได้รับต่อไป ต่อเนื่องเพื่อให้เขารู้สึกว่าเขาไม่ได้เป็นส่วนเกินของสังคม ซึ่งตรงนี้จะพูดยากกว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เขาจะได้รับโอกาสในการทำงานต่อไปหรือไม่นั่นเป็นเรื่องที่ต้องแก้ไขทัศนคติของสังคมระยะยาว แต่ว่าในช่วงใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยก่อนก็คือ ทัศนคติของคณาจารย์ที่ให้การศึกษากับนักศึกษา เน้นนอนเขาอาจจะทำในบางเรื่องได้ไม่เท่ากับบุคคลทั่วไปทำ แต่ผมเชื่อว่าถ้าเขาสู้ออกมาตรงนั้นแล้วเขาจะต้องทำในหลายๆ เรื่องได้ดีกว่าเด็กปกติทำได้ ถ้ามีโอกาสคณาจารย์อาจต้องอาศัยการสังเกตสักนิดว่าเขามีความโดดเด่นในเรื่องอะไร และทำให้เขารู้สึกว่าเขามีความสำคัญ การที่ผู้พิการออกมาตรงนี้นั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้วเพราะหลาย ๆ ครั้งที่ผมได้ยินมาคือว่า พอออกมาปั๊บ คืออุตสาหกรรมตัดสินใจลุกขึ้นสู้แล้วว่าผมจะต้องศึกษาต่อเพื่ออนาคตของผม พอมาถึงมหาวิทยาลัยเรียนได้สัก 2 อาทิตย์ เรียนได้สัก 1 เดือน อาจารย์ก็จะบอกคือการได้รับการยอมรับในสังคม อาจารย์ก็จะบอกว่าสอนเธอไปสิ่งที่เธอได้ไปเรียนไปก็เท่านั้น ไม่รู้ว่าจะเรียนไปแล้ว จบไปแล้ว เธอจะไปทำอะไรต่อ บางทีถึงขนาดบอกว่ากลับไปอยู่บ้านเถอะจะออกมาทำไม ซึ่งตรงนี้ ถ้าคนที่ออกมาแล้วเข้มแข็งพอเขาก็จะสู้ต่อ เขาอาจจะเถียงกลับไปว่าให้โอกาสผมเถอะให้ผมได้ทำก่อน แล้วค่อยมาดูกันว่าผลของมันจะเป็นอย่างไรกับบางคนที่จิตใจค่อนข้างจะหวั่นไหว หรืออ่อนแออยู่แล้ว พอมาเจอตรงนี้ก็เหมือนกับโดนสังคมภายนอกกดดันให้เขากลับไปอยู่กลับบ้าน แล้วชีวิตที่เหลือเขาจะเป็นอย่างไรอย่างผมหลังจากประสบอุบัติเหตุผมอยู่โรงพยาบาลประมาณ 3 เดือนกว่าก็คือว่าเร็วมากอาจเพราะผมโชคดี มีครอบครัวที่ดี สภาพแวดล้อมที่ดีทำให้ฟื้นตัวได้เร็ว ทั้งจิตใจและร่างกาย ผมสามารถเริ่มทำงานต่อได้ในเดือนที่ 4 ซึ่ง

ถือว่าเร็วมาก ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ถือว่าการยอมรับของสังคมรอบข้างที่ผมอยู่ว่าผมเป็น
อย่างนั้นแต่ผมยังมีส่วนที่สามารถทำได้อยู่อีกที่เป็นประโยชน์ได้ เช่นเดียว
กันถ้าสมมติว่าในห้องเรียนเขาอาจจะ ผมเคยอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง เป็นผู้พิการ
ของประเทศญี่ปุ่น เขากำเนิดมาโดยมีแขนสั้น ความยาวห่างจากหัวไหล่ประมาณ
สัก 1 คืบ และช่วงขามีความยาวออกมาจากสะโพกประมาณ 1 คืบ เพราะ
ฉะนั้นทั้งตัวก็คือ ชื่อหนังสือคือไม่ครบห้า ตรงนี้เท่ากับเหมือนตุ๊กตาที่มีหัว
กับตัว แต่ว่าด้วยสังคมของญี่ปุ่นก็คือลักษณะเหมือนกับนำสมัยไปกว่าบ้าน
เราบ้างแต่การยอมรับในแง่ของคนพิการยังด้อยอยู่ คุณพ่อคุณแม่ดิฉันเริ่ม
ที่ให้ลูกได้เข้าศึกษาต่อที่พยายามหาสถานศึกษาให้ลูกให้ได้ โรงเรียนไหนยอม
รับเข้าเรียน เขาจะย้ายไปอยู่ตรงนั้นเลย ซึ่งลูกก็จะพยายามเรียน เขาจะไม่
ให้ลูกรู้สึกว่าเขาเป็นคนพิการที่ผิดปกติจากคนอื่น อย่างไรก็ตามเขาก็ต้องดีเสมอ
เขาดีที่สุด สร้างกำลังใจจากตรงนั้นและอาจารย์ที่สอนในห้องเรียนก็จะคอยดูแล
คอยสังเกตว่าเด็กคนนี้มีจุดเด่นอะไร พยายามทำให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นคนสำคัญ
ในห้องเรียนนั้น คือตอนแรกเข้าไปคนจะมองเขาเหมือนคนประหลาดมีแต่
คนเยาะเย้ยตอนหลัง พออาจารย์จับจุดได้ว่า O.K. เก่งด้านนี้ รู้ว่าการเคลื่อนไหว
ของเขาอาจจะไม่สะดวก ก็ให้เขาทำงานที่ใช้สมอง ใช้การบอกให้เพื่อน
ช่วยเหลือกัน ปรากฏว่าผลที่ออกมากลายเป็นผลที่ดี และเขาก็รู้สึกว่าเขา
ก็ภูมิใจในตัวเอง ซึ่งตรงนี้ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้คนที่ด้อยโอกาส
หรือคนพิการรู้สึกว่าเขาเองยังมีประโยชน์กับสังคมตามที่อาจารย์ประหยัดได้เรียน
ไว้ คือมันเหมือนกับว่าให้คนที่กระแจะกระราดให้มันเรียนไปก่อนส่วนคนพิการ
ที่เสียๆไม่ได้สร้างภัยให้กับสังคมเก็บไว้กับบ้าน ไม่ต้องเรียน ข้างมัน มันเหมือน
ยิ่งไปกดดันให้เขาไม่มีโอกาสมีชีวิตที่ดีขึ้นตรงนี้เป็นทัศนคติที่ค่อนข้างผิดของ
คนในสังคมถ้าผู้พิการได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ดี ต่อไปจะมีการงานทำหรือ

ไม่สิ่งนี้ไม่ทราบ อย่างน้อยเขาจะมีโอกาสเพิ่มขึ้น เช่นที่อาจารย์ประหยัด้ว่า
อำนาจไม่ได้มาจากการจับยื่นให้ แต่มาด้วยการไขว่คว้า ถ้าผู้พิการเข้มแข็งและ
ได้รับโอกาส ผมมั่นใจจะต้องไขว่คว้าโอกาสนั้นไว้นั่นเอง หากคุณไม่มีการ
ยื่นโอกาสให้เขา ให้ตายอย่างไรเขาก็ไม่มีกำลังใจจะไปไขว่คว้า ในแง่สถาน
ศึกษาผมมองว่าสิ่งที่สำคัญคือตัวอาคาร สถานที่เรียน อย่างในวันนี้ที่ผมมา
ก็วัดใจเหมือนกันว่าสถานที่ของมหาวิทยาลัย มศว เป็นอย่างไรบ้าง ผมก็
ลองมาดู แต่ว่าด้วยหัวข้อ ผมคิดว่าจะมีการเตรียมความพร้อมในระดับ
หนึ่ง พอมาถึงก็เห็นว่ามีทางลาดสามารถขึ้นอาคารได้ สเต็ปต่างๆ มีการทำพื้นที่
ไว้มีลิฟท์สำหรับคนพิการซึ่งตรงนี้ผมประทับใจมากเรียนตรงๆว่าประทับใจใน
นโยบายของผู้บริหารของ มศว จริงๆเพราะหลายๆ อย่างตามที่พ.ร.บ. ของ
การควบคุมอาคารมีกำหนดไว้ว่าต้องมีทางลาดเท่านั้นๆ เป็นการทำให้การ
ทำเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ทางลาดดังกล่าวไม่สามารถใช้ได้เลย ไม่
ว่าจะเป็นอาคารใหญ่ก็ตาม ทำให้แค่ตรวจผ่านกฎหมายเท่านั้น สำหรับทางลาด
มาตรฐานต้องเป็น 1:2 ที่จะเหมาะสำหรับ Wheel Chair สำหรับผม 6 ปีที่
ผ่านมาผมไม่สามารถใช้วีลแชร์คล่องแคล่วในระดับหนึ่งอาจจะไม่คล่องแคล่ว
เท่าที่ผู้ที่ศึกษาอยู่บ้านเรามีโรงเรียนพระมหาไถ่ ซึ่งตรงนั้นค่อนข้างสนับสนุน
คนพิการค่อนข้างเยอะ พวกนั้นค่อนข้างจะใช้ วีลแชร์ได้คล่องมาก แต่ผมก็
ได้ในระดับหนึ่ง อย่างทางลาดตรงนี้ผมก็สามารถทำได้ อย่างทางลาดในห้าง
สรรพสินค้ารถเข็นในซูเปอร์มาร์เก็ตเอง ผมเชื่อว่าท่านยังรังไม่อยู่เลย สถานที่
ที่มีความสำคัญมาก อาคารเรียนห้องน้ำ นี่คือนี่ที่อยากฝากไว้สำหรับสถาน
ศึกษา คงต้องเป็นเรื่องของคณาจารย์และเพื่อนร่วมชั้นเรียน มหาวิทยาลัยคือ
ที่รวมคนจากหลายที่เขามาจากต่างสถานะ ต่างสภาพสังคมอยากให้ช่วยรณรงค์
เปิดกว้างให้ยอมรับในความแตกต่างตรงนี้ ผมเชื่อว่าจากการที่คนพิการยอมออก

จากบ้าน จากโลกที่เก็บตัวอยู่ มาสู่โลกภายนอก ผมอยากให้ทุกคนมีส่วนช่วยผลักดัน ให้เขาสามารถใช้ชีวิตต่อไปในสังคมได้ แล้วคุณจะมีใจในตัวเขา แล้วคุณเองด้วยว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนคนหนึ่งประสบความสำเร็จได้ทุกๆ ที่โอกาสของเขาน้อยกว่าคนอื่น

ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก

คุณอภิเชษฐ์ อ่อนกอ ได้สะท้อนแนวคิดที่ท่านได้ไปพบในต่างแดน ถึงการให้โอกาสกับผู้พิการได้อย่างดี โดยเฉพาะผู้ดูแล และก็เป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ที่ร้องขอโอกาสให้กับคนพิการโดยเฉพาะการแก้ไขทัศนคติในระยะยาว ซึ่งในประเด็นนี้เราต้องช่วยกัน และบุคคลท่านหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างทัศนคติที่ดี ในฐานะที่ท่านเป็นนักการศึกษา คงจะหนีไม่พ้น ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ ขอเรียนเชิญค่ะ

ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ

เรียนท่านอธิการบดี คณะทีมงานในการจัดสัมมนาครั้งนี้ และท่านผู้มีเกียรติทุกท่านวันนี้รู้สึกเป็นเกียรติที่ได้เขามามีบทบาทแลกเปลี่ยน พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกของตัวเองที่ได้ทำงานด้านนี้มา เมื่อข้าได้รับฟังท่านอธิการบดีบรรยาย ให้แนวคิด นโยบายปณิธานของท่านและมหาวิทยาลัย ในการที่จะจัดโอกาสหรือพร้อมที่จะให้โอกาสสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นประเภทใดก็ตาม ในการที่จะเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตัวเองในฐานะบุคลากรคนหนึ่ง พร้อมกับบุคลากรทุกท่านในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็รู้สึกภูมิใจ และปลื้มใจที่ได้เป็นจุดเล็กๆ จุดหนึ่งที่มีแนวโน้มผลักดันให้เกิดการยอมรับเด็กเหล่า

นี้ชั้นในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของเรา

เมื่อสักครู่นี้ฟังท่านอาจารย์ประหยัด ภูหนองโอง คุณเกี่ยวกับเรื่อง
ของคำจำกัดความที่พูดถึงคนตาบอด ว่าเป็นอะไรกันบ้าง ก็ทำให้ตัวเองนึกถึง
การจัดประชุมครั้งหนึ่ง เป็นการจัดประชุมระดับชาติ สำหรับบุคคลที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา เขามีการประชุมกันสำหรับนักวิชาการทั้งหลาย ว่า
เราจะใช้คำจำกัดความอะไรกันดีสำหรับคนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
เมื่อก่อนใช้คำว่า “อิดีเยด” ท่านคงทราบว่าเป็นคำเก่าๆที่ใช้กันมานาน ต่อ
มาก็ใช้คำว่า “Fever mindet” ต่อมาใช้ “Mental differency” หรือ “Mental
Retardation” มีการถกเถียงกันมากมายในหมู่นักวิชาการ นักการศึกษาว่า
จะใช้คำอะไรดี เป็นคำจำกัดความในคนเหล่านั้นพอดีในการเขาประชุมในครั้ง
นั้น ก็มีบุคคลที่มีสติปัญญาบกพร่องทางสติปัญญา ได้เข้าร่วมประชุมด้วย ที่
ประชุมได้ถามผู้มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า เขาอยากให้ใช้คำอะไรดี
ทราบไหมว่าเขาพูดว่าอย่างไร เขาบอกว่าเรียกผมว่า มร.โจ๊กแล้วกันครับ เรื่อง
นี้ก็เป็นเรื่องสำคัญขึ้นอยู่กับความคิดเรื่องของท่านคิดดี อย่างที่อาจารย์ประหยัด
หรือคุณอภิเชษฐ์พูดไป เรื่องความคิดความเข้าใจเป็นเรื่องสำคัญ ตัวเองมี
ประสบการณ์ทำงานกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หลายประเภทมาพอสมควร
โดยเฉพาะในกลุ่มเล็กๆ เราได้พัฒนาเด็กเหล่านี้เพื่อให้เขาเป็นอิสระ เป็น
ตัวของตัวเอง ช่วยเหลือตัวเองได้ มีความพร้อมด้านการเรียนทั้งหลาย และ
พร้อมที่จะเข้าไปเรียนในโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถม ที่เป็นโรงเรียน
ปกติของคนทั่วไป นั่นคือโอกาสที่สำคัญยิ่งของพวกเขา แต่ปรากฏว่า
ประสบการณ์ที่ผ่านมา เป็นไปได้ไม่มากนัก สิ่งสำคัญที่ได้พบคือ โรงเรียน
ครู ผู้บริหารสถานศึกษา มักจะบอกว่า รับไม่ได้ เราไม่เคยรับ ไม่รู้ว่าจะทำ
อย่างไร ไม่รู้จะสอนอย่างไร เพราะความกลัว ความไม่รู้ก็จะเป็นการปฏิเสธ

ไม่กล้าเพราะฉะนั้นพ่อแม่หลายคนก็เข้าไปและร้องไห้กลับมาเพราะโรงเรียนไม่รับและปฏิเสธ บางครั้งใช้ถ้อยคำที่ทำให้เกิดความทุกข์ ความเจ็บปวด กับผู้ปกครองทั้งหลาย จริงๆ แล้วถ้าเขามีความเข้าใจลึกซึ้ง เขามีความรู้สึก ลึกซึ้งเกี่ยวกับเรื่องเด็กที่มีความสามารถพิเศษทั้งหลาย เขาคงไม่พูดอย่างนี้ ปัจจุบันแม้เรามี พรบ.ในปีพ.ศ. 2542 กฎหมายที่เป็น พรบ.บอกว่า เด็กพิการทุกคนต้องได้เรียนต่อ ถ้าอยากเรียน แต่ปรากฏว่าจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ก็ยังมีปัญหาที่เด็กเหล่านี้ยังไม่สามารถเข้าโรงเรียนได้ เรียนในชั้นเรียนปกติได้ มันคงไม่ใช่เป็นเพราะเรื่องสถานที่ สิ่งที่สำคัญก็คือในเรื่องของความคิด ความรู้สึก ความรู้ ความเข้าใจ ของบุคลากรที่ทำงานในสถานที่เหล่านั้นมากกว่า

จากปัญหานั้นจะพบว่าโรงเรียนที่เคยรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาแล้ว สามารถรับเด็กเหล่านี้ได้ง่ายขึ้น รับได้เพิ่มขึ้น ในขนาดที่โรงเรียนที่ไม่เคยรับ ก็จะปฏิเสธ ก็จะไม่กล้าเพราะจากการคุยกับคุณครูเขาบอกว่าไม่มีความรู้ เขาไม่ทราบว่าจะจัดการกับเด็กเหล่านี้อย่างไร นั่นคือความกลัว ปฏิเสธไปตั้งแต่แรก เพราะฉะนั้นไม่จัดการดีกว่า ทั้งนี้ความจริงแล้วโรงเรียนที่สามารถรับได้ก็ถือว่าบุคลากรจะมีความพร้อมเท่าใดนักเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่สิ่งที่เขาอยากทำคือผู้บริหารมีความเชื่อ มีแนวคิดในการให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งหลายได้เข้าเรียน การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ แบบค่อยเป็นค่อยไป โรงเรียนมีการปรับปรุงมีการพัฒนามีการอบรมเรื่อยมา สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญถ้าจะบอกว่าในเรื่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีอะไรบ้างอยากให้ท่านผู้ฟังลองคิดสักนิดหนึ่ง ถ้าเราบอกว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อมองไปแล้วอาจเป็นเรื่องยากสำหรับมหาวิทยาลัยที่จะจัดการศึกษากับเด็กเหล่านี้หรือเยาวชนของเรา แต่ถ้ามองไปแต่ละประเภทเช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) เด็กที่จะได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทาง

การเรียนรู้ไม่ใช่เป็นกันง่าย ๆ คนเหล่านี้จะต้องมี IQ ปกติหรือว่าจะฉลาดเท่านั้น ถึงจะเรียกว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ ถ้า IQ ต่ำกว่า 90 คงไม่ใช่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เราจะพบว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เหล่านี้ IQ ของคนบางคนเท่ากับ 120-130 ก็มี เด็กเหล่านี้จะมีปัญหาส่วนใหญ่เป็น 2 ประเภท

ในกลุ่มใหญ่ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือเด็กมีปัญหาทางการอ่าน การเขียน การสะกดคำ เด็กที่ IQ 135 เด็กอยู่ชั้นประถม 6 แต่มีปัญหาการอ่าน การเขียน เท่ากับเด็กประถม 2 ในขนาดที่คณิตศาสตร์คล่องมากถึงมัธยม 1-2 ซึ่งเด็กเหล่านี้เราพบมาก และเด็กที่มีปัญหาการอ่าน การเขียนเหล่านี้ เป็นเด็กส่วนใหญ่ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทั้งหมด ซึ่งเราพบประมาณ 80% จากการศึกษาในบ้านเราขนาดนี้ มีการสำรวจจั่วๆ ในแต่ละภาค แต่ละท้องถิ่น รวมแล้วประชากรของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในวัยเรียน ประมาณ 700,000-1,000,000 คน จริงๆแล้วเด็กเหล่านี้ อยู่ในชั้นเรียนปกติ แต่ปรากฏว่าเด็กเรียนไม่ได้ เด็กมีปัญหาเรื่องการเรียน ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ เพราะครูไม่เข้าใจ เมื่อการอ่านการเขียน ทำไม่ได้ คุณจะเก่งอย่างไรก็ตาม คุณก็เรียนไม่ได้ ทุกวิชาแย่ไปหมด เพราะทุกวิชาเกี่ยวกับการอ่านการเขียน เลขที่ทำได้ดี ทำได้คล่องแคล่ว แต่เมื่อไรที่มีตัวหนังสือเขามากก็จะแย่เมื่อนั้น นี่คือลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่อง

สำหรับเด็กอีกกลุ่มหนึ่ง คือเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภท ออทิสติก ลักษณะที่สำคัญคือ เด็กมีปัญหาเรื่องการปฏิสัมพันธ์ในสังคม เข้ากับเพื่อนไม่ได้ ไม่สนใจ อยู่กับตัวเอง เฉยๆ เรื่อยๆอาจมีพฤติกรรมทำอะไรซ้ำๆ อาจมีปัญหาเรื่องการสื่อความหมาย บางคนพูดได้เก่งมาก คุณได้คล่อง มีภาษาที่ดี แต่บางครั้งอาจคุยเรื่องของตัวเองสนใจเท่านั้น ปัญหาเรื่องสติปัญญา

ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติกเลย บางคนอาจมีความบกพร่องทางสติปัญญา
ร่วมด้วย แต่ก็มีไม่น้อยที่มี IQ ปกติและฉลาด ซึ่งเด็กเหล่านี้สามารถเรียนรู้
ได้ดีในมหาวิทยาลัย และมีบุคคลเป็นออทิสติกจำนวนไม่น้อย ที่จบการศึกษา
ระดับปริญญาเอก ยกตัวอย่างเช่น ดร.เท็มเบล เกมลิน ขณะนี้ท่านเป็นรอง
ศาสตราจารย์ที่สหรัฐอเมริกาที่มหาวิทยาลัยโคโลราโด ท่านได้ศึกษาเรื่องของสัตว์
ปศุสัตว์การออกแบบปศุสัตว์ที่ทำอะไรที่จะให้สัตว์ลดลง เวลาสัตว์ไปโรงฆ่า
แล้วไม่รู้สึกลึ้นตระหนกตกใจ เพราะเวลาสัตว์เกิดการตกใจ ก่อนที่สัตว์จะถูก
ฆ่าจะหลั่งสารที่เป็นพิษออกมา มีผลกับอาหารที่เราทานจะทานต่อไป
ผลิตภัณฑ์ของบุคคลท่านนี้ใช้กัน 1 ใน 3 ทั่วไปในฟาร์มปศุสัตว์ต่อไป

บุคคลเหล่านี้รวมถึงบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทาง
สายตา ซึ่งเขามีสติปัญญาปกติหรือฉลาด มีความสามารถ มีความรู้ ที่สามารถ
ทำได้เท่ากับคนปกติ หรือมากกว่าคนปกติ จุดสำคัญก็คือเรื่องของโอกาส
เท่านั้นที่เขาควรจะได้รับ เฉกเช่นคนอื่นทั่วไปถามว่าพ่อแม่เขาจ่ายภาษีให้ประเทศ
หรือเปล่า ก็เหมือนคนอื่นเช่นเดียวกัน แต่ทำไมเขาไม่มีสิทธิ์ในการเข้าเรียน
หรือรับการศึกษาเช่นคนอื่นทั่วไป

ในปัจจุบันนี้เด็กที่มีความต้องการพิเศษหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็น
เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ทางสายตา เด็กออทิสติก เด็กที่มีความ
บกพร่องสติปัญญา ในแต่ละปีสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวนมาก อย่างในกรุงเทพมหานคร เช่น โรงเรียนพิบูลย์ประชาสรรค์ แต่
ละรุ่นจะมี 20-25 คน โรงเรียนพญาไท โรงเรียนหอวัง มีโรงเรียนมากมายที่
จัดการศึกษาระดับมัธยม และเขาพร้อมที่จะเข้าไปเรียนในระดับอุดมศึกษา ถ้า
เราให้โอกาส

เมื่อเขาได้คุยกับนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีความบกพร่อง

ทางสายตา ก็ถามว่าเวลาไปไหนมาไหนจะอย่างไร น้องบอกว่า เพื่อนเป็นคนช่วยเหลือได้อย่างดีมาก เพื่อนเป็นคนพาไป ก็ถามต่อว่าทำไมไม่ไปด้วยตัวเองทั้งที่เขาทำได้ จริงๆแล้วบุคคลเหล่านี้ ควรเป็นบุคคลที่มีอิสระ ต้องพึ่งพาตัวเองให้มากที่สุด ทำไมไม่ใช้ไม้เท้า ทำไมไม่ศึกษาสถานที่ ในการเคลื่อนไหวไปไหนมาไหนในสถานที่ของเรา ในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในอาคารเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปได้คุณแม่และน้องบอกว่า เมื่อใช้ไม้เท้าแล้วในการเดิน การเขียนไม้เท้าไปโดนรถยนต์ผู้อื่น ทำให้เขาไววายต่อว่า สิ่งเหล่านี้เป็นจุดหนึ่งนั่นคือทัศนคติ นั่นคือโอกาส นั่นคือความรู้สึกของคนที่จะให้การศึกษาของคนเหล่านี้เป็นจริงได้หรือไม่ นั่นคือสิ่งที่สำคัญ สิ่งแวดล้อมในเรื่องของสถานที่ บัณฑิตอุปการณต่างๆ นั่นเป็นส่วนประกอบที่จะตามมาทีหลังส่วนที่จะทำให้เขาเรียนดีขึ้นหรือไม่เท่านั้นแต่จริงๆแล้วการให้โอกาสคนในสถานที่ต่างหากที่เป็นเรื่องสำคัญ

ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก

ในส่วนของ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ นั้นท่านได้มาสะท้อนภาพหลายภาพให้เราเห็นโดย เฉพาะอย่างยิ่งการขอโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้มีความบกพร่องที่สามารถเรียนต่อได้ ในส่วนตรงนี้ เราคงพอเห็นตรงกันว่า ในส่วนของคุณอภิเชษฐ์ อ่อนกอ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ หรืออาจารย์ประหยัด ภูหนองโอง ทุกท่านได้พูดไปในทางเดียวกันว่า เรื่องที่สำคัญที่สุดคงต้องมองหรือให้ความสำคัญในการแก้ไขทัศนคติที่พึงมีแก่บุคคลเหล่านี้ ในส่วนอื่นนั้น คงจะเป็นส่วนที่ตามมาในส่วนนี้เองคงต้องขอเป็นช่วงสุดท้ายที่จะเป็นช่วงรับฟังความคิดเห็นของท่านผู้ร่วมอภิปรายทั้งสามท่าน ที่จะได้ฝากให้กับมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะที่จะเข้าไปมีบทบาทเปิดโอกาสให้มากยิ่งขึ้นแค่

ผู้ต้องการ โดยเฉพาะผู้มีความบกพร่องทั้งหลาย ขออนุญาตเริ่มต้นที่อาจารย์
ประหยัด ภูหนองโอง ขอเรียนเชิญค่ะ

อาจารย์ประหยัด ภูหนองโอง

คราวนี้ขอให้ทัศนคติอีกอย่างหนึ่งก็คงหาประโยคเบาๆ คำนึงยามเมื่อ
สักครู่มีความสำคัญเดิมเขานิยามคนพิการทางร่างกายว่าพวกคลิบเปิล ส่วน
คนตาบอด ในเอกสารต่างประเทศเคยมีคนเขียนว่า Lightless is an evil แปลว่า
ความมืดบอดก็คือปีศาจร้าย น่ากลัวมาก ลูกหลานของคนที่เกิดในบ้านเรา พ่อ
แม่ถามว่าถ้าเขาตายไป ลูกจะอยู่กับใคร แต่คนที่ไปทำบุญ มีเงินมีทอง มัก
จะบอกว่า ขอให้ได้ไปอยู่บนสวรรค์ที่ตายไป ดังนั้นนิยามศัพท์ ณ วันนี้คนพิการ
นิยามตนเองว่า ตาตาบอดก็คือคนปกติที่มองไม่เห็น คนหูหนวกก็คือ คนปกติที่
ไม่ได้ยินเสียง คนพิการทางร่างกายก็คือบุคคลที่สูญเสียอวัยวะบางสิ่งบางอย่าง
ในร่างกายไป ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยปกติได้ อันนี้เป็นนิยามใหม่ ในที่
สุดเราก็ตีนิรนให้องค์การสหประชาชาติ กำหนดข้อความมาใหม่แต่เดิมคำรวมๆ
ก็คือ Person With disability ก็คือคนแต่มีความพิการติดมาด้วย คือความ
เป็นคนยังไม่ถูกลบไป ถ้าพิการมากกว่า 1 อย่างเขาก็ใช้คำว่า Children With
disability ซึ่งผมแปลว่าบุคคลผู้มีความพิการอื่นร่วมด้วยเช่นหูหนวก และยัง
ตาบอด ที่นี้ก็มีปัญหาปัจจุบันว่า เราจะต้องทำอะไรบ้างในบทบาทของสถาน
การศึกษาที่กำลังต่อสู้อยู่ในเวลานี้ก็คือ พระราชบัญญัติ (พรบ.) ต่างๆกว่า 50
ฉบับ ซึ่งผมไม่อยากเรียกว่านิติบริกร จะหาว่าไปลอกชาวบ้านเขา เหตุที่
ไม่ได้ลอกชาวบ้านมันถึงต่อสู้กันเพราะชาวบ้านคำว่าคลิบเปิลในกฎหมายต่างๆ

เราตัดทิ้งหมดแล้ว เราใช้คำว่า Person With disability เราใช้คำนี้ไปแล้ว แต่บ้านเราออกมาเมื่อ 83 ปี พ.ร.บ. เก่าๆ ก็ยังคงอยู่อย่างนั้น เมื่อเร็วๆ นี้ พวกเราจะปรับแก้ พ.ร.บ. 9 ฉบับที่มีส่วนเกี่ยวกับคนพิการโดยตรง ให้ตัดคำว่า อย่างเช่น คุณสมบัติต้องห้ามของคนที่ได้รับราชการพิการจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ระหว่างหน้าที่ความสามารถและความพิการเป็นคนละเรื่องกัน แต่นักกฎหมายที่เรียกว่านิติศาสตร์อาพลศาสตร์ทั้งหลายไม่อยากจะตัดทิ้ง กฎฎีกาตีความว่ามันตัดออกไม่ได้ เมื่อตัดออกไม่ได้เราก็ไปตีบรรณ วันก่อนผมก็ได้ไปนั่งอยู่ข้างรัฐสภา ดันไปกับพระนี้อาหารเยอะมากครับถ้าท่านอาจารย์สนใจไปร่วมกันอีกก็ได้เราแก้กฎหมายแก้ไขได้แต่เราอยากให้ใส่คำว่า “คนพิการและความพิการ” เข้าไปในรัฐธรรมนูญ ถ้ามีคำว่าคนพิการอยู่ในนั้น ปัจจุบันเราใช้คำว่าทางเลือกปฏิบัติต่อบุคคลจะอ้างเหตุแห่งร่างกายและสุขภาพจากการกระทำมิได้ ซึ่งหมายถึงคนป่วยก็ได้ ดังนั้นในส่วนที่ อยากจะกราบเรียนในวันนี้ก็คือ เมื่อเดือนที่แล้วผมไปเสนองานไปบรรยายที่อเมริกาโดยสมาคมศึกษาคนพิการซึ่งเขาถามทัศนะของผมว่า การศึกษาคนพิการนั้นคืออะไร ผมก็บอกว่า Education For Children With disability is a process learn to leave with other society it not only reading writing and a life magic process to teach human being ซึ่งผมพูดขัดมากซึ่งฝรั่งแทนที่จะมาถามเรื่องการศึกษา แต่พอถามก็ถามเรื่องการเมือง ประเทศไทยจะมีการเลือกตั้งใหม่เมื่อทหารครองเมืองคอร์รัปชั่นหมดไปหรือเปล่า ผมบอกว่าคุณรู้จักว่าผมและกลับมาเรื่องนี้ก็มีคำถามที่น่าสนใจอันหนึ่งที่ศาสตราจารย์จากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียถามผมว่าสิ่งที่ถือว่าเป็นคุณงามความดีของมนุษยชาตินั้นคืออะไร

ผมบอกว่า shairing and carring ซึ่งมีอยู่ 2 อย่างที่ดีที่สุดก็คือ สนใจ
เอื้ออาทรและก๊เบ่งบั่น ดังนั้นถ้าหากมหาวิทยาลัยนั้นเป็นสถาบันการศึกษา
โดยเฉพาะในประเทศไทยนี้ถ้านึกถึงการใส่ใจเอื้ออาทร ไม่ต้องทูปตึกเพื่อที่
จะให้มีที่เลื่อนรถเข็นขึ้นมา นักศึกษาขึ้นโดยเพื่อนอุ้มขึ้นมาก็ได้ เรียนได้สำเร็จ
แต่ว่าทำอะไรให้เกิดกระบวนการนี้ขึ้นมาในระบบการศึกษา คือเอื้ออาทรต่อ
คนที่อยู่รอบข้าง ให้โอกาสและอำนวยความสะดวกให้ด้วยซึ่งผมขอมากไปหน่อย
นะครับ ดังนั้นถ้าจะแบ่งปันอาจารย์ไม่ต้องมาแบ่งปันเองถ้ามีนักศึกษาเยอะๆ
จะให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา หรือนักศึกษาที่อาจารย์ให้ทุน ว่าคุณจะต้องมีหน้าที่
แบ่งปันกับเพื่อน ให้ความช่วยเหลือกับเพื่อน ผมยอมรับว่านักศึกษาบางส่วน
เขามาได้ แต่เขาไม่ยอมให้เขาเข้ามาด้วยความสงสารของอาจารย์หรือด้วย
ความรำคาญที่ผู้ปกครองมาก่อวุ่น แต่ให้เข้ามาด้วยความสามารถแต่เป็นความ
สามารถที่เปิดโอกาสให้คนพิการแต่ละประเภทได้เปิดไปสอบแข่งขันกันกระผม
เองได้ทำหนังสือเรียนร้องต่อทบวงมหาวิทยาลัยจนกระทั่งยุบเป็น ศร. ออกไป
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 ว่าให้มีโครงการลักษณะนี้ เพราะนักมวย นักกีฬา ใช้
กำลังต่อยขาบ้านมาได้โควต้าพิเศษทำไมคนที่เกิดมาพิการพิการและอยากได้
โอกาสจึงไม่มี เว้นแต่ทุกข้อแล้วไปยืมระเบิดมาจากต่างประเทศแล้ววางไป
เรื่อย ๆ มหาวิทยาลัยก็จะให้เรียนฟรี ซึ่งอันนี้เป็นสิ่งที่ผมอยากเรียนไว้ว่า ที่
ผมตอบศาสตราจารย์ท่านนั้นไปท่านก็ชอบที่ผมตอบไปอย่างนั้น แต่ในบ้านเรา
ถ้ามีการแบ่งปันที่พักอาศัยเพื่อนเป็นส่วนหนึ่งระบบที่เรียนรู้ระหว่างนักศึกษาที่
พิการกับนักศึกษาที่ไม่พิการ เราก็คงไม่สามารถไปปรับสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นอุปสรรค
ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดก็คือ กระผมกล่าวเรียนในเบื้องต้นก็คือว่า อุปสรรคที่ยิ่งใหญ่ที่

สุดท้ายคืออาจารย์ผู้สอน อุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดก็คืออาจารย์ผู้สอนอีกนั่นแหละ ส่วนเรื่องคอมพิวเตอร์อะไรต่างๆ ที่คนตาบอดเข้าไปแล้วใช้ไม่ได้ ใช้เรียนไม่ได้ นั่น ขณะนี้ผมประกาศเลยนะครับว่ามหาวิทยาลัยรับคนตาบอดเข้าไป โปรแกรมผมเขาให้ฟรี มูลนิธิที่ผมไปตั้งเขาจ่ายเงิน 80 ล้านเพื่อที่จะช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาตาบอด ผมตั้งโรงเรียนเพื่อให้คนตาบอดได้เรียนหนังสือ 7 แห่งแล้ว และมีคนตาบอดได้สำเร็จการศึกษา ไปสอบแข่งขันเป็นอาจารย์ก็เยอะแล้ว และไปเรียนต่างประเทศ และถ้าครั้งนั้นผมไม่มีโอกาสเข้าเรียนวันนั้นผมจะเป็นหนึ่งในผู้ที่ถือไม้เท้าตามบาทวิถี ซึ่งจะเป็นการทิ้งสมองของชาติไปด้วยความไม่ตั้งใจ ดังนั้นผมจึงอยากฝากเรียนไว้ว่าถ้าท่านมองว่ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงหลักแห่งการพัฒนาคนมายาวนานอายุ 58 ปี ปีที่ 59 จะสามารถเปิดโครงการพิเศษให้คนพิการที่ยากไร้ที่พิการได้สอบแข่งขันกันเองเข้าเรียนจะเป็นไปได้หรือไม่อย่างไร แต่สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งก็คือเรื่องการศึกษา เรื่องการฝึกนิสิตนักศึกษาสาขาอื่นๆ ที่จะออกไปเป็นครูเป็นผู้บริหาร ตอนนี้เป็นห่วงมากเพราะผมเข้าเป็นกรรมการในกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปีพ.ศ. 2528 เป็นคนพิการคนแรกที่เข้าไปอยู่ในกรรมการของกระทรวง ซึ่งการประเมินความพิการในบ้านเราจะให้ครูเป็นผู้ประเมิน เท่าที่ผมรู้มาเป็นประเทศเดียวในโลกที่ครูชี้ว่าคนนี้พิการ คนนั้นพิการ เพราะในการศึกษาเขาถือว่าคนพิการ 9 ประเภท ในการนั้นนั้นมีอยู่ 5 ประเภท คือหมอที่สำคัญมาก เพราะผู้พิการบางประเภทเจอกระຈักก็ต้องทุบ เจอโต๊ะต้องมีกิมิเยอะ เขาใช้ยาเพื่อการทรมานเพื่อเพื่อการผ่อนคลาย ดังนั้นผมเลยเป็นห่วงว่าถ้าเราผลิตบุคลากรออกไปเพื่อให้เขาช่วยบรรณคร่ำว่า 1.ไม่ทิ้งเด็กคนใดไว้นอกห้องเรียน 2.ครูไม่ใช่หมอรักษาฟันๆ

มีอยู่ 32 ชี เหงือก 2 เรียน 6 ปีแต่ครูเรียน 4 ปี ประเมินมาคนอื่นพิจารณาอย่างนี้ ก็เสียหายแล้วระยะยาวก็จะเป็นภาระ แต่ผมอยากให้มันเป็นพลัง ดังนั้นการผลิต ครู ผลิตทุกสาขา เราเคยเรียนเรื่องการผายปอด การช่วยคนน้ำร้อนลวก ไฟไหม้ แต่ในหลักสูตรของเราไม่ได้สอนคนพิจารณา แต่ละปีมีคนตาบอดจาก อุบัติเหตุต่างๆ 100 คน จะมีคนพิจารณาติตมา 3 คน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ปีนี้ สงกรานต์เรามีคนเสียชีวิตประมาณ 400 คน ท่านก็เอา 3 คน ซึ่งผู้พิจารณาที่มี ชีวิตอยู่และพวกที่สมองไหล ซึ่งสมองไหลจริงๆ คือไหลเลี้ยงข้าวต้มอยู่ตาม โรงพยาบาล หมอเก็บไว้สักครึ่งปี สดางค์ไม่มีจ่ายต่อไปนอนสมองไหลออกเรียบ ร้อยอยู่ที่บ้าน เป็นเจ้าชายนิทรา เป็นเจ้าหญิงนิทรา ดังนั้นผมก็ฝากไว้ว่าเรา จะผลิตครูที่จะสอนคนพิจารณาอย่างเดียวออกไปไม่ได้ต้องผลิตครูทั้งหมดให้รู้เรื่อง คนพิจารณา การสร้างสังคมที่ปราศจากข้อจำกัด สังคมบูรณาการ และสังคมที่ เคารพสิทธิของคนอื่นที่เกิดขึ้นแตกต่างจากท่านนี่คือสิ่งที่ผมเรียนฝากท่านไว้ขอบ พระคุณครับ

ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก

ท่านฝากข้อคิดไว้หลายประเด็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ ในฐานะที่ มหาวิทยาลัยของเราก็เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยแห่งการศึกษา ลำดับต่อไปขอเชิญคุณอภิเชษฐ์ อ่อนกอ ฝากข้อเสนอแนะ ขอเรียนเชิญค่ะ

คุณอภิเชษฐ์ อ่อนกอ

ก็จะขอต่อเนื่องจากอาจารย์ประหยัด ภูหนองโอง ซึ่งผมมองว่า ทรัพยากรบุคคลคือทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุด มากกว่าทรัพยากรใดๆ ทั้งหมด

ในโลก วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาคือให้การศึกษา การสร้างคน เพราะฉะนั้นผมก็อยากให้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลดังกล่าวให้ก้าวไปข้างหน้า อย่าไปผลักดันเขาถอยหลังให้เขาเข้าไปยังโลกที่เขาอยากออกมา ถ้าเขาพยายามที่จะออกมาแล้วเพื่อสิ่งดีๆ ในชีวิต ช่วยกันผลักดันให้เขามีโอกาสเพื่อชีวิตที่ดีขึ้นในชีวิตต่อไปข้างหน้า ซึ่งคงต้องพัฒนากันอีกเยอะ คงต้องปลูกฝังพื้นฐานกันตั้งแต่เบื้องต้นเลย ผมได้ฟังก็เหมือนได้เล่าสนุกๆ จากที่กฤษณะ แม้กระทั่งในระดับชาติเอง เรื่องของรถที่ซึ่งเล่าให้ฟังว่าทำเนียบรัฐบาลไม่มีสไลป์ ซึ่งพีกฤษณะได้ถามผู้นำรัฐบาลสมัยหนึ่งว่าทำไมทำเนียบรัฐบาลไม่มีสไลป์ คำตอบที่ได้ก็คือเพราะคนในทำเนียบไม่มีคนพิการ ซึ่งเมื่อได้ฟังแล้วพีกฤษณะบอกมันฟังดูเหมือนจะขำ แต่ถ้ามองลึกๆ แล้ว มันแสดงให้เห็นว่า แม้กระทั่งวิสัยทัศน์ ทศนคติของคนที่เป็นผู้นำรัฐบาลยังมองคนพิการเป็นคนอีกระดับหนึ่ง ไม่ได้มองว่าเป็นคนประเภทเดียวกับท่าน ซึ่งผมมองว่ามันเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนากันในระดับกว้าง และอย่างที่อาจารย์ประหยัต์บอกว่าการนิยามประเภทของคนพิการ อย่างในรูปแบบของผมพีกฤษณะก็ในรูปแบบของชมรม “มนุษย์ล้อ” คือผมไม่ได้มองว่ามีส่วนอื่นส่วนใดด้วยแค่ผมไม่สามารถเดินไปไหนมาไหนได้เหมือนบุคคลทั่วไปได้ แต่ผมคิดว่าผมสามารถทำในสิ่งดีๆ ได้ให้แก่สังคมได้ ไม่น้อยกว่าคนธรรมดาทั่วไป ผมเชื่อว่าคนพิการทุกสภาพไม่ว่าด้านใดก็ตามไม่ว่าทางสายตา ทางหู ทางร่างกายใดๆ ก็ตาม ผมคิดว่าทุกท่านคิดเหมือนกัน คือเราอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ดีของสังคม เพราะฉะนั้นเมื่อมีโอกาส ขอให้โอกาสเขาและขอให้ช่วยผลักดันให้เขาพัฒนาไปข้างหน้าให้มากที่สุดอย่าผลักดันให้เขาถอยหลัง กลับเข้าสู่โลกที่ไม่มีใครยอมรับ

ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก

ขอบคุณค่ะ เป็นบทสรุปที่น่าชื่นชมทีเดียวนะคะ พร้อมจะช่วยเหลือ
กันและสรุปส่งท้ายคงต้องขออนุญาตเรียนเชิญอาจารย์กุลยา ก่อสุวรรณ

ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ

คงจะขอพูดเพียงสั้นๆ สำหรับเรื่องของโอกาสซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมาก
ที่โอกาส และความเข้าใจเป็นสิ่งที่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษรอคอยและ
ต้องการไม่ใช่เฉพาะอาจารย์และบุคลากรอย่างเดียว เพื่อนนิสิตนักศึกษาทั้ง
หลายก็มีส่วนสำคัญในการที่จะให้โอกาสเพื่อนหรือคนที่จะเข้ารับการศึกษานี้
ต่อไป และที่ยากจะฝากสำหรับท่านผู้บริหารของมหาวิทยาลัยว่าทำอะไร
ที่จะทำให้มหาวิทยาลัยมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องการสร้างบรรยากาศการ
ยอมรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ทำอย่างไรที่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษ
ไม่ว่าประเภทใดก็ตามเข้ามาในมหาวิทยาลัยแล้วรู้สึกปลอดภัย ซึ่งมีได้
หมายความว่าความปลอดภัยทางด้านร่างกาย การถูกทำร้ายหรืออะไรก็ตาม
แต่รวมถึงเรื่องของล้อเลียน การเข้าใจความปลอดภัยซึ่งเป็นการรู้สึกความ
มั่นคงทางจิตใจมีการยอมรับมีความเข้าใจ มีการแบ่งปันเพื่อแผ้วแผ่การช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้เขาอยู่ได้ร่วมกันเราอย่างมีความสุขค่ะขอบคุณค่ะ

ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก

ขอบคุณค่ะ และนี่คือบทสรุปส่งท้ายจากท่านร่วมอภิปรายของเราทั้ง
3 ท่าน ดิฉันในนามของผู้ดำเนินการอภิปราย คงจะต้องขออนุญาตกราบ
ขอพระคุณท่านผู้ร่วมอภิปรายทั้ง 3 ท่านที่ได้นำเสนอแนวคิดที่น่าสนใจและ

เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในฐานะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะได้ใช้ประเด็นเหล่านี้มาพัฒนามหาวิทยาลัยของเราต่อไปโดยเฉพาะ การเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสและในท้ายที่สุดนี้ฉันเองต้องขอขอบพระคุณแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านอธิการบดีที่ได้นั่งอยู่ ณ ที่แห่งนี้และรับฟังการอภิปรายมาอย่างต่อเนื่องมาตลอด และที่เหนืออื่นใดท่านพร้อมที่จะให้การสนับสนุน และเปิดโอกาสให้กับบุคคลต่างๆ ที่จะเข้ามาในวงการศึกษามาร่วมรู้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแห่งนี้ของเรา และขอบพระคุณทุกท่าน ขอบพระคุณค่ะ

ผู้ดำเนินรายการ (อาจารย์ระวีวรรณ วรรณวิไชย)

การสัมมนาก็จะเห็นว่าเราจะจัดให้มีนิทรรศการขนาดเล็กๆ ที่บริเวณหน้าห้องสัมมนานอกเนื่องจากความสวยงาม ภาพวาดเหล่านั้นมีความสำคัญและความพิเศษคือ เป็นฝีมือการสร้างสรรค์ผลงานโดยกลุ่มเด็กๆ ที่มีความต้องการพิเศษจากชมรมศิลปะบำบัด ที่ทางมหาวิทยาลัยของเราได้เชิญมาร่วมโครงการด้วย เพื่อให้เห็นศักยภาพของเด็กๆ ที่มีความต้องการพิเศษ สำหรับท่านที่ยังมิได้ชมผลงาน ก็ขอเรียนเชิญชมนิทรรศการได้บริเวณหน้าห้องสัมมนาซึ่งจะจัดเพียงวันเดียว และในช่วงเช้าที่ผ่านมาก็จะเป็นการแสดงข้อคิดและแนวทางอันเป็นประโยชน์ โดยท่านวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมากมายหลายท่าน พอมาถึงรายการในช่วงบ่ายจะเป็นการเปิดโอกาสให้กับคณาจารย์ ท่านผู้ปกครองรวมถึงนิสิตและกลุ่มเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษที่มีบทบาทในสังคมเราจะมาร่วมกันระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนกันในประเด็นเรื่อง “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับการกำหนดยุทธศาสตร์และการจัดการเพื่อ

รับเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย” ดิฉันขอมอบเวทีนี้ให้กับท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย ประธานยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม ดำเนินรายการช่วงนี้ ขอกราบเรียนเชิญค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

ขอต้อนรับทุกท่านอีกครั้ง ซึ่งในช่วงบ่ายเป็นช่วงที่ใครมาเป็นผู้ดำเนินรายการก็จะเสียเปรียบ เพราะเพิ่งทานข้าวมาอึดๆ ผู้ฟังมักจะต้องการพักผ่อน แต่เพื่อไม่ให้ผู้ฟังง่วง เราก็จะให้ผู้ปกครอง ผู้เข้าร่วมสัมมนาและทุกท่านในที่นี้มีส่วนร่วมด้วยการช่วยกันเสนอความคิดเห็น ไม่ได้อยู่ที่ตัวผมคนเดียว เพราะฉะนั้นหลังจากช่วงเช้าที่เราได้ฟัง วิทยากรจากหลายท่านทั้งผู้มีความต้องการพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสจากถิ่นทุรกันดาร และประสบการณ์ชีวิตในแง่มุมมองเรียบร้อยแล้ว และสิ่งสำคัญที่เรากำหนดไว้ในช่วงบ่ายซึ่งเราจบตรงนี้แล้วเราไม่มีต่อ ทานน้ำแล้วก็กลับบ้านได้เลย เพราะที่นี้ถ้าเกิน 3 โมงแล้ว รถจะติดมาก เพราะฉะนั้นเราจะถือว่าเราไล่ช่วงนี้เป็นช่วงสุดท้ายที่จะขอความเห็นจากท่านที่อยู่ในห้องประชุมแห่งนี้ โดยเฉพาะผู้ปกครอง อยากจะเรียนว่ามหาวิทยาลัยในขณะนี้ เรียนตรงๆว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถที่จะเข้าศึกษาในคณะต่างๆได้หลายคณะ แต่ว่าบางคณะยังไม่มีความเข้าใจ ไม่มีความรู้ ไม่มีฐานคิดเพียงพอที่จะเปิดพื้นที่เด็กและเยาวชนผู้ที่มีความต้องการพิเศษ

การสัมมนาครั้งนี้ ท่านอธิการบดีได้นั่งคุยกับผมตั้งแต่เริ่มต้น และเมื่อสักครู่นี้ว่าต้องสรุปออกมา และนำเสนอต่อที่ประชุมกรรมการมหาวิทยาลัย กรรมการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยกำหนดเป็น

เป้าหมายหรือเป็นนโยบายที่ชัดเจนว่าแต่ละคนนั้นจะรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทไหนและกี่คน ที่เราบอกว่าถ้าให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าสู่เส้นทางการแข่งขันกับเด็กปกตินั้น จะมีปัญหาแต่ก็จะให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น ได้มีการคัดสรรโดยหมู่หรือโดยกลุ่มของเขาโดยเฉพาะ เพื่อให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้บันทึกพื้นที่ให้กับเด็กและเยาวชนผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งข้อนี้อธิการบดีได้กล่าวกับผมว่าในวันนี้ต้องสรุปโดยเฉพาะความเห็นของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เมื่อมาถึงมหาวิทยาลัยนั้นต้องการให้มหาวิทยาลัยนั้นได้แสดงจุดยืน ได้แสดงความคิดเห็น ได้เรียกร้อง ต่อสถาบันการศึกษาที่ไม่ได้เป็นของอธิการบดีแต่เป็นของรัฐ ซึ่งรัฐก็เอาเงินภาษีมาจากรุ่นพ่อแม่ ผู้ปกครอง จากประชาชน ว่าทำอะไรจึงจะให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่เกิดจากภาษีของประชาชนนั้น ได้ใช้ภาษีเพื่อเอื้อโอกาสและเปิดพื้นที่ให้กับเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส หรือขาดโอกาส ฉะนั้นโอกาสนี้เป็นโอกาสที่ดี และเราจะสรุปเพื่อนำเสนอในที่ประชุมระดับมหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้นผู้ปกครอง จะได้ช่วยกันนำเสนอความคิด ว่ามหาวิทยาลัยควรจะทำอย่างไร เรียกร้องอย่างไร ให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เราจัดสัมมนาครั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองได้เรียกร้อง จึงขอเรียนเชิญท่านว่า แต่ละท่านที่มีประสบการณ์ ได้ผ่านชีวิต และได้มีโอกาสดูแลลูกๆ ของเจ้านั้น ถ้าจะทำอะไรที่จะให้มหาวิทยาลัยนั้นได้มีนโยบายหรืออะไรก็แล้วแต่ ก็ขอเชิญ

ผู้ปกครอง

กราบขอพระคุณทางมหาวิทยาลัยที่ให้โอกาสได้พูดคุย แสดงความคิดเห็น ดิฉันชื่อนางจิราภรณ์ บุญมาก เป็นผู้ปกครองนางสาวจิรายุ บุญมาก

พิการทางสายตา อยากจะเสนอแนวทางซึ่งอยากให้นักวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์ การตัดสินที่ว่า จะรับนักศึกษาด้วยโอกาสหรือบกพร่องต่างๆเข้า เรียนร่วมกับ นักศึกษาปกติ คือตัวลูกสาวเองอยากจะให้วัดกับเด็กปกติทั่วไปเหมือนกัน จะได้ทดสอบความรู้ ความสามารถของตนเองด้วย และคุณแม่ก็เห็นด้วยว่า น่าจะเป็นแบบนั้น หรือว่าตามปกติ เราก็ต้องแข่งขันกับคนปกติเหมือนกัน แต่ อยากจะให้เอื้อเรื่องข้อสอบบ้าง อาจจะ让孩子ปกติทำสัก 10 ข้อ เด็กพิเศษ อาจจะสัก 8 ข้อ หรือที่ทางมหาวิทยาลัยเห็นสมควร และในส่วนอื่นก็คิดว่า ทางมหาวิทยาลัยก็เอื้อในหลายสิ่งแล้ว และในเรื่องของสื่อการเรียนการสอนอยาก ได้คอมพิวเตอร์ ที่ทางมหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมในบางวิชาที่ต้องใช้ขั้นตอน การบรรยาย เราจะได้ไม่ต้องถือมาเอง คือจะมีซอฟต์แวร์เสียงอย่างที่คุณอาจารย์ ได้บอกว่าสามารถติดตั้งให้ได้ ถ้ามีตัวนี้ได้ก็จะช่วยผู้มีความบกพร่องทางสายตา ได้ใช้ประโยชน์ทางนี้ เขาก็จะสามารถค้นคว้าหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ตได้ด้วย คอมพิวเตอร์ แต่ผู้ที่บกพร่องทางอื่นยังไม่ทราบ ไม่มีประสบการณ์ทางด้านนั้น ส่วนมากก็จะคลุกคลีอยู่กับลูกที่มีความบกพร่องทางสายตา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

ไม่มีมหาวิทยาลัยแห่งไหนที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนหมด ฉะนั้นเรา ต้องช่วยกันเป็นเจ้าของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ โดยการนำเสนอปรับปรุง เรื่องนี้ ถ้าเราเอาแต่มีแต่ความรัก เอาความรักไปปิดบังข้อตำหนิ ก็จะทำให้มหาวิทยาลัย ไม่ไปสู่การพัฒนา เพราะฉะนั้นเรื่องนี้สำคัญมาก เราต้องการการพัฒนามากกว่า เรื่องขมไว้ทีหลัง แต่เรื่องการปรับปรุงต้องการมาก

นิสิตเก่า ผู้มีความบกพร่องทางสายตา

ผมชื่อนายนภดล บุญลีลากุล ชื่อเล่นชื่อโจ้ เป็นนิสิตเก่าของ คณะศิลปกรรมศาสตร์ อยากจะขอเสนอในฐานะที่มหาวิทยาลัยได้ให้โอกาส ได้ศึกษาที่นี่ อยากจะขอเสริมจากคุณแม่ที่ท่านพูดว่า การลงโปรแกรมซอฟต์แวร์ เสี่ยง จุดที่อยากจะให้มีคือสำนักคอมพิวเตอร์เพราะจะเป็นการสะดวกมากที่สุด คนพิการทางด้านสายตาสามารถนำไปใช้ โดยเฉพาะการพิมพ์รายงานส่ง อาจารย์ เพราะตลอดมาที่ผมศึกษาอยู่ที่นี่ ผมใช้วิธีเดินไปหาเจ้าหน้าที่ของสำนัก คอมพิวเตอร์ ให้เจ้าหน้าที่ท่านช่วยเปิดเครื่องรวมทั้งโปรแกรมไมโครซอฟ เวิร์ด และผมก็นั่งพิมพ์เอง แต่การพิมพ์ก็เต็มไปด้วยความเจ็บ เพราะผมไม่เห็น หน้าจอ และไม่มีโปรแกรมเสียงมารองรับ ซึ่งจะต้องใช้สมาธิเป็นอย่างมาก ในการกะแป้นพิมพ์ ทุกสิ่งทุกอย่างไม่ให้มันพลาด ซึ่งผมเคยอยู่ครั้งหนึ่ง คือ มีไปโดนปุ่มที่เรียกว่า ปุ่ม CAPS LOCK โดยปกติเวลาพิมพ์งานจะต้องเป็น CAPS LOCK OFF พอไปโดนจะกลายเป็น CAPS LOCK ON ตัวหนังสือ ต่างๆที่เราพิมพ์จะกลายเป็นภาษาต่างดาวทันที

สิ่งที่ผมต้องการให้มหาวิทยาลัยช่วยคือการลงโปรแกรมเสียงในสำนัก คอมพิวเตอร์ เพราะจะเป็นประโยชน์มาก และในบางครั้งผมไปพิมพ์งานเอง ตามลำพัง บ่อยครั้งก็เผลอไม่เท่าเดินไปเอง เพราะเพื่อนติดธุระ ผมก็พยายาม ช่วยตนเองให้มากที่สุดในปัจจุบัน

ประการที่ 2 คือเรื่องลิฟท์ อยากให้ติดตั้งเซ็นเซอร์หรือตัวไอซี หรือ ตัวอะไรก็ตามเป็นเสียงพูดที่เหมือนในห้างสรรพสินค้า อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งจะเป็น ประโยชน์มาก เพราะผมเคยขึ้นลิฟท์หลายครั้งโดยใช้วิธีการสังเกต พอสอน

ผมกดลิฟท์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ผมจะจำได้เลยว่าจะมีปุ่มเดียวให้ลิฟท์เปิด พอลิฟท์เปิดพ่อก็จะสอนว่า ให้เรานับแป้นเลยว่ามันจะเรียงแถวกันอย่างไร จากชั้น 1 ถึงชั้น 15 ซึ่งไม่มีปัญหา แต่เรื่องการสังเกตว่าเราจะลงชั้นไหน ถ้าเราอยู่คนเดียว เรากดเลขชั้น 11 มันขึ้นไปแล้วมันจอด เราก็จะลงทันที แต่ในกรณีที่ขึ้นลิฟท์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนหรือรุ่นน้อง รุ่นพี่ก็ให้ท่านเหล่านั้นบอกแต่ที่อยากให้อิดเสียงบอกชั้นเพิ่มเติมเพราะเพื่อกันพลาด เพราะบางครั้งมีเราเร็ว หรือใจร้อน แทนที่จะกดปุ่มชั้น 11 ผมไปกดปุ่มชั้น 15 ก็เคยมาแล้ว เมื่อไปจอดชั้น 15 ผมก็ต้องออกมาจากลิฟท์ ผมไม่ทราบว่าจะอยู่ชั้นอะไร รู้สึกว่ามันไปหลงอยู่สูงมาก พอผมออกจากลิฟท์ ผมก็ไปกดปุ่มให้ลิฟท์ลง ซึ่งจะมีปุ่มกดขึ้นกดลง ผมก็กดได้ ผมก็กดให้ลิฟท์ลงและรอเวลาให้ลิฟท์เลื่อนชั้นไปจอดชั้น 11 ได้โดยสวัสดิภาพ ซึ่งมันเป็นการเล่าการผจญภัย ขอฝากไว้เท่านั้นครับ ขอบขอบคุณครับ

และอีกอย่างที่ฝากให้มหาวิทยาลัยช่วยทำราวเกาะ สำหรับผู้พิการทางร่างกายตามทางเดินไม่ว่าจะเป็นโรงอาหาร น่าจะมีราวตลอดแนวกับฝากไว้อย่างนี้ ขอบขอบคุณครับ

ผู้ปกครอง

สวัสดีค่ะ ดิฉันชื่อศิริพร อนันตโพธิ์ชัย แม่ของชาคริต อนันตโพธิ์ชัย ขอขอบคุณที่ช่วยแนะนำ เราจะมีปัญหาอยู่ในชมรมศิลปะบำบัดที่เราตั้งขึ้นมา เด็กพิเศษของเรามีความพิเศษทางด้านปัญญาและพฤติกรรม เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราอยากจะขอจากทางมหาวิทยาลัยคือขอมาตั้งแต่ปีที่แล้ว ทำให้เกิดโครงการ

นี้ขึ้นมา ซึ่งเราต้องให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการให้กับสังคมที่นี่ แต่ขณะเดียวกัน เราก็เป็นห่วงลูกของเราเหมือนกันว่า ลูกเราจะไปทำความเดือดร้อน หรือทำให้คนอื่นรำคาญ เพราะจากพฤติกรรมที่เห็น มีแม่และคนในบ้านเท่านั้นที่จะรู้ว่าควบคุมเขาได้อย่างไร ที่เราจะขอไม่ทราบว่าจะมากเกินไปหรือเปล่า คือให้ พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองคนใดคนหนึ่งขอเข้ามาเรียนร่วมด้วยได้ไหม คือมาช่วยกันเรียน ซึ่งไม่ทราบว่าจะมากเกินไปหรือเปล่า เพราะจะสะดวกกับผู้สอน และกับเพื่อน ๆ ด้วย ดิฉันเคยจะเอาลูกไปเรียนคือหนึ่งปีไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียนชั้นมัธยม 1 ในตอนจบประถม 6 เราไปเรียนที่อาจารย์ยังศักดิ์ เรียนอยู่ 1 ปี เขามีก็คอร์ส เราเรียนกันหมด พวกเบเกอรี่ จะถูกรู้จักหมดว่าแม่ลูกคู่นี้จะเรียนด้วยกัน และลงค่าเรียนไปพร้อมกัน และก็ได้เพื่อนเยาะเย้ย ได้สังคมที่ดี และเขาก็รู้ว่าลูกเราเป็นอย่างไร คือเราสามารถควบคุมพฤติกรรมของเขาได้ เป็นช่วงที่เราพอจะคุมได้ ถ้าแก้กว่านี้คงจะทำได้ อันนี้เป็นข้อข้องใจ และอีกเรื่องหนึ่งคือมีคุณแม่บางท่านที่มีการศึกษาไม่ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทางหรือเปล่าที่จะร่วมเรียนไปกับลูกพร้อม ๆ กัน ซึ่งขอเพียงเท่านี้ก่อน ขอบคุณค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

การจัดสัมมนาวันนี้ไม่ได้คิดว่าใครจะมาขอมากหรือน้อย แต่จัดวันนี้เพื่อที่จะรับฟัง และนำสิ่งเหล่านี้เข้าสู่ที่ประชุมของการกำหนดรับนิสิตในปีหน้า จะไม่เป็นในแบบคณะใครคณะมัน แต่จะเป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารคิดรวมกันแล้วว่าจะต้องทำอะไร แม้กระทั่งในเรื่องของการปรับในเชิงกายภาพส่งอาจารย์ไปศึกษาเพิ่มเติม แม้จะภาษามือ หรือทุกสิ่งทุกอย่างที่จะทำให้ได้

มีโอกาที่จะรองรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ผมถือว่าสิ่งที่คุณแม่
นำเสนอนี้ อยู่ในบันทึกหมด การประชุมนี้ออกมาจะสรุปให้เป็นสาระในแต่ละ
ประเด็นว่า มหาวิทยาลัยควรจะมีอะไร ควรจะพัฒนาอะไร ควรจะปรับปรุง
อะไร ควรจะมีอะไรเพื่อรองรับในสิ่งนี้ ขอบคุณมาก ๆ ครับ ไม่ใช่แค่ลูกของ
เรา แต่คิดถึงลูกของแม่อีกหลายคนที่ไม่ได้มาที่นี่ ขอเชิญครับ

ผู้ปกครอง

ดิฉันชื่อ วชิรา วชิรมล ลูกสาวชื่อ กมลพร วชิรมล เพิ่งจะมาเริ่ม
เรียนศิลปะที่โรงเรียน ปีการศึกษาใหม่จะขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยากจะถาม
ว่า ถ้าจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วลูกจะเริ่มต้นอย่างไร เพราะลูกเราคงจะสอบ
Entrance ไม่ได้ เพราะเป็นดาวน์ซินโดรมคะอาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

คณะศิลปกรรมศาสตร์ ใช้การสอบตรง ไม่ต้องผ่านระบบแอดมิชชัน
A-Net O-Net สอบตรงนี้นั้นอยู่ว่า มหาวิทยาลัยมีความจริงใจต่อการจัดการ
อยากจะเรียนคุณแม่อย่างนี้ว่า อย่างว่าแต่ลูกๆที่นี้เลย ขณะนี้เรากำลังจะสร้าง
โพรยิววิทยาลัยของในหลวงที่จังหวัดสระแก้ว ที่นั่น ถ้าใช้ระบบแข่งขันนะ
เด็กที่นั่นแพ้มดเลยไม่มีทาง

เพราะฉะนั้นเราศึกษาบริบทว่าจะเอาตัวความรู้ของในหลวงที่จะไปเปิด
สอนที่นั่นทั้งหมดนี่นะครับแล้วก็จะดูแลเรื่องป่าต้นน้ำ วิถีวิถีโลกอื่น และจะรับ
เด็กในพื้นที่ ที่มีกระบวนการอย่างหนึ่ง จะไม่ใช่ระบบที่เป็นอยู่อย่างนี้ เช่นเดียว

กัน ลูกๆอย่างนี้ก็ต้องมีกระบวนการใหม่ ขอให้เรียกร่องขึ้นมา เราก็จะสรุปอย่างนี้ เจริญครับ

ผู้ปกครอง (ต่อ)

เด็กก็กังวลเรื่องนี้อาจารย์ เพราะถึงเวลาแล้วที่ต้องเรียนจนจบ ม.6 ไข่ม้อยะ ก็อยากเข้ามหาวิทยาลัยอย่างที่ท่านบอก ก็อยากจะขอบคุณที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้โอกาสเด็กพิเศษอย่างพวกเราได้มีโอกาสมาร่วมด้วยนะฮะ ที่นี้ เชื่อว่ายังต้องปรึกษาอาจารย์ว่าขั้นตอนที่เข้าจะต้องทำอะไรยังงัยขอบพระคุณมากค่ะอาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

ครับ ขอบพระคุณมากครับ เช่นเดียวกันครับ เพราะว่าการจัดการวันนี้ก็เพื่อทั้งอย่างนี้แล้วถ้าไม่มีเสียงอย่างนี้จะหาว่าผมเป็นคนที่ดีขึ้นมาเอง จนเสนอที่ประชุม แต่ถ้ามีพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้นำเสนออย่างนี้ เป็นรูปธรรมที่สุดนะครับขอบคุณมาก ๆ ครับ เจริญครับเจริญท่านอื่นที่ทางนี้เลยครับ ช่วยแนะนำด้วยนะครับเดี๋ยวจะหาว่าผมพูดไปเอง

ผู้ปกครอง

ก่อนอื่นนะคะดิฉันขอแนะนำตัวเองก่อนนะค่ะ ดิฉันชื่อลลิตา กิจไกรลาศ มีลูกหนึ่งคนอยู่คณะศิลปกรรมศาสตร์ กำลังจะขึ้นปี 2 ค่ะ มีความบกพร่องทางการได้ยินค่ะ เกรดเฉลี่ยครั้งที่แล้วก็เข้าใจว่าคงจะเกือบๆ

2.5 ค่ะก็คิดว่าพอใช้ได้เพราะฉะนั้นดิฉันต้องขอขอบพระคุณทางมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะศิลปกรรมศาสตร์ค่ะ ที่ตั้งแต่ต้นได้ให้แก่เด็กพิเศษ ทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กทางด้านสายตาที่ดิฉันเห็น แล้วลูกดิฉันก็เป็น ทางด้านหู เค้าก็มีความสุขดีในคณะ และก็ได้ได้รับความเอื้ออาทรจากเพื่อนๆ แล้วก็อาจารย์นะคะ ที่เป็นปัญหาบ้างก็เวลาไปเรียนวิชาต่างคณะเพราะว่าใน มหาวิทยาลัยเราจะต้องเรียนวิชาพื้นฐานทุกๆ ไป ฉะนั้นก็มีปัญหาบ้างนะคะแต่ ว่าดิฉันก็พยายามอ่านเค้าว่าจะเรียนได้อย่างไร แล้วดิฉันช่วยประสานกะเค้ายัง ไงบ้าง ที่สุดท้ายผ่านไปได้ค่อนข้างจะดีสิ่งที่ดิฉันอยากจะขอทางอาจารย์ ก็คือ เมื่อทางมหาวิทยาลัยมีจุดยืนที่ชัดเจน ที่จะช่วยเด็กผู้ด้อยโอกาสเหล่านั้นทั้งๆ ที่เด็กพวกนี้ก็พิการแต่สอนที่เห็นเท่านั้นแต่จริงๆ แล้วสมองของเขายัง 100% ไม่อย่างนั้นเขาคงไม่มีขีดความสามารถในการร่วมสอบเข้ามา ดิฉันอาจจะพูด ได้ว่าทางมหาวิทยาลัยมีส่วนที่จะให้โอกาสเค้าโดยที่เลือกเค้าเป็นพิเศษ แต่ อย่างน้อยที่สุดก็ต้องผ่านขั้นตอนอันหนึ่ง ที่พิสูจน์แล้วตัวเค้าเองสามารถที่จะเรียน ได้บ้างสิ่งที่เป็นความลำบากก็คือว่า ดิฉันสอนเค้าให้เอาเทปเข้าไปอัดในวิชาเรียน ทุกๆ วิชา เพื่อว่าดิฉันจะได้กลับมาฟัง แล้วก็กลับมาช่วยเค้า ว่าอาจารย์ส่ง ไปค้นคว้าอะไรบ้าง ปัญหาก็คือว่า อาจารย์บางท่านบอกไม่ต้องอัดดิฉันก็เข้าใจในเหตุผลเพราะว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่จะให้อัดหรือไม่ให้อัด แต่ว่าลูกของ ดิฉัน ดิฉันก็สอนเอาไว้ว่านอกจากอัดเทปแล้วควรจะขอเบอร์โทรศัพท์อาจารย์ เอาไว้ เพื่อว่าเรามีอะไรจะประสานกลับไปแล้วเราจะได้เรียนทันเหมือนคนอื่น เบอร์โทรศัพท์อาจารย์ เบอร์โทรศัพท์เพื่อนๆ แล้วดิฉันก็ไปประสานกับทาง อาจารย์บอกว่าลูกมีปัญหาทางนี้นะคะ ต้องขออนุญาตอัดเทป ต้องอาจารย์

อนุญาตบางท่านก็กลับมาบอกว่าไม่ต้องอดหรอกเดี๋ยวจะบอกให้เองจากตรงไหน ก็ไม่มีปัญหาอะไรคะ แต่ว่าหลาย ๆ ท่านก็น่ารักมากก็ให้อัดไม่มีปัญหาเลย ยังไงก็ตามการอัดเทปนี้เป็นประโยชน์มาก แล้วก็สิ่งที่อัดเทปไปจะไม่เป็นประโยชน์ ก็คือนักเรียนในห้องเรียนคุยกันมากเกินไปเกินไป มันจะมีเสียงนักเรียน ถ้าอาจารย์ที่ดูหน่อยห้องนั้นก็ฟังชัดเจนมาก แต่ถ้าอาจารย์ใจดีส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ดิฉันไม่ได้ยินเสียงเลย ไม่ได้ยินเลยจริงๆ แล้วดิฉันก็ไปปรึกษาอาจารย์ อาจารย์ก็ให้ความกรุณา

อย่างวิชาทางด้านสิ่งแวดลอมอาจารย์ไม่อนุญาตให้อัดคะ เค้านอกไม่ต้องอัด แล้วเผอิญดิฉันก็ได้ซีดีมา ได้ซีดีของรุ่นพี่เก่าๆ แล้วก็มาช่วยกันดูช่วยกันอ่านตัวลูกออกมา อันที่ เลข 2 ที่ดิฉันจะขอความกรุณา ก็คือว่าเค้าจะเรียนได้ก็ต่อเมื่อมีหนังสือเพราะว่าเค้าไม่ได้ยิน หรือไม่เขาก็ต้องอ่านปาก ก็คือเด็กที่เค้าไม่ได้ยินเราจะต้องฝึกให้เค้าอ่านริมฝีปากได้ แต่ในระยะไกลก็มีความลำบาก ขออนุญาตให้เขานั่งข้างหน้าให้เขานั่งข้างเค้าจะได้อัดเสียงได้ชัด แล้วก็สามารถอ่านปากอาจารย์ได้ เพราะส่วนใหญ่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยจะไม่เดินจะยืนอยู่กับที่สอน ถ้าจะให้ดี ถ้าอาจารย์ไม่มีแผนด์ เอาท์ก็ช่วยชี้แนะให้ด้วยว่าหนังสือเล่มนี้นับที่สอนถ้าอัดไม่ได้เราก็จะได้ไปหาหนังสือมาอ่านกันก็จะทำให้เด็กเค้าสามารถที่จะเรียนตามเพื่อนได้

ดิฉันเชื่อว่าถ้าให้โอกาสกับนักเรียนที่หูไม่ได้ยินหรือตาบอด ถ้าให้สิ่งแวดลอมสนับสนุนที่ดีเค้าเรียนได้นะคะ เพียงแต่ว่าเค้าโอกาสไม่พอที่จะเหมือนคนอื่นเค้าเท่านั้น เค้าอาจทำงานช้าหน่อยหนึ่งแต่อาจารย์ที่คณะศิลปกรรมก็ให้ความเอ็นดูเค้า คือว่าช้าไม่เป็นไรเสร็จแล้วก็มาส่ง แล้วก็เท่าที่ทราบมาอาจารย์ก็บอกว่างานเค้าได้ดีมากเลย วิชาที่เรียนในคณะนี้

ก็จะได้ b อย่างน้อย b+ หรือ a บ้าง ก็นับได้ว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่อง
บางส่วนดิฉันบอกได้ว่าเค้ามีความพยายามมากกว่าเพราะเราสอนเค้าไว้อย่าง
นั้น เค้าจะทำงานหนักมาก แล้วถ้ามีดีไม่เนียนเค้าก็ยังไม่ยอม เค้าก็ยัง
จะขอทำใหม่ บางครั้ง ก็บอกเค้าอย่างเค้าเรียนดรอจิ่ง ซัมเมอร์ นะคะ บอกว่า
ok ใช้ได้แล้ว เขาบอกไม่ได้สกรปรเขียนใหม่ บอกว่า ok ถ้าไม่เหนียว ก็เขียน
ไปมันจะได้ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญนะคะ ก็ 2 ปัญหาใหญ่ๆ ก็คือเรื่อง
ที่ไม่รู้จะไปหาบทเรียนที่ไหนมาเรียนแล้วก็อนุญาตอดเทปอีกอันหนึ่งสุดท้ายก็ไม่
ทราบว่าจะมากไปหรือเปล่านั้นก็ต้องพูดอย่างนั้นนะคะอาจจะพูดแทนคนอื่นนะคะ
เพราะว่าสำหรับผู้ปกครองที่ไม่มีปัญหาด้านการเงินนะคะ คงจะไม่มีปัญหาเรื่อง
เครื่องช่วยฟังนะคะ เครื่องช่วยฟังเวลานี้มีเครื่องช่วยฟังที่ดีเลิศเลยสามารถ
ที่จะเป็นดิจิตอลค่ะ ฟังเสียงได้ดีมากค่ะ ดีกว่าเก่าเยอะมากเลย แต่แพงมาก
ข้างหนึ่งตั้งห้าหมื่นกว่า 2 ข้างเป็นแสน

แล้วก็ด้านที่ใช้วันหนึ่งก็ตกที่ราคา 60 บาท (อย่างน้อยที่สุด) ซึ่ง
ค่อนข้างหนักหนาสาหัสอยู่ ถ้ามหาวิทยาลัยคิดว่าเด็กพวกนี้มีประโยชน์แล้ว
ก็เห็นว่าอาจจะป็นทรัพยากรที่มีประโยชน์ต่อไปก็อาจจะต้องช่วยเหลือเด็กที่
จะเข้ามาเรียนต่อไป ถ้าหากว่าเค้ามีปัญหาไม่อย่างนั้นเด็กบางคนก็ไม่ใส่หูเคา
เพราะว่าถ่านมันแพง ปิดเครื่องเอาไว้ก่อน แล้วปัจจุบันนี้ที่พิเศษกว่านั้น เขา
ก็ทำคลอเพียร์อินแพลนท์ ลูกดิฉันทำแล้วมันวิเศษมากเลยที่เดียวเสียงลูกดิฉัน
ได้ยินหมดเลย เพียงแต่ว่าเขาฝึกพูดฝึกฟังตอนโต เกินไป ทำให้เพอร์เซ็ปชัน
(perception) เค้าไม่ดีเหมือนกับคนเมืองนอกที่ฝึกพูดภาษาอื่นๆ บางคนก็พูด
เก่งบางคนก็พูดไม่เก่ง แต่บอกได้เลยว่าลูกดิฉันคงจะพูดได้บ้าง แต่ว่าฟัง
อยากหน่อยหนึ่ง เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะขออีกอันหนึ่งก็คือว่า ขอความอดทน กับ

เค้านิดหนึ่งในการฟังเค้า บางทีเค้าพูดขัดแล้วนะ บางทีแม่คุยกับเขาแม่ไม่รู้เรื่องก็ขนาดแม่นะคะที่คุ้นเคยกับเค้า ถ้าไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ตอนที่เค้ากำลังทำหรือว่าไม่รู้มาก่อนว่าเรากำลังจะคุยอะไร บางทีเราก็อธิบายเรื่องเหมือนกันเค้าก็บอกว่า นี่พูดรู้เรื่องแล้วทำไมไม่ฟังให้ดีละ แล้วก็บางครั้งบางคราวก็ใช้ภาษาไม่ถูกต้องขนาดแม่ยังโมโหเค้าเลย เค้าจะชอบใช้คำว่าไม่ต้องยุ่ง ไม่ต้องยุ่ง ซึ่งมันไม่สุภาพเลย ดิฉันก็ต้องตามไปเรียนกับอาจารย์ให้อภัยเค้าหน่อยนะคะ ตรงนี้ดิฉันก็ฝากเอาไว้นิดหนึ่งนะคะ เพราะไม่อย่างนั้นอาจารย์ก็อึ้ง เด็กอะไรมาพูดก้าวร้าวแบบนั้นเค้าก็พูดออกมาของเค้าตรงๆ แล้วบางทีพูดก็อาจจะใช้ศัพท์ที่ไม่ถูกต้องด้วยไม่น่าฟังเลย ไม่เคารพกันเลยอะไรแบบนี้คะ ก็เท่าที่นึกได้ก็ยังมีขนาดนี้แหละคะ แล้วถ้าเดี๋ยวดิฉันนี่อะไรได้ดิฉันก็จะนำเสนอเพิ่มนะคะ ขอบพระคุณค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

ขอบคุณมากครับ (เสียงปรบมือ) ได้ประเด็นเยอะเลย แล้วไม่มีอะไรขอมากเกินไปไม่มีนะครับ สิ่งที่ได้รับที่สำคัญคือ เรื่องสื่อการเรียนรู้ เรื่องของการอนุญาตที่จะอัดเทป นิสิตสมัยนี้ก็ไม่ได้ว่าเขาหรอกนะ ไม่เหมือนรุ่นคุณแม่ลลิตา สมัยเด็กแย่งครูพูด สมัยนี้ต้องบอกว่าต้องไปร่อนนักเรียนแล้วก็ไม่ได้เป็นมหาวิทยาลัยเดียวนะ ทั่วไป มันเกิดปัญหาอะไรก็ไม่ทราบ นักเรียนนี้หวกระหายในการคุยกันใช่ไหมอาจารย์วิวรรณ นี่เป็นรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต แต่เราบริษัทรุ่นนี้รับแบบไม่ใช่ว่าจ่านนะ แต่มันเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า ถ้าเป็นเรื่องที่มิใช่เด็กทุกคนคุยเหมือนกันนะ ก็รับฟังแต่เรื่องนี้ไม่ได้เป็นเรื่อง

นะครับคือเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยเหมือนกันแต่เรื่องสำคัญกว่านั้นผมว่าคือว่าเป็นประโยชน์และมีคุณค่ามาก ผมจะถอดเทปและจัดเป็นระบบลำดับสำคัญ ลำดับประเด็นปัญหา 1,2,3,4,5, เพื่อเสนอต่อไป แต่ที่แน่ๆคือผมจะต้องเป็นผู้ชี้แนะเสนอจะต้องพูดก่อนก็คือ ผลของการสัมมนาในครั้งนี้ในการประชุมกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ผมจะพูดต่อหน้าคณบดีทุกคน รายงานการประชุมว่า นี่คือภาพสะท้อนของผู้ปกครองส่วนหนึ่งหลายๆ ท่านที่มาสู่ที่ประชุมในวันนี้ให้หลายๆ ท่านได้รับทราบเป็นเอกสารที่เข้าสู่การประชุม ขอบคุณมากครับ เชิญผู้ปกครองท่านต่อไปเลยนะครับ

ผู้ปกครอง

สวัสดีค่ะ ดิฉัน เสมลา เหล่ามโนธรรม นะคะ ลูกชายดิฉันเป็นเด็กดาวน์ วันนี้ไผ่ฉลุไม่ได้พามาเพราะไม่สบาย ชี้อเล่น เฮงเฮงนะคะ ตอนนี้อยู่ได้เรียนชั้น ม.4 นะคะ จะขึ้นชั้น ม.4 ปีนี้ นะคะก็ไม่ได้ทำเกี่ยวกับเรื่องอาร์ทเทอม 4 เหมือนกันก็ทราบว่าเค้านี้คงเรียนมหาวิทยาลัยไม่ได้ ก็ได้ข่าวว่าทางมศว ประสานมิตร ก็ได้ให้โอกาสเด็กเหล่านี้ ก็เลยอยากให้ผู้ปกครองมาเรียนด้วยได้ไหมคะเรียนร่วมด้วย เพราะว่าได้รู้ว่าเด็กเหล่านี้จะเรียนด้วยตนเองไม่ได้ คือต้องมีผู้ช่วยอยู่แล้ว แต่ถ้าจะให้ไปเป็นเพื่อนก็คงจะไม่เข้าใจเค้ากว่าแม่หรือว่าผู้ปกครอง เพียงแต่ถ้าผู้ปกครองเข้ามาร่วมด้วยอาจจะทำให้คนรอบข้างเค้าทั้งอาจารย์ เข้าใจ และรวมถึงเพื่อนๆ ด้วยค่ะ แล้วก็ถ้าอาจารย์วางแผนงานยังไบบ้าง ขอเข้าไปร่วมด้วยได้ไหมคะ ตรงนี้ละคะอาจารย์ ขอบพระคุณค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก ตรงที่ว่าต้องมีการจัดหลักสูตรเรียนร่วมกันมา ความจริงเรื่องนี้เมื่อไรที่พูดถึงหลักสูตร พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม เพราะสำหรับอาจารย์ฝ่ายเดียวบางทีไม่สามารถที่จะรับรู้ปัญหาและประสบการณ์ที่พบกับลูกๆ โดยตรง เพราะฉะนั้นเรื่องนี้อย่างไรเสียก็หวังว่าทุกท่านที่มาในวันนี้ได้จดยรายชื่อเอาไว้ในการเข้าร่วมสัมมนาครั้งนี้ และหวังว่าสิ่งเหล่านี้เมื่อเราเริ่มต้นอย่างนี้ แสดงเจตนารมณ์ ไม่ใช่เพียงแค่ว่าสงสาร คนะก็ได้รับ คนะใดไม่สงสารก็หาทางปิดกั้นแต่อยากจะทำเป็นยุทธศาสตร์ระดับมหาวิทยาลัยแล้วก็ทำเป็นกิจจะลักษณะประกาศเอาไว้อย่างชัดเจนทุกคนจะทำอย่างใดต้องมาเรียนรู้จากผู้ปกครองด้วยสิ่งต่างๆ มันถึงจะทำให้ประสบความสำเร็จไม่สามารถทำเองด้านเดียวได้ ขอขอบคุณ ไม่มีอะไรมากเกินไป เชิญครับ มีผู้ปกครองอื่นที่จะมาเสริมอีกมีครับว่าตรงนี้นั้นขาดนะ อยากจะเพิ่มเติมเพราะว่าเราต้องประมวลสิ่งเหล่านี้ออกมา ให้เป็นการนำไปสู่กระบวนการหลักสูตรขึ้นมาครับ

ผู้ปกครอง

สวัสดีค่ะดิฉันชื่อ เบญจมาศ อัจฉริยวนิช เป็นผู้ปกครองของนางสาวกัญชนก หรือน้องเฟิร์น น้องเฟิร์นมีความบกพร่องทางการได้ยินกำลังจะเข้าศึกษาที่คณะศิลปกรรมออกแบบแฟชั่นปีนี้ก็พอรู้จักกับคุณลลิตา แล้วลูกก็รู้จักกันเป็นรุ่นน้อง ก็เลยอยากจะขอเสริมที่คุณลลิตาพูดไว้นิดหนึ่งนะคะ เรื่องการยอมรับเพื่อนๆ ไม่ทราบว่ามีความเข้าใจในเรื่องของความบกพร่อง

ของแต่ละประเภทนี้ขนาดไหน อยากจะให้เพื่อนๆ ได้รับการอินฟอรม์หรือแจ้งให้ทราบว่ที่นักเรียนที่มีลักษณะแบบนี้เข้าเรียน เพื่อที่เค้าจะเกิดการยอมรับเข้าใจแล้วก็อาจจะอยากให้ทางมหาวิทยาลัยหรือทางคณะอาจจะแนะนำหรือหาบัดดี้ให้เค้า เมื่อเค้าจะเข้ามาปี 1 แล้วก็จะไม่รู้จักใครเลย หรือมีชุมนุมหรือชมรมของผู้ปกครองที่เป็นผู้ปกครองของเด็กพิเศษเหล่านี้ในมหาวิทยาลัยมีรายชื่อมีลิสต์ ชื่อนักศึกษาหรือว่าน้องๆ กับเบอร์โทรที่ติดต่อได้กับผู้ปกครองเพื่อว่าที่ผู้ปกครองจะได้ติดต่อได้ และประสานกันเองได้ด้วย แล้วก็ในแง่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ทราบว่ทางคณะคงจะจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้ใช้ไหมคะ แต่ว่อาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นแบบมีความเข้าใจ และก็เข้าใจในแง่ลักษณะของความที่เป็นเด็กพิเศษเหล่านี้ ถ้าได้เป็นอย่างนั้นก็คงจะดีมากนะคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

ในระดับคณะผมจะนำเรื่องนี้เข้าที่ประชุม เพราะว่าผมเป็นประธานในที่ประชุมก็จะทำเรื่องนี้ในขั้นต้นที่ทำได้โดยเร็ว ขั้นที่ 2 ก็คือ ในระดับมหาวิทยาลัยที่เค้าจะมีกิจกรรมเรื่องของสัมมนานิสิต เรื่องค่ายอดลักษณะ ก็จะนำเรื่องนี้ไปสู่อธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต รองศาสตราจารย์สุมาลี เมื่อเข้านี้ ผมจะนำเรื่องผ่านท่านไปว่าจะทำอย่างไรให้เพื่อน นิสิตในภาพรวมเกิดความเข้าใจ เพื่อนใหม่ ที่เป็นเพื่อนกันเหมือนกัน แต่แตกต่างกันอยู่ทีว่จะทำ ความเข้าใจกันอย่างไร ผมจะนำเรื่องนี้ไป เพราะฉะนั้นเรื่องนี้รับทีจะทำนะครับ อยากจะเรียนว่แพ้นิดีไซน์ใช้ไหมครับ อาจารย์รักลูกศิษย์แน่ๆ แต่ไม่รับประกันเรื่องความเข้าใจ อาจารย์ต้องเรียนรู้เรื่องนี้ เพราะฉะนั้นเรื่องความ

เข้าใจ เรื่องความรู้ผมจะไปสื่อสารกับเด็กเค้าว่าทั้งอาจารย์แล้วก็ทั้งนิสิตอาจจะต้องเพิ่มเติมเพราะว่ายืนยันด้วยความรักและเมตตานั้นมีแน่นอนแต่เรื่องความเข้าใจไม่กล้ายืนยันในเรื่องธรรมชาติหรือลักษณะเฉพาะของเค้าที่รับตรงนี้นะครับ ที่ว่ารับๆ นี่ครับไม่ใช่หาเสียงนะ ไม่มีเรื่องการเมืองใดๆ ทั้งสิ้น และผมก็รู้สึกปฏิเสธกับมันด้วย เพราะไม่ได้หวังพึ่งการเมืองภาคีรัฐนะ ผมรู้สึกว่าการเมืองพ่อแม่ผู้ปกครองภาคไม่มีอำนาจนี้แหละ เป็นภาคที่จะทำอะไรไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนมากกว่าพวกนั้นที่ทำอะไรแล้วดูเหมือนหาเสียง แต่ก็ไม่ได้ว่าระบบที่มันเป็นอยู่ แต่ความหมายคือเราเชื่อมั่นการร่วมมือกันของผู้ปกครอง ของคนอย่างพวกเราที่ทำงานร่วมกันมากกว่า เชิญครับผมไม่อยากจะเลี้ยวเลยเรื่องการเมืองนะครับ เชิญครับ ข้างล่างมีไหมครับช่วยกันเสริมๆ มุมนั่นมุมนั้นเพื่อให้สมบูรณ์ที่สุดเลยครับ

ผู้ปกครอง

สวัสดีค่ะ ดิฉันนนนภัท จ่านงค์พรรัตน์ นะคะ ลูกชายปีนี้ขึ้น ม.3 เป็นออทิสซึม แล้วก็ปีแรกซึ่งร่วมชมรมศิลปะบำบัดนะค่ะ สิ่งที่ว่าก็คือถ้าจะเรียนมหาวิทยาลัยก็ยังไม่ไกล แต่สิ่งที่ได้รับตรงนี้ก็คือดีใจมากที่ทางมหาวิทยาลัยได้ เปิดรับตรงกับเด็กพิเศษ คุณแม่อยากเรียนถามว่าสำหรับการศึกษาที่จะให้กับเด็กนี้ คือส่วนใหญ่แล้วเท่าที่ฟังแล้วทางหู มีปัญหาทางด้านหู หรือว่าตานี้ว่าจะเป็นพื้นฐาน ว่าได้รับการศึกษา แต่ว่าออทิสซึมนี้ไม่ทราบว่าจะแนวทางจะออกมาในรูปแบบไหน ก็เลยอยากทราบตรงนี้ แม่ก็ไม่อยาก

ให้สิ่งที่เรามาพูดกันวันนี้เป็นแค่ความฝัน เพราะว่าเท่าที่ผ่านมา ประสบการณ์
ที่ลูกจะเรียน หาทิเรียนยากมาก มันเหมือนละครน้ำเน่าๆ ก็คือหาโรงเรียน
ลูกก็วิ่งไปที่กระทรวงได้ชื่อโรงเรียนเป็นร้อยเลยนะคะ แต่พอวิ่งไปจริงๆ แล้ว
ทุกคนก็ปฏิเสธเหมือนอย่างที่เราอาจารย์พูดเมื่อภาคเช้า ไม่ได้ได้รับความสนใจจนวินาที
สุดท้าย ลูกชายได้เรียนที่พิบูลย์ประชาสรรค์ เรียนไปแล้วตั้งเกือบเดือนเราถึง
ได้ แล้วต้องไปอ้อนวอนด้วยเราถึงได้ เลยมองว่ามีความรู้สึกลัวระดับมหาวิทยาลัย
ก็จะยากยิ่งขึ้นหรือเปล่า แล้วมันก็จะเป็นอย่างนี้หรือเปล่า เพราะว่าเท่าที่
ทราบวันนี้ก็เลยรีบมา มาฟังด้วยความมั่นใจว่า เธอเค้าเปิดทางให้ลูกเรานะ
 เพราะว่าพี่โอมเมื่อก่อนนี้ไม่นิ่งเลยนะ จนปัจจุบันนี้ประมาณ 90% พี่โอมอยู่
ในนี้โดยไม่ร้อง แล้วก็จะเข้าใจปัญหามากขึ้น แต่เค้าก็อยู่ในโลกส่วนตัวของ
เค้า ตามอาการของโรค สิ่งที่คุณแม่อยากทราบก็มีเพียงเท่านี้คะ ก็คืออยาก
ทราบว่าแนวทางออกที่ชี้แนะว่าจะไปทางไหนเพราะเท่าที่ฟังมาส่วนใหญ่แล้วตาแล้ว
ก็หุจะเป็นปกตินะคะ แต่ออกที่ชี้แนะจะเป็นแค่ทางด้านศิลปะอย่างเดียว หรือยัง
ไงแล้วก็ไม่อยากให้ทางด้านการศึกษาของเด็กพิเศษเป็นแค่ความฝัน อยากให้
พยายามกันต่อไปคะ ขอบพระคุณคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

คือต้องเรียนกับคุณแม่ว่า คือเราถึงเปิดละครน้ำเน่าให้ความหวังลมๆ
แล้งๆ แต่สิ่งที่มันเป็นจริงก่อนก็คือว่ามหาวิทยาลัยมีอย่างที่ท่านอธิการบดีพูด
ก็คือข้อมูลจากทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องการอบรมการศึกษานี้ มศว นี่รับเด็ก
พิเศษมากนะครับ ในความหมายคือทั้งโรงเรียนสาธิตด้วยแล้วก็ในระดับ

มหาวิทยาลัยด้วย มากที่สุด อันนั้นอาจจะเป็นหลักประกันระดับหนึ่งที่ว่า เราเปิดพื้นที่มากที่สุด แต่อย่างน้อยเกินไปสำหรับเด็กพ่อแม่ผู้ปกครองอีกจำนวนมาก มาหาศาลเรื่องนี้ผมเอง ผมมีหมวกอีกใบหนึ่ง ก็คือผมเป็นประธาน ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคมผมไม่ได้ทำหน้าที่เฉพาะคณะศิลปกรรมศาสตร์แต่ผมมองภาพรวมของการเปิดพื้นที่โอกาส ผมเกี่ยวข้องกับนโยบาย ทางด้านการศึกษาและการบริการวิชาการกับชุมชนในเรื่องนี้ด้วย ผมไม่สัญญา แต่เมื่อผมรับปากแล้วผมพูดกับตัวเองเสมอว่าผมทำอะไรแล้วผมไม่คอย ผลจะเกิดขึ้นอย่างไรรันก็ขอให้คุณแม่ติดตามต่อไปก็แล้วกันว่า

ผมใส่ใจเรื่องนี้ไหม ว่าที่นี้จะสร้างละครน้ำเน่าบทใหม่หรือเปล่านั้นจะต้องตามกันไปก็แล้วกันนะครับ แต่ผมจะไม่ละเลยว่าสิ่งเหล่านี้ผมต้องปรึกษา อาจารย์กุลยา นะว่าอาจารย์ต้องช่วยนะเพราะงานนี้มันต้องไม่เป็นไปฝ่ายเดียว คณะแพทย์ฯ คนบดีต้องคุยกันนะว่าอาจารย์ต้องช่วยกันเรื่องนี้ไม่ได้เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งต้องบูรณาการความรู้ และบูรณาการความร่วมมือสูงพอสมควร ผมคิดว่าในความเห็นของผม ผมว่ามหาวิทยาลัยมีเยอะมาก มี 114 แห่ง หรือมากกว่านั้นขณะนี้ แต่ว่าความเป็นมหาวิทยาลัยผมคิดว่าอาจไม่เท่ากัน คนมีเยอะแต่ความเป็นคนก็มีน้อยกว่า เราพยายามจะทำให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีความเป็นมหาวิทยาลัยมากขึ้น แต่จะทำได้แค่ไหนนั้นมันไม่ได้ขึ้นอยู่กับคนๆ เดียว ต้องสื่อสารต้องขยายผลจากคนส่วนน้อยไปสู่คนส่วนมาก คงไม่ยากบอกไม่ทำให้ผิดหวังเขาเป็นว่ารับในสิ่งที่บันทึกในรายงานการประชุม เชิญผู้ปกครองครับ

ผู้ปกครอง (คุณลลิตา กิจไกรลาศ)

อาจารย์ขาขออนุญาตเสริมอีกนิดนะคะ เกี่ยวกับที่เมื่อสักครู่บอกว่าเด็กออกัสติกแล้วเด็กอื่นๆ ทางพิการทุกด้าน ดิฉันอยากเรียนว่าปัจจุบันมีสำนักงานการศึกษาพิเศษของกรุงเทพฯ ซึ่งอยู่ตรงดินแดง ดิฉันว่าเราทุกคนคงจะต้องช่วยกันกระตุ้นให้ทางนั้นทำงานให้มากกว่านี้เท่าที่ดิฉันได้ประสานบางท่านก็ค่อนข้างจะโอเคมาก ๆ อยู่ทีเดียว ฉะนั้นเด็กที่จะเตรียมตัวที่จะเข้ามหาวิทยาลัยนั้นก็ต้องให้เค้าช่วยชี้แนะได้ ให้เค้าช่วยสอนเสริมอะไรบางอย่างได้ลองดูนะคะอย่างเมื่อสักครู่บอกว่าเค้ามัธยมหรือประถมจะไปเรียนอะไรก็ยังไม่ทราบ อันนี้แหละเป็นจุดบกพร่องของสำนักงานการศึกษาพิเศษตัวดิฉันเองก็ประสบมาเหมือนกัน ดิฉันเองก็ต้องเข้าไปคุยกับอาจารย์เองทุกโรงเรียนในตอนนั้นมีความเกี่ยวกับพระราชบัญญัติที่ เอ็ดดูเคชั่น ฟอรัลคณะคะ ก็เรียกว่าปฏิเสธไม่ได้ถ้าหากว่าเค้าจะมีขีดความสามารถหรือว่าเค้าพอที่จะเรียนร่วมกับคุณได้ ดิฉันต้องพาตัวเองเข้าไปบอกว่าเราจะไม่สร้างความยุ่งยาก เค้าบอกว่าที่นี่ไม่มีเด็กพิการ ที่นี่เรียนกันเียบแล้ว เราก็บอกเค้าเลยว่าเราก็คงจะดูแลเค้าทุกอย่างขอเพียงขอเค้าอีตัวหนึ่งให้เค้าได้มีโอกาสได้ร่วมกับเด็กปกติเพื่อที่ว่าเค้าจะได้มีชีวิตที่ปกติเหมือนคนอื่น ไม่ต้องออกไปแล้วไปทำอาชีพอย่างเรขายของข้างถนนหรือว่าขายล็อตเตอรี่ หูหนวก ตาบอดนี้เยอะที่สุดเลยใช่ไหมคะ ดิฉันไปพูดกับเค้า อย่างนั้นก็ทำให้เค้าซึ้งใจในใจ ขอเพียงเค้าอีตัวหนึ่ง ซึ่งตัวเราเองพร้อมที่จะพูดใช่ไหมคะ ฉะนั้นสำหรับคนที่ไม่พร้อมนี่คือนโยบายของรัฐทำจริงจึงอยากให้ผู้ปกครองประสานกับสำนักงานการศึกษาพิเศษบางท่านให้ได้ทีเดียว คุณแล้วก็พยายามช่วยเรา ชี้แนะเราทีไปเถอะ แต่สำหรับมหาวิทยาลัยนี้ดิฉันก็ต้อง

มีข้อคิดอันหนึ่งที่เมื่อสักครู่นี้จะบอกว่าจะทำได้แค่ไหน ต้องการให้เค้าเกิดความ ต้องการให้บุคลากรหรืออาจารย์เข้าใจ หรือว่านักเรียนของเราจะเรียนไปกับเค้า ได้หรือเปล่า จุดนี้ดิฉันมีประสบการณ์ที่เมืองนอก ที่เมืองนอกถ้าเขาได้ทำอย่าง นั้นเค้าก็มีความสุขมาก สำหรับเด็กหู ดิฉันพูดเรื่องเด็กหูหนะคะ เค้าเล่าให้ดิฉันฟัง ไม่ว่าคุณพิการอะไร ถ้าคุณมีขีดความสามารถในการเรียนรู้รัฐต้องช่วยคุณโดย ที่ว่าอย่างหนึ่ง หรือว่าตา ตัวเราเองต้องไปรีพอร์ทต่อรัฐนั้นก่อน แล้วรัฐก็คือสำนั กงานการศึกษาเศษนั้นเองแหละ อย่างหู เพราะทางอเมริกาไม่ได้เชื่อในเกี่ยว กับภาษาพูดอย่างเดียว เค้าก็เทคโนโลยีอะไรมากมาย ก็ยังมีภาษามือบ้างถ้าคุณมี ขีดความสามารถในการเรียน ระดับสมองคุณดี ผลการเรียนคุณดีมาโดยตลอด เค้าก็จะเป็นพี่เลี้ยงคุณเท่ากับเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ว่าเรียนแบบ ไหน จะลงอะไรบ้าง แม้กระทั่งเขาจะจัดหาคนๆ หนึ่ง ไปนั่งข้างหน้าคุณทำภาษา มือ เค้าคนนั้นเนื่องจากภาษามือของคนอเมริกันนี้เป็นภาษาสากล ไม่เหมือน เมืองไทยแต่ละภาคอาจจะแย้ ก็อาจจะไม่มีประโยชน์เท่าตรงนั้นนะค่ะ ทาง นั้นเค้าจะจัดหาคนภาษามือนั่งข้างหน้าให้ อาจารย์พูดไปแล้วก็ทำภาษามือไป เด็กที่เรียนมีหน้าที่ดูอาจารย์แล้วก็ดูภาษามือ ดู 2 อย่าง แล้วเค้าก็จะเข้าใจ ซึ่งจะทำให้เค้าเรียนได้ดีมากเลย อันนั้นเพียงแค่เล่าสู่กันฟังเผื่อว่าสักวันหนึ่ง จะมาถึงจุดนั้น เพราะว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสมองเค้าดี ถ้า เค้าไม่มีความพิการอย่างอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เค้าก็เห็นทุกอย่างเค้าก็ทำได้เหมือน กับคนอื่น อันนี้ดิฉันฟังที่อเมริกาแล้วรู้สึกที่เขาจ้งเลยเค้าบอกว่าทรัพยากรเค้า มีคุณค่ามาก ถ้าทำได้ก็ต้องทำให้เค้าดีที่สุด เพราะฉะนั้นอาจารย์ก็อาจ จะอย่างที่บอกว่าจะช่วยกันพัฒนาสังคมให้มีการศึกษา แล้วก็โดยเฉพาะอย่าง

ยิ่งแก่ผู้ที่ย่อยโอกาส อันนี้อาจารย์ต้องไปผลักดันสู่สำนักงานการศึกษาพิเศษ ผลักประตู่ของรัฐบาล เด็กๆ หรือแม้กระทั่งระดับประถมก็จะได้สามารถที่เรียนแบบอินทิเกรต (Integrate) เข้าไปไม่ไขว่ไปแบ่งแยกเค้า เหมือนกับคนพิการ ทำคนพิการให้ยิ่งพิการยิ่งขึ้น ลูกดิฉันตั้งแต่ ต้นไม่ยอมเข้าไปในโรงเรียนอนุบาล เพราะว่าดิฉันก่อนที่จะส่งเค้าไปศึกษาก็สำรวจที่ต่างๆ ดูแล้วก็ตกใจเลยว่าทำไม เค้าเรียนกันแบบนี้ ดิฉันก็ตั้งคำถามถาม เค้าว่าถามจริงๆ เอะเรียนแล้ว เค้าจะได้เหมือนกับเด็กคนอื่นเหรอ อาจารย์ ดร. มะลิวัลย์ ก็ตอบอย่างตรงไปตรงมาว่า อาจารย์ ดร. มะลิวัลย์ ธรรมชาติ ท่านก็น่ารักมาก ท่านดีมาก เออ คุณลลิตา จะบอกให้สำหรับสิทธิ์นะเท่าแน่นอน แต่ศักดิ์นี้อาจารย์ไม่ค่อยแน่ใจ นี่คือคำตอบที่ตรงไปตรงมา เพราะฉะนั้นการเรียนแบบอินทิเกรต เข้าไปกับเด็กปกติเป็นวิธีการที่พิเศษมาก คุณจะช่วยยกศักยภาพที่เค้ามีอยู่ ยิ่งงเด็กหูเสีย นี่พูดถึงเด็กหูเสียอย่างเดียวนะคะ ก็เหมือนกับคนเป็นสายตาสีมากหรือน้อยไข่ม้อยะ มันต้องมีเสียงเรสซิคัลเหลืออยู่ ยังต้องใช้สิ่งที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ก็ถึงได้ต้องมีการเทอราปี (Therapy) ทางด้านเสียง เพื่อที่จะพัฒนาให้เค้าเก็บในสิ่งที่เหลืออยู่ ให้ฟังชัดยิ่งขึ้น ต่อไป เพราะฉะนั้นแล้วก็คือสำนักงานการศึกษาพิเศษ สงสัยว่าถ้าอาจารย์ทางมหาวิทยาลัย อยากจะช่วยเหลือตรงนั้นจริง ก็คงจะต้องไปร่วมงานกับทางโน้น แล้วเค้าอาจจะสามารถที่จะส่งให้คำแนะนำหรือว่าเค้าจะมาช่วยในการดูแลเด็กเราด้วย ก็ะยิ่งวิเศษยิ่งขึ้น ก็เท่ากับว่าเด็กพิการของเรามีพี่เลี้ยงเพิ่มมากขึ้นคะ ขอบพระคุณค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

ครับ เรื่องนี้นะครับพูดกันถึงที่สุดมันเป็นเรื่องวาระแห่งชาติถ้าพูดกันจริงๆ ถ้าแกต้องว่ากันด้วยกฎหมายแม่บทตัวใหญ่เลยอย่างที่เขากำลังขับเคลื่อนกันในรัฐธรรมนูญ ขณะนี้คือเราก็ไม่ได้ปฏิเสธทุกพื้นที่ต้องทำพร้อมกันไปหมด ใครเชื่อมั่นตรงไหนทำตรงไหน ได้อย่างนี้ผมคิดว่ามันจะเกิดพลังที่หลากหลาย และในเรื่องนี้ระดับมหาวิทยาลัยเราก็ทำได้เท่าที่เราพอจะทำได้ในขณะนี้ แต่ว่าจริงๆ แล้ว มันคือเป็นวาระแห่งชาติ ทุกอย่างอาจถูกบรรจุไว้เป็นสาระประเด็นเชิญครับข้างล่างมีไหมครับ เรียนอย่างนี้ครับ ท่านผู้ปกครองคุณแม่แล้วก็มีบุตรหลาน นิสิตอยู่ทางซ้ายมือของเรานะครับ เรียนอย่างนี้นะครับ เป็นนิสิตทางโครงการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี หรือครู 5 ปี เป็นนิสิตที่ได้รับทุนจากรัฐบาล และก็มีเพียงรุ่นเดียวและรุ่นสุดท้าย เป็นกระบวนการที่รับเด็กที่มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงเข้ามาเรียนที่นี่ เชิญเค้าเข้ามาเพราะในอนาคตเค้าต้องเป็นครู สำหรับเด็กๆ เพราะฉะนั้นวันนี้จริงๆ เค้าจะเรียนวิชานี้ในภาคการศึกษาหน้า ผมคิดว่าเค้ามาวันนี้เค้าได้ประโยชน์มาก ๆ แล้วถือว่าเค้ามาฟังของจริง เสียจริง ปัญหาจริง วันนี้แล้วจะช่วยเหลือเค้าได้มากทีเดียวกับการที่เค้าจะเรียนในรายวิชาต่อไป ก็ต้องบอกว่าเราไม่น่าผิดหวังนะสำหรับวันนี้ดีมาก ๆ เลยที่เราได้รับฟังความคิดเห็นหลายๆ อย่างที่ดี

ผู้ปกครอง

ผมชื่อสุขประสงค์ เป็นคุณพ่อของน้องเฟิร์น ผมมองในมุมกลับ อยากมีข้อเสนอแนะทางมหาวิทยาลัย คือวันนี้มีการประชุมแล้วก็ขอความคิดเห็นจาก

ผู้ปกครอง ผมอยากจะเสนอว่า เราลืมนักคิดที่สามไปอีกกลุ่มหนึ่ง ที่เราน่าจะมีโอกาสไปพูดคุยกับเขา แล้วทางมหาวิทยาลัยน่าจะได้ประโยชน์จากพวกเขาด้วย คือกลุ่มนักศึกษาปกติที่ต้องเรียนร่วมกับเด็กเหล่านี้ พวกเขามีความต้องการอะไร แล้วมหาวิทยาลัยสามารถจัดหาอะไรให้เค้าได้เพื่อพวกเขาจะสามารถเรียนร่วมกับเด็กพิเศษได้ อันนั้นคือขอเสนอผมว่าน่าจะเป็นประโยชน์อีก อันหนึ่ง ในอีกแง่มุมหนึ่ง ขอบคุณครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

อยากฟังเสียงนิสิตเรียกร้อง ทั้งการอยู่กับเพื่อน รวมทั้งสิ่งที่เราคิดว่าเป็นสิ่งที่เห็นข้อคิดเห็น จะเป็นเรื่องวันนี้ก็ได้ที่เราฟังแล้วเกิดมิตินึกคิด

นิสิต

สวัสดีครับ ผมนายพิษณุ มโนชัย ในฐานะที่ผมเป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ผมมีโอกาสเจอน้องที่มีปัญหาทางการได้ยิน เค้าอยู่ที่สาขาศิลปประดิษฐ์ครับ คือผมก็มีความคิด คือผมก็อยากคุยกับน้อง แต่ภาษามือผมรู้เป็นบางคำครับ มันยากนะครับ การจะไปสื่อสารกับน้องเค้า ผมก็เคยสังเกตเห็นน้องเวลาอยู่มหาวิทยาลัย เพื่อนเขาเขาก็อยากคุยด้วย แต่มันยากถ้าไม่ได้เข้าไปเรียนรู้ภาษามือจริงๆ คือไม่รู้จะช่วยเหลืออะไร อย่างไร ที่ได้เรียนมาคือเรียนเกี่ยวกับเด็กบกพร่องของทางคณะศึกษาศาสตร์ ก็มีการจัดให้ไปดูงานที่โรงเรียนเศรษฐเสถียร ก็ไปเจอเด็ก ทำให้ผมเกิดความคิดว่ามันยากที่จะสอน เพราะไปดูไม่เคยเจอมาก่อน พวกเขาเคารพขงชาติด้วยภาษามือครับ เวลาเราสอนเด็กปกติคือเด็ก

คุยกัน แต่เราไปรู้สึกว่ามีความสุขครับ คือความเจี๊ยบครับ ทุกคนใช้ภาษามือใส่กันหมด ถ้าที่ใดมีเสียงออกมารู้สึกน่าสนใจ ถูกฟังเล็งไป ถูกมองไป แล้วครูเขาก็รู้สึกรักเด็กมาก ก็อยากให้อาจารย์จัดให้ถี่ลงมากกว่านี้อีกสักหน่อย เพื่อที่ว่าในอนาคตผมจะได้เป็นครูด้วย ก็ไม่รู้ว่าจะไปเจอแบบไหน ก็ขอฝากไว้ตรงนี้ครับ

ผู้ปกครอง (คุณลลิตา กิจไกรลาศ)

ก็อยากจะตอบเพื่อให้สบายใจ แล้วก็รู้ว่าต่อไป ทำอะไรแล้วจะทำให้เกิดผลในขณะไหน สิ่งทีวี่เศษที่สุดแค้ยืมเข้าไปหาเขา ให้เขาเกิดความมั่นใจ เด็กหูเสียแต่ละคนเขาไม่ได้เรียนภาษามือทุกคนนะะ อย่างลูกดิฉันให้เขาเรียนภาษาพูด ให้เขาอ่านริมฝีปาก อย่างที่ดิฉันเล่าไว้ครั้ง ๆ กลาง ๆ เพราะไม่อยากเสียเวลา ที่อเมริกาทีไรว่าจะใช้ภาษาพูดหรือภาษามืออย่างเดียว บางพวกก็ว่าใช้ภาษามือดีกว่า เขาจะได้สบายใจในการพูด ภาษาพูดพูดยากเหลือเกิน เราเริ่มต้นด้วยการพูดจะดีกว่า เขาสามารถอ่านปากได้จะดีกว่า แต่นั่นมันยากมาก เข็นกันยากมาก กว่าจะให้พูดคำว่า “สวัสดี” ตอนเริ่มต้นดิฉันใช้เวลาอยู่เป็นปี ตั้งแต่ตอนเขาอายุ 2 ขวบ ประมาณ ขวบกว่าดิฉันก็สอนเขาพูดแล้ว จนกระทั่งคนรอบข้างเห็นใจดิฉันเลย ผมเห็นคุณสอนมาตั้ง 2-3 ปีแล้ว ยังพูดไม่ได้เรื่องเลย เอาหน้าใจเย็น ๆ ไม่งั้นเดี๋ยวคุณจะมีตดี่เปล่า ๆ แต่ว่าคนที่เปิ่นแม่นะคะไม่ละความพยายาม เพียรพยายามทำ พาลูกไปฝึกพูด เพราะว่าการศึกษาจะได้ผลมากน้อยขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ไม่สามารถที่จะเปรียบเทียบแต่ละคน เด็กหูหนวกสอนแบบเดียวก็พูดได้ เพราะฉะนั้นก็ฝากคุณเลยว่าเด็กหูหนวกทุกคนไม่

ได้เรียนภาษามือมาทุกคนนะคะ ขึ้นอยู่กับความพอใจขึ้นอยู่กับทัศนคติของคุณว่าจะให้เขาอยู่แบบไหน ทัศนคติของคุณต้องการให้มีความสุข ให้เขาสบายๆ เขาก็คงให้เรียนภาษามือ แต่ถ้ามีทัศนคติว่าต้องอยู่กับคนส่วนใหญ่ เราก็เชิญในสิ่งที่ยากที่สุด เพราะฉะนั้นเวลาคุณจะอยู่กับเขาที่นี้ สิ่งที่ดีที่สุดคุณจะมีเจ้านี่ยิ้ม แล้วส่วนใหญ่ก็นักเป็นภาษากายมันก็จะเห็นโดยธรรมชาติอยู่แล้ว อย่างภาษามือของเมืองไทย อย่างที่ดิฉันพูดไปนะคะ แต่ละภาคไม่เหมือนกันเลย ขึ้นอยู่กับความถนัด ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่คุณจะออกไป ภาษามือที่เป็นมาตรฐานก็คือภาษาที่เป็นตัวอักษร ซึ่งภาษาไทยก็ค่อนข้างลำบาก แล้วดิฉันไม่แน่ใจว่าเขาพัฒนามีคนใช้ขนาดไหน อาจจะเป็นบางส่วนนะคะที่นำมาใช้สำหรับอาจารย์ขอเพียงอย่างเดียวสอนเด็กพวกนี้ต้องเมตตาจิตใจ ซึ่งคนทั่วไปก็มีอยู่แล้ว พยายามพูดกับเขาให้เขาอ่านปาก ให้เขาจับท่าทางคุณก็พอจะรู้เรื่องแล้วการสอนหนังสือ ถ้าเขารู้เรื่องวาดภาพจะดีที่สุด ดิฉันสอนแบบที่ไม่เหมือนกับสอนหนังสือทั่วไป ไม่ใช่เริ่มจาก ก. ไก่ เริ่มจากอะไรนะคะเริ่มจากวาดภาพ แล้วก็เขียนตัวอักษรเหมือนหนังสือจีนเลยว่ อันนั้นนะ อ่านอย่างนั้นนะ แล้วพอเขาโตขึ้นต้องเข้าโรงเรียน คำก็เรียน ไวยากรณ์มันก็อ้ออันนี้ใช่ กลับมาถึงแม่เขาอ่านผิดๆ ถูกๆ แต่เขาเขียนได้หมด สระแม่กระทั่งเขาอยู่ประถมครูยังชมเลยบอกว่าสระเด็กคนอื่นไม่รู้เรื่อง ถ้ามานายเบิร์ดสระมีกี่ตัว แล้วก็เขียนให้ดูด้วยเขียนหมดด้วย เพราะฉะนั้นวิธีการนี้ก็ต้องแล้วแต่ มันค่อนข้างจะเป็นศิลปะเวลาสอนเด็กที่มีปัญหา อันนี้ไม่ได้ก็ต้องทำอีกแบบหนึ่ง อย่างที่สำคัญที่สุดคือความเมตตาในตัวเรา ว่าเรามีความเอ็นดูเขาพยายามให้เขา เรียนรู้ เด็กเขาเข้าใจได้ ขอขอบคุณมากค่ะ

ผู้ปกครอง

ผมขออนุญาตเสริมจากคุณลลิตาอีกสักนิดนะครับ สิ่งที่น่าองนิสิตพูดมันก็ได้อยู่จุดหนึ่ง แต่ผมอยากพูดในที่นี้ว่า ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเป็นเด็กพิเศษในด้านใด ทางสายตาหรือหู อยากให้คิดว่าเหมือนเป็นเพื่อนๆ ที่เข้าใจกันทางภาษา แต่การสัมผัสสายตาเรามันบอกอะไรได้หลายอย่าง ถ้าเราเข้าใจว่าเด็กเหล่านี้ เค้ามีลักษณะพิเศษ ยังไงน้ำใจเราที่มีในฐานะคนไทย ไม่จำเป็นต้องพูดรู้เรื่องคิดว่าเขาเป็นชาวต่างประเทศมาจากรัสเซียก็ได้ ถ้าพูดกันไม่รู้เรื่องแต่ถ้าน้องๆ เข้าใจเขาแล้ว มีน้ำใจช่วยเขา จะจับมือ จูบแขนเขา พาไปไหนหรือพยายามพูดกัน ใช้น้ำเสียงแบบมีธรรมชาติจริงๆ มันช่วยได้ทั้งนั้น อย่างกลัว ขอบคุณจริงๆ

นิสิต

สวัสดีค่ะ ดิฉันนางสาวพัศราภรณ์ ผ่องแก้ว ก่อนอื่นเลยวันนี้ก็คือเป็นประสบการณ์ที่ดีกับนิสิตมาก เพราะว่าเราได้เรียนในวิชาการศึกษาของเด็กพิเศษที่ผ่านไปแล้ว ได้มีโอกาสที่จะไปศึกษาในโรงเรียนที่เขาแยกให้เด็กเป็นเด็กเฉพาะ เราจะเห็นว่าโครงการในวันนี้ มันเป็นที่ที่ดีที่จะดึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษแต่ก็มีความต้องการพิเศษกว่าคนทั่วไป การดูแลให้มาอยู่ร่วมกันกับสังคมเหมือนคนปกติ เพื่อที่เขาจะใช้ชีวิตในวันข้างหน้าให้มีชีวิตต่อไปในสังคมได้ ดีกว่าที่จะแยกให้เขาไปอยู่ในโลกของเขา แล้วก็อีกอย่างหนึ่ง วันนี้เห็นว่าน้องๆ หรือคนที่มีความบกพร่องทางนี้ เค้ามีความมานะความสามารถพิเศษ คุณพ่อคุณแม่เนี่ย ก็มีความอดทนเป็นสิ่งที่ดี หนูก็คิดว่าอย่างไรทาง

มหาวิทยาลัย หรือว่าทางสังคมเราก็ควรจะให้ความสนใจในส่วนตรงนี้ เพื่อที่จะปรับปรุงให้ในสิ่งที่เขาอาจจะคิดว่าเป็นภาระ ให้กลายเป็นสิ่งที่สามารถนำมาเป็นตัวพัฒนาได้ ไม่ใช่ภาระแต่ว่าเป็นอัจฉริยะค่ะ ขอบคุณค่ะ

ผศ. ประทีป เล้ารัตนอารีย์

ผผศ. ประทีป เล้ารัตนอารีย์ เป็นหัวหน้าสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ ผมได้มีโอกาสสอนผู้ที่พิการมาหลายคนทีเดียวนะครับ คนแรกประมาณปี พ.ศ. 2517 ท่านพิการทางสายตา มาเรียนเอกภาษาอังกฤษ ก็คืออาจารย์ออรรลำน่ารักมากครับ ท่านมาเรียนเราก็เป็นห่วงเป็นใยว่าเอ๊ะทำอะไร แต่ตอนนั้นผมสอนก็คือวิชาสังคีตนิยม และหลังจากอาจารย์ออรรล่ำ ก็มีทางคณะวิทยาศาสตร์ แล้วก็เมื่อเร็วๆ นี้ทางคณะมนุษยศาสตร์ แล้วก็ทางดนตรีก็อีก 2 รายรวมเป็น 5 ราย ครับ ทางด้านวิชาที่ผมสอนดนตรี พวกเหล่านี้เก่งมาก ในเรื่องการฟัง การได้ยิน จำแนกเสียงอะไรต่างๆ ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะสอบ เข้าเอกดนตรี อย่างของรายจิรายุ นี่ก็เป็นประเด็นที่สำคัญที่เอามาพูดกัน คุณแม่ก็ได้พูดว่าการคัดเลือกน่าจะให้ไปเปรียบเทียบกับนิสิตทั่วๆ อย่าง รายของจิรายุเราก็สอบเทียบกับนิสิตธรรมดาที่เหมือนปกติ แล้วก็อันสงฆ์ของจิรายุทำให้เพื่อที่คะแนนระดับเท่ากันตอนนั้น เอกดนตรีเรามีโควตา อยู่ที่ 15 คน ปรากฏว่าตรงช่วงคะแนนที่ติดกับจิรายุทธ์ เลยได้เข้ามาเรียนด้วยกัน เป็นทั้งหมด 18 คน เพิ่มขึ้นมา 3 คน เพื่อนนิสิตก็จะไม่รู้ว่าเป็นใคร แต่มีปัญหายุ่งอันหนึ่งคือ วิชาสอบความถนัด ในความถนัดถ้าเป็นวิชาตัวหนังสือไม่เป็นไร เพราะว่าการสอบนั้น เราอ่านข้อสอบแล้วก็ให้คำตอบ แต่ว่ามีวิชาหนึ่งก็คือ

มิติสัมพันธ์ ก็คือเป็นรูปภาพ อันนี้คือเป็นประเด็นอย่างทางหู เพราะทางหู คงจะเป็นประเด็นที่คงจะสอนลำบาก ที่นี้ที่ผมพูดอีกอันหนึ่งนะครับ คือมีเรื่อง ที่สะท้อนใจอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ. 2547 เรามีประเด็นเอกดนตรีเก่งมากคนหนึ่ง มาจากทางใต้ นิสิตคนนี้สอบแข่งขันชนะเลิศมาตลอด ประกวดดนตรีที่สนาม ได้ที่ 1 มาตลอด มาสอบเข้าที่ประสานมิตร ทำคะแนนข้อเขียนได้เป็นอันดับ ที่ 1 ของกลุ่มวิชาเอก ดีใจมากครับที่เขามาเรียน แต่ปรากฏว่าช่วงที่เรียนปี 1 - ปี 2 ก็เป็นที่รักของเพื่อนฝูง ปีที่ 3 เจ็บ และในช่วงปีที่ 3 นั้นเองก็ถูก คอตาย ซึ่งอันนี้เป็นอุทาหรณ์ที่เราสะท้อนใจอย่างยิ่งครับว่าเด็กที่เก่งมากเฉลียว ฉลาดมาก รูปร่างหน้าตาดี รูปหล่อ สูงโปร่งเป็นที่ถูกอกถูกใจแต่ตรงนี้ก็ เป็น เรื่องที่สะท้อนใจผมจึงเอามาเป็นอุทาหรณ์หลายๆ อย่าง สำหรับคนที่เขามี ความเพียรพยายามถึงแม้ว่าจะมีความบกพร่อง แต่ไม่ได้รู้ถึงความทุกข์เวทนา ของพ่อแม่ที่ลี้ภัยซึ่งแค่นั้น อยู่ๆ ก็คิดทำอะไรต่ออะไรต่างๆ ฉะนั้นตรงนี้ก็ เป็น อุทาหรณ์อย่างหนึ่ง แต่อย่างใดก็ตามครับ ที่มหาวิทยาลัยได้จัดขึ้นมานี้ครับ ผมเองก็มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ว่าโอกาสต่างๆ ฉะนั้นในสาขาที่ว่า ดนตรี หรือจะสนับสนุนอะไรก็ได้ เรายินดีเป็นอย่างยิ่ง แต่ว่าช่วยไม่ได้อย่างเดียวคือการ ทางหู ไม่รู้ว่าจะช่วยได้อย่างไรนะครับ ขอบขอบคุณครับ

ล่ามภาษามือ (คุณสมชาย วิจิตรไพศาล)

ฟังแล้วน่าเศร้า น่าเศร้าทีเดียว ยากจะเสริมคุณแม่ลลิตา หรือว่า คุณแม่ของน้องเฟิร์นนะครับ เกี่ยวกับเรื่องเด็กหู แล้วก็ฟังจากนิสิต แล้วขึ้น ใจว่าความรู้สึกของน้องเขาเป็นอย่างไร ลืมแนะนำตัว ผมสมชาย วิจิตรไพศาล

จากโรงเรียน เศรษฐเสถียร ในพระบรมราชูปถัมภ์ สอนเด็กหูหนวกไม่ต่ำกว่า 2 ปีนะครับ อยากจะตอบคำถามของน้องผู้ขายนะครับ เด็กที่เข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะเป็นเด็กที่ส่วนใหญ่แล้วจะจบที่โรงเรียนพิบูลย์ประชาสรรค์ ซึ่งภาษามือไม่เข้มแข็งนัก คือการสูญเสียการได้ยินมันก็เป็นระดับอีกนะครับ ถ้าระดับการได้ยินสูญเสียจนย่ำแย่ก็จะเป็นอยู่ที่พิบูลประชาสรรค์ จากพญาไทส่งทอดขึ้นมา ซึ่งจะสอนเรื่องการอ่านริมฝีปาก ซึ่งดีที่สุดคือใจ ใจสื่อใจ ใช้สัมผัสใช้การเขียนก็ได้ในการติดต่อสื่อสาร ไม่มีปัญหาเลย แต่ถ้าเด็กเศรษฐเสถียรทุ้มมหาเมฆ หรือว่าอีกหลายๆ โรงเรียน ซึ่งเด็กพวกนี้จำเป็นจะต้องใช้ภาษามือซึ่งที่คุณแม่ลืตกกับบอกนะครับ ว่าในระดับเมืองไทย ล่ามก็ยังไม่เป็นหนึ่งเดียว อันนี้ก็ต้องยอมรับเพราะว่าความยากง่ายของล่ามภาษามือ คืออะไรก็ตามที่เราได้เตรียมกันไว้ก่อน มันก็รู้กันเป็นอันว่าใช้ได้ เทียบให้เห็นว่าอเมริกามีมหาวิทยาลัยการาเด็ต มีพยัญชนะ A - Z 26 ตัวอักษรของไทย 44 ตัวอักษร ก - ฮ อเมริกามีการย่นตัวอักษร A E I O U สระ 5 เสียงของเรา 21 รูป 32 เสียง ดูความยากง่ายของมัน อะไรก็ตามที่เราได้เตรียมกันไว้ก่อน แล้วก็ใช้มันต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเดียวนั้นทันที มันถึงจะได้ผล แล้วก็ระบบเมืองไทย เราก็รู้ๆ อยู่ กับต่างประเทศก็ต้องค่อยเป็นค่อยไป อยากจะฝากทางนี้ด้วยนะครับว่า ไม่ทราบว่าจะมีแนวโน้มที่จะให้เด็กระดับหูหนวกเข้ามาศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นี่หรือไม่ เพราะว่าที่ผ่านมาที่ระดับอุดมศึกษาที่ไปอยู่ 2 สถาบัน ที่หลักๆ ที่เราได้ไปก็คือ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่เด็กหูหนวกไม่หูตึงนะครับ ที่ไปอยู่ก็คือราชภัฏสวนดุสิต กับวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล สองสถาบันนี้ที่หนวกสนิทเลยที่ไปอยู่กันตรงนั้น ไม่ทราบว่านโยบายการรับเด็กหูหนวก คือ

ถามว่าเด็กของเราความสามารถมีหรือไม่ บอกได้เลยว่าอาจจะไม่ถึงขั้นนั้น เพราะว่าย่อมรับเลย แม้กระทั่งศิลปกรรมนะครับ อาจารย์หลาย ๆ ท่านคิดว่า มันง่ายใช่ไหมครับ แคว่ดภาพ แต่กว่าจะออกมาเป็นภาพวาด มันจะต้องเกิดมาจากความคิดก่อน คิดว่าภาพนี้จะสื่อถึงอะไรออกมา ให้ แล้วก็วาดภาพนั้นออกมา แล้วก็สามารถอธิบายได้ว่า ที่เราสื่อภาพมาเพราะอะไร คือความคิดออกมาที่จะเล่าให้คนอื่นที่รับรู้รับทราบในศิลปะ แต่ว่าเด็กหุนหวนของเราเก่งมากในการลอกแบบ เอาภาพอะไรมาให้เค้าลอก เค้าจะลอกได้เหมือนกันมากเลย แต่เขาไม่มีความคิดนะครับ หาความคิดที่ออกมาจากตัวเค้านี้ยากมาก สอนให้เขาคิดซอญยากมาก สอนยากในเรื่องให้เขาคิด แต่สอนให้เขาลอกแบบ ส่วนใหญ่เขาเห็นเขาลอกอยู่แล้ว ไม่รู้ลอกผิดลอกถูก ลอกออกมาแล้ว ลอกได้ดีด้วย สวยด้วย แต่ว่าไม่รู้จะคิดจะพูดออกมายังไง จะสื่อให้คนรู้เรื่องได้อย่างไร นี่คือความยากของเขา ครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

ต้องขอบคุณทุก ๆ ท่าน สิ่งเหล่านี้จะถูกบรรจุไว้ในเอกสารสรุปการสัมมนาในวันนี้ ผมเองก็ต้องขอขอบคุณนะครับ ต้องถือว่าการสัมมนาครั้งนี้มีจุดหมายนะครับ เป็นการสัมมนาเพื่อที่เราหวังผลว่าจะเกิดการขับเคลื่อนในระดับมหาวิทยาลัย แต่ในระดับชาตินั้น คงจะต้องเป็นการขับเคลื่อนนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่มาก ๆ ซึ่งมันคงไม่สามารถจะเกิดขึ้นโดยเร็ว แต่จะอย่างไร เราก็จะต้องยอมรับเหมือนกับข้อสรุปในชีวิต สัจจะอย่างหนึ่งว่าเดินทีละก้าว กินข้าวทีละคำ ทำทีละอย่าง อะไรประมาณนั้น ค่อย ๆ เป็น

ค่อย ๆ ไป อย่างนี้ไม่มีทางที่เราจะทำอะไรแบบยิ่งใหญ่สมบูรณ์ ในฉบับล้น
ทันทีได้นะครับ ขึ้นอยู่กับว่าเราจะมีคามมุ่งมั่นกันมากน้อยแค่ไหน ผมเอง
สามารถสรุปได้ว่า

จุดมุ่งหมายของการแลกเปลี่ยนในวันนั้นะครับ ตั้งแต่เข้านั้นใน
ประเด็นคือแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับบุคลากร สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นั้น
เราถือว่าเราได้

อันที่สอง ผลจากการที่เราแลกเปลี่ยนเรียนรู้นั้นจะนำไปสู่การกำหนด
เป็นกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนำไปสู่การรับเด็กและ
เยาวชนผู้มีความต้องการพิเศษ และมีความสามารถ และมีเด็กผู้ด้อยโอกาส
ประเภทต่างๆ ตรงนี้ด้วย สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้น แต่อยากให้มันเกิดขึ้นมีลักษณะ
ที่ว่า ทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ทำอย่างมีความร่วมมือกันเป็นไปในทิศ
ทางที่เรียกว่า ทุกคนเข้าใจตรงกัน ว่าเป็นคือศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของ
เยาวชนที่พึงจะได้รับ แล้วก็เรื่องที่สุดดคล้องเสนอแนะที่ท่านผู้ปกครอง คุณ
ครู ที่เสนอให้มา ในมือของผมในขณะนี้ครับ ก็ต้องขอขอบคุณทุกท่าน ที่
ช่วยตรงนี้ก็ถือว่าช่วยมหาวิทยาลัยนะครับ ช่วยให้ข้อมูล ช่วยให้หลักฐาน แล้ว
ก็ช่วยให้เราสามารถที่จะนำไปอ้างอิงในการที่จะผลักดันโครงการต่างๆ กิจกรรม
ต่างๆ ในโอกาสต่อไป ผมในนามของมหาวิทยาลัย ในนามของผู้จัดงาน
ในวันนี้ ก็ต้องขอปิดการสัมมนาในวันนี้

ภาพกิจกรรม

